

กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
: ศึกษารณิ ความผิดเกี่ยวกับสุราถือน

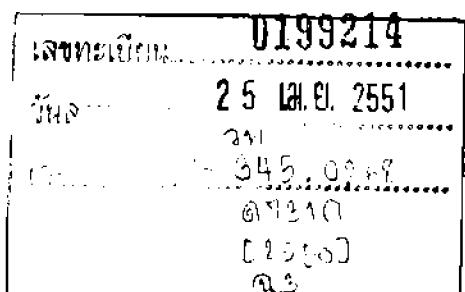
ดูยฉี เลี้ยงประไพพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาดิศศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2550

Anti-Money Laundering Law : Illicit Liquors Offenses

Dusadee Liengprapaipan

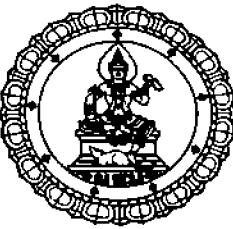

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

Department of Law

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2007

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยชูรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กฤษณะป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน : ศึกษากรณีความผิด
เกี่ยวกับสุราเดื่อน

เสนอโดย คุณธี เลี้ยงประไพพันธ์

สาขาวิชา นิติศาสตร์ หมวดวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศ.วีระพงษ์ บุญโญกาส

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

ประธานกรรมการ

(ศ.ดร.ธีธรรมรักษ์)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ศ.วีระพงษ์ บุญโญกาส)

กรรมการ

(นายอุ่มพล รัมสากร)

กรรมการ

(รศ.ดร.สุกี้กัญจน์ พินิจกุวดล)

กรรมการ

(รศ.สำเรียง เมฆเกรียงไกร)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผศ.ดร.สมศักดิ์ คำริชอบ)

วันที่ ๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เมื่อผู้เขียนได้รับความกรุณาและความอนุเคราะห์จาก ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญญาภิส ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ โดยให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางต่างๆ ตลอดจนแนวคิดอันเป็นประโยชน์ในการเขียน วิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.ธีระ ศรีธรรมรักษ์ ที่กรุณารับเป็นประธานและให้คำชี้แนะ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สำเริง เมฆเกรียงไกร ท่านอาจารย์จุ่มพอด รัมสาคร และรองศาสตราจารย์ ดร.ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล ที่ให้เกียรติรับเป็นกรรมการและให้คำแนะนำต่างๆ เพื่อให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอระลึกถึงพระคุณของบิดามารดา ซึ่งมีพระคุณหาที่สุดมีได้ ที่ได้ให้กำลังใจในการค้นคว้าเรียนวิชา และการศึกษาแก่ลูกเสมอมา อีกทั้งผู้เขียนขอระลึกถึงพระคุณของครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ได้ออนรับนิสัยและได้ให้วิชาความรู้

ทั้งนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังมีส่วนใดที่สามารถนำไปใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ได้ไม่มากก็น้อย ผู้เขียนขอยกส่วนดีนี้ เพื่อเป็นกตัญญูตอบแทนทิศทางที่มีความคิดเห็นที่รักยิ่ง รวมทั้งแด่ครูบาอาจารย์ของผู้เขียน หากแม้นว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีข้อผิดพลาดบกพร่องประการใด ผู้เขียนก็ขออ้อมรับข้อผิดพลาดบกพร่องดังกล่าวไว้แต่เพียงผู้เดียว และกราบขออภัยในความผิดพลาดมา ณ ที่นี่ด้วย

ดุษฎี เตียงประไพพันธ์

สารบัญ

หน้า	
๙	บทคัดย่อภาษาไทย.....
๐	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....
๘	กิตติกรรมประกาศ
๗	สารบัญตาราง.....
๖	สารบัญภาพ.....
บทที่	
๑	๑. บทนำ.....
๑	๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน.....
๖	๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....
๗	๑.๓ สมมุติฐานของการศึกษาวิจัย.....
๗	๑.๔ ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....
๗	๑.๕ วิธีการศึกษาวิจัย
๗	๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
๙	๒. ความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและลักชณ์ความผิด เกี่ยวกับสุราถือน
๑๐	๒.๑ สาระสำคัญของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
๑๐	๒.๑.๑ ความหมายของการฟอกเงิน
๑๒	๒.๑.๒ รูปแบบและวิธีการฟอกเงิน.....
๑๓	๒.๒ วัตถุประสงค์ของการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.....
๑๕	๒.๓ สาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๕	๒.๓.๑ ความผิดมูลฐาน
๑๕	๒.๓.๑.๑ เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดความผิดมูลฐานตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒.....
๑๗	๒.๓.๑.๒ ความหมายของความผิดมูลฐาน
๑๘	๒.๓.๑.๓ ทฤษฎีการกำหนดความผิดมูลฐานในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.3.1.4 ความผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542	21
2.3.2 หลักการสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542	22
2.3.2.1 การกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญา	22
2.3.2.2 การกำหนดให้มีมาตรการการลงโทษผู้สนับสนุน หรือผู้ช่วยเหลือผู้พยายามกระทำความผิดหรือผู้สมคบเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน	22
2.3.2.3 มาตรการรับทรัพย์สิน	23
2.3.2.4 การกระทำการกระทำความผิดฐานฟอกเงินและการอาณาจักร	24
2.4 ลักษณะของการกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน	24
2.4.1 ความหมายของสุราเดื่อน	24
2.4.2 ลักษณะของสุรา	26
2.4.3 ชนิดของสุราในประเทศไทย	26
2.5 แนวคิดและวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีสุรา	27
2.5.1 แนวโน้มนโยบายบริหารงานสุราในประเทศไทย	29
2.5.1.1 แนวโน้มนโยบายบริหารงานสุราสูคพุกนาด	29
2.5.1.2 แนวโน้มนโยบายบริหารงานสุราสูคเปิดเสรี	30
2.6 ภาวะอุตสาหกรรมสุราในประเทศไทย	31
2.7 สถานการณ์การกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนในประเทศไทย	39
2.7.1 กลุ่มขบวนการผู้กระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน	41
2.7.2 ลักษณะรูปแบบและวิธีการกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับของสุราเดื่อน	44
2.8 ปัจจัยและเงื่อนไขที่เป็นเหตุให้เกิดการกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน	49
2.9 ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน	54
2.10 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน	56
2.10.1 กรมสรรพสามิต	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.10.2 กรมศุลกากร	57
2.10.3 กรมสอบสวนคดีพิเศษ	58
2.10.4 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	58
3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนของประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศ	59
3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามสุราเดือนของประเทศไทย	59
3.1.1 มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามสุราเดือน	59
3.1.1.1 ประมาณตอกกฎหมายอาญา	59
3.1.1.2 มาตรการบังคับทางกฎหมายตามกฎหมายภายใน	63
3.1.2.1 มาตรการตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493	63
3.1.2.2 มาตรการตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469	74
3.1.2 มาตรการบังคับทางกฎหมายด้านการปราบปรามสุราเดือน ในต่างประเทศ เปรียบเทียบกับประเทศไทย	80
3.2.1 ประเทศไทย	81
3.2.2 ประเทศไทย	92
3.3 กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในต่างประเทศ	102
3.3.1 ประเทศไทย	102
3.3.2 ประเทศไทย	105
3.3.3 ประเทศไทย (สาธารณรัฐประชาชนจีน)	107
3.3.4 ประเทศไทย	108
3.3.5 ประเทศไทย	109
3.3.6 เทศกรปักษ์ใต้	110
3.4 เปรียบเทียบความผิดมูลฐานของต่างประเทศกับของประเทศไทย	111
4. ข้อพิจารณาการนำมาตราการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้กับ ความผิดเกี่ยวกับสุราเดือน	116
4.1 ความจำเป็นในการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนเป็นความผิดมูลฐานตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542	116

สารบัญ (ต่อ)

หน้า	
4.2 หลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินพิจารณาเกี่ยวกับความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน 121	
4.2.1 ความผิดที่มีรูปแบบและวิธีการดำเนินการที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม 121	
4.2.2 ความผิดที่โดยลักษณะของการประกอบอาชญากรรมทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง 124	
4.2.3 ความผิดที่มีลักษณะของการกระทำที่สลับซับซ้อน ยากแก่การปราบปราม....126	
4.2.4 ความผิดที่มีลักษณะเป็นกับต่องความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ 129	
4.3 แนวทางในการกำหนดกรอบและลักษณะของความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.....130	
4.3.1 การกำหนดนิยามของคำว่าความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 131	
4.3.2 การกำหนดกรอบลักษณะความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 131	
4.4 มาตรการในการบังคับใช้กฎหมายภายหลังจากการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นความผิดมูลฐาน 136	
4.4.1 มาตรการด้านการลงโทษทางอาญา 136	
4.4.1.1 การกระทำความผิดฐานฟอกเงิน 136	
4.4.1.2 การกระทำความผิดฐานฟอกเงินนอกราชอาณาจักรแต่ต้องรับโทษในราชอาณาจักร 138	
4.4.1.3 การลงโทษผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือผู้พยายามกระทำความผิดหรือผู้สมคบเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน.....139	
4.4.1.4 การลงโทษที่หนักขึ้นหากผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือหน้าที่ในการยุติธรรมหรือหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 142	
4.4.2 มาตรการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินอันได้จากการประกอบความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน.....143	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.4.2.1 การขึ้นหรืออ่ายดทรัพย์สิน.....	144
4.4.2.2 การทำให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน	144
4.5 การประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542	149
4.6 ผลของการนำมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้กับความผิดเกี่ยวกับสุราถือน	151
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	155
5.1 บทสรุป.....	155
5.2 ข้อเสนอแนะ	164
บรรณานุกรม	168
ประวัติผู้เขียน	177

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงรายได้ภาษีสุราปีงบประมาณ 2540-2549.....	32
2.2 อัตราภาษีสุราของผู้ประกอบการสุราภายในประเทศและสุราต่างประเทศที่นำเข้ามา ในราชอาณาจักร.....	35
2.3 กำหนดนิคมของสุราและอัตราภาษีสุราที่ปรับปรุงใหม่.....	37
3.1 มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามสุราถือนของประเทศไทยและรัฐอเมริกา เปรียบเทียบกับประเทศไทย	89
3.2 มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามสุราถือนของประเทศไทยและคานาดาเปรียบเทียบ กับประเทศไทย	98
4.1 ปริมาณการนำเข้าและส่งออกวิศวกรรมห่วงโซ่อุปทานกับประเทศไทย	125

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
4.1 ขบวนการลักลอบนำเข้าสุราเถื่อน	123
4.2 แผนที่แสดงการลักลอบนำสุราเถื่อนเข้ามาตามบริเวณชายแดนที่มีค่านศูนย์การค้า ประเทศไทย	128

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
	:	: ศึกษากรณี ความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน
ชื่อผู้เขียน	:	คุณภูริ เลี้ยงประไพพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	ศาสตราจารย์วิรัพงษ์ บุญโญกาศ
สาขาวิชา	:	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	:	2550

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ศึกษาถึงรูปแบบและผลกระทบที่ก่อให้เกิดความเสียหายจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ลักษณะของความผิดมูลฐาน การกำหนดหลักการของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยศึกษาเปรียบเทียบกับการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยและต่างประเทศเพื่อเป็นแนวทางเพื่อพิจารณาให้ความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

จากการศึกษาดังกล่าวพบว่า ความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นความผิดร้ายแรงปัญหาหนึ่งของประเทศไทยให้รัฐสูญเสียรายได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมด้วยความมั่นคงของประเทศ มาตรการการป้องกันและปราบปรามความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนยังไม่สามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายโดยเหตุที่การกระทำความผิด มีรูปแบบและวิธีการดำเนินการที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม โดยมีลักษณะของการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปราม มีผลตอบแทนสูง และเป็นความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ จึงจำต้องตั้งวงจรการประกอบความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนให้หมดสื้น โดยกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นมาตรการที่ทำลายอิทธิพลทางเศรษฐกิจขององค์กรอาชญากรรม นีเจตนาرمณเพื่อสกัดกั้นการเปลี่ยนสภาพของทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด เพื่อที่จะช่วยให้สามารถนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดเป็นเงินทุนหมุนเวียนไปใช้ประกอบอาชญากรรมต่อไปอีก

ผู้เขียนจึงขอเสนอแนวผลที่ได้จากการศึกษาข้อคิดเห็นเพื่อนำไปเป็นข้อพิจารณาหรือแนวทางในการกำหนดให้ความติดเกี่ยวกับสุราเดือนเป็นความติดมุกฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปราบปรามยิ่งขึ้น

Thesis Title	Anti- Money Laundering Law : Illicit Liquors Offenses
Author	Ms. Dusadee Liengprapaipan
Thesis Advisor	Professor Veerapong Punyopas
Department	Law
Academic Year	2007

ABSTRACT

This dissertation is aimed at studying patterns and impacts of damages arising from illicit liquor offenses. It also studies present legal measures regarding illicit liquor offenses, basic criminal offenses and offenses regarding anti-money laundering law by comparing them with offenses under both Thai and international anti-money-laundering laws in order to establish illicit liquor as one of the offenses under the Anti-Money-Laundering Act B.E. 2542.

According to the study, illicit liquor is one of the country's dangerous problems, since it can cause the country a loss of substantial revenue. This problem also has an impact on the economic and social security of the country. The current anti-illicit-liquor measures are inefficient. Offenders are not afraid of prosecution because this type of crime is difficult to suppress while the return is a large sum of money. Since illicit liquor offenses are harmful to the economic security of the state, it is imperative to curb the cycle of illicit liquor offenses. The anti-money-laundering law is suggested as a measure to deter the economic power of criminal organizations and to prevent the circulation of assets obtained in these offenses. This measure will also prevent criminals from using money for committing further crimes.

It is strongly recommended in this dissertation that illicit liquor offenses are prosecutable under the Anti-Money Laundering Act B.E. 2542.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาประเทศไม่ว่าในด้านใด ๆ ก็ตามสิ่งที่ขาดไม่ได้คือ เงินทุนที่จะนำมาเป็นค่าใช้จ่ายที่เราเรียกว่า เงินงบประมาณ ซึ่งเงินงบประมาณของประเทศไทยมาจากรายได้หลายทาง เช่น จากการขายสินค้า การให้บริการ การถ่ายทอดภูมิปัญญา แต่ในบรรดารายได้เหล่านี้ รายได้ส่วนใหญ่จะได้จากภายนอกที่รัฐจัดเก็บมาจากผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นภาษีทางตรงคือ ภาษีที่ผู้เสียภาษีต้องรับภาระการเสียภาษีเอง ไม่สามารถผลักภาระไปให้ผู้อื่นได้ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดា ภาษีเงินได้นิติบุคคล หรือกรณีภาษีทางอ้อมคือ ภาษีที่ผู้เสียภาษีสามารถผลักภาระไปให้ผู้อื่นเสียภาษีแทนตนของได้ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีคุณภาพ ภาษีสรรพาณิช เป็นต้น โดยเฉพาะการจัดเก็บภาษีทางอ้อมประเภทภาษีสรรพาณิชจากสุราที่สามารถทำรายได้ให้กับรัฐคิดเป็นประมาณร้อยละ 5 ของรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรของประเทศหักห้ามค.¹ โดยมีรายได้จากการจัดเก็บนับหนึ่งล้านบาทในแต่ละปี ในปีงบประมาณ 2549 กรมสรรพาณิชสามารถจัดเก็บภาษีสุราได้ถึงจำนวน 29,146.40 ล้านบาท² การเลือกเก็บภาษีสรรพาณิชจากสุราเป็นพิเศษ เมื่อจากการบริโภคสุราก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของผู้บริโภคเอง การบริโภคสุราอาจก่อให้เกิดอัชญากรรมเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น รัฐจำเป็นต้องใช้นโยบายด้านภาษีอากร โดยจัดเก็บภาษีสรรพาณิชจากสินค้าสุราในอัตราที่สูงเป็นการเพิ่มต้นทุนในการบริโภค เพื่อทำให้การบริโภคสุราลดน้อยลง ผลเสียหายต่างๆ ก็จะลดน้อยลงตามไปด้วย ซึ่งรัฐได้นำรายได้จากการภาษีจำนวนหนึ่งไปชดเชยผลเสียหายที่เกิดขึ้นและนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ การปรับขึ้นอัตราภาษีสุรามีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดตามการพัฒนาของประเทศ

แม้กรมสรรพาณิชสามารถจัดเก็บภาษีสุราได้เป็นจำนวนนับหนึ่งล้านบาทในแต่ละปีก็ตาม แต่ยังมีปัญหาในเรื่องการกระทำการทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนทำให้รายได้จากการภาษีสุราเป็นจำนวนมหาศาลขาดหายไป เมื่อจากมีการเก็บภาษีจากสุราที่ย่อมมีผู้คิดทำสุราเดือน การเก็บภาษี

¹ วิศิษฐ วิธีรัฐพงษ์. (2543). ปัญหาทางกฎหมายที่รัฐจัดเก็บภาษีสรรพาณิชในระบบสุราเสรี. หน้า 2.

² กรมสรรพาณิช. (2549). รายงานประจำปี กรมสรรพาณิช ปีงบประมาณ 2549. หน้า 42.

สุราขี่งเก็บสูงขึ้นเท่าใด ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนกี้ยิ่งได้ประโยชน์มากขึ้นตามไปด้วย การที่รัฐมีแนวคิดที่จะเข็นภาษีสุราเพื่อแก้ปัญหาการลดจำนวนผู้บริโภคสุรา เป็นการสร้างช่องทางใหม่ในการนำสุราเดือนเข้ามาสู่ตลาดเพื่อเบ่งบานขายในราคาก็ถูก ก่อให้เกิดขบวนการลักลอบค้าสุราเดือน ลักลอบนำสุราต่างประเทศเข้ามายำหน่ายในประเทศ รวมทั้งการลักลอบค้าสุราจากสุรา โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งแสวงหาผลกำไรจำนวนมหาศาล จากผลต่างของรายได้จากการลักลอบค้าสุราเดือนแล้วนำมายำในราคาก็ต่ำกว่าสุราที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งมีข่าวกรณี สรรพสามิตโดย นายอุทิศ ธรรมวิทิน เปิดเผยว่า เมื่อประมาณกลางเดือนมกราคม 2548 เจ้าหน้าที่ สรรพสามิตทราบว่ามีการลักลอบนำสุราที่ยังไม่ชำระภาษีเข้ามาในราชอาณาจักร โดยบริษัทแห่งนึงที่ เป็นสุราผ่านแดนและได้ทำนานาแสลง ได้เก็บนาเจ้งจับหลักครั้งแล้วแต่ไม่สามารถจับกุมได้ ไม่ทราบว่าพระเหตุใด กรมสรรพสามิตจึงประสานงานกับกรมศุลกากรและร่วมกันวางแผนจับกุม มูลค่าของกลางรวมทั้งสิ้นประมาณ 43,920,408 บาท โดยคิดเป็นภาษีสุรารวมประมาณ 23,329,943 บาท³

อีกทั้งผู้กระทำความผิดอาศัยช่องของกฎหมายในการกระทำความผิด โดยมาตราการทางกฎหมายในการปรามปรามสุราเดือน คือ ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ยังมีปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในดีดี เช่น ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 30 ซึ่งเป็นบทบัญญัติความผิดฐานฝ่าฝืนมาตรา 5 คือ การทำสุรา หรือมีกារน้ำ หรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิต บทลงโทษผู้ทำสุราเช่นตามากเมื่อเทียบกับอัตราโทษฐานทำสุราลั่น กล่าวคือ ความผิดฐานทำสุราลั่นมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าได้ขายสุราลั่นที่ทำขึ้นนั้นด้วยมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปีหรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนความผิดฐานทำสุราเช่นไม่ว่าจะมีจำนวนมากเท่าใดก็จะมีอัตราโทษปรับสถานเดียวไม่เกิน 200 บาทเท่านั้น และตามมาตรา 31 ผู้ขายหรือนำออกแสดงเพื่อขาย ซึ่งสุราเช่นที่รู้ว่าทำโดยฝ่าฝืนมาตรา 5 มีอัตราโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท การที่กู้หมายกำหนดโทษไว้ต่างกันนี้มีความไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันอย่างยิ่ง เพราะมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเช่นครั้งละจำนวนมาก การลงโทษปรับสถานเดียวครั้งละไม่เกิน 200 บาทและกรณีขายหรือนำออกแสดงเพื่อขายมีอัตราโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาทแทนจะไม่มีผลบังคับ จึงทำให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนไม่เดือดร้อน ไม่ลดหรือหยุดการกระทำ

³ ฝ่ายประชาชนทั้งพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม กรมสรรพสามิต. (2548.14 มิถุนายน). “สรรพสามิต-ศุลกากรแจงคดีดีเดลล่าผ่านแดน.” ข่าวกรมสรรพสามิต, 15. หน้า 1-2.

คำพิพากษายุบคดีที่ 1988/2526 ความผิดฐานมีภาระนำสำหรับทำสูราแห่งกับความผิดฐานมีภาระและเครื่องดื่มสำหรับทำสูรากลั่นน้ำ โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยกระทำการทำความผิดหลายกรรมค่างกัน ของกลางก็คือน้ำส่วน ทั้งสภาพของความผิดกีสามารถแยกออกเป็นต่างกรรมกันได้ เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพ ย้อนต้องฟังว่าจำเลยกระทำการหลายกรรมและต้องเรียงกระหงลงไทย

ศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ลงโทษปรับจ้าเลบฐานทำสูราข้อ 360 นาทันน์ เป็นการเกินอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ปรับไม่เกิน 200 บาท ศาลมีคำสั่งต้องแก้ไขให้เป็นการถูกต้อง

หรือกรณีถูกกลอนนำสูรานำเข้ามาในราชอาณาจกร โดยไม่เสียภาษี หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสูรานำเข้ามาโดยไม่เสียภาษี หรือขายหรือมีไว้เพื่อขายสินค้านำเข้ามาโดยไม่เสียภาษี นอกจากนี้ ความผิดตามพระราชบัญญัติสูรา พ.ศ. 2493 แล้ว ยังเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 อีกด้วย กล่าวคือ ความผิดตามมาตรา 33 ตราชูนาขาย มีไว้เพื่อขาย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสูราน้ำรู้ว่าต้องเสียภาษีแต่ไม่ได้เสียภาษี ต้องระหว่างไทยจ้าคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 4 เท่าของภาษีสูรา ซึ่งค่ากัว่ไทยตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27 ฐานนำเข้ามาในราชอาณาจกรโดยหลักเลี่ยงอากรศุลกากร กำหนดโทษสำหรับความผิดครั้งหนึ่ง ๆ ปรับเงิน 4 เท่าของภาษีสูรา ซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือจ้าคุกไม่เกิน 10 ปีหรือทั้งจำทั้งปรับ หรือมาตรา 27 ทวี แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ฐานซ่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่ายซ่วยพาอาไปเสีย ซื้อรับจำนำหรือรับไวโดยประการใดซึ่งของอันตนรู้ว่าเป็นของที่นำเข้ามาในราชอาณาจกรโดยหลักเลี่ยงอากรศุลกากรซื้อห้ามหรือซื้อจ้ากัด มีความผิดต้องระหว่างไทยปรับเป็นเงิน 4 เท่าของภาษีซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือจ้าคุกไม่เกิน 5 ปีหรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลจะพิพากษายังโทษตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ซึ่งเป็นบทหนักเสมอ คือปรับ 4 เท่าของภาษีซึ่งได้รวมค่าอากรและจ้าคุกด้วย ดังนั้น พระราชบัญญัติสูรา พ.ศ. 2493 ก็ไม่มีผลบังคับใช้กับการจับกุมสูราน้ำต่างประเทศดังกล่าวได้

อีกรสี คือ ปัญหาจากบทกำหนดโทษที่ห้ามการเบริบเที่ยนคดีได้ ซึ่งแต่เดิมนั้นไม่ว่าจะเป็นค่าปรับก็น้อยจนเกินไปทำให้ผู้กระทำการไม่เกิดห胪าน เมื่อถูกจับดำเนินคดีเบริบเที่ยบปรับ เสริงสีนแล้ว ก็จะกลับมากระทำการความผิดเกี่ยวกับสูราเลื่อนอีก กล่าวคือ ตามพระราชบัญญัติสูรา พ.ศ. 2493 มาตรา 44 ทวี “บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งมีโทษปรับสถานเดียว ให้อธินดี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธินดี มีอำนาจเบริบเที่ยบได้” จะเป็นผลให้คดีอาญาเลิกกันซึ่งถือว่าความผิดตามพระราชบัญญัติสูรา พ.ศ. 2493 ที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นคดีที่เบริบเที่ยบได้ตามกฎหมายอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามคำเบริบเที่ยบของพนักงานเจ้าหน้าที่ จะทำให้คดีอาญาเลิกกัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 37 (4) และสิทธินำคดีอาญาฟ้องสำหรับความผิดที่ได้ทำ

การเปรียบเทียบโดยขอบคุณด้วยกฎหมายแล้วยื่น呈จังไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (3) ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุราถือเป็นเครื่องถูกจับ และกระทำผิดอีกเห็นว่าโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 “ไม่รุนแรง คดีสามารถ呈จังในชั้นกรรมสรรพสามิตได้” ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่กระกลัวต่อกฎหมาย

การกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราถือเป็นปัญหาที่เรื้อรังมาตั้งแต่อดีตภาค รัฐบาลต้องปราบปรามมาทุกๆ คุก สมัย ใช้ปราบภารณ์ใหม่แต่อย่างใด แม้ปัจจุบันก็ยังปราบภารณ์เสมอ ในปีหนึ่ง ๆ มีการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุราถือเป็นที่เจ็บปวดที่จับมาลงโทษได้มากแต่ที่ยังจับไม่ได้ก็มีอีกเป็นจำนวนมากเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากสถิติการจับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ดังนี้

ตารางที่ 1.1

(หน่วย: ราย: ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	จำนวน (คดี)	ค่าปรับ
2542	27,814	45.45
2543	35,553	69.64
2544	39,906	74.10
2545	35,320	76.88
2546	28,915	66.33
2547	30,427	81.85
2548	24,722	75.21
2549	24,402	76.35

ที่มา : สำนักตรวจสอบ ป้องกันและปราบปราม กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2542-2549

จากสถิติการจับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดในแต่ละปีมีจำนวนค่าปรับมูลค่า นับสิบล้านบาท เนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มีอัตราโทษต่ำบทกำหนดโทษค่าปรับก็ น้อยมาก จึงแสดงว่าผู้กระทำความผิดในแต่ละปีจะมีรายได้ไม่ต่ำกว่าหลักสิบล้านบาทและหากพิจารณาปริมาณการจับกุมผู้กระทำความผิดมีจำนวนมากนับหมื่นรายในแต่ละปีซึ่งเกิดขึ้นอยู่เสมอ ดังนั้น จึงเห็นอนว่าขึ้นว่าผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุราถือเป็นที่ยังไม่สามารถจับกุมได้อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งเมื่อมีการจับกุมก็ต้องมีการลักลอบเป็นของคู่กันจึงเป็นการยากแก่การปราบปราม

เนื่องจากเป็นธุรกิจพิคกูหมายที่มีเงินทองและทรัพย์สินหมุนเวียนเป็นจำนวนมาก ทำรายได้อย่างมหาศาลและมีผลประโยชน์ต่อบา Hann ซึ่งมีกิจลุ่มอาชญากรที่เข้ามาทำธุรกิจพิคกูหมายประเภทนี้จำนวนมาก เมื่อกลุ่มอาชญากรได้รับรายได้ก็นำรายได้ไปเป็นทุนในการประกอบความผิด โดยขยายเครือข่ายรูปแบบวิธีลักษณะการกระทำการที่มีผลให้เกิดขึ้น นอกจากนั้นยังนำเงินและทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการฟอกเงินเพื่อนำเงินกลับสู่ระบบการเงินปกติ

การฟอกเงินคือ การนำเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดกูหมาย มาเปลี่ยนแปลงสภาพทำให้เหมือนกับเป็นเงินที่ได้มาอย่างถูกกฎหมาย และดูเหมือนเป็นเงินสะอาดสามารถนำไปใช้ได้ในระบบการเงินปกติต่อไป ซึ่งเมื่ออาชญากรนำเงินสกปรกไปทำการฟอกออกมาก็สามารถนำเงินเหล่านั้นไปใช้ได้ตามปกติต่อไป ส่งผลทำให้อาชญากรและกลุ่มเครือข่ายอาชญากรรมมีความร่าเริง และมีเงินทุนที่จะนำไปใช้ประกอบอาชญากรรมต่อไปอีกเป็นจำนวนมาก

ปัญหาความผิดเกี่ยวกับสุราถือนซึ่งเป็นปัญหาร้ายแรงปัญหานึ่งของประเทศไทย ทำให้รัฐสูญเสียรายได้ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยตรงความมั่นคงของประเทศ มาตรการการป้องกันและปราบปรามความผิดเกี่ยวกับสุราถือนยังไม่สามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร เหตุผลหลักคือ ยังไม่มีมาตรการการลงโทษที่คือ การบังคับใช้กฎหมายไม่ประสบความสำเร็จ ปัญหาทางมาตรการปัญหานี้คือ ปัญหาการรับทรัพย์สินในความผิดเกี่ยวกับสุราถือนใช้มาตรการการรับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ประกอบกับมาตรการการรับทรัพย์สินทางอาญาเท่านั้นซึ่งมีข้อจำกัดคือ สามารถรับได้เฉพาะทรัพย์สินที่จับได้จากการกระทำความผิดซึ่งต้องมีการดำเนินคดีอาญาคู่กับผู้กระทำความผิดซึ่งสามารถรับทรัพย์สินที่จับได้ หากเกิดการเปลี่ยนสภาพหรือเปลี่ยนมือไปขึ้นบุคคลอื่นซึ่งทรัพย์สินก็ไม่สามารถที่จะรับได้ ข้อจำกัดจึงทำให้ไม่สามารถปราบปรามผู้กระทำความผิดได้

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นการสมควรที่จะต้องหามาตรการในการป้องกันและปราบปรามความผิดเกี่ยวกับสุราถือนที่มีประสิทธิภาพเพื่อมาบังคับใช้ มาตรการหนึ่งซึ่งสามารถนำมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 เนื่องจากเป็นมาตรการที่ทำลายอิทธิพลทางเศรษฐกิจขององค์กรอาชญากรรมมีจุดมุ่งหมายเพื่อสกัดกั้นการเปลี่ยนสภาพของทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด เพื่อที่อาชญากรไม่สามารถนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดไปใช้ได้โดยมีมาตรการพิเศษกว่ากฎหมายทั่วไปคือ

1. มีการนำการยึดทรัพย์สินในทางแพ่งและมาตรการลงโทษในทางอาญาใช้ควบคู่กัน โดยมีด้องค่านึงถึงว่าผู้กระทำความผิดจะถูกลงโทษในสูตรความผิดอาญาหรือไม่ หากปรากฏว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดแล้วก็สามารถยึดทรัพย์สินดังกล่าวได้

2. สามารถใช้ทรัพย์สินย้อนหลังไปถึงการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นก่อนกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ใช้บังคับ หากปรากฏว่าทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดยังคงมีอยู่ในวันนี้คือทรัพย์สิน

3. ในกรณีที่ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้เป็นทรัพย์สินที่สามารถดำเนินการตามกฎหมายอื่นได้อยู่แล้วแต่ยังไม่มีการดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นตามกฎหมายดังกล่าว หรือดำเนินการตามกฎหมายแล้วแต่ไม่เป็นผล หรือหากดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จะก่อให้เกิดประโยชน์มากกว่าก็สามารถดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนมีลักษณะยากจะดำเนินการกับผู้กระทำการกระทำความผิด ได้ทั้งเครื่องเข้าย้ำซึ่งมีการร่วมมือเป็นบวนการ ยากที่จะหาพยานหลักฐานและหากมีพยานหลักฐานผู้กระทำการกระทำความผิดอาจใช้อิทธิพลบุคเบือนข้อเท็จจริง จึงไม่สามารถลงโทษผู้กระทำการกระทำความผิดได้ เมื่อหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการกระทำความผิดจะกลับคืนสู่ผู้กระทำการกระทำความผิดและถูกนำไปหมุนเวียนเป็นต้นทุนในการกระทำการกระทำความผิดครั้งต่อไปหรือขยายเครือข่ายให้กว้างขวางขึ้นไปอีกได้

จากมาตรการและเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว จึงสมควรที่จะกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนเป็นความผิดมูลฐาน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการบังคับเอาคืนทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำการกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษารูปแบบ วิธีการและผลกระบวนการที่ก่อให้เกิดความเสียหายจากการกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือน

1.2.2 เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายและปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันเกี่ยวกับความผิดเกี่ยวกับสุราเดือน

1.2.3 เพื่อศึกษาถึงลักษณะความผิดมูลฐานและหลักการของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

1.2.4 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการกำหนดความผิดมูลฐานในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยและต่างประเทศ

1.2.5 เพื่อศึกษาเสนอแนะให้ความคิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

1.3 สมมุติฐานของการศึกษาวิจัย

การนำมาตรการตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้กับความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน โดยกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เนื่องจากผลกระทบทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก จึงต้องห้ามกฎหมายที่ใช้บังคับต่อตัวผู้กระทำความผิดและทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดข้างไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องนำกฎหมายข่าวด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาเป็นเครื่องมือสำคัญ เพื่อบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดและดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการกับความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนให้สัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

มุ่งศึกษาถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน ในรูปแบบ ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น การบังคับใช้กฎหมายและปัญหาของการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน เหตุผลและความจำเป็นในการนำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

1.5 วิธีการศึกษาวิจัย

วิธีดำเนินการศึกษาโดยทั่วไป เป็นการวิจัยเอกสาร โดยศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนในกฎหมายไทย และกฎหมายต่างประเทศ ศึกษาจากหนังสือ บทความ เอกสาร ข้อมูลที่จัดเก็บของหน่วยราชการ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงรูปแบบ วิธีการและผลกระทบที่ก่อให้เกิดความเสียหายจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน

1.6.2 ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายและปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน

1.6.3 ทำให้ทราบถึงลักษณะความผิดมูลฐานและหลักการของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

1.6.4 ทำให้ทราบถึงการกำหนดความผิดมูลฐานในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยและต่างประเทศ

1.6.5 ทำให้สามารถนำร่องศึกษาเสนอแนะไปใช้เป็นแนวทางพิจารณาให้ความผิดเกี่ยวกับสูราเดื่อนเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.

2542

บทที่ 2

ความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและลักชณะ ความผิดเกี่ยวกับสุราเดือน

ปัจจุบันความเริ่มก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีของโลก มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หน่วยงานทุกส่วนของโลกต่างเพิ่มศักยภาพให้กับองค์กรของตน แม้แต่องค์กรอาชญากรรมก็พยายามเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชญากรรม ในปัจจุบันอาชญากรรมมีการพัฒนาขึ้นแบบและวิธีการของการกระทำความผิดอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา ทั้งในด้านวิธีการในการกระทำความผิด การนำเทคนิคหรือการสมัยใหม่เข้ามาเป็นเครื่องมือประกอบการกระทำความผิด มีลักษณะของการดำเนินการในการกระทำความผิดอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน รวมทั้งมีเครือข่ายโอบໃหระกว้างประเทศมีความคลับชับชี้อ่อนแบบยกและละเอียดอ่อน เนื่องจากผู้กระทำความผิดเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและมีความเชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ เป็นอย่างดี ทำให้สร้างความเสียหายและก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ยังมีการเปลี่ยนสภาพเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดให้ดูเหมือนว่าได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายอันเป็นการฟอกเงิน เพราะผู้กระทำความผิดกฎหมายไม่ต้องการให้ผู้อื่นทราบถึงที่มาของเงินหรือทรัพย์สิน จึงต้องมีการปิดบังหรือซุกซ่อนทรัพย์สินและเป็นการปิดบังการกระทำความผิดของตนด้วย และเมื่อเงินหรือทรัพย์สินเปลี่ยนสภาพกลายเป็นเงินสะอาดแล้วผู้กระทำความผิดยังสามารถนำมาใช้เป็นทุนในการขยายเครือข่ายอาชญากรรมและคุ้มครองความมั่นคงให้กับองค์กรอาชญากรรมของตนด้วย

ดังนั้น กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงมุ่งเน้นการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมดังกล่าว ซึ่งในปัจจุบันมีเฉพาะ 8 ความผิดมูลฐานทำให้การบังคับใช้กฎหมายที่ผ่านมาไม่อาจช่วยให้การตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมลดลงหรือหมดสิ้นไปสมดังเงื่อนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดไว้ เพราะว่าผู้กระทำความผิดอาชญาณมูลฐานอื่นนอกเหนือจาก 8 มูลฐานข้างสารานะด้านเงินและทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดในแต่ละรวมมาใช้สนับสนุนการกระทำความผิดอาญาใน 8 มูลฐานได้ ซึ่งการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนกฎหมายที่ใช้บังคับขึ้นไม่มีประสิทธิภาพในการปราบปรามเพียงพอ อีกทั้งเป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นขั้นการเป็นองค์กรอาชญากรรม หากแก่การปราบปราม เนื่องจากได้รับผลตอบแทนสูงก่อให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาถึงหลักกฎหมาย

รูปแบบลักษณะของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและความผิดเกี่ยวกับสุรุณดื่อเนื้อสักดกน์การประกอบอาชญากรรมดังกล่าวให้ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไป

2.1 สาระสำคัญของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

2.1.1 ความหมายของการฟอกเงิน

คำว่า “การฟอกเงิน” (money laundering) เป็นถ้อยคำซึ่งเป็นที่รู้จักกันมากกว่า 60 ปีในเหล่าองค์กรอาชญากรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยผู้ที่คิดค้นแนวความคิดของการฟอกเงินดังกล่าวเนี้ี้้ได้แก่ นายเมเยอร์ แลนสกี้ (Mayer Lansky) อันมีหลักการเกี่ยวกับการนำเงินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือที่มักเรียกว่าโดยทั่วไปว่า “เงินสกปรก” (dirty money) มาผ่านกระบวนการทางพาณิชยกรรมหรือธุรกรรมเพื่อให้กลายเป็นเงินที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือที่เรียกว่า “เงินสะอาด” (clean money) หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการขจัดร่องรอยของผลประโยชน์ซึ่งเกิดจากการกระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมาย โดยผ่านขั้นตอนของการโอนหรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ดังกล่าวกลายเป็นรายได้ที่ชอบด้วยกฎหมายในที่สุด จึงอาจกล่าวได้ว่า “การฟอกเงิน” เป็นเครื่องเหลี่ยมเพื่อการสร้างและปกปิดผลประโยชน์อันมหาศาลซึ่งมีที่มาจากการประกอบอาชญากรรม¹

ในปัจจุบันมีผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความหมายของคำว่า “การฟอกเงิน” ไว้หลายท่านด้วยกันดังนี้

การฟอกเงิน คือ การกระทำใด ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจะทำให้เงินหรือทรัพย์สินใด ๆ ซึ่งมีที่มาจากการกระทำความผิดใด ๆ เปลี่ยนสภาพเป็นเงินหรือทรัพย์สินซึ่งบุคคลทั่วไปหลงเชื่อว่า เป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย²

การฟอกเงิน คือ การเปลี่ยนเงินได้ที่ได้มาโดยผิดกฎหมายให้สมือนหนึ่งว่าเป็นเงินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การฟอกเงินเป็นกระบวนการซึ่งบุคคลปกปิดแหล่งที่มาของรายได้ผิดกฎหมาย เกิดด้วยผลแล้วจึงขอนกลับไปประกอบอาชญากรรมอีก³

¹ สีหนาท ประยุรรัตน์ ก (2547). “ความคิดมุศรานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับมาตรการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลในประเทศไทย.” เอกสารประกอบการศึกษาทางวิชาการ. หน้า 20-21.

² ไชยศ เหมชะรัชตะ. (2540). หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชนรุ่่งเรื่อง 9. หน้า 10.

³ วีระพงษ์ บุญญูภูวาน ก (2537, 19-21 พฤษภาคม). “กฎหมายฟอกเงินกับความจำเป็นที่ต้องพิจารณา.” ประชาธิรัฐกิจ. หน้า 12.

การฟอกเงิน คือ การเปลี่ยน แปรสภาพเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายหรือโดยมิชอบด้วยกฎหมายให้เสื่อมหนี้นิ่งว่าเป็นเงินที่ได้มาโดยชอบ หรืออาจจะกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การฟอกเงินเป็นกระบวนการซึ่งกระทำโดยบุคคลต่อทรัพย์สินเพื่อปกปิดแหล่งที่มาของรายได้ที่ผิดกฎหมายและทำให้รายได้นั้นมีที่มาโดยชอบด้วยกฎหมายและขังหมายความรวมไปถึงการเปลี่ยนเงิน หรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่สุจริตให้กลายสภาพเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย⁴

การฟอกเงิน คือ การเปลี่ยนสภาพเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายให้ดูเสื่อมหนี้ ว่าได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย เพราะผู้กระทำผิดกฎหมายไม่ต้องการให้ผู้อื่นทราบถึงแหล่งที่มาของทรัพย์สินจึงจำเป็นต้องใช้วิธีปิดบังหรือซุกซ่อนทรัพย์สินอันจะช่วยการปิดบังการกระทำการความผิดของตน ให้อีกด้วย นอกจากนี้ทรัพย์สินอันที่ได้กลายเป็นเงินสะอาดแล้วผู้กระทำผิดกฎหมายก็สามารถใช้เป็นทุนในการขยายเครือข่ายอาชญากรรมและศุ่มครองความมั่นคงให้กับอาชญากรรมของตนด้วย⁵

สำหรับความหมายของคำว่า “การฟอกเงิน” ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มิได้กำหนดนิยามของคำว่าฟอกเงินไว้โดยตรงหากแต่มีระบุถึงการกระทำการความผิดฐานฟอกเงินไว้ดังนี้

มาตรา ๕ “ผู้ใด

(1) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิดเพื่อซุกซ่อน หรือ ปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลังการกระทำการความผิดมิให้ต้องรับโทยหรือรับโทยน้อยลงในความผิดฐาน หรือ

(2) กระทำการด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออstrarangลักษณะที่แท้จริง การได้มาแหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิด

ผู้นั้นกระทำการความผิดฐานฟอกเงิน”

จากบทบัญญัติข้างต้น ได้บัญญัติให้การกระทำการความผิดฐานฟอกเงินนั้น นอกจากเป็นการกระทำการด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออstrarangลักษณะที่แท้จริง การได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิด อีกทั้งการ โอน รับ โอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้นแล้ว การกระทำการความผิดฐานฟอกเงินยังรวมถึงการช่วยเหลือผู้อื่น ไม่ว่าก่อนการกระทำการความผิด

⁴ สีหนาท ประยูรรัตน์ฯ (2542). คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542. หน้า 61.

⁵ สุรพล ไตรเวทย์. (2543). คำอธิบายกฎหมายฟอกเงิน. หน้า 19.

คณะกรรมการพิจารณาความผิด หรือหลักการกระทำการกระทำความผิด เพื่อมิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐานด้วย

จากนิยามดังกล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การฟอกเงิน คือการนำเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำการกระทำความผิดหรือได้มาโดยทุจริตมาเปลี่ยนสภาพให้เป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย

2.1.2 รูปแบบและวิธีการฟอกเงิน

การฟอกเงินที่ได้จากการกระทำการกระทำความผิดมีวิธีการอันหลากหลาย เนื่องจากเงินหรือทรัพย์สินที่นำมายังนี้มีจำนวนมหาศาล ผู้กระทำการกระทำความผิดต้องจัดสรรเงินดังกล่าวเป็นส่วนๆ และใช้วิธีการฟอกเงินในหลายรูปแบบเพื่อมิให้เป็นที่ต้องสงสัย จากนั้นจึงนำเงินที่ได้จากการฟอกนั้นรวมกันอีกรึหนึ่ง หรือนำมารวมกับเงินที่สะอาด หรือผ่านกระบวนการทางธุรกิจแล้วนำไปใช้ประกอบอาชญากรรมในรูปแบบอื่นา ต่อไป โดยรูปแบบและวิธีการฟอกเงินจะถูกปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ สภาพแวดล้อม และความรู้ความสามารถทางเทคนิคของผู้ประกอบการ ตลอดจนการใช้ตำแหน่งหน้าที่อันเป็นซ่องทางในการดำเนินงาน ทำให้การฟอกเงินนี้มีความซับซ้อนมาก ซึ่งขึ้นชี้ชากต่อการตรวจสอบ โดยการฟอกเงินมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ดังต่อไปนี้

2.1.2.1 การนำเงินสดติดตัวออกประเทศ เป็นการนำเงินสดที่ได้มาโดยไม่สุจริตพกติดตัวไปซึ่งเป็นลักษณะการฟอกเงินที่นิยมกันมากในสมัยก่อน แต่เนื่องจากปัจจุบันเงินสดที่ได้จากการกระทำการกระทำความผิดมีจำนวนมาก การเคลื่อนย้ายเงินสดจึงเป็นไปด้วยความยากลำบาก อาจถูกตรวจพบได้ง่าย ประกอบกับประเทศต่างๆ เริ่มนิยมการควบคุมอันเป็นการกำกับดูแลการทำธุกรรมด้วยเงินสดจึงทำให้การฟอกเงินในลักษณะนี้ลดน้อยลง ดังนั้นการใช้เงินสดจึงกระทำการในบางประเทศที่ไม่เคร่งครัดในการควบคุม หรือผู้กระทำการกระทำความผิดอาจอาศัยผ่านทางพร้อมแคนระหว่างประเทศโดยติดตันบนเส้นทางเดินทางหลักเดียว

2.1.2.2 การฝากเงินกับสถาบันการเงินในประเทศ เป็นวิธีหลักโดยทั่วไปที่นิยมใช้ในการฟอกเงินซึ่งการฝากเงินมักจะใช้นามแฝงหรือใช้ชื่อปลอม เพื่อป้องกันการสืบหาเจ้าของที่แท้จริง ได้ วิธีการนี้นิยมใช้ในประเทศที่ไม่เข้มงวดต่อการเปิดเผยชื่อที่แท้จริงของเจ้าของธุรกิจ หรือเจ้าของบัญชีและไม่มีการกำหนดให้สถาบันการเงินต้องรายงานถึงธุรกรรมที่มีบัญชีค่าคอมมิชชันสูง อันเป็นจุดอ่อนและก่อให้เกิดความشكวงในการใช้สถาบันการเงินเป็นเครื่องมือเพื่อการฟอกเงินได้

2.1.2.3 การนำเงินสดไปฝากไว้กับสถาบันการเงินต่างประเทศ เป็นการนำเงินสดไปฝากไว้กับธนาคารหรือสถาบันการเงินในต่างประเทศ เพื่อให้เงินที่ผิดกฎหมายไหลเวียนอยู่ในระบบทางการเงินของประเทศดังกล่าวและโอนกลับมายังอาชญากร ซึ่งเงินสดที่ได้มาจากการกระทำ

ความผิดเหล่า่นั้นจะถูกแปลงสภาพเป็นเงินที่สูจิทันที วิธีการในลักษณะดังกล่าวมักใช้กันมากในประเทศไทยที่ไม่มีการควบคุมระบบธนาคารหรือสถาบันการเงินที่เข้มงวด

2.1.2.4 การจัดตั้งบริษัทหรือกิจการขึ้นเพื่อทำธุรกิจบังหน้า เป็นการจัดตั้งบริษัทหรือกิจการขึ้นเพื่อทำธุรกิจที่ถูกกฎหมายเพื่อบังหน้าในการฟอกเงิน โดยมีการนำเงินที่ได้จากการกระทำผิดกฎหมายเข้าไปลงทุนในกิจการดังกล่าวแล้วนำผลกำไรที่ได้มาใช้จึงทำให้คุณมีอนุว่าเป็นการได้เงินมาโดยสุจริต

2.1.2.5 นอกจากรูปแบบวิธีการดังกล่าวแล้วยังมีการฟอกเงินลักษณะอื่นๆ อีก เช่น การนำเงินไปซื้อกิจการที่มีผลประกอบการขาดทุนแต่ธุรกิจลับมีรายรับเป็นเงินสด เช่น โรงเรน กิจการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ กัตตาหาร ร้านค้าปลีก เป็นต้น ซึ่งต่อไปธุรกิจเหล่านี้จะกลับฟื้นตัวขึ้น เพราะอาศัยดอกรถจากเงินผิดกฎหมายดังกล่าว หลังจากนั้นจึงค่อยถ่ายเทเงินออกไปใช้ หรือการนำเงินไปซื้อตราสารที่สามารถโอนเปลี่ยนมือได้ ซึ่งตราสารนั้นไม่มีการควบคุมจากสถาบันการเงินผู้ออก ทำให้ยากแก่การสืบหาผู้ที่ซื้อและผู้รับเงินตามตราสารนั้น นอกจากนี้แล้ว ปัจจุบันเทคโนโลยีทางการสื่อสาร ได้ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้การโอนเงินในระบบสื่อสารทางอากาศมีการควบคุมน้อยกว่ารายการเงินสด รายการโอนเงินต่างๆ จะมุ่งเน้นที่ความรวดเร็วแต่ ประการเดียว พนักงานโอนเงินจะไม่รู้จักลูกค้าและไม่ทราบวัตถุประสงค์ในการโอนเงิน ดังนั้น วิธีการดังกล่าวจึงอาจเป็นช่องทางหลบซ่อนเงินผิดกฎหมายของนักฟอกเงิน ได้เป็นอย่างดี

2.2 วัตถุประสงค์ของการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นมาตรการทางกฎหมายที่ออกแบบมาบังคับใช้ เพื่อทำลายเครื่องมือของอาชญากร นอกเหนือจากการดำเนินคดีกับบุคคลที่โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อปักปิดหรือ อ้างพรางลักษณะที่แท้จริง การได้แหล่งที่ดัง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่งถือว่าเป็นการฟอกเงินแล้ว ยังมีการนำมาตรการเกี่ยวกับการรับ ทรัพย์สินมาใช้ โดยกฎหมายได้ขยายหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินให้มีขอบเขตกว้างขวางขึ้นกว่าการรับทรัพย์สินตามกฎหมายที่มีอยู่เดิม ซึ่งสามารถรับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดได้ทั้งหมด โดยไม่คำนึงว่าทรัพย์สินดังกล่าวจะมีการโอน แปรเปลี่ยนสภาพไปแล้วกี่ครั้งหรือตกไป เป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลอื่นแล้วกี่คน อาจจำแนกวัตถุประสงค์ของการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน ดังนี้

2.2.1 ต้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

เนื่องจากเงินที่ผิดกฎหมาย เมื่อไหลเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจแล้วมุนวีเงินเปลี่ยนสภาพไปเป็นเงินที่ชอบด้วยกฎหมาย มีผลทำให้เกิดการคลาดเคลื่อนในข้อมูลทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดภาวะเงินเพื่อ เพราะมีเงินนอกระบบเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ เมื่อมีกฎหมายฟอกเงินแล้ว มาตรการต่างๆ ก็บัญญัติขึ้นเพื่อจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่ผิดกฎหมายเหล่านี้ทำให้เงินที่ถูกกฎหมายเท่านั้นที่มุนวีเงินอยู่ในระบบเศรษฐกิจ

2.2.2 ต้านการตัวต้องการประกอบอาชญากรรม

การฟอกเงินเริ่มจากการประกอบอาชญากรรมหรือการกระทำการทำความผิดกฎหมายในรูปแบบต่างๆ ก่อเกิดรายได้มหาศาล จากนั้นจึงนำเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการฟอกเงินแล้วใช้เงินเหล่านี้ก่ออาชญากรรมในรูปแบบอื่นอีก ซึ่งทำให้เกิดวัյจักรของการประกอบอาชญากรรม ด้วยเหตุนี้กฎหมายฟอกเงินมีขึ้นเพื่อตัวต้องหักดังกล่าว โดยกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญา เพื่อลดโทษผู้กระทำการทำความผิดและมีมาตรการรับทรัพย์สินของผู้กระทำการทำความผิดให้ตกเป็นของแผ่นดิน

2.2.3 ต้านการพัฒนามาตรการทางกฎหมาย

เพื่อการปราบปรามการกระทำการทำความผิดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีส่งผลให้อาชญากรรมพัฒนารูปแบบหน้าที่รับผิดชอบในส่วนต่างๆ และขยายขอบเขต เป็นองค์กรปฏิบัติงานในหลากหลายประเทศ โดยใช้เทคโนโลยีในการติดต่อ แปลงเปลี่ยนเงินสดจากการประกอบอาชญากรรมให้เป็นเงินที่ได้มาโดยชอบ การฟอกเงินจึงมีความลับซับซ้อน กฎหมายที่มีอยู่ไม่สามารถจัดการกับเงินที่ผิดกฎหมายเหล่านี้ได้ เนื่องจากถูกเปลี่ยนสภาพไป มาตรการทางอาญาเดิมสามารถเอาไปเพียงผู้กระทำการทำความผิด ส่วนเงินที่ถูกนำไปประกอบอาชญากรรมขึ้นอีกกฎหมายฟอกเงินเป็นเครื่องมือเพียงทางกฎหมายที่ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อจัดการกับเงินเหล่านี้ แม้ถูกโอนไปกี่ทอดหรือถูกเปลี่ยนสภาพไปกี่ครั้งกี่ตาม โดยกำหนดความผิดทางอาญาสำหรับผู้กระทำการทำความผิดและมีการร่วมมือกันระหว่างประเทศต่างๆ

ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงมีวัตถุประสงค์หลัก ในเรื่องของการตัดตอนกำลังของบรรดาอาชญากรหรือองค์กรอาชญากรรม โดยมุ่งจัดการกับทรัพย์สิน แหล่งเงินทุน นิวไฮอาชญากรหรือองค์กรอาชญากรรมมีเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในการกระทำการทำความผิด อันเป็นการยั่งหยุดมิให้การประกอบอาชญากรรมเกิดขึ้นอีก โดยนำมาตรการพิเศษมาใช้ดำเนินการกับการกระทำการทำความผิดฐานฟอกเงิน อันแตกต่างจากการบังคับใช้กฎหมายเพื่อจัดการกับอาชญากรรมธรรมดานา

2.3 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

2.3.1 ความผิดฐาน

2.3.1.1 เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดความผิดฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

แนวความคิดเบื้องต้นของการกำหนดความผิดฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นี้ อาจแบ่งความจำเป็นและเหตุผล 2 ประการ⁷ คือ

1) ความจำเป็นและเหตุผลด้านต่างประเทศ

ตามอนุสัญญาสหประชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัสดุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 1988 (Vienna Convention) ได้กำหนดความผิดอาญาฐานฟอกเงินเพื่อให้รัฐสมาชิกนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหากฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าว โดยกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาแก่ผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้ที่ช่วยเหลือในการโอนสิทธิในทรัพย์สินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าวผู้ที่เปลี่ยนสภาพทรัพย์สิน ซึ่งมิที่มาเกี่ยวกับยาเสพติดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะปกปิด หรือเปลี่ยนแปลงแหล่งที่มาของทรัพย์สิน จะเห็นได้ว่าตามอนุสัญญาดังกล่าวมุ่งเน้นแต่เฉพาะความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จึงถือได้ว่าความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นความผิดฐานตามอนุสัญญานี้ โดยเฉพาะได้กำหนดให้ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินที่ได้จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นความผิดทางอาญา มีโทษจำคุก ปรับ และรับทรัพย์สิน การที่อนุสัญญาดังกล่าวกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นความผิดหลักที่ทุกประเทศจะต้องซึ่งกันต่อต้านและปราบปราม ประเทศสมาชิกจึงได้นำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาบัญญัติเป็นความผิดฐานไว้ในกฎหมายภายใน เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินที่ได้จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

นอกจากนี้ตาม UN Model Law ใน Section 1 Money Laundering offences Article 20 “ได้กำหนดความผิดฐานฟอกเงิน หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับยาเสพติดเป็นความผิดที่จะต้องปราบปราม โดยที่ UN Model Law เป็นกฎหมายที่เป็นแบบให้ทุกประเทศนำไปเป็นแนวทางในการบัญญัติกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกัน ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจึงความผิดฐานที่แต่ละประเทศสมาชิกจะต้องกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ

⁷ วีระพงษ์ บุญใหญ่กาส ฯ (2545). “ความผิดฐานฟอกเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กับความจำเป็นในการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทย.” วารสารกฎหมาย, 21, 1. หน้า 350-355.

ฟอกเงิน เพื่อสักดิ้นและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งตาม UN Model Law ได้กำหนดความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเพียงฐานความผิดเดียว โดยไม่ได้กำหนดความผิดมูลฐานอื่น ๆ ไว้ด้วย อันเป็นการสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติด และวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 1988 ที่มุ่งจะลดรอบ廓ประโภชันของผู้มีส่วนพัวพัน กับการลักลอบค้ายาเสพติด ดังนั้น ประเทศไทยซึ่งบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะต้องนำเอาความผิดมูลฐานเกี่ยวกับยาเสพติดมาบัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าวด้วย นอกจากความผิดมูลฐานเกี่ยวกับยาเสพติดแล้ว แต่ละประเทศอาจกำหนดความผิดมูลฐานอื่น ๆ ได้ตามแต่นโยบายของประเทศนั้น ๆ

ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการลักลอบค้ายาเสพติดและมีปัญหาการฟอกเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด แม้จะมีพระราชบัญญัตินำมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2543 แต่ไม่สามารถปราบปรามให้หมดสิ้นได้ แต่กลับมีการขยายตัวกว้างขวางขึ้น เป็นองค์กรอาชญากรรมและอาชญากรรมระหว่างประเทศ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของประเทศไทย นอกจากนี้ประเทศไทยยังไม่อาจเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 1988 เนื่องจากประเทศไทยไม่มีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินซึ่งเป็นข้อบัญญัติของอนุสัญญาดังกล่าว แต่ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการบัญญัติกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไว้แล้ว ตามกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้หลายฐาน ความผิดและเพื่อให้สอดคล้องกับ UN Model Law และอนุสัญญาสหประชาชาติตั้งกล่าว พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญาและเป็นความผิดมูลฐานที่สำคัญ คือ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด นอกจากความผิดมูลฐานดังกล่าวแล้วยังได้กำหนดความผิดมูลฐานอื่น ๆ ไว้อีกด้วย

2) ความจำเป็นและเหตุผลภายในประเทศ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาทางด้านการเมืองเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่อง ทำให้สถานภาพของอาชญากรรมทวีความรุนแรง และมีความสลับซับซ้อนของการกระทำความผิดขึ้นเป็นลำดับ การแก้ไขกฎหมายจึงจำเป็นต้องออกกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยกำหนดความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นความผิดมูลฐาน เพราะกฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายที่มีมาตรการควบคุมการฟอกเงิน เช่น มาตรการยึดทรัพย์ มาตรการตรวจสอบ บทลงโทษผู้ฟอกเงินและการรับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดหรือองค์กรอาชญากรรม

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีวัตถุประสงค์ที่จะใช้เป็น มาตรการในการทำลายเศรษฐกิจของอาชญากร เพื่อเป็นการตัดวงจรของอาชญากรรมไม่ให้นำเงินที่ได้ไปประกอบอาชญากรรมต่อไปอีก ดังนี้ ความผิดมูลฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าวจึงมีลักษณะที่เป็นการกำหนดความผิดที่อาชญากรประกอบอาชญากรรมแล้ว ได้รับผลตอบแทนเป็นเงิน หรือทรัพย์สิน โดยที่ผู้กระทำความผิดตามความผิดมูลฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินซึ่งไม่มีความผิดฐานฟอกเงิน แต่จะมีความผิดเมื่อนำเงินหรือ ทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดมูลฐานไปกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการฟอกเงิน ดังกล่าว ดังนี้ พื้นฐานการกำหนดความผิดมูลฐานไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงินนี้ มีความคิดพื้นฐานมาจากการความผิดมูลฐานที่จะกำหนดจะต้องเป็น ความผิดทางอาญาที่มีเงินเป็นปัจจัยสำคัญ คือเป็นความผิดทางเศรษฐกิจและผลร้ายของความผิด ดังกล่าวจะมีส่วนทำลายเศรษฐกิจ สังคมตลอดจนมุขยาติอย่างมาก

2.3.1.2 ความหมายของความผิดมูลฐาน

คำว่า “ความผิดมูลฐาน (Predicate Offences)” มีคำจำกัดความหรือความหมาย อย่างไรนั้น ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่ออกโดยองค์การ สหประชาชาติ เพื่อเป็นรูปแบบให้แต่ละประเทศนำไปบัญญัติเป็นกฎหมายภายในที่เรียกว่า United Nations Model Law On Money Laundering (UN MODEL LAW) ก็มิได้กำหนดความหมายของคำ ว่าความผิดมูลฐานไว้ และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทย ฯ นั้น ระบุเพียงว่าความผิดอาญาใดเป็นความผิดมูลฐาน แม้แต่พระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ก็มิได้กำหนดหรือนิยามความหมายไว้ มีเพียงแต่การกำหนด ความผิดมูลฐานไว้ในมาตรา 3 (1)-(8)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ความผิดมูลฐาน (Predicate Offences) คือ ความผิด อาญาที่เป็นบุคเหตุ เป็นที่มา หรือเป็นฐานก่อให้เกิดหรือให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินจากการ กระทำความผิด หลังจากนั้นก็มีการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญา ดังกล่าวไปทำการโอน หรือเปลี่ยนสภาพหรือกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อปกปิด踪影ที่มาของ เงินหรือทรัพย์สินนั้นๆ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้เรียกว่า “การฟอกเงิน”⁸

ส่วนการที่ประเทศไทยจะบัญญัติความผิดมูลฐานไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน ให้มีจำนวนฐานความผิดมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความรุนแรงของ อาชญากรรมนั้น ๆ ว่ามีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทยในด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างไร

⁸ สีหนาท ประยุรรัตน์ ก เล่มเดิม. หน้า 50.

เนื่องจากแต่ละประเทศมีปัจจัยพื้นฐานแตกต่างกันออกไปตามโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สภาพทางภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม และทรัพยากรทางธรรมชาติ ดังนั้น การกำหนดความผิด มูลฐานในประเทศใดประเทศหนึ่งไม่อ้างนำไปใช้กำหนดความผิดมูลฐานในอีกประเทศหนึ่งได้ แต่สามารถนำมาเป็นแนวทางหรือแนวคิดในการกำหนดความผิดมูลฐานได้เท่านั้น

2.3.1.3 ทฤษฎีการกำหนดความผิดมูลฐานในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การกำหนดความผิดมูลฐานเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จึงต้องพิจารณาให้รอบคอบว่าจะใช้ มาตรการของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินคำแนะนำกับเงิน หรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดอาญาฐานใดบ้าง เนื่องจากมีผลกระทบต่อประชาชนและการประกอบการในภาคธุรกิจ ซึ่งจะต้องมีการปรับตัว เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยในทางทฤษฎีการกำหนดความผิดมูลฐานที่ควรกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ความผิดที่มีลักษณะของการกระทำความผิดในรูปขององค์กรอาชญากรรม

“องค์กรอาชญากรรม” (organized crime) เป็นกลุ่มอาชญากรซึ่งรวมตัวกันโดยมีโครงสร้างสถาบันและมีวิธีดำเนินงานซึ่งปกปิดเป็นความลับ รวมถึงมีการประสานงานกันและเคร่งครัดต่อระเบียบวินัย มีการแบ่งหน้าที่อย่างชัดเจน มีการแบ่งส่วนแบ่งให้แก่สมาชิกในองค์กร ซึ่งองค์กรอาชญากรรมมีตั้งแต่ขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ จึงก่อให้เกิดการกระทำความผิดร้ายแรงต่างๆ ที่กระทบต่อสังคมในวงกว้าง นอกจากมีองค์กรอาชญากรรมในรูปแบบปกติ แล้ว บางองค์กรอาชญากรรมซึ่งมักจะเป็นองค์กรอาชญากรรมที่มีความมั่นคงแข็งแรง มีวิธีการทำความผิดที่มีลักษณะซับซ้อนมากยิ่งขึ้น มีการดำเนินงานเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงครอบคลุมทั่วภัยในประเทศและต่างประเทศและมีความเกี่ยวข้องกับนักการเมือง นักธุรกิจ ผู้มีวิชาชีพต่างๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐและมีป้าหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์เจ้ามวนน้ำชาลจากการกระทำความผิด ทำให้เป็นการยากต่อการดำเนินการสืบสวนสอบสวนและจับกุม นอกจากนี้ในองค์กรอาชญากรรมบางองค์กรที่มีความมั่นคงมาก มักจะขยายเครือข่ายของตนและขยายขอบเขตของการกระทำความผิด ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้นจนกลายเป็น “องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ” (transnational organized crime) ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายยิ่งกว่าองค์กรอาชญากรรมทั่วไป

สรุปได้ว่าองค์กรอาชญากรรมนั้น เป็นกลุ่มของอาชญากรซึ่งรวมตัวกันโดยมีโครงสร้างสถาบันและมีวิธีการดำเนินงานซึ่งปกปิดเป็นความลับ รวมถึงมีการติดต่อประสานงานระหว่างกลุ่มองค์กรอาชญากรรมตัวกันเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชญากรรม ซึ่งเป็นผลให้การประกอบ

อาชญากรรมหรือการกระทำความผิดต่างๆ นั้นหากที่จะป้องกันและปราบปราม ตลอดจนดำเนินคดี ตามกฎหมายอาญาทั่วไปไม่สามารถเอาคิดกับองค์กรอาชญากรรม จะสามารถเอาคิดได้ก็แค่สมาชิก ผู้ถูกจับกุมในการกระทำความผิดเท่านั้น ซึ่งองค์กรอาชญากรรมก็ยังคงมีเครือข่ายและสมาชิกที่ เชื่อเรื่องอยู่ชั่นเดิม

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นแนวคิดใหม่ ที่นำมาใช้ในการจัดการกับกลุ่มองค์กรอาชญากรรม เนื่องจากในการดำเนินงานของกลุ่มองค์กรอาชญากรรมด่อง ใช้เงินทุนเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าในด้านของการตอบแทนสมาชิกขององค์กร ดันทุนในการประกอบ ความผิด ตลอดจนการใช้เงินติดตันบนเส้นทางที่ของรัฐหรือนักการเมือง ผู้มีอิทธิพลต่าง ๆ เงินซึ่ง เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรอาชญากรรมอยู่รอดและดำเนินการต่อไปได้ หากขาดเงินหมุนเวียน การดำเนินงานย่อมเป็นไปได้ยาก ในทางกลับกันหากองค์กรใดมีเงินหมุนเวียนย่อมสะดวกในการ ขยายขอบเขตการประกอบอาชญากรรมได้มากขึ้น รวมทั้งขยายองค์กรให้ใหญ่โตต่อไปอีก

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนี้เป็นกฎหมายที่มีมาตรการ รับทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถนำมาใช้สกัดกั้นและ ปราบปรามองค์กรอาชญากรรมได้ ทำให้องค์กรอาชญากรรมไม่สามารถดำเนินการต่อไปเนื่องจาก ไม่มีทรัพย์สินเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงาน ประกอบกับการไม่มีกฎหมายอื่นใดบังคับใช้กับ องค์กรอาชญากรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้เป็นปัญหาร้ายแรงของประเทศ ดังนั้นการ กำหนดความคิดมุลฐานะที่จะกำหนดความผิดที่มีรูปแบบและวิธีดำเนินงานที่มีลักษณะเป็น องค์กรอาชญากรรมเป็นลักษณะแรก

2) ความผิดที่มีลักษณะของการประกอบอาชญากรรมที่ก่อให้เกิดผลตอบแทน

สูง

ปัจจุบันการประกอบอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมส่วนใหญ่นักเป็น อาชญากรรมที่มุ่งให้เกิดผลตอบแทนเป็นเงิน ได้จำนวนมหาศาล เช่น การค้ายาเสพติด และ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจเป็นต้น เงินได้เหล่านี้มิได้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะเงินเหล่านี้เข้ามาและออกไปเรื่ว ไม่ได้นำมาลงทุนในกิจการอย่างจริงจังและก่อให้เกิด อุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย เพราะส่วนหนึ่งนำไปใช้เพื่อสร้างอำนาจ อิทธิพลให้แก่ผู้กระทำ ความผิดและพวกพ้อง โดยการเข้าไปครอบครองเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนใช้วิธีทางการเมืองเป็น ช่องทางแสวงอำนาจและผลประโยชน์ เมื่อมีอำนาจและอิทธิพลพึงได้โอกาสในการแสวงหาเงิน ได้มหาศาลก็มีมากเพียงนั้น ซึ่งมีผลต่อการคงอยู่ของบวนการอาชญากรรมหรือองค์กร

આ ચાલુક્યા રાજ્યનો પ્રાચીન હિત કરી રહેલું હતું કે આ રાજ્યની વિસ્તારની અધ્યાત્મિક વિદ્યા અને જીવનની માર્ગદર્શિકા એવી હતી કે તે વિદ્યાની પ્રાચીનતા અને વિસ્તાર વિશે વિશેષ વિશેષાનુભૂતિ હતી.

กฤษณะป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงมุ่งเน้นใช้มาตรการรับทรัพย์สินในการตัดโศกสนิให้ผู้ประกอบอาชญากรรมนำเงินได้ไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนหรือเพิ่มการกระทำความผิดอีก โดยทั่วไปความผิดลักษณะนี้มักจะเป็นคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชน เศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศเป็นส่วนรวม

3) ความผิดที่มีลักษณะเป็นการกระทำที่สกัดชั้นช้อนยากแก่การปราบปราม

การประกอบอาชญากรรมในปัจจุบัน ได้พัฒนารูปแบบให้สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การตรวจสอบการกระทำความผิดเกี่ยวกับตามไปด้วย การรวมตัวของอาชญากรในรูปแบบองค์กรอาชญากรรม ทำให้การปราบปรามยากขึ้นไปอีก อีกสาเหตุคือ การไม่มีกฎหมายใดนำมานั้นกับให้เพื่อปราบปรามการกระทำความผิดอย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีกฎหมายเฉพาะของความผิดประเภทนี้แล้ว แต่ยังไม่สามารถปราบปรามการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุว่ากฎหมายล้าหลัง ไม่ทันสมัย ไม่สามารถปรับปรุงใช้กับลักษณะของการกระทำความผิดได้ หรือสามารถบังคับใช้ได้เดียวไม่มีประสิทธิภาพที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัวหรือหลบหนี อาจเป็นบทลงโทษที่เบาเกินไปหรือไม่เหมาะสมนั่นเอง

ดังนั้น เมื่อการกระทำความผิดในสักษณะดังกล่าวหากเก่าการปราบปรามและกฎหมายเดิมที่ใช้อยู่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะปราบปรามการกระทำความผิดได้ จึงควรนำมาตราการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนานัปการ เพื่อสกัดกั้นการกระทำความผิดโดยมีอุดประสงค์หลักคือ การใช้นามาตรการรับทรัพย์สินเพื่อสกัดกั้นแหล่งเงินทุนขององค์กรอาชญากรรม ซึ่งสามารถลดจำนวนของอาชญากรรมได้เป็นอย่างดี

4) ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อกวามมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ

อาชญากรรมในปัจจุบันนักจากจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อเนื้อของอาชญากรรมแล้ว อาชญากรรมหลายประเภทยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของรัฐอีกด้วย ซึ่งอาชญากรรมที่ว่านี้ได้แก่ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เป็นอาชญากรรมที่สร้างความเสียหายมากกว่าอาชญากรรมธรรมดามีมูลค่าความเสียหายมากตามหาศาลมและมีจำนวนผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก ทำให้เศรษฐกิจทั้งระบบกระทบกระเทือน นอกจากนี้ยังทำลายความไว้วางใจและภาพลักษณ์ในทางทางธุรกิจของประเทศไทยด้วย

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดให้ความผิดที่มีลักษณะทำลายความมั่นคงของรัฐ ในทางเศรษฐกิจ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เนื่องจากผลประโยชน์และความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมประเภทนี้มีผลค่ามากมายมหาศาล

กฎหมายฟอกเงินสามารถบังคับใช้กับการกระทำการทำความผิดลักษณะดังกล่าวได้ เนื่องจากมีมาตรการการรับทรัพย์สินที่มีประสิทธิภาพ

2.3.1.4 ความผิดฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

2542

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 3 และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 พ.ศ.2546 ได้กำหนดให้ความผิดอาญาเป็นความผิดฐานไว้ 8 ประการ ดังนี้

1) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

2) ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา เนื่องที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนามัยถึงแก่ เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหุ้นสิ่งและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เนื่องที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือซักพาไปเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี หรือความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี

3) ความผิดเกี่ยวกับการซื้อโคงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญาหรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการถ่ายทอดเงินที่เป็นการซื้อโคงประชาชน

4) ความผิดเกี่ยวกับการขักขอกหรือซื้อโคงหรือประทุยร้ายต่อทรัพย์หรือกระทำโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครื่องดื่มซีเรียร์ หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ซึ่งกระทำโดยกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถาบันการเงิน นั้น

5) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

6) ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชก หรือริบเอาทรัพย์ที่กระทำโดยอ้างอำนาจอ้างอิง หรือซ่องโจร ตามประมวลกฎหมายอาญา

7) ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

8) ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

ความผิดมูลฐานทั้ง 8 ประการนี้ โดยแท้จริงแล้วผู้กระทำการมีความผิดตามบทกฎหมายดังกล่าวแต่ละรายการมีความผิดในตัวของอยู่แล้ว แต่เนื่องจากการสอบสวนข้อกฎหมายกระทำการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขึ้น เพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำการมีความผิดตามความผิดมูลฐานดังกล่าววนมาเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำการมีความผิดไปฟอก เพื่อให้กลายเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่สะอาดแล้วนำกลับมาประกอบอาชญากรรมอีก หากมิได้มีการนำเงินหรือทรัพย์สินไปฟอกตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรา 5 ก็จะไม่มีความผิดฐานฟอกเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แต่จะมีความผิดกฎหมายตามความผิดมูลฐานเท่านั้น แต่หากนำเงินหรือทรัพย์สินไปดำเนินการฟอกเงินตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 5 ผู้นั้นหรือบุคคลอื่นที่กระทำการมีความผิดก็จะมีความผิดฐานฟอกเงิน¹ ทั้งนี้หมายความรวมถึงการกระทำการท้าทายประการใด ๆ เพื่อปกปิดหรืออ้างทางลักษณะแท้จริง การได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการมีความผิดด้วย

2.3.2 หลักการสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

2.3.2.1 การกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญา

การกำหนดความผิดทางอาญาเพื่อลงโทษผู้กระทำการมีความผิดฐานฟอกเงินโดยเฉพาะ เป็นการลงโทษผู้กระทำการมีความผิดและเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการมีความผิดมูลฐาน โดยโอน แปรสภาพหรือกระทำการด้วยประการใด ๆ อันเป็นการปกปิด อ้างทางที่มาของเงินหรือทรัพย์สิน กับปรกับลักษณะของฐานความผิดสอดคล้องกับมาตรการทางกฎหมาย ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาเวียนนา 1988 ที่ให้ประเทศไทยกำหนดให้การกระทำการมีความผิดฐานฟอกเงินเป็นความผิดอาญาตามกฎหมายเดียวกันและคงโทษตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ของประเทศไทยนั้นกำหนดให้มีโทษจำคุกตั้งแต่นั่นเป็นต้นมาเป็นปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถ้วนสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

2.3.2.2 การกำหนดให้มีมาตรการการลงโทษผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือ ผู้พยายามกระทำการมีความผิดหรือผู้สนับสนุนเพื่อกระทำการมีความผิดฐานฟอกเงิน

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 7 กำหนดคงโทษให้ผู้ที่สนับสนุนการกระทำการมีความผิดหรือช่วยเหลือผู้กระทำการมีความผิดไม่ว่าก่อน

¹ วิชัย ตันติกุลานันท์. (2543). ค่าอัตราอาญากฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. หน้า 17.

หรือจะกระทำการความผิดหรือขัดหา หรือให้เงิน หรือทรัพย์สิน งานพาหนะ สถานที่ หรือวัสดุใด ๆ หรือกระทำการใด ๆ เพื่อช่วยให้ผู้กระทำการความผิดหลบหนี หรือเพื่อมิให้ผู้กระทำการความผิดถูกลงโทษ หรือเพื่อให้ได้รับประโยชน์ในการกระทำการความผิดฐานฟอกเงิน พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 8 มาตรา 9 ได้กำหนดให้ผู้พยาบาลกระทำการความผิดฐานฟอกเงินและผู้สมคบเพื่อกระทำการความผิดฐานฟอกเงิน ให้รับโทษเช่นเดียวกับด้วยการที่กระทำการความผิดอันถือเป็นบทลงโทษที่หักพอสมควร เพราะตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 มาตรา 80 มาตรา 83 กำหนดไว้ให้การสนับสนุนการกระทำการความผิดรับโทษเพียงสองในสามส่วนของไทยที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุน ส่วนการพยาบาลกระทำการความผิด รับโทษสองในสามส่วนของไทยที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น หรือกรณีความผิดเกิดขึ้นโดยการกระทำการของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปผู้ที่ได้ร่วมกระทำการความผิดด้วยกันนั้นเป็นด้วยการรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดดังกล่าวเท่านั้น

2.3.2.3 มาตรการรับทรัพย์สิน

1) การกำหนดให้นำมาตรการรับทรัพย์สินทางแพ่งไปใช้ควบคู่กับการดำเนินการในกฎหมายอื่น

กรณีทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำการความผิดใดเป็นทรัพย์สินที่สามารถดำเนินการตามกฎหมายอื่นได้อยู่แล้ว แต่ยังไม่มีการดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายดังกล่าว หรือดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวแล้วแต่ไม่เป็นผล หรือการดำเนินการตามกฎหมายการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการมากกว่า ก็ให้ดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นต่อไปตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 58 โดยสามารถรับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิดตามกฎหมายนั้น ๆ ได้แม้มิผูกพันลงโทษในการกระทำการความผิดตามคำพิพากษาในคดีอาญาได้ตาม

2) การกำหนดให้มีมาตรการรับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิดในทางแพ่ง

การรับทรัพย์สินทางแพ่งตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิด คือ เงินหรือทรัพย์สิน ที่ได้จากการกระทำการความผิดซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือจากการสนับสนุน หรือช่วยเหลือการกระทำการความผิดมูลฐาน ดังนั้นหากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิด ศาลจะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน โดยศาลอาจไม่พิจารณาถึงว่าผู้กระทำการความผิดได้รับโทษตามความผิดมูลฐานนั้นหรือไม่

ด้วยมาตรการทางแพ่งของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เมื่อตัวแทนการควบคู่กับการรับทรัพย์สินทางอาญา หรือการรับทรัพย์สินเมื่อคาดมีคำพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญาแล้วจะเป็นมาตรการเสริมชั่งกันและกัน เพื่อทำลายเครือข่ายกิจกรรมของอาชญากรไม่ให้สามารถนำเงินไปฟอกจนทำให้เกิดเงินที่ถูกกฎหมายอันเป็นแห่งจุうใจให้ประกอบอาชญากรรมขึ้นอีก

2.3.2.4 การกระทำความผิดฐานฟอกเงินอกราชอาณาจักร

การฟอกเงินซึ่งมีการยักย้ายถ่ายโอนเงินหรือทรัพย์สิน เพื่อปิดบังอำนาจที่มาของเงินทรัพย์สินดังกล่าว ผนวกกับการกระทำความผิดในรูปขององค์กรอาชญากรรมซึ่งมีลักษณะเป็นเครือข่ายและใช้เทคโนโลยีในการประกอบอาชญากรรม ทำให้อาชญากรสามารถฟอกเงินได้หลาภูปแบบ รวดเร็วและติดตามได้ยาก โดยเฉพาะการกระทำการข้ามอาณาเขตต่างๆ เช่น การโอนเงินระหว่างประเทศ ซึ่งพระราชบัญญัติฯ ฯ ยเบตอำนาจศาล¹⁰ เพื่อลดโทยผู้กระทำความผิดที่เมืองกระทำการณ์ประเทศไทย แต่ผู้กระทำความผิดนี้ต้องรับโทษในประเทศไทย

2.4 ลักษณะของการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน

สำหรับความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 เป็นการกระทำความผิดที่มุ่งแสวงหากำไรโดยหลอกเลี้ยงไม่เสียภาษีโดย ให้กับรัฐโดย ก่อให้เกิดผลเสียหายทำให้รัฐขาดรายได้ กระทบดต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ดังนั้น จึงศึกษาถึงลักษณะของความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเพื่อนำมาพิจารณาให้การปราบปรามมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.4.1 ความหมายของสุราเดื่อน

สุรา หมายถึง เหล้า น้ำมาที่ได้จากการกลั่น"

สุรา เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เหล้า เป็นน้ำมาย่างหนึ่งสำหรับบริโภค มีตัวชาตุเป็นเชื้อสำคัญผสมอยู่ด้วยชาตุหนึ่งคือ แอลกอฮอล์ (alcohol) และกอ肖ล์เป็นชาตุ menu ถ้าไม่มีชาตุ แอลกอ肖ล์ก็ไม่เป็นสุรา¹¹

¹⁰ "ไขข้อ เห็นชอบด้วย ๒๕๔๒. มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. หน้า 93-94.

¹¹ ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. หน้า 1207.

¹² เสรียร โภเศษ. (2490, มกราคม). "การเก็บภาษีสุรา." สามิตสาร, 3, 1. หน้า 23.

สุรา หมายความรวมถึงวัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้ เช่นเดียวกับน้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้ เช่นเดียวกับน้ำสุรา¹³

ตามบทนิยามค่าว่า “สุรา” ดังกล่าวมิได้บอกให้ชัดเจนว่าสุรานั้นคืออะไร เพียงแต่บอกว่าหมายความรวมถึง วัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแรงแอลกอฮอล์ซึ่งสามารถดื่มกินได้ เช่นเดียวกับสุรา ดังนั้น จากบทนิยามสุราจึงมีความหมายของสุราตามความเข้าใจของวิญญาณซึ่งเข้าใจชัดเจนว่า เป็นสุรา เช่น สุราขาว สุราผสมเชียงใหม่ แม่โขง หงษ์ทอง วิสกี้ บรันดี้ รวมถึงสุรา เดือนที่ชาวบ้านคุ้มครอง¹⁴

เดือน หมายถึง ... ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น เหล้าเดือน ฝันเดือน ปีนเดือน หนอดเดือน¹⁵

สุราเดือน หมายถึง สุราที่ผลิตโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือ “ไม่เสียภาษี”

สุรามิชอบด้วยกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พิจารณาได้ดังนี้

1. สุราที่ทำขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต กล่าวคือ เป็นสุราที่ทำขึ้นใหม่โดยไม่ได้รับอนุญาต จากอธิบดีกรมสรรพสามิต¹⁶ โดยท้าไปสุรามิชอบด้วยกฎหมายประเภทนี้รู้จักกันดีในชื่อที่เรียกงาน กันทั่วไปว่า “สุราเดือน”

2. สุราที่มิได้เสียภาษี หมายถึง สุราที่ยังมิได้เสียภาษีตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 โดยเป็นสุราที่แม้ผู้ทำสุราได้รับอนุญาตให้ทำสุราจากอธิบดีกรมสรรพสามิตแล้ว ก็อาจเป็นสุราที่มิชอบด้วยกฎหมายได้ ถ้าสุรานั้นยังไม่ผ่านการเสียภาษีสุราตามอัตราและวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมาย รวมทั้งสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและไม่มีการเสียภาษีสุราโดยปิดแสดงป้ายสุรา สุรา นั้นจะเป็นสุราที่มิได้เสียภาษีสุราอันเป็นสุราที่มิชอบด้วยกฎหมาย¹⁸

ดังนั้น จากการศึกษาแล้วจึงเห็นว่า สุราเดือน หมายถึง สุรามิชอบด้วยกฎหมายที่ทำขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต และหรือสุราที่มิได้เสียภาษีตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ซึ่งรวมถึงสุรา ที่ทำในราชอาณาจักรและสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยมิได้เสียภาษีสุรา

¹³ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 14.

¹⁴ วิญลัย บุณยศิริโรมน์. (2541). เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต. หน้า 272.

¹⁵ ราชบันชิตศิษยสถาน. เล่มเดิม. หน้า 497.

¹⁶ พระไภศาล วิสาโล. (2537). ประวัติศาสตร์การบริโภคสุราในประเทศไทย. หน้า 50.

¹⁷ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 5.

¹⁸ ประกาศ คกເມຍດ ๗ (2537,พดສົກພານ-ຮັນວາຄນ). “ສິນກ້າປລອນທີ່ອງເສີຍກາຍີສົກພານມີຄວາມຄຸ້ມຄົງ.” ສາມືຕາຣ, 50, 6. หน้า 77-78.

2.4.2 สักษณะของสุรา

สุราตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 นี้ มีคุณลักษณะอันสำคัญ ดังนี้¹⁹

1. สุราเป็นวัตถุหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ โดยมีแอลกอฮอล์เป็นคุณลักษณะเฉพาะที่จะแสดงว่าเป็นสุรา หรือไม่ ซึ่งถ้าสิ่งใดที่ไม่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ตามปกติไม่ถือเป็นสุรา

2. สามารถดื่มกินได้ เช่นเดียวกับน้ำสุรา โดยจะต้องเป็นเครื่องดื่มที่คนสามารถดื่มกินได้ และเมื่อดื่มกินแล้วไม่เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อร่างกายด้วย ทั้งนี้ แอลกอฮอล์ที่เป็นส่วนผสมของสุราชนิดนี้ มีอยู่ 2 ชนิด คือ เอทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl alcohol) ซึ่งเป็นแอลกอฮอล์ชนิดที่บริโภคได้ และ เมธิลแอลกอฮอล์ (Methyl alcohol) เป็นแอลกอฮอล์ที่บริโภคไม่ได้ และส่วนผสมของแอลกอฮอล์ที่จะเป็นสุราตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องเป็นแอลกอฮอล์ที่บริโภคได้เท่านั้น ถ้าเป็นแอลกอฮอล์ชนิดที่บริโภคไม่ได้ ก็จะไม่เรียกว่าเป็นสุรา เพราะถ้ามีการผสมกับแอลกอฮอล์ชนิดที่เป็นพิษหรือเป็นอันตรายต่อร่างกาย ถือว่าดื่มกินไม่ได้อยู่แล้ว

3. เป็นสิ่งที่ดื่มกินไม่ได้โดยสภาพของตัวมันเอง แต่เมื่อผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้ว สามารถดื่มกินได้ เช่นเดียวกับน้ำสุรา โดยสุราบางชนิดมีสภาพเป็นวุ้นหรือของแข็ง หรือมีแรงแอลกอฮอล์สูง เมื่อดื่มกินแล้วอาจจะเป็นอันตรายต่อร่างกาย เช่น อาจจะทำให้ป้าพอง หรือล้าไส้พอง เป็นต้น แต่เมื่อผสมกับน้ำหรือของเหลวอื่น ๆ เช่น โซดา หรือน้ำแล้วสามารถดื่มกินได้ เช่นนี้ ก็ถือว่าเป็นสุรา เช่นกัน

2.4.3 ชนิดของสุราในประเทศไทย

โดยพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ได้แบ่งสุราอีกตามลักษณะของการทำ และความแรงของแอลกอฮอล์เป็นหลักในการกำหนดว่าสุราประเภทใดเป็นสุรา เช่น หรือสุราคลื่น และได้แบ่งสุราออกเป็น 2 ประเภท

1. สุราเชื่อมต่อ

เป็นสุราที่ยังไม่ได้คั่นและให้หมายความรวมถึง สุราเชื่อมต่อที่ได้ผสมกับสุราคลื่นแล้ว แต่ยังมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี²⁰ ดังนั้น สุราเชื่อมต่อในความหมายนี้อาจแยกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เป็นสุราที่ไม่ได้คั่น แต่อาจได้มาด้วยวิธีอื่น เช่น ด้วยกรรมวิธีการหมักส่าจากข้าวมอลท์ ซึ่งได้แก่ เบียร์ ด้วยการนำผลไม้มาหมักกับยีสต์ ซึ่งได้แก่ ไวน์ หรือด้วยกรรมวิธีการ

¹⁹ ชุมต์ ศรีปราบ. (2500, พฤษภาคม-มิถุนายน). "สรรพสามิค." สามิตสาร, 13, 3. หน้า 170-172.

สำเนาจึงในบัญชี พิทักษ์คิรังกิจ. (2524). ดีمانด์ของสุราขาว-ผสมในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512-2521. หน้า 17-18.

²⁰ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 4.

นำข้าวเหนียวที่นึ่งสุกแล้วนำมาคุกกับลูกเปี๊ยง แล้วทิ้งไว้จนได้ที่ ซึ่งได้แก่ สาโท อุ้น้ำขาว หรือ กะแซ่ หรือการนำน้ำตาลจากต้นโคนด หรือน้ำตาลมะพร้าวหมักด้วยวัตถุบางชนิด เช่น เปลือกไม้ บางชนิด จำพวกมะเกลือ หรือเปลือกไม้ตะเคียน แล้วเกิดเป็นน้ำสุรา เป็นต้น ชาวบ้านมักเรียกสุรา ประเภทนี้ว่า น้ำตาลเม่า

1.2 เป็นสุราแซ่ที่ได้ผสมกับสุรากลั่นแล้ว แต่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี เช่น เอาวิสกี้ซึ่งเป็นสุรากลั่นผสมกับสุราแซ่ประเภทผลไม้ มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี เช่นนี้ก็ เรียกว่าสุราแซ่ด้วยเช่นกัน

2. สุรากลั่น

เป็นสุราที่ได้กลั่นแล้ว และให้หมายความรวมถึงสุรากลั่นที่ได้ผสมกับสุราแซ่แล้วแต่ มีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่า 15 ดีกรี²¹ โดยแบ่งเป็น²²

2.1 สุราสามทับ คือ สุรากลั่นที่มีแรงแอลกอฮอล์ตั้งแต่ 80 ดีกรีขึ้นไป

2.2 สุราขาว คือ สุรากลั่นที่ปราศจากเครื่องข้อมหรือสิ่งผสมปุรงแต่มีแรงแอลกอฮอล์ ต่ำกว่า 80 ดีกรี

2.3 สุราผสม คือ สุรากลั่นที่ใช้สุราขาว หรือสุราสามทับมาปุรงแต่ไม่มีแรง แอลกอฮอล์ต่ำกว่า 80 ดีกรี

2.4 สุราปุรงพิเศษที่ใช้สุราสามทับมาปุรงแต่เมื่อมีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่า 80 ดีกรี

2.5 สุราพิเศษ คือ สุรากลั่นที่ทำขึ้นโดยใช้กรรมวิธีพิเศษ มีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่า 80 ดีกรี แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทวิสกี้ บรั่นดี รัม ยิน หรือสุราแบบต่างประเทศอย่างอื่นตาม แบบยุโรป และอเมริกา ประเภทเกาเทเดียง เซียงชุน บุญกุลบุรี หรือสุราจีนอย่างอื่นตามแบบจีน

การแบ่งสุราออกเป็นสุราแซ่ สุรากลั่น หรือแบ่งออกเป็นชนิดหรือประเภทนี้นี้ วัตถุประสงค์เพื่อกำหนดอัตราภาษีของสุราแต่ละชนิด และประเภทให้แตกต่างกันเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีนั่นเอง

2.5 แนวคิดและวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีสุรา

แนวความคิดและวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีสุรา ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 นี้ได้กล่าวถึงหลักและเหตุผลในการออกกฎหมายไว้ แต่สามารถสรุปได้ว่า แนวคิดและ

²¹ วิศิษฐ์ วชิรวิฐพ์. (2543). ปัญหาทางกฎหมายที่ใช้จัดเก็บภาษีสรรพสามิตในระบบสุราเผรี. หน้า 14-16.

²² (2513, กฤษณา). “ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” กฎกระทรวง, 46.

วัตถุประสงค์ได้จากการกฎหมายที่มีผลใช้บังคับก่อนพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 คือ²³ พระราชบัญญัติเรื่องน้ำสุราที่ทำไว้เมื่อจุลศักราช 1148 (พ.ศ. 2539) และคำปราบราชของพระราชบัญญัติภาษีชั้นในแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2467 เมื่อพิจารณาแล้วเหตุผลสำคัญในการจัดเก็บภาษีสุราอาจสรุปวัดถุประสงค์หลักๆ ได้ 2 ประการ คือ

1. จัดเก็บเพื่อเป็นรายได้ของรัฐ ภาษีสุราเป็นภาษีที่จัดเก็บได้ง่าย โดยจัดเก็บจากผู้ผลิต และผู้นำเข้าซึ่งเป็นการควบคุมการจัดเก็บจากด้านทาง และส่วนหนึ่งเป็นสินค้าอุปสงค์ของความยืดหยุ่นทางด้านราคาต่ำ (หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงของราคาไม่มีผลต่อการบริโภคสินค้า)²⁴ รัฐสามารถจัดเก็บภาษีสุราได้ง่ายเมื่อมีความจำเป็น จึงทำให้เป็นแหล่งรายได้สำคัญของรัฐที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ

2. จัดเก็บเพื่อการควบคุมภาษีสุราเป็นเครื่องมือในการลดปริมาณการบริโภคภาษีที่รัฐต้องการจำกัดการบริโภคภาษีสามารถใช้มาตรการทางภาษีโดยการขึ้นภาษีสุราให้สูงนี้ เพราะสุราเป็นสินค้าที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดีของผู้บริโภคและก่อให้เกิดต้นทุนทางสังคม ทำให้เกิดปัญหาครอบครัว ตลอดจนอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุและอาชญากรรมเพิ่มขึ้นอีกด้วย ทำให้รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการคุ้มครอง โดยต้องผลิตแพทย์ และตั้งสถานพยาบาลเพิ่มขึ้น เพื่อประโยชน์ในการรักษาเยียวยาผู้ป่วยจากโรคที่เกิดจากการบริโภคสุรา เช่น โรคมะเร็งตับ โรคพิษสุราเรื้อรัง เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ภาษีสุราจึงมักจะกำหนดในอัตราที่สูง เพื่อทำให้ราคาของสินค้ามีราคาแพง เป็นผลให้การบริโภคสุราลดลง และเมื่อมีการบริโภคสุราลดลง ผลเสียหายต่างๆ ที่เกิดแก้สังคมเพราะสุรา ก็จะลดลงด้วยเช่นกัน

แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีสุราทั้งสองประการดังกล่าว ประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดเก็บภาษีสุราหั้งสองประการมักขัดกันอยู่ในตัวของมันเอง กล่าวคือ หากรัฐมุ่งที่จะควบคุมหรือจำกัดการบริโภคโดยการกำหนดอัตราภาษีสุราไว้สูงแล้ว ย่อมทำให้รายได้ของรัฐลดลงไป ในทางกลับกัน หากรัฐมุ่งจัดเก็บภาษีสุราเพื่อหารายได้เข้ารัฐ การควบคุมหรือการจำกัดการบริโภคย่อมจะไม่ได้ผล ในกรณีเช่นเคยมีด้วยอย่างมาแล้ว

²³ คณ ขาวสะอาด. (2541). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานสุรพสามิต. หน้า 62-63.

²⁴ ฐานปัณฑิต ทินทรัช. (2541). “แนวคิด หลักการ และความสำคัญของภาษีสรรพสามิต.” เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานสุรพสามิต. หน้า 50.

2.5.1 แนวโน้มการบริหารงานสุราในประเทศไทย

เนื่องจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 5 วรรคแรก ได้บัญญัติ “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุรา หรือมีภากชนะ หรือเครื่องกลั่น สำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก อธิบดี” โดยที่ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 กฎหมายไม่ได้บัญญัติให้อธิบดีกรมสรรพาณิช สามารถออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ใดได้ ดังนั้น การทำสุราจึงเป็นข้อห้ามในทุกกรณีตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และการที่อธิบดีจะให้ใบอนุญาตผู้ใดทำสุราดังกล่าว จะต้องมีกฎหมายรองรับ กล่าวคือ จะต้องประกอบด้วยกฎหมายที่เป็นแนวโน้มโดยตรงของรัฐ หรือกฎหมายการบริหารงานสุรา เป็นกฎหมายทางการบริหารที่ให้อำนาจคณะกรรมการรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบาย และแนวทางหรือ ยกเลิกนโยบายและแนวทางดังกล่าว และเป็นกฎหมายที่รัฐใช้มีผลบังคับกับกิจการสุราทั้งหมด โดยหลังจากที่คณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการ และกรอบแนวโน้มนโยบายการดำเนินการ เกี่ยวกับสุราแล้ว ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติความติดดังกล่าว จะต้องนำหลักการและ กรอบแนวคิด ไปประเพณาระมัดใจสอดคล้องตามดังนี้ ๆ และให้คณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบ อีกครั้งหนึ่ง จึงจะประกาศใช้เป็นกฎหมายได้²⁵

2.5.1.1 แนวโน้มการบริหารงานสุราอยุคใหม่

การบริหารงานสุราภาคเอกชนรัฐเปิดให้เอกชนสามารถจัดตั้งโรงงานสุราปรุง พิเศษและสุรากลั่นเท่านั้น โดยสุราที่ภาคเอกชนทำการผลิตต้องไม่ข้ามกับสุราสมปทานของรัฐ สุราที่นำเข้าจากต่างประเทศ มีการเบิกเสริมให้เอกชนสามารถนำเข้าและจำหน่ายสุราเช่นเดียวกันอย่าง เสريحราภัยได้หลักกฎหมายและเงื่อนไขที่รัฐกำหนดไว้

การบริหารงานสุราโดยภาครัฐทั้งหมดยกเว้นโรงงานผลิตสุราสามทับ รัฐ ได้เบิก ประบูณเพื่อให้สัมปทานในการผลิตและจำหน่ายสุราแก่เอกชนที่เสนอให้ผลตอบแทนแก่รัฐสูงสุด เอกชนที่ชนะการประบูณ คือ กลุ่มสุรานหารายภูร์กับกลุ่มสุราทิพย์กับแสง โสม ต่อมานี้ปัญหาการ หนี้สินขาดทุนสะสมจำนวนมาก ส่วนหนึ่งมาจากปัญหาสุราถูกห้ามซื้อขายในท้องตลาดถึง 30 เบอร์เซ็นต์ของจำนวนโภคตัว ทำให้สุราของรัฐจำหน่ายไม่ได้ตามจำนวนที่คาดหมาย เหตุที่เป็น ดังนี้ เพราะสุราถูกห้ามซื้อขายมาก กระทำทั้งมีข้อเท็จจริงว่ามีกลุ่มนายทุนอยู่เบื้องหลังสนับสนุนให้มีการ ผลิตสุราถูกห้าม ออกจำหน่ายอย่างกว้างขวางเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนและกระทบต่อ รายได้ของรัฐอย่างรุนแรง²⁶ ดังนั้น ในปี 2528 เป็นศั旦มารัฐ ได้ยุติปัญหาโดยอนุญาตให้หั้งสองกลุ่ม รวมตัวกันเหลือเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น ทำให้ตลาดสุราไทยตกอยู่ในภาวะผู้ดูขาดอย่างแท้จริง

²⁵ วิศิษฐ์ วชิรวิฐพ์. เล่มเดิม. หน้า 37-38.

²⁶ เรษุ รัตนกัลpin. (2542). ความเป็นมาของนโยบายสุราเรศรี. หน้า 50-51.

เนื่องจากสัมปทานสุราของรัฐมีผู้ผลิตและจำหน่ายเพียงกลุ่มเดียวคือ ในนามกลุ่มสุราทิพย์กับแสง โสม โดยเอกสารรายอื่นไม่สามารถประกอบธุรกิจแข่งขันได้²⁷

2.5.1.2 แนวโน้มการบริหารงานสุราโดยเปิดเสรี

เมื่อสัญญาการให้รับอนุญาตให้ทำและขายส่งสุราโดยโรงงานสุราของรัฐทุกฉบับ สืบสุดลงพร้อมกันในวันที่ 31 ธันวาคม 2542 คณะกรรมการตัดสินใจไม่มีมติ เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2541 ให้เปิดเสรีการผลิต และจำหน่ายสุราถั่นได้ทุกชนิด ยกเว้นโรงงานสุราสามทับ ซึ่งองค์การสุรากรมสรรพสามิตเป็นผู้ผลิต และจำหน่ายเช่นเดิม²⁸ การเปิดเสรีมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2543 เป็นต้นไป

ถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนนโยบายการบริหารงานสุราครั้งใหญ่ เมื่อจากเป็นการยกเลิกระบบ “ผูกขาดอุตสาหกรรมสุรา” ที่ให้ออกชันรายได้รายหนึ่งทำการผลิตและจำหน่ายมาสู่ระบบ “การค้าเสรี” โดยเปิดโอกาสให้ออกชันลงทุนแข่งขันกันอย่างเสรี และยกเลิกกิจกรรมโรงงานสุราของรัฐโดยปริยาย สำหรับแนวทางการบริหารอุตสาหกรรมสุราตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา การค้าเนินนโยบายดังกล่าวเป็นไป ภายใต้เงื่อนไขและประกาศกระทรวงการคลัง และภายใต้พระราชบัญญัติ สุรา พ.ศ. 2493 ปัจจุบันรัฐมีนโยบายการบริหารงานสุราดังนี้ สุราสามทับ (แอลกอฮอล์) ถือเป็นอุตสาหกรรมปีกและผูกขาดโดยรัฐ สุราขาว สุราผสม และสุราปูรุ่งพิเศษ เป็นอุตสาหกรรมปีก สุราเหล้า ไวน์ และรวมถึง สุราเหล้าพื้นเมือง ประเกท อุ สา โท กระเจ้า เป็นอุตสาหกรรมปีก โคลคต่อมนา ได้มีมติคณะกรรมการตัดสินใจในวันที่ 21 มกราคม 2546 ให้ความเห็นชอบเปิดเสรีในการทำและขายสุราถั่นชุมชน²⁹ แต่เมื่อรัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถขอใบอนุญาตทำสุรา ได้แล้ว ปัญหาสุราถั่นน่าจะหมดไป แต่ปรากฏว่ายังมีการลักลอบต้มกลั่นสุราถั่นอยู่ และผู้ที่ได้ขอใบอนุญาตทำสุราถั่นน้ำที่เรียกร้องให้รัฐออกเงื่อนไขต่าง ๆ ลง และพยายามหาหนทางที่จะหลีกเลี่ยง หรือเสียภาษีให้น้อยลง โดยหากซื้อว่างของระเบียนและอัตราเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมซึ่งไม่เพียงพอในการควบคุมคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ ทำให้มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีสุรา³⁰

²⁷ รัตนานา จันกลาง. (2548). การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาดสุราภายใต้นโยบายสุราเสรี. หน้า 29-30.

²⁸ เรณู รีนกลิน. เล่มเดิม. หน้า 115-116.

²⁹ รัตนานา จันกลาง. เล่มเดิม. หน้า 31-32.

³⁰ “ไม่รับข้อโต้แย้ง.” (2546, ธันวาคม). “วิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544.” ประกาศกระทรวงการคลัง 4.

³¹ จิรศักดิ์ หริรัญ โภค. (2547). การปฏิบัติงานในการทำและขายส่งสุรา : ผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีสุรา กรณีศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2547. หน้า 45.

2.6 ภาวะอุตสาหกรรมสุราในประเทศไทย

ในปัจจุบันมีการบริโภคสุราอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในประเทศไทย มีสถิติการบริโภคสุราค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ จากข้อมูลพบว่า คนไทยมีอัตราการบริโภคสุราเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยเฉพาะสุรากลั่น ประเทศไทยมีปริมาณการบริโภคติดอันดับ 5 ของโลก³² ส่งผลให้อุตสาหกรรมสุรามีการเติบโตเพื่อรองรับปริมาณการบริโภค รวมถึงการนำเข้าสุราที่ผลิตในค่างประเทศเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยมีอย่างต่อเนื่อง สำหรับอุตสาหกรรมการผลิตสุราในประเทศไทยมีโรงงานสุราที่ได้รับอนุญาตให้ทำทั้งโรงงานสุราขนาดใหญ่และโรงงานสุราขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังมีโรงงานสุราขนาดเล็กอันเป็นผลของนโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนของรัฐบาล ทั้งที่เป็นโรงงานสุรากลั่นและโรงงานสุรา เช่น ประเทศไทยกว่า 4,000 โรงงาน ปริมาณน้ำสุราทุกประเภทยกเว้นเบียร์ ปัจจุบันสามารถผลิตได้ที่เสียภาษีถูกต้องรวมทั้งสิ้นประมาณ 1,100 ล้านลิตรต่อปี ซึ่งมีประมาณการว่า สุราผลิตในประเทศไทยมีส่วนแบ่งตลาดสุราสี 60,000 ล้านบาท สุราขาว 20,000 ล้านบาท แต่ตามข้อเท็จจริงแล้ว เนื่องจากสุราอีกส่วนหนึ่งที่ยังมีการลักลอบทำ และจำหน่ายย่างผิดกฎหมาย หรือที่เรียกว่า สุราเถื่อนอีกจำนวนไม่น้อยในแต่ละปี

โดยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา สุราเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐ เมื่อเทียบกับรายได้ทุกประเภทของกรมสรรพาณิช ในแต่ละปีพบว่ารายได้จากการจัดเก็บภาษีสุราติดอันดับที่ 3 หรือ 4 มาโดยตลอด³³ ในช่วงก่อนมีแนวโน้มการบริหารงานสุราขุดเสริม ในปีงบประมาณ 2540 จัดเก็บได้จำนวน 22,763 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2541 จำนวน 20,257 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2542 จำนวน 22,800 ล้านบาท

ภายหลังมีแนวโน้มการบริหารงานสุราขุดเสริม ในปีงบประมาณ 2543 จัดเก็บได้จำนวน 8,276 ล้านบาท แต่รายได้จากการจัดเก็บภาษีสุราในปีงบประมาณต่อมาไม่จำนวนเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด จนถึงปัจจุบันมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสุราถึงจำนวน 29,146 ล้านบาท ดังจะเห็นได้จากสถิติ ดังต่อไปนี้

³² ไม่ระบุชื่อ. (2549,15 พฤษภาคม). "ผลกระทบต่อสนับสนุนนโยบายรัฐในการลดปริมาณการบริโภคสุรา ด้วยการขึ้นภาษีเหล้าฯ." เศรษฐศาสตร์, หน้า 6.

³³ สมลักษณ์ เอื้อศักดิ์สุภา. (2548). การปรับเปลี่ยนอัตราภาษีสรรพาณิชเพื่อให้ประชาชนลดการบริโภคสุรา. หน้า 45-46.

ตารางที่ 2.1 แสดงรายได้ภาษีสุราปัจงปีงบประมาณ 2540-2549

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	รายได้ภาษีสุรา
2540	22,763
2541	20,257
2542	22,800
2543	8,276
2544	8,933
2545	22,290
2546	25,676
2547	26,181
2548	28,619
2549	29,146

ที่มา : รายงานประจำปี กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2540-2549

ภาษีสุราเป็นภาษีสรรพสามิต ซึ่งจัดเก็บโดยอาศัยอำนาจ ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ได้บัญญัติให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง³⁴ เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้³⁵ และมีอำนาจออกกฎหมายกระทรวงในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการกำหนดชนิดสุรา อัตราภาษีสุรา ลักษณะของ แสตนป์ และอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รวมทั้งมอบอำนาจให้หน่วยงานอื่น เรียกเก็บภาษีแทนกรม สรรพสามิต โดยออกประกาศกำหนดให้กรณศุลกากรเรียกเก็บภาษีสุรา เพื่อกำชับ สำหรับสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร³⁶

2) อธิบดีกรมสรรพสามิต มีอำนาจดำเนินการควบคุมการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพ เช่น ออกใบอนุญาตให้ทำสุรา หรือมีภาษี หรือเครื่องกลดสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง³⁷ ประกาศกำหนดตราข่าย ณ โรงงานสุรา ในกรณีไม่มีตราข่าย ณ โรงงานสุรา หรือ ตราข่าย ณ

³⁴ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 47.

³⁵ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 4.

³⁶ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 8 ถ.

³⁷ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 5.

โรงงานสูรามีหลายรaca ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการกำหนดในกฎกระทรวง³⁸ นอกจากนี้ยังมี ข้าราชการภาคกำหนดคุณค่าของสูราที่ทำในราชอาณาจักรเพื่อถือเป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษี โดยอนุมัติจากรัฐมนตรี เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี โดยกำหนดรายการณ โรงงานสูรา ในตลาดราคากปกติ³⁹

3) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสูรา คือ ผู้ได้รับอนุญาตทำสูราน้ำหรับสูราที่ทำได้ก่อนขนสูรา ออกจากโรงงานสูรา⁴⁰ ผู้นำสูราที่ผลิตในต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่สูรานั้นมี ปริมาณไม่เกินหนึ่งลิตร และได้เปิดภาชนะที่บรรจุแล้ว⁴¹ ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการเปลี่ยนแปลง ภาชนะบรรจุสูราซึ่งนำเข้ามาในราชอาณาจักร⁴² ผู้ไม่มีเอกสารซึ่งรับโอนสูราที่ได้รับการลดหย่อน หรือคงเงินไม่เรียกเก็บภาษีจากผู้ที่ได้รับเอกสาร⁴³ และผู้ได้รับเอกสารไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ อนุบดิกกำหนดในการได้รับการลดหย่อน หรือคงเงินไม่เรียกเก็บภาษีสูรา⁴⁴ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีโดย พฤตินัย คือ ผู้ซื้อสูรานองค์กลางในการขายหอดคอกาด และผู้ซื้อสูราโดยหัวไป ซึ่งห้างสองกรณีเป็น บุคคลที่มิได้กำหนดไว้โดยตรงในพระราชบัญญัติสูรา พ.ศ. 2493 ให้เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี แต่ เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของภาระภาษี⁴⁵

4) สูราทุกประเภททั้งที่ผลิตในประเทศไทย และต่างประเทศ เสียภาษีโดยการปิดแสตนป์ สูราที่ภาชนะบรรจุสูรา⁴⁶ นอกจากการเสียภาษีสูราโดยการใช้แสตนป์สูรานแล้วยังมีกฎกระทรวง⁴⁷ กำหนดให้ใช้ร่องอื่นได้อีก คือ

(1) เครื่องวัดปริมาณน้ำสูราและคำนวณภาษีสูรานตามที่วัดได้จากเครื่องมือภายในตัวการ ควบคุมของเจ้าหน้าที่ ในปัจจุบันสูราที่ใช้วิธีเสียภาษีโดยวิธีนี้ คือ สูรานชั่วระยะเวลาเบียร์ที่ผลิตใน ประเทศไทย เช่น เบียร์สิงห์ เป็นต้น

³⁸ พระราชบัญญัติสูรา พ.ศ. 2493. มาตรา 8 ข้อ 1(1) วรรคสอง.

³⁹ พระราชบัญญัติสูรา พ.ศ. 2493. มาตรา 8 ข้อ 1(1) วรรคสาม.

⁴⁰ พระราชบัญญัติสูรา พ.ศ. 2493. มาตรา 5. มาตรา 7 วรรคแรก.

⁴¹ พระราชบัญญัติสูรา พ.ศ. 2493. มาตรา 8 วรรคแรก.

⁴² พระราชบัญญัติสูรา พ.ศ. 2493. มาตรา 22. มาตรา 8 วรรคสอง.

⁴³ พระราชบัญญัติ พ.ศ. 2493. มาตรา 47(3)(ก).

⁴⁴ ประกาศ คกอ. ๑๖ (๒๕๓๘, มีนาคม-เมษายน). “โครงสร้างของพระราชบัญญัติสูรา พ.ศ. 2493.” สามิต สา ๓, ๕๑, ๒, หน้า ๔๘.

⁴⁵ พระราชบัญญัติสูรา พ.ศ. 2493. มาตรา 7.

⁴⁶ “กฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑๖ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติสูรา พ.ศ. ๒๔๙๓,” ๒๒ กันยายน ๒๕๔๑.

(2) การใช้เครื่องหมายแสดงการเสียภาษีสุราหนึ่งหรือปิดภาษชนะบรรจุสุรา หรือเป็นภาษชนะบรรจุสุรา ผู้ได้รับอนุญาตทำสุราซึ่งประสงค์จะใช้วิธีนี้ต้องมีการของด้วยเป็นเครื่องหมายแสดงการเสียภาษี

5) ฐานภาษีในการจัดเก็บภาษีสุรา กำหนดให้เสียภาษีในอัตราทั้งตามมูลค่าและตามปริมาณ เมื่อคำนวณภาษีตามอัตราใดแล้วอัตราใดให้ภาษีมากกว่าก็ให้ใช้อัตรานั้น⁴⁷

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 กำหนดอัตราภาษีสุราไว้ท้ายพระราชบัญญัติซึ่งเป็นอัตราสูงสุด และตามมาตรา 47 (1) ได้ให้อำนาจรัฐมนตรี กำหนดอัตราในการเสียภาษีสุรา ในเงินอัตราสูงสุดท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าวทั้งตามมูลค่า และตามปริมาณ ให้เสียภาษีในอัตราที่คิดเป็นเงินสูงกว่า ทั้งนี้ ได้มีกำหนดอัตราภาษีสุราที่ใช้อยู่ก่อนวันที่ 6 กันยายน 2548 ไว้

⁴⁷ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493, มาตรา 8 ต่อ.

ตารางที่ 2.2 อัตราภาษีสุราของผู้ประกอบการสุราภายในประเทศและสุรานำเข้าในราชอาณาจักร

ประเภทสุรา	อัตราภาษีตามบัญชีท้าย พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493		อัตราภาษีที่จัดเก็บ ตามกฎหมาย ⁴⁸	
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ ลิตรแห่ง ⁴⁹ และการหักลด ภาษี	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ ลิตรแห่ง ⁴⁹ และการหักลด ภาษี
1. สุราเชื่อมต่อ				
1.1 เปียร์	60	100	55	100
1.2 ไวน์ และ สาปรากลิ่นไวน์ ที่ทำจากองุ่น	60	100	60	100
1.3 ชนิดสุราเชื่อมต่อเมือง	60	100	25	70
1.4 อื่นๆ นอกจาก 1.1, 1.2 และ 1.3	60	100	25	70

⁴⁸ “กฎหมายฉบับที่ 103 (พ.ศ.2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493,” 30 ธันวาคม 2534; “กฎหมายฉบับที่ 107 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493,” 27 เมษายน 2537; “กฎหมายฉบับที่ 113 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493,” 14 ตุลาคม 2540; “กฎหมายฉบับที่ 114 (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493,” 24 เมษายน 2541; “กฎหมายฉบับที่ 117 (พ.ศ.2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493,” 22 มีนาคม 2543; “กฎหมายฉบับที่ 118 (พ.ศ. 2544) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493,” 27 มีนาคม 2544; และ “กฎหมายกำหนดชนิดและอัตราภาษีสุรา (พ.ศ.2546) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493,” 21 มกราคม 2546.

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

	อัตราภาษีตามบัญชีท้าย พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493		อัตราภาษีที่จัดเก็บ ตามกฎหมายระหว่าง	
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ ลิตรแห่ง ¹ ແອລກອອດຕີ ບຣິສຸທົ່ງ	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ ลิตรแห่ง ¹ ແອລກອອດຕີ ບຣິສຸທົ່ງ
2. สุราคลื่น				
2.1 สุราขาว	50	400	25	70
2.2 สุรามสม	50	400	50	240
2.3 สุราปูงพิเศษ	50	400	50	240
2.4 สุราพิเศษ				
(1) บรรดີ	50	400	35	240
(2) ວິສກີ	50	400	50	240
(3) ຂຶ້ນາ ນອກຈາກ (1)	50	400	50	240
ແລະ (2)				
2.5 สุราสามหັນ				
- ที่นำໄປໃຊ้ในการอุตสาหกรรมหรือ	50	400	2	1
ที่นำไปทำการแปลงสภาพ ทั้งนี้ตามที่ อธิบดีกำหนด				
- ที่นำໄປໃຊ้ในการแพทย์ เกสัชกรรม วิทยาศาสตร์ หรือนำໄປผสมกับน้ำมัน เชื้อเพลิง ทั้งนี้ ตามวิธีที่อธิบดีกำหนด	50	400	0.1	0.05
- ຂຶ້ນາ ນອກຈາກເພື່ອໃຊ້ໃນ อุตสาหกรรมและทางการแพทย์	50	400	10	6.0

ปัจจุบัน กระทรวงการคลัง โดยกรมสรรพากร มีได้ปรับปรุงโครงสร้างภาษีครั้งใหม่ นิวตดุประสงค์เพื่อให้ประชาชนลดภาระเบร็โภค โดยปรับปรุงภาษีสุราถันนิดสุราปรุงพิเศษและชนิดสุราพิเศษ โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ออกกฎหมาย กำหนดชนิดของสุราและอัตราภาษีสุรา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2548 ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2548 ดังนี้

ตารางที่ 2.3 กำหนดชนิดของสุราและอัตราภาษีสุราที่ปรับปรุงใหม่

รายการ	อัตราเดิม		อัตราใหม่	
	ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ บาท/ลิตร	ตามมูลค่า ร้อยละ	ตามปริมาณ บาท/ลิตร
2.3 ชนิดสุราปรุงพิเศษ	50	240	50	400
2.4 ชนิดสุราพิเศษ				
(1) ประเภทบรั่นดี	35	240	40	400
(2) ประเภทวิสกี้	50	240	50	400
(3) ประเภทอื่นๆ				
นอกจาก (1) และ (2)	50	240	50	400

การที่รัฐบาลใช้มาตรการปรับปรุงอัตราภาษีสุรา โดยการปรับขึ้นอัตราภาษีสุราถันนิดสุราปรุงพิเศษและชนิดสุราพิเศษนั้น นับว่าเป็นการเพิ่มต้นทุนในการบริโภคสุราของประชาชน คือราคาขับลีกสุราในท้องตลาดเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เนื่องจากภาษีที่เพิ่มขึ้น

6) สุราเป็นสินค้าที่มีได้ถูกเรียกเก็บเฉพาะภาษีสรรพากรเท่านั้น แต่ยังต้องรับภาระภาษีประเภทอื่นๆ อีกหลายประเภท ดังนี้⁴⁹

(1) ภาษีอากรขาเข้า ซึ่งกรมศุลกากรเรียกเก็บเฉพาะสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเท่านั้น อัตราภาษีอากรขาเข้าจะมีอัตราที่หลากหลายตามแต่ชนิดหรือประเภทของสุราที่ถูกจัดไว้อยู่ ในพิกัดยัตรากายของสินค้าพิกัดใด นอกจากนี้อัตราภาษีอากรขาเข้ายังแตกต่างกัน ตามแต่ข้อตกลงการค้าที่ประเทศไทยมีพันธะกรณีกับประเทศใดหรือองค์การใดด้วย

⁴⁹ สมลักษณ์ เอื้อศักดิ์สุภา. เกมเดิม. หน้า 43-64.

(2) ภายนี้เพื่อกระตุ้นการบริโภคสุขภาพ หรือเงินภายนี้ที่จัดสรรให้ห้องฉันตามพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภายนี้สุรา พ.ศ. 2527 ซึ่งได้บัญญัติให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุราต้องเสียภาษีสุราเพิ่มขึ้นอีกร้อยละสิบของภาษีสุรา เงินในส่วนนี้ปัจจุบันกรรมสิริพรมสามิติ ทำหน้าที่จัดเก็บแทนกระทรวงมหาดไทย

(3) ภายนี้มุ่ลค่าเพิ่ม เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากมุ่ลค่าที่เพิ่มขึ้นในทุกยอดของการขายสุรา ซึ่งเป็นภาษีที่มีอยู่ในจำนวนหน้าที่ของกรมสรรพากร ปัจจุบันอัตราภาษีอยู่ที่ร้อยละ 7 ของราคาหรือ มุ่ลค่าในการขายแต่ละหอด ซึ่งสามารถหักคืนภาษีซื้อได้ทุกยอด จนกระทั่งผลักภาระมาถึง ผู้บริโภคที่จะต้องรับภาระภาษีดังกล่าวที่ร้อยละ 7 ของราคาขายปลีก

(4) กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งเป็นเงินที่เรียกเก็บจากสินค้าสุรา และยาสูบ ตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 ซึ่งปัจจุบัน กำหนดอัตราการจัดเก็บไว้ที่ร้อยละสองของภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุราโดยกรมสรรพสามิต ทำหน้าที่ในการจัดเก็บแทน และนำส่งเข้ากองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

จากที่ได้ศึกษามาแล้วเห็นว่า ด้วยข้อเท็จจริง และเหตุผลทางกฎหมายดังกล่าวข้างต้น สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนในประเทศไทย เนื่องจากรัฐสามารถปรับปรุงอัตราภาษีสุราได้หลายครั้ง โดยมากการปรับปรุงจะกำหนดอัตราภาษีสุราที่สูงขึ้น จึงเอื้อประโยชน์ให้กับผู้กระทำความผิดในการฟีสุราเดือนหลักหนึ่งภาษี ทำให้ต้นทุนการจำหน่ายมีราคาถูกกว่าสุราที่เสียภาษีโดยชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อภาษีอยู่ในเกณฑ์ที่สูงขึ้นไม่สามารถลด หรือแก้ไขอย่างสุราเดือนได้ จากบทสัมภาษณ์ นายชนิต ธรรมสุคดิ ผู้บริหารบริษัท เปียร์ไทย (1991) จำกัด (มหาชน) และกล่าวไว้ในใจความตอนหนึ่งอีกว่า

“สุราที่ถูกกฎหมายเสียภาษี ดังนี้

ก. ภายนี้ที่ต้องเสีย ณ โรงงานมี 3 ประเภท

1. ภาษีสรรพสามิต หรือภาษีสุรา
2. ภายนี้เพื่อกระตุ้นการบริโภคสุรา หรือภายนี้สุรา ซึ่งเท่ากับ 10% ของภาษีสุรา
3. ภายนี้เพื่อกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ หรือภาษีสุขภาพ ซึ่งเท่ากับ 2% ของภาษีสุรา

นอกจากนี้เมื่อขายปลีกสุราจะต้องเสียภาษีมุ่ลค่าเพิ่มซึ่งเท่ากับ 7% ของราคาขายปลีก

สรุป สุราขับเลิกแต่ละขวดจะเสียภาษี ดังนี้*

ภาษีรวม = ภาษีสุรา + ภาษีมหาดไทย + ภาษีสุขภาพ* + ภาษีมูลค่าเพิ่ม
 เช่น สุราขาว 40 ดิกรี เสียภาษีดังนี้

ภาษีสุรา (25.00 บาท) + ภาษีมหาดไทย (2.50 บาท) + ภาษีสุขภาพ (1.50 บาท)

รวมเป็นภาษีทั้งหมด = $25.00 + 2.50 + 1.50 = 28.00$ บาท ต่อขวด

สุรานมโรง

รวมเป็นภาษีทั้งหมด = $63.00 + 6.30 + 1.26 + = 70.56$ บาท ต่อขวด

สุราแสตนด์โกล

รวมเป็นภาษีทั้งหมด = $72.00 + 7.20 + 1.44 = 80.64$ บาท ต่อขวด

ส่วนสุราเดื่อนขายขวดละ 15-20 บาท โดยไม่เสียภาษี ซึ่งภาษีสุรา 40 ดิกรีสูงถึงขวดละ 28 บาท (ยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) สุราเดื่อนขายทั่วประเทศ บางแห่งขายกันอย่างใจจดจ่อและมีมากมาย เกินกว่าเจ้าหน้าที่รัฐจะปราบปรามได้⁵⁰”

2.7 สถานการณ์การกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนในประเทศไทย

สืบเนื่องจากการที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน โดยส่งเสริมการใช้ผลผลิตทางการเกษตร ทำสุราผลไม้ สุราเชื่อพื้นเมือง ที่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดิกรี⁵¹ และการทำสุรากลั่นชุมชนในท้องถิ่น⁵² ที่รวมกลุ่มจัดตั้งองค์กรที่ถูกต้องตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผลผลิตจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่นี่ฟุ่เฟอร์ยุกิจสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาการค้าสุราเดื่อนโดยการลักลอบผลิตสุรา ซึ่งโดยหลักการและกฎหมายแล้ว สุราเดื่อนต้องผลิตน้อยลงหรือหมดไปตามความคาดหวังและสมบูรณ์ฐานของฝ่ายนโยบายและสังคมอย่างแน่นอน เพราะผู้มีอำนาจทำสุราเดื่อนเดินเข้าสู่ระบบมากขึ้น แต่หากพิจารณาผลคดีในระยะเวลาที่ผ่านมาจะพบว่า มีจำนวนคดีสุรามีข้อด้วยกฎหมายเพิ่มมากขึ้น⁵³ แสดงถึงความต้องการที่สรรสภาพนิธิจังหวัด ล้ำไปยังมองรับว่า จังหวัดล้ำไปและจังหวัดแพรี่ยังคงเป็นจังหวัดอันดับต้นๆ ที่ผลิตและจำหน่ายสุรา

* ภาษีสุขภาพ หมายถึง กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

⁵⁰ กองบรรณาธิการสรรพากรสารสนเทศสาร. (2545,พฤษจิกายน-ธันวาคม). “บทสังภาษณ์ผู้บริหารบริษัทเบียร์ไทย (1991) ในบุนม่องของสุราเตรี.” สารนิตสาร, 58,6. หน้า 24-25.

⁵¹ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องวิธีบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2544.

⁵² ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องวิธีบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 4) ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2546.

⁵³ เดชา สัญโญชรน์วิทย์. (2547,พฤษภาคม-มิถุนายน). “ผลกระทบจากการอนุญาตให้ทำและขายสุราโดยเสรี.” สารนิตสาร, 60,3. หน้า 22.

เดื่อนอย่างต่อเนื่องมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น โดยผ่านระบบโรงงานที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมสรรพากร มีการจำหน่ายสุราถือเงินเก่าคุณลูกค้าเป้าหมายที่มีการวางแผนเครือข่ายไว้ทั้งจังหวัดภาคเหนือตอนบน พบกคุณผู้ค้ารายใหญ่ได้นำสุราถือเงินไปทำตลาดและวางจำหน่ายแก่ลูกค้าในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เมื่อปีที่ผ่านมาพบว่าสามารถจัดเก็บภาษีสรรพากรได้มากกว่า 3 ล้านบาท แต่ยังคงพบว่ามีการลักลอบจำหน่ายสุราถือเงินไปพร้อมๆ กัน แม้ได้เพิ่มมาตรการเข้มงวดในการปราบปรามแล้วก็ตาม แต่เนื่องจากผู้ค้าสุราถือเงินทำงานนานและเป็นระบบยากต่อการควบคุมและปราบปราม⁵⁴ เมื่อมีนโยบายสุราเสริฟ์ให้ผู้ผลิตสุราซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายสุรามีจำนวนมากหลายราย เจ้าพนักงานสรรพากรควบคุมไม่ทั่วถึง จึงมีผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการที่ไม่สุจริตกระทำการความผิดโดยหลบหนีภาษี เดิมปัญหาสุราถือเงินควบคุมได้ยากอยู่แล้ว จึงทำให้การควบคุมปราบปรามกระทำได้ยากยิ่งขึ้น⁵⁵ ปัจจุบันเฉพาะผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตให้ทำและขายสุราแซ่บจำนวน 1,807 ราย ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำและขายสุราถือเงินจำนวน 7,736 ราย รวมทั้งสิ้นมีจำนวนถึง 9,542 ราย⁵⁶ ทั้งยังมีกลุ่มน้ำทุนและผู้มีอิทธิพลสนับสนุนชาวบ้าน โดยการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายสุราเสริฟ์ ซึ่งมีการเรียกเก็บเงินค่าสมาชิก เมื่อมีการจับกุมสุรา กลุ่มน้ำทุนจะรวบรวมชาวบ้านมา รวมตัวกันเพื่อทำการประท้วงเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ที่จับกุมตัวสมาชิกของเครือข่ายให้ทำการปล่อยตัว รวมถึงการปิดถนนคมนาคมต่างๆ อีกทั้งการลักลอบหนีภาษีสุราต่างประเทศก็มีปัญหาไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เพราะมีนโยบายเปิดเขตการค้าเสรี จึงทำให้การลักลอบค้าสุราถือเงินนี้ห่อต่างประเทศตามแนวชายแดนมีมากยิ่งขึ้นไปด้วย⁵⁷ มีการวิจัยพบว่าสุราถือเงินประเภทวิสกี้มีปริมาณการลักลอบร้อยละ 10 ของปริมาณการนำเข้าวิสกี้ทั้งหมดและประเภทไวน์มีปริมาณการลักลอบร้อยละ 55 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด⁵⁸ โดยเฉพาะชายแดนภาคใต้มีปัญหาการลักลอบค้าสุรา

⁵⁴ “ผู้จัดการออนไลน์.” (5 เมษายน 2550). “เหล้าถือเงินหนึ่งพื้น/และโรงกลั่นชุมชนตัวตีลอดส่องษะนัก.” สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2550, จาก <http://www.Stopdrink.com>.

⁵⁵ พูนศักดิ์ สุวรรณรัตน์. ผู้อำนวยการส่วนป้องกันและปราบปราม กรมสรรพากร. สัมภาษณ์ 22 กุมภาพันธ์ 2550.

⁵⁶ สืบค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2550. จาก <http://www.excise.go.th>.

⁵⁷ พุฒิ บุญสมสุวรรณ. (2548). การปราบปรามการลักลอบหนีภาษีสรรพากร : กรณีสินค้าสุรา. หน้า 1-2.

⁵⁸ นิพนธ์ พัวพงศ์กุล. (2550). โครงการวิจัยการประเมินผลกระทบของภาษีสุราต่อราคาและการบริโภคสุรา. หน้า 39.

เตือนอย่างมาก การลักลอบได้ทำเป็นขบวนการใหญ่ การปราบปรามจึงทำได้ยาก ผลกระทบทำให้ประเทศชาติเสียราย ได้เป็นจำนวนมาก เพราะสุราต่างประเทศมีราคาแพง มูลค่าภาษีสูงตามไปด้วย⁵⁹

อีกทั้ง การที่รัฐมีแนวคิดที่จะขึ้นภาษีสุราเพื่อแก้ปัญหาลดจำนวนผู้บริโภคสุรา เป็นการสร้างช่องทางให้มีการนำสุรานอกเข้ามาสู่ตลาด เพื่อแบ่งขันกันขายในราคาก่อให้รัฐต้องดำเนินการปราบปราม ปัจจุบันพบว่าแต่ละพื้นที่มีการจำหน่ายสุราเดือนโดยไม่ปิดอาการและมีสัดส่วนถึง 40 เปอร์เซ็นต์ เนพะที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลามีมากถึง 80 เปอร์เซ็นต์⁶⁰

ดังนั้น เนื่องจากภาษีสรรพสามิตตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ในปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมีผลทำให้ราคาสุราสูงมาก การแก้ไขปัญหาการผลิตและจำหน่ายสุราที่รัฐบาลดำเนินการอยู่นั้น ไม่สามารถลดหรือแก้ไขปัญหาสุราเดือนได้ และไม่ได้ช่วยให้รัฐมีรายได้เพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการที่ถูกต้องตามกฎหมายได้รับความเสียหายพูดถึง ๆ ก็อ รัฐกำจัดสุราเดือนไม่ได้" ซึ่งยังคงมีผู้กระทำความผิดสุราเดือนอยู่อีก โดยพิจารณาจากผลการปราบปรามและข้อมูล ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ในแต่ละปีมีจำนวนนับหมื่นราย ดังที่ได้สรุปถึงรายละเอียดแล้วตามสถิติตารางที่ 1.1

2.7.1 กลุ่มขบวนการผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือน

การกระทำผิดเกี่ยวกับสุราเดือน มิใช่เป็นการกระทำผิดที่ประชาชนทั่วไปจะดำเนินการได้เพียงลำพัง แต่ขบวนการค้าสุราเดือน ผู้กระทำความผิดมีหลายสาขาอาชีพทั้งในระบบราชการ การเมือง และนักธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กับข้าราชการ และนักการเมืองในพื้นที่ เพื่อให้สำเร็จเป้าหมายและมีรายได้มากล่อด้วยขบวนการ โดยมีกลุ่มขบวนการผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนดังนี้

1. กลุ่มขบวนการหลายจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย
2. กลุ่มขบวนการลักลอบทำและจำหน่ายสุราต่างประเทศตามแนวชายแดนที่มีด่านศุลกากรทั่วประเทศโดยเฉพาะชายแดนภาคใต้
3. กลุ่มผู้กระทำผิดจากการค้าปลดภาษีภายในห้องแถวสถาน
4. กลุ่มข้าราชการ นักการเมือง นักธุรกิจ

⁵⁹ พูนศักดิ์ สุวรรณรัตน์. ผู้อำนวยการส่วนป้องกันและปราบปราม กรมสรรพสามิต. สัมภาษณ์ 22 กุมภาพันธ์ 2550.

⁶⁰ วารเทพ วงศ์ยุคล. (2550,19 มีนาคม). "หายน พรบ. คุณน้ำเงา" โพสต์ TODAY. หน้า B1.

⁶¹ กองบรรณาธิการวารสารสามิตสาร. หน้าเดิม.

กลุ่มของภาระทางภาคเหนือของประเทศไทย ได้มีการตักถอกทำสูรนาถื่อน กันมาก จนเกิดเป็นขบวนการที่ใหญ่ที่สุดและมีอิทธิพลมากที่สุด

ปัญหาสูรนาถื่อนที่จังหวัดแพร่ ถือเป็นปัญหาที่เรื้อรังมานาน เมื่อเจ้าหน้าที่ปราบปราม อายุหันนัก จึงเกิดการต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ของสรรพสามิตหลายครั้งหลายหนาหานถึงกับถึงเสียดสี นือ จังหวัดแพร่จึงถูกมองว่าเป็นแหล่งผลิตสูรนาถื่อนแหล่งใหญ่ แหล่งที่ถือว่ามีชื่อเสียงดังไปทั่ว ประเทศอยู่ที่ ตำบลหัวยหม้าย อำเภอสอง เกือบพุดได้ว่าผลิตกันทั้งตำบล การเข้าจับกุมของ เจ้าหน้าที่ต้องใช้กำลังครัวจะนับร้อยคน เนื่องจากมีการต่อต้านอย่างรุนแรง รองลงมาคือ บ้านสังลีก อำเภอวังชิ้น แต่ยังคงจับกุมและถูกปรับครั้งละ 5,000 บาท แล้วก็ลับมาผลิตกันต่อ อีกแหล่งอยู่ในเขตตำบลสะเอีบ อำเภอสอง นอกจากผลิตสูรนาถื่อนแล้วยังทำเชือหมักข้าวเหนียว ให้ประสบภาพเป็นน้ำข้าว ก่อนจะทำการต้มก้อนเป็นสูรนาถื่อนอีกขั้นหนึ่ง ที่นี่จึงเป็นแหล่งจ้างงานมาก สำหรับสูรนาถื่อนที่จังหวัด สูรนาถื่อนของจังหวัดแพร่กระจายออกไปโดยมีอยู่ตั้งแต่รับ ซื้อที่ดินที่หมู่บ้านโดยตรง ส่วนใหญ่จะขายในจังหวัดและนอกจังหวัด แต่บางครั้งก็ไปไกลถึงพื้นที่ จังหวัดชลบุรี ส่วนแหล่งผลิตสูรนาถื่อนในจังหวัดเชียงใหม่ กระจายอยู่ในหลายอำเภอที่ห่างไกล ออกไป แต่จำกัดอยู่ในวงแคบ เช่นเดียวกับ จังหวัดลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน และพะเยา กลุ่ม จังหวัดเชียงรายถือเป็นอีกแหล่งที่ผลิตสูรนาถื่อน มีการเคลื่อนไหวเรียกร้องให้มีการแก้ไข พ.ร.บ. เหล้าเสรีอ่างทองจังหวัด การเคลื่อนไหวมีแกนนำเป็นหลัก และมีกลุ่ม เช่นจีโอ หรือ องค์กรพัฒนา เอกชนเข้าร่วมด้วย โดยมีผู้ทรงวิธีในการกดดันรัฐบาลคุ้มครองพากษาชาวบ้านที่ทำสูรนาถื่อนเก็บบทุก อำเภอมาดำเนินการจับกุม การเคลื่อนไหวมีอย่างต่อเนื่อง และในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม 2546 กลุ่มผู้ตัดก้านมีการสถาปัตยกรรมต้มสูรนาขาย เป็นสูรนา แล้วสูรนาขาว ที่หนองหลวง อำเภอเวียงชัย ตาม ศูนย์การซุ่มนุ่มนิปคล้อมสถานีตำรวจน้ำ อำเภอพาน สถานีตำรวจน้ำภูดี อำเภอเมืองเชียงราย และศาล จังหวัดเชียงราย เพื่อกดดันเร่งให้มีการประกำนตัวผู้ต้องหาอย่างน้อย 2 คน เพราะในพื้นที่ 16 อำเภอ กับ 2 กิ่งอำเภอ มีประชาชนลักษณะบ้านเรือนกันเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอำเภอพานเวียงชัย ป่าเดด เมืองป่าเป้า พญาเมืองราย และเดียงซียงรุ่ง หากเมื่อใดที่ชาวบ้านถูกสรรพสามิต จับกุม จะมีการแจ้งข่าวทางโทรทัศน์และบอกต่อ กัน เพื่อระดมพลมากคดันช่วยเหลือประกำนตัว อกกามสักดิทันที่ โดยมีประธานชุมชนกลุ่มต่อต้านสูรนาภูมิปัญญาชาวบ้าน และกลุ่มอื่นๆ โอบเป็น แกนนำ⁶² นอกจากนี้ยังมีกลุ่มน้ำทุนเข้าไปร่วมลงทุน และว่าจ้าง บางหมู่บ้านให้เป็นแหล่งผลิต

⁶² ประเสริฐ ถินธารา. (2546). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการทำและการขายสูรนาภูมชน. หน้า 81-84.

สุราเดือนออกจำหน่ายอีกตัวบ ซึ่งชาวบ้านจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เพราะรายได้ดีกว่าประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรือรับจ้างทั่วไป แม้รู้ว่ากระทำผิดกฎหมายก็ตาม⁶³

กลุ่มนบวนการลักลอบทำและจำหน่ายสุราด่างประเทศตามแนวชายแดนที่มีด่านศุลกากรทั่วประเทศโดยเฉพาะชายแดนภาคใต้ โดยลักลอบทำสุราปลอมและจำหน่ายที่บริเวณชายแดนที่มีเขตติดต่อกันกับประเทศไทยมีร้านค้าปลอดภัยซึ่งมีสถานที่ตั้งใกล้กับเขตประเทศไทย เช่นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล ที่ใกล้กับเกาะลังกาไว ประเทศไทยมาเลเซีย โดยลักลอบขนผ่านด่านศุลกากรผ่านทางซ่องทางผ่านแดน บางครั้งนำเข้ามาทางเรือที่จังหวัดสตูล จากนั้นลำเลียงขึ้นมาสู่ในกรุงเทพมหานคร ผู้ลักลอบบางรายเสียค่า “ตั้งเตา” ให้กับเจ้าหน้าที่เป็นรายเดือน รวมแล้ว 50,000-60,000 บาท บางครั้งจะนำໄปไหแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเฉพาะส่วนทางที่ใช้ในการกระทำความผิด

กลุ่มผู้กระทำความผิดตามร้านค้าปลอดภัยภายในท่าอากาศยานคอนเมืองและสุวรรณภูมิที่ตั้งแต่เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง พนักงานที่ทำงานอยู่ในร้านค้าปลอดภัย แม้บ้านที่ความสะอาดในพื้นที่สนามบินคอนเมือง เนื่องจากสุราในร้านค้าปลอดภัย มีราคาถูกกว่าราคานิตยาคมาก และมิใช่สุราปลอมซึ่งเป็นที่นิยม เช่น จอยทันนี่ วอคเกอร์ร์รัคเดเบอร์ ในร้านค้าปลอดภัย ขายโดยละ 5,940 บาท ซึ่งไม่รวมส่วนลดอีก 20% ขณะที่ราคามาตรฐานท้องตลาดที่เสียภาษีถูกต้องแล้วตามกฎหมายมีราคาใบละ 7,188 บาท โดยเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครเรียกตัวว่า “เสือแก่”⁶⁴

ส่วนผู้ลักลอบทำและจำหน่ายสุราเดือนในกรุงเทพมหานครมีปรากฎอยู่บ้าง เช่น กลุ่มนบวนการย่านสี่ชั้นบุรี แขวงบางบอน เขตบางบอน ได้เชื่อว่าเป็นแหล่งผลิตสุราเดือนรายใหญ่แห่งหนึ่ง โดยมี “เสือแก่” เป็นผู้ผลิตสุราเดือนและจำหน่ายไปยังร้านค้าในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลกว่า 30 ร้าน แต่เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2543 ได้ถูกเจ้าหน้าที่รับผิดชอบจับกุมได้ของกลางเป็นสุราเดือนจำนวน 7,973 ลิตร⁶⁵

⁶³ วีล ตันตินันภาน. (2541,พฤษภาคม-ธันวาคม). “ผลการบทบาทเศรษฐกิจและสังคมจากการผลิตสุราเดือน.” สามิตสาร, 54, 6. หน้า 91.

⁶⁴ พยุง บุญสมสุวรรณ. เล่มเดียว. หน้า 43-66.

⁶⁵ ชาญณรงค์ เพชรชนมภูมิ. (2545). ผลงานหมายเหตุ 2 เรื่อง การตรวจสอบป้านป่านสุราที่มีขอบด้วยกฎหมาย. หน้า 25-30.

2.7.2 ลักษณะรูปแบบและวิธีการกระทำการท้าความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน

2.7.2.1 ลักษณะของการกระทำการท้าความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน

ในปัจจุบันลักษณะของการกระทำการท้าความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนในประเทศไทยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ที่เป็นปัญหาอย่างยิ่งมี 2 ประการ คือ⁶⁶

1. ทำการผลิตสุราขึ้นเพื่อจำหน่าย เช่น การต้มกลันสุราเดื่อน

2. ลักลอบนำสุราต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย

1. ทำการผลิตขึ้นเพื่อจำหน่าย การทำสุราเดื่อนโดยไม่ได้รับอนุญาตจาก อธิบดีกรมสรรพสามิต ตามมาตรา 5 ผู้ใดฝืนมีความผิดตามกฎหมาย⁶⁷ เนื่องจากความผิดฐานทำสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยลักษณะของการกระทำการท้าความผิดสูกระทำการท้าความผิดจะนำสุราเดื่อนไปจำหน่ายซึ่งมักมีความผิดที่เกี่ยวเนื่องกันอยู่หลายความผิดที่สำคัญคือ ความผิดฐานขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยผ้าฝ้ายมาตรา 5⁶⁸ หรือ ซื้อหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยผ้าฝ้าย มาตรา 5⁶⁹ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 เช่น คำพิพากษายাচีกิที่ 1141/2534 ความผิดฐานทำสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ความผิดฐานมีภาระและเครื่องกลันสำหรับทำสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต ความผิดฐานมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยผ้าฝ้ายกฎหมายและความผิดฐานขาย หรือนำออกแสดงเพื่อขายซึ่งสุราดังกล่าว ทั้งสิ้นนี้ แม้จะเป็นความผิดต่อพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับเดียวกัน แต่ก็เห็นได้ว่าความผิดในแต่ละฐานต่างมีสภาพและ ลักษณะของการกระทำการท้าความผิดที่แตกต่างกัน และสามารถแยกเป็นคนละส่วนต่างหากกันได้ แสดงว่ากฎหมายมุ่งประสงค์จะลงโทษผู้กระทำการท้าผิดในแต่ละกรณีเป็นตอนๆ ไป เมื่อจำเลยจะกระทำการท้าความผิดทั้งสิ้นในคราวเดียวกันและต่อเนื่องกัน การกระทำของจำเลยก็เป็นความผิดหลายกรรม ต่างกัน

หรือทำสุราขึ้นโดยได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิตแล้ว แต่ยังไม่ผ่าน การเสียภาษีสุราตามอัตราและวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยผู้ได้รับอนุญาตให้ทำสุราตามกฎหมายได้พยาบัณฑิตถูกต้องภาษีสุราในหลากรูปแบบ⁷⁰ เช่น

⁶⁶ ชาญพงษ์ เพชรชนนกุน. เล่มเดิม. หน้า 2.

⁶⁷ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 30.

⁶⁸ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 31.

⁶⁹ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 32.

⁷⁰ ประกาศ คงอธิบ. (พุทธศักราช-ธันวาคม 2537). สินค้าปลอดด้วยเสียภาษีสรรพสามิตด้วยหรือ. สารานุกรม 50,6. หน้า 77-78.

- ขนสุรา秧งน์ได้เสียภาษีออกจากโรงพยาบาลไม่ได้รับอนุญาต การนำสุราไม่ผ่านการเสียภาษีก่อนเขนสุราออกจากโรงพยาบาลอันเป็นสุราที่มีชองด้วยกฎหมาย⁷¹ ส่วนใหญ่ลักษณะสุราเดือนดังกล่าวในเวลากลางคืนและโรงพยาบาลมีทางเข้าออกได้หลายทางหากต่อการที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขจะวางกำลังเฝ้าจุด ผู้ลักลอบมีการระวังตัวอย่างดีและมีการใช้วิธีรับส่งเมื่อเจ้าหน้าที่เข้ามาบังหมู่บ้าน เช่น กดที่ 5 ได้รับแจ้งว่าจะมีการขนสุราออกจากโรงพยาบาลสุราในหมู่บ้านลำโพงไปยังอำเภอโนนไทย โดยจัดกำลังเป็น 2 ชุด ชุดแรกนำกำลังไปชุมชนบ้านที่ร่วมกันเพื่อเฝ้าดูพฤติกรรมการกระทำการความผิดตามที่ได้รับแจ้งมา อีกชุดหนึ่งไปชุมชนบ้านที่ร่วมกันเพื่อเฝ้าดูพฤติกรรมการกระทำการความผิดตามที่ได้รับแจ้งมา ภายในเวลา 02.45 น. เจ้าพนักงานชุดแรกพบชายคนหนึ่งขับรถชนตับรถทุกขนาด 4 ล้อ ลักษณะบรรทุกของหนักกว่าอุปกรณ์ทางบ้านดังกล่าว ซึ่งมีหมายเหตุระบุว่าเป็นตู้สำหรับจัดเก็บขยะขนาด 20 ลิตร จำนวน 89 ถัง จึงควบคุมตัวผู้ต้องหานำส่งสำนักงานสาธารณสุขเพื่อดำเนินการต่อไป โดยมีความผิดตามมาตรา 34 ฐานมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ต้องปิดแสตนป์สุราแต่มิได้ปิดแสตนป์สุรา ปรับ 99,680 บาท รวมเงินค่าปรับทั้งหมด 360,520 บาท⁷²

- หลักเดี่ยงภาษีเกี่ยวกับสุราที่ต้องปิดแสตนป์สุราหรือปิดแสตนป์สุราคาด่า่ากว่าจริงหรือฝ่าฝืนต้องกฎหมายโดยใช้แสตนป์สุราปลอม อันเป็นความผิดตามกฎหมาย⁷³ ซึ่งมีการหลักเดี่ยงโดยจำนำสุราโดยปิดแสตนป์ไม่ครบถ้วนไม่ตรงคีกรีสุรา⁷⁴ เช่น คำพิพากษายืนยันที่ 414/2501 สุราที่ต้องเสียภาษีโดยปิดแสตนป์สุรานั้น หากปิดแสตนป์ปลอมก็เป็นสุราที่ยังไม่ได้เสียภาษีซึ่งต้องถือว่าเป็นสุราที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หากจะสั่งคืนสุราให้โจทก์ผู้มีไว้ในครอบครองไม่ได้ถึงแม้ว่าผู้ครอบครองจะไม่ถูกฟ้องคดีอาญา เพราะหลักฐานยังไม่พอฟังว่าผู้ครอบครองรู้ว่าแสตนป์นั้นปลอม ก็ไม่ทำให้สุราของกลางเป็นสุราที่มีการเสียภาษีสุราแล้วไปได้

- หลักเดี่ยงโดยทำบัญชีเท็จ⁷⁵ เมื่อจากผู้ได้รับอนุญาตให้ทำสุรา จะต้องทำบัญชีประจำวันและบัญชีงบเดือน แสดงจำนวนสุราหรือเชื้อสุราและบัญชีงบเดือนต่อพนักงานสาธารณสุข (การทำบัญชีงบเดือนนั้นไม่ได้ใช้บังคับกับผู้ได้รับอนุญาตขายสุราประเภท 3) โดยมี

⁷¹ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 39.

⁷² ฎีบุรพา. (2547 มีนาคม-เมษายน). โครงการปลดปล่อยสุราเดือนทั่วไทยปี 47. สามิตสาร, 60, 2. หน้า 48-49.

⁷³ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 33. มาตรา 34. มาตรา 44.

⁷⁴ นิติ-รัฐ. (2546 พฤศจิกายน-ธันวาคม). “เมื่อผู้ได้รับอนุญาตทำสุราฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎหมายจะดำเนินการอย่างไร.” สามิตสาร, 59, 6. หน้า 63.

⁷⁵ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 27. มาตรา 43.

การแจ้งบัญชีประจำวันและบัญชีงบเดือนเป็นเท็จในการแจ้งชนิดและจำนวนสุราที่ขึ้นเข้ามานายที่ขายสุรา ก่อนที่จะนำสุราออกขาย ทำให้เกิดผลเสียต่อรายได้จากการเก็บภาษีสรรพสามิตของรัฐ และก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในระหว่างผู้เสียภาษี⁷⁶

2. การลักลอบนำสุราต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นปัจจุบันการลักลอบนำสุราจากร้านค้าปลดภาษีหรือเขตปลอดภาษีในบริเวณชายแดนมาเลเซีย กัมพูชา ลาวติดต่อกับประเทศไทยทำการหลักเลี่ยงโดยไม่ผ่านด่านศุลกากร แต่ได้นำผ่านตามชายแดนของประเทศไทย คือการไม่ปฏิบัติตามพิธีการศุลกากรด้วย⁷⁷ หรือลักลอบโดยตรงจากประเทศผู้ผลิตหรือประเทศที่เป็นตัวแทนจำหน่ายโดยการขนถ่ายสุราถือในกลางทะเลในน่านน้ำไทย เช่น เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2550 มีการลักลอบนำสุราต่างประเทศยี่ห้อจอยน์นิวออล์คเกอร์ทั้งเรือ แบล็ค โกลด์ บลูและยีห้อสวิงรวม 918 ขวด ไวน์ต่างประเทศยี่ห้อต่างๆ เช่น เพน โฟล์รวม 336 ขวด โดยลักลอบขนส่งทางเรือจากเกาะลังกawi ประเทศมาเลเซีย เที่ยบท่าที่อำเภอละงู จังหวัดสตูล เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าตรวจสอบ ปรากฏว่าผู้ต้องหาใช้ตู้ซื้อและขับเรือเข้ามาบนเรือของเจ้าหน้าที่ ให้เจ้าหน้าที่ได้รับบาดเจ็บ จับผู้ต้องหาได้ 4 คนพร้อมของกลาง⁷⁸

หรือกรณีสุราผ่านแดนจากประเทศไทยไปยังประเทศลาว ซึ่งเป็นความตกลงว่าด้วยการส่งสินค้าผ่านแดนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยสินค้าที่ส่งผ่านอาณาเขตของภาคคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะได้รับสิทธิและความสะดวกบนพื้นฐานแห่งความสัมพันธ์อันมีตรัแบบบ้านพี่เมืองน้อง⁷⁹ เช่น จากข่าวกรมสรรพสามิตโดยนายอุทิศ ธรรมวิทิน อธิ托ธิบดีกรมสรรพสามิต เปิดเผยว่า เมื่อประมาณกลางเดือนมกราคม 2548 เจ้าหน้าที่กรมสรรพสามิต ทราบว่ามีการลักลอบนำสุราที่ยังไม่ชำระภาษีเข้ามาในราชอาณาจักร โดยบริษัทแจ้งว่าเป็นสุราผ่านแดน และได้ดำเนินงานแล้ว ได้ขยายผลเข้าบุกจับครั้งแรก แต่ไม่สามารถจับกุมได้ ไม่ทราบว่าเพราะเหตุใด กรมสรรพสามิตจึงประสานงานกับกรมศุลกากร และร่วมกันวางแผนจับกุมมูลค่า ของกลางรวมทั้งสิ้นประมาณ 43,920,408 บาท โดยคิดเป็นภาษีสุรารวมประมาณ 23,329,943 บาท⁸⁰

⁷⁶ วันขึ้น ตั้งวิจิตร. (2545). มาตรการบังคับทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีสุรา ที่กษากษี พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. หน้า 45-49.

⁷⁷ พยุง บุญสมสุวรรณ. หน้าเดิม.

⁷⁸ ผู้จัดการออนไลน์. (22 มกราคม 2550). “จับได้เรือขันเหล้า-บุหรี่เตือนหาญดึงตัวราชกิจกลางทะเล” สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2550. จาก <http://www.Stopdrink.com>.

⁷⁹ นิพนธ์ พัพงศ์ศรี. เดิมเดิม. หน้า 27.

⁸⁰ ฝ่ายประชาชนสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรมสรรพสามิต. หน้าเดิม.

สุราเดือนที่ลักษณะน้ำเข้าเพื่อจำหน่ายจะเป็นสุราที่ห้อที่ประชาชนนิยมบริโภค เช่น ถังค็อกวิสกี้ ขี้ห้อของหันนีวอคเกอร์ เรดเดลเบิล และ หันนีวอคเกอร์แบลคเดลเบิล ไวน์นำเข้าจากแพร ไคล์แก่ เพนโพล เป็นต้น⁸¹ โดยถักขยะของการกระทำความผิดดังกล่าวมักมีความผิดเกี่ยวน้ำองก้นหลายความผิด ดังนี้ ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2593 ได้กำหนดความผิดโดยให้ผู้นำสุราเกินกว่าหนึ่งลิตรเข้ามาในราชอาณาจักรจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพากรสามิต อันมีความผิดตามกฎหมาย⁸² หรือกรณีนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่เสียภาษี อันมีความผิดตามกฎหมาย⁸³ หรือสุราไม่เสียภาษีนี้หากมีการขายหรือมีไว้เพื่อขาย ซึ่งสุราที่รู้ว่าต้องปิดแสตนป์สุรา แต่มิได้ปิดแสตนป์สุรา หรือปิดแสตนป์สุราไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือมิได้ปิดแสตนป์สุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย⁸⁴ หรือซื้อหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ต้องปิดแสตนป์สุรา แต่มิได้ปิดแสตนป์สุรา หรือปิดแสตนป์สุราไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือมิได้ปิดแสตนป์สุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย⁸⁵ อันเป็นความผิดตามกฎหมาย⁸⁶ กล่าวก็อ เป็นสุราที่มีการหลักเลี่ยงไม่เสียภาษีหรือเสียภาษีไม่ถูกต้องครบถ้วน⁸⁷

1. รูปแบบและวิธีการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือน

1) ภาคเหนือ

ผลิตสุราเดือนโดยใช้กรรมวิธีง่ายๆ เช่น ใช้ข้าวเหนียวบดงสุก หรือกาบนำตาล ผสมกับเปลือกสุราคลุกเคล้ากัน หมักไว้ประมาณ 7-10 วัน บางรายนำวัตถุน้ำพิษเป็นสารเคมีกำจัดวัชพืช ยาฆ่าแมลง บางครั้งผสมผงซักฟอก เพื่อช่วยเร่งให้เกิดแอลกอฮอล์เร็วขึ้น ระยะเวลาหมักเหตือเพียง 4-5 วัน จึงนำมาเต้มกลับ หรือกรณีสุราชุมชนที่ถูกกฎหมาย ทำการถักลอบขันโดยมิได้รับอนุญาต ส่วนใหญ่ทำในเวลากลางคืนโดยบรรจุใส่ถุงพลาสติกใส่ถุงละ 20 ลิตร ขายตามหมู่บ้านหรือลักษณะลามเลี้ยงใส่รับบรรทุก จำหน่ายกระชาบสูตรลามมีดทั่วประเทศ แล้วนำไปบรรจุขวดเป็นสุราปีก่อนทำเรียนแบบสุราถูกกฎหมายที่ประชาชนนิยมบริโภค มีการเลียนแบบภาษาจะ แสตนป์ คลาด เพื่อให้หลงเชื่อว่าเป็นสุราถูกกฎหมายนำไปขายตามร้านขายปลีกทั่วประเทศ

⁸¹ นิพนธ์ พัวพงศ์กร. เล่มเดิม. หน้า 6-11.

⁸² พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 6. มาตรา 35.

⁸³ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 8. มาตรา 36.

⁸⁴ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 33.

⁸⁵ “กฎหมายฉบับที่ 54 (พ.ศ. 2516) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” 23 กันยายน 2516.

⁸⁶ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 34.

⁸⁷ ประภาศ คงอธิค ๔ (2538, พฤศจิกายน-ธันวาคม). “ความผิดเกี่ยวกับสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและการดำเนินคดี.” สามิตสาร, 51, 6. หน้า 59-60.

หรือ นำไปทำเป็นสุราแปรสภาพ คือ นำน้ำสุราที่ถูกกฎหมายไปแปรสภาพ เช่น เติมสมุนไพร แล้วนำไปจำหน่ายต่อในราคาน้ำสุราที่สูงกว่าเดิม พบมากในร้ายขายขาดรองเหล้าสุนไพร^{**}

2) ตามบริเวณชายแดนที่มีค่านิยมศุลกากรทั่วประเทศ

ลักษณะน้ำเข้าสุราเดื่อนจากผู้ผลิตในประเทศไทยอังกฤษ โปรตุเกส หรือสิงคโปร์ เมื่อส่งสินค้าเข้ามาน่าน้ำไทยจึงทำการขนถ่ายสุราเดื่อนกลางทะเบียนลักษณะน้ำสุราที่มาจากตู้สินค้าในระหว่างเส้นทางการขนส่งจากท่าเรือในประเทศไทยถึงชายแดนประเทศไทย-ลาว⁹ อิกหั้งสุราเดื่อนยังมีการลักลอบจำหน่ายเกลื่อนบริเวณชายแดนดาวรุ่งลึก อําเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วและตลาดโรงเกลือ โดยมีชาวกัมพูชาลักลอบนำสุราปломซึ่งมีราคากูอกกว่าห้องตลาดหลักขายเก็บนักห้องที่บ่อบริเวณชายแดน⁹ มีการลักลอบทำสุราปломและจำหน่ายสุราเดื่อนยี่ห้อต่างประเทศ เช่น วิสกี้ บรันดี้ สุราแซ่บประเภทไวน์ เข้ามานำในประเทศไทย ในจังหวัดแม่สาย จังหวัดเชียงราย เข้ามาทางน้ำที่ท่าเรือเชียงของ ท่าเรืองเชียงแสน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดศรีสะเกษ และตามชายแดนที่มีค่านิยมศุลกากรทั่วประเทศ ซึ่งมีกลุ่มนวนการผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ลักลอบนำเข้ามาโดยร่วมมือกันเจ้าน้ำที่ของรัฐบางแห่งยังไม่สามารถเข้าไปได้ โดยบรรจุสุราเดื่อนไว้ในโภชั่นในพื้นที่ของผู้มีอิทธิพลบุคคลภายนอกไม่สามารถเข้าไปได้ โดยบรรจุสุราเดื่อนไว้ในกล่องเล็ก ๆ สำหรับเด็ก อาจเป็นประเภทบรรจุภัณฑ์ รถบรรทุกสิบล้อ รถกระบะ หรือรถเก๋ง ขึ้นมาเป็นบวนโดยมีรถนำทาง กระชาขสุราเดื่อนส่งให้กู้บวนการพ่อค้าในกรุงเทพมหานครและตลาดมีด

ลักษณะสำคัญของสุราเดื่อนจากบริเวณชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีปัญหาการลักลอบค้าสุราเดื่อนมากที่สุด เป็นของจากชายแดนภาคใต้มีภูมิประเทศคิดต่อ กับประเทศไทยมาเลเซียทั้งทางภาคพื้นดินและทางทะเล โดยมีชายฝั่งโดยรอบเป็นแหลมยื่นลงไปทางใต้ การลักลอบมีทั้งสุราปломและสุราหลักเดี่ยงไม่เสียภาษีสรรพสามิต¹⁰ กระทำกันมากที่พื้นที่ที่มีเขตติดต่อ กับประเทศไทยที่มีร้านค้าปลีกภายในตัวเมือง ใกล้กับเขตประเทศไทย เช้ามาทางอําเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และอิกสันทางค้าเดียวสุราเดื่อนเป็นทางน้ำ โดยขนส่งทางเรือจากเกาะลังกา ประเทศไทยเดชเชียง ผ่านทะเลอันดามัน สำหรับ

^{**} พูนศักดิ์ สุวรรณรัตน์. ผู้อำนวยการส่วนป้องกันและปราบปราม กรมสรรพาณิช. สัมภาษณ์ 22 กุมภาพันธ์ 2550.

⁹ นิพนธ์ หัวพงศกร. หน้าเดิม.

¹⁰ สมไภชน์ แก้วน่วม. (2550, 6 เมษายน). “เหล้าบุหรี่ปломขายเกลื่อนตลาดโรงเกลือ.” โพสต์ TODAY. หน้า A12.

¹¹ ลักษณ์ ใจนา ใจนา. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสรรพาณิช 5. สัมภาษณ์ 22 กุมภาพันธ์ 2550.

ขึ้นบกที่จังหวัดสุกุล แล้วจะนำสูราเดือนไว้ในโถดังซึ่งเป็นแหล่งพักสินค้า และใช้รถเก็บขนาดเล็ก เพื่อบรรทุกสูราเดือนที่ถูกกล่องของจากกัน นำมาเรียงหมวดไว้ที่กระโปรงด้านหลัง หรือใต้เบาะ ที่ทำไว้เป็นพิเศษ เพื่อที่จะบรรทุกได้ปริมาณมากๆ ในแต่ละเที่ยว 1 คันบรรทุกได้ 20 ลัง คนขับรถจะได้เที่ยวละ 2,000 บาท จากนั้นกระจายสู่ตลาดโดยใช้การขนส่งทางบกและทางอากาศ จะมีพ่อค้าในตลาดมีด กระจายสินค้าส่วนมาตามเส้นทางสู่กรุงเทพมหานคร ลักษณะส่งถึงร้านค้าที่เป็นเครื่อข่าย โดยมากจะทำในเวลากลางคืน มีการห่อสูราเดือนด้วยกระดาษสีนำตาลอีกชั้นหนึ่ง ขณะส่งจะมีคนคงคุ้มกัน เส้นทางการลำเลียงขนส่งจะมีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ด้วย ตั้งแต่น้ำสูราเดือนเข้ามายอด่าน รวมถึงเส้นทางที่ต้องขนส่งสูราเดือน⁹²

2.8 ปัจจัยและ เงื่อนไขที่เป็นเหตุให้เกิดการกระทำการทำความผิดเกี่ยวกับสูราเดือน

2.8.1 ผู้ลักลอบค้าสูราเดือนได้รับผลประโยชน์ตอบแทนสูง ซึ่งผลตอบแทนมาจากส่วนต่างของ การขายปลีกที่มีราคาสูง และต้นทุนการผลิตที่มีราคาต่ำ โดยไม่ต้องเสียภาษี เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการค้าสูราเดือน เช่น ภาษีสุราขาว 28.30,35 และ 40 ศิกรี มีค่าภาษีขวดละ 13.72 บาท, 14.70 บาท, 17.14 บาท และ 19.60 บาทตามลำดับ โดยเสียภาษีให้รัฐ ในรูปภาษีสรรพสามิต หรือค่าแสตมป์สูรา ภาษีเพื่อกระทรวงมหาดไทย เงินบำรุงกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ในกรณีนำเข้าสูรaat่างประเทศจะมีภาษีอากรขาเข้า นอกจากนี้หากมีการขายปลีกสูรารังน้ำภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บจากมูลค่าที่เพิ่มขึ้นในทุกทอดของการขายสูรา ในขณะที่สูราเดือนมีราคาขายปลีกประมาณขวดละ 15 ถึง 20 บาท ผู้ค้าสูราเดือนได้กำไรขวดละ 10 บาท นี่เองจากไม่ต้องแบกรับภาระภาษีซึ่งสูราเดือนที่ส่งขายปลีกจะมีราคาต่ำกว่าห้องตลาดประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ และยังได้กำไรอีกประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ กล่าวโดยสรุป แรงจูงใจสำคัญที่ทำให้เกิดการกระทำการทำความผิดเกี่ยวกับสูราเดือน คือ ผลกำไรเนื่องจากการไม่ต้องเสียภาษีได้ ๆ ให้กับรัฐบาล โดยผู้กระทำการทำความผิดเห็นว่าผลประโยชน์ที่ได้รับคุ้มค่าน่าเสียกับการกระทำการทำความผิด⁹³

2.8.2 กรรมวิธี ในการบานการผลิตสูราเดือนก่อนข้างจำกัดไม่ซับซ้อน โดยอาจนำเข้าวัสดุที่มีอยู่ในสูกับแป้งสูราแล้วบดละเอียดผสมน้ำตาลเล็กน้อยคุกให้เข้ากันหมักไว้ 7-10 วัน เพื่อให้เกิด效ลกออกฤทธิ์ นำมาต้มกับน้ำเพื่อเป็นสูรา โดยสามารถที่จะเติมผลิตสูราเดือนที่ไหนก็ได้ เครื่องมืออุปกรณ์ในการผลิตมีไม่นัก ทำให้สูราเดือนมีราคาถูกกว่าสูราของรัฐบาล⁹⁴

⁹² พชง. บัญญัติสุวรรณ. หน้าเดิม.

⁹³ ฉัตรชัย พ.มหาไซ. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสรรพสามิต 5. สัมภาษณ์ 22 กุมภาพันธ์ 2550.

⁹⁴ วิไล ดันตินันก์ชนา. เล่มเดิม. หน้า 90.

2.8.3 กระบวนการกระจายสุราเดื่อนทำไได้ก็ว่างขวาง เมื่อจากมีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่ร้านค้า ห้างที่เป็นร้านค้าขายส่ง ร้านค้าขายส่งช่วง ร้านค้าขายปลีก กระจายอยู่ทั่วประเทศ เป็นเหตุให้ บุ่วนการค้าสุราเดื่อนใช้ร้านค้าต่าง ๆ เป็นเส้นทางกระจายสุราเดื่อนเข้าสู่ระบบสุราที่ถูกกฎหมาย”⁹⁵

2.8.4 ด้านการเมืองเมืองจากนโยบายสุราเสรี รัฐบาลหรือการเมืองต้องการให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ดังนั้น รัฐบาลจึงเป็นตัวแปรสำคัญในการพิจารณาแก้ไขหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอนุญาตให้ทำสุรา เพื่อให้สอดคล้องกับการนำนโยบายสุราเสรี ไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ส่วนอุปสรรคทางการเมือง คือ ต้องอาศัยกลุ่มผู้นำในท้องถิ่น หรือหัวคะแนนของนักการเมืองที่สนับสนุนตนเองในการเลือกตั้ง หากกลุ่มผู้นำดังกล่าวและประชาชนที่เป็นฐานเสียง กระทำผิดตาม พระราชบัญญัติสุรา หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง นักการเมืองจะเข้าไปช่วยเหลือ วิงเต้นเพื่อขอหรือลดหย่อน ไทยหรือเงินค่าปรับ ทำให้ผู้กระทำความผิดเกียวกับสุราเดื่อนไม่ทราบข้อและกระทำการผิดอย่างซ้ำซาก ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย”⁹⁶

2.8.5 ด้านค่านิยมและทัศนคติของประชาชน ค่านิยมของสังคมถูกครอบงำโดยวัฒนธรรมการบริโภคแบบชาวตะวันตก ทำให้ประชาชนชาวไทยเสาะแสวงหาสุราที่ผลิตจากต่างประเทศหรือส่งมาจากการต่างประเทศเห็นว่าเป็นสุราที่มีคุณภาพดีกว่าสุราที่ผลิตในประเทศไทย และถ้าราคาถูกกว่า ห้องตลาดอย่างสุราเดื่อนที่ลักษณะนี้ภายใต้แล้ว ก็ทำให้เป็นที่นิยมของผู้บริโภคอย่างมาก กลับกลายเป็นการสนับสนุนให้ผู้กระทำความผิด โดยลักษณะสุราเดื่อนกระทำกันเป็นอาชีพเป็นลำดับสัน⁹⁷

2.8.6 ด้านค่านิยมของผู้ประกอบการ ถ้าหากประชาชนผู้มีหน้าที่ด้องเสียภาษี เห็นถึงความสำคัญของการเสียภาษีแล้วความยินยอมหรือการให้ความร่วมมือในการเสียภาษีแล้วก็จะมีมาก ในทางตรงกันข้าม หากเงินที่เสียภาษีไปนั้น ถูกนำไปใช้เพื่อผลประโยชน์ของคนกลุ่มนั้นก็กลุ่มใดโดยเฉพาะ ความสมัครใจที่จะเสียภาษีก็ย่อมจะมีน้อย และค่านิยมของประชาชนที่ไม่เสียภาษี มีสาเหตุมาจาก การเสียค่ายเงินที่ต้องจ่ายเป็นค่าภาษี เนื่องจากเห็นว่าผู้อื่นหรือคู่แข่งขันทางด้านการค้าก็ไม่เสียภาษี เนื่องจากไม่มีเงินเหลือเพียงพอ เนื่องจากตนเองได้เงินมาโดยไม่สุจริต เนื่องจากไม่มั่นใจว่า เงินภาษีที่เสียไปนั้นจะก่อประโยชน์แก่ประเทศอย่างแท้จริงหรือไม่ โดยเฉพาะการฉ้อรายได้บังหลวง

⁹⁵ พูนศักดิ์ สุวรรณรัตน์. ผู้อำนวยการส่วนป้องกันและปราบปราม กรมสรรพากร. สัมภาษณ์ 22 กุมภาพันธ์ 2550.

⁹⁶ ประเสริฐ อินธารา. เล่มเดิม. หน้า 75.

⁹⁷ พูนศักดิ์ สุวรรณรัตน์. ผู้อำนวยการส่วนป้องกันและปราบปราม กรมสรรพากร. สัมภาษณ์ 22 กุมภาพันธ์ 2550.

2.8.7 ด้านนี้ขบวนการปราบปรามและตัวเจ้าหน้าที่ ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ จากปัญหารายได้ของชั้นราษฎร์ โดยเฉพาะชั้นราษฎร์ซึ่งผู้น้อยที่มีรายได้ไม่พอต่อการดำรงชีพ มีหนี้สินซึ่งอาจเป็นผลจากนิยมใช้สิ่งของเกินตัว จึงต้องหารายได้และปลดปล่อยหนี้สิน โดยใช้คำแนะนำ หน้าที่ไปในทางมิชอบ แล้วปัจจุบันอาจไม่แน่นอนเสมอไป แม้ไม่เดือดร้อนด้านรายได้ แต่เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน หากเจ้าหน้าที่รัฐจะเลบڑูห์เป็นใจยอมทำให้การขยายด้วงของสุราเดือนมีมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้ผลิตและผู้ค้าสุราเดือนรายใหญ่ขาดความเกรงกลัวต่อกฎหมาย^{๗๘}

2.8.8 กฎหมายที่บังคับในปัจจุบันไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มีโทษสูงสุดจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ โดยบทบัญญัติดังกล่าวมีบทลงโทษผู้ผลิต และผู้ค้าสุราเดือนไม่รุนแรง ไม่เหมาะสมกับลักษณะ และผลของการกระทำผิด จึงไม่เพียงพอที่จะบังคับให้ผู้กระทำการผิดเกี่ยวกับสุราเดือนเกรงกลัว

2.8.9 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มีอัตราโทษค่า เมื่อเทียบกับกฎหมายอื่น ๆ ที่สำคัญที่สุดคือ บทกำหนดโทษ แต่เดิมนั้นไม่ว่าจะเป็นค่าปรับก็ต้องจานเกินไป ทำให้ผู้กระทำการผิดไม่เข็ดหลาบ เมื่อยกจับดำเนินคดี เปรียบเทียบปรับเสร็จสิ้นแล้ว ก็จะกลับมาทำการต้มสุราเดือนอีก^{๗๙} ซึ่งตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 44 ทวิ บัญญัติไว้ว่า “บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมีโทษปรับสถานเดียว ให้อธิบดี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี มีอำนาจเปรียบเทียบได้”

ผู้กระทำการผิดเกี่ยวกับสุราเดือนเคยถูกจับ และกระทำการผิดอีกเห็นว่าโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ไม่รุนแรง คดีสามารถระงับในชั้นกรรมสิรรพสามิต เช่น

- ผู้กระทำการความผิดมีอาชีพรับชื่อขายรถยนต์ เคยถูกจับหนึ่งครั้งเห็นว่ากฎหมายไม่รุนแรงเพียงเตียบค่าปรับก็จบ ไม่มีคดีติดตัว คดีภัยเป็นเรื่องเล็กน้อย โครฯ ก็พยายามเลี่ยงภัย

- ผู้รับจ้างขนสุราเดือน เคยถูกจับสองครั้ง กฎหมายสุรามีบทลงโทษไม่รุนแรง เพราะมีโทษปรับสถานเดียว ตอนที่โดนจับก็ให้ถูกแก่ก้าเสียค่าปรับให้ แต่องค์กรทางกฎหมายต้องรับ คดีภัยเป็นเรื่องเล็กน้อยโครฯ ก็พยายามหลีกเลี่ยง

- ร้านขายสุราต่างประเทศ เคยถูกจับกุม 4 ครั้ง กฎหมายสุราไทยไม่รุนแรง เพราเสียค่าปรับคดีก่อน ถึงเมื่อว่าจะถูกขึ้นคดีของไปด้วย

- พนักงานบริษัทร้านค้าปลดภาระ ภายนอกบินดอนเมือง เคยถูกจับหนึ่งครั้งเห็นว่าบทลงโทษไทยไม่รุนแรง เพราะมีโทษปรับเท่านั้น แต่องค์กรยึด

^{๗๘} พยุง บุญสมสุวรรณ. เก็บเดิม. หน้า 40.

^{๗๙} ประเสริฐ ตันตรา. เก็บเดิม. หน้า 97.

- เจ้าหน้าที่สำรวจตรวจสอบเข้าเมือง ประจำสถานบินคอนเมือง เคยถูกจับหนึ่งครั้ง เห็นว่าบังโภชไม่รุนแรง เสียค่าปรับแล้วก็จบไม่มีโทษอย่างอื่นอีก¹⁰⁰

ส่วนการดำเนินคดีในชั้นศาล เมื่อปรากฏว่ามีเหตุบรรเทาโทษไม่ว่าจะได้มีการเพิ่มหรือ การลดโทษตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 แล้วหรือไม่ ถ้าศาลมเห็นสมควรจะลดโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด นั้นก็ได้¹⁰¹ ส่วนใหญ่แล้วจำเลยจะให้การรับสารภาพ อันเป็นเหตุบรรเทาโทษ ที่ศาลมีอำนาจลดโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดก็ได้ อันทำให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนไม่ทรงกลัวต่อกฎหมาย กระทำการผิดซ้ำอีก ซึ่งผลคดีตามคำพิพากษากฎีกา มีดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ 663/2502 ว่า ...พิพากษากลับให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 14, 38 ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสุรา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2497 มาตรา 8 ให้วางโทษปรับจำเลย 3,600 บาท ลดฐานรับสารภาพกึ่งหนึ่งคงปรับ 1,800 บาท

คำพิพากษาฎีกาที่ 255/2503 ... ศาลอันดับสองลงโทษจำเลยตาม พ.ร.บ. สุรา พ.ศ. 2493 น. 17, 40 จำเลยรับ ลดกึ่งเดียวคงปรับ 250 บาท ... ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้โทษเป็นลดครึ่งสารภาพ กึ่งหนึ่งเดียวคงปรับ 1,000 นอกจากนี้ให้เป็นไปตามคำพิพากษากลับดังต่อไปนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ 1988/2526 ...พิพากษากลับว่า ความผิดฐานทำสุราแซ่ ปรับ 200 บาท และจำเลยมีความผิดฐานมีภานะ ทำสุราแซ่ไว้ในครอบครอง โดยไม่ได้รับอนุญาตอิก กระหงหนึ่ง ปรับ 500 บาท จำเลยรับสารภาพลดโทษกึ่งหนึ่งคงปรับ 350 บาท เมื่อร่วมกับโทษอื่น ๆ แล้วคงปรับ 3,030 บาท นอกจากที่แก้ค้างให้เป็นไปตามคำพิพากษากลับดังต่อไปนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ 1128/2531 ... พิพากษากลับว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 5, 30, 32 ที่แก้ไขแล้ว ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 83, 91 ลงโทษฐานทำสุรากลั่น สุราแซ่ จำคุก 1 เดือน ฐานมีสุรากลั่น สุราแซ่ไว้ในครอบครองปรับ 1,000 บาท จำเลยที่ 1 ให้การรับสารภาพ เป็นเหตุบรรเทาโทษลดโทษกึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 78 คงจำคุก 15 วัน ปรับ 500 บาท เมื่อร่วมกับโทษฐานมีภานะ และเครื่องกลั่นสุรา และฐานขายสุราที่ทำขึ้นแล้ว เป็นจำคุกจำเลยที่ 1 มีกำหนด 45 วัน และปรับ 500 บาท ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักจังตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 23 ...

คำพิพากษาฎีกาที่ 1141/2534 ... คำรับสารภาพของจำเลยที่ 1 ที่ 2 ในชั้นพิจารณาคดี เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 จำคุกคนละ 3 เดือน ปรับคนละ 5,250 บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ 2 ปี ตาม

¹⁰⁰ พยุง บุญสมสุวรรณ. เล่มเดิม. หน้า 43-65.

¹⁰¹ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 78.

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 หากไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 ..

คำพิพากษากฎีกาที่ 3310/2541... พิพากษาแก้ให้ลงโทษจำเลยฐานมีภาระน้ำหนักเรื่องตื้นกลั้นสุรา จำคุก 1 เดือน และปรับ 2,000 บาท ฐานทำสุรากลั้น และสุราแซ่ จำคุก 1 เดือน และปรับ 4,000 บาท ฐานมีสุรากลั้น และสุราแซ่ปรับ 1,000 บาท ฐานขายสุรากลั้น และสุราแซ่ จำคุก 1 เดือน และปรับ 4,000 บาท รวมจำคุก 3 เดือน และปรับ 11,000 บาท ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 แล้วคงจำคุก 1 เดือน 15 วัน และปรับ 5,500 บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ไม่กำหนด 1 ปี และให้คุณความประพฤติของจำเลยตลอดระยะเวลาที่รอการลงโทษไว้โดยให้ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุณประพฤติทุก 3 เดือนต่อครั้ง ...

คำพิพากษากฎีกาที่ 3983/2547 ... ลงโทษจำเลยฐานขายสุรากลั้นปรับ 5,000 บาท ลดโทษกึ่งหนึ่ง กงปรับ 2,500 บาท รวมโทษฐานอื่นตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 แล้วเป็นจำคุก 1 เดือน ปรับ 5,500 บาท เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขัง นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค 5

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 30 ซึ่งเป็นบทบัญญัติ ความผิดฐานฝ่าฝืนมาตรา 5 คือ การทำสุรา หรือมีภาระ หรือเครื่องกลั้นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพาณิช บทลงโทษผู้ทำสุราแซ่ต่ำมาก เมื่อเทียบกับอัตราโทษฐานทำสุรากลั้น กล่าวคือ ความผิดฐานทำสุรากลั้น มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือ ปรับไม่เกิน 5,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนความผิดฐานทำสุราแซ่ไม่ว่ามีจำนวนมากเท่าไรก็มีอัตราโทษปรับไม่เกิน 200 บาท ซึ่งอัตราโทษปรับไม่เกิน 200 บาทนี้มีความไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ในปัจจุบันอย่างยิ่ง เพราะมีการกระทำผิดเกี่ยวกับสุราแซ่ครั้งละจำนวนมาก การลงโทษปรับ ครั้งละไม่เกิน 200 บาท แทนจะไม่มีผลบังคับ จึงทำให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนไม่เข็ดหทาน ไม่ลดหรือหดการกระทำความผิด

คำพิพากษากฎีกาที่ 1988/2526 ความผิดฐานมีภาระสำหรับทำสุราแซ่กับความผิดฐานมีภาระ และเครื่องกลั้น สำหรับทำสุรากลั้นนี้ โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลย กระทำการความผิดหลายกรรมด่างกัน ของกลางกือนและส่วน ทั้งสภาพของความผิดกีสามารถแยกออกเป็นต่างกรรมกันได้ เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพยอมต้องฟังว่าจำเลย กระทำผิดหลายกรรม และต้องเรียงกระหงลงโทษ

ศาลอันดับ ศาลอุทธรณ์ลงโทษปรับจำเลยฐานทำสุราแซ่ 360 บาทนั้น เป็นการเกินอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้ให้ปรับไม่เกิน 200 บาท ศาลมีภาระจึงต้องแก้เสียให้เป็นการถูกต้อง

กรณีลักษณะนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร โดยไม่เสียภาษี หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุรานำเข้ามาโดยไม่เสียภาษี หรือขายหรือมีไว้เพื่อขายสินค้า นำเข้ามาโดยไม่เสียภาษี นอกจากนี้

ความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 แล้ว ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากรพ.ศ. 2469 อีกด้วย กล่าวคือ ความผิดตามมาตรา 33 ตราช ฐานขยา มีไว้เพื่อขาย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งสุราที่รู้ว่าด้วยสีภายนอกไม่ได้เสียภาษี ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 4 เท่าของภาษีสุรา ซึ่งต่ำกว่าโทษตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27 ฐานนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลักเลี้ยงอากรศุลกากร กำหนดโทษสำหรับความผิดครั้งหนึ่ง ๆ ปรับเป็นเงิน 4 เท่าราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือจำคุกไม่เกิน 10 ปีหรือทั้งจำทั้งปรับ หรือมาตรา 27 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ฐานช่วยซ่อนเร้น ช่วยจาน拿่าย ช่วยพาอาไปเสียชื่อรับจานนำหรือรับไว้โดยประการใดซึ่งของอันตนรู้ว่าเป็นของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลักเลี้ยงอากรศุลกากรซึ่งห้ามหรือข้อจำกัด มีความผิดต้องระวังโทษปรับเป็นเงิน 4 เท่าราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือจำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลจะพิพากษาลงโทษตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ซึ่งเป็นบทนักเสมอ คือปรับ 4 เท่าราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรและจำคุกด้วย ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ก็ไม่มีผลบังคับใช้กับการจับกุมสุราต่างประเทศดังกล่าวได้

2.9 ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือน

2.9.1 ทำให้รัฐบาลขาดรายได้ที่ควรจะได้เป็นจำนวนมาก เพราะการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนเป็นการหลักเลี้ยงภาษี และถ้าทำสำเร็จครั้งหนึ่งแล้ว ผู้กระทำความผิดมักหาโอกาสที่จะกระทำผิดต่อไปได้อีกไม่หยุดยั้ง

2.9.2 การกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนถ้ามีมากเท่าใด รัฐบาลก็จำเป็นต้องสื้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกัน และปราบปราม ทั้งในด้านอัตราคำลั่งในการป้องกันและปราบปราม ทั้งในด้านอัตราคำลั่งเข้าหน้าที่อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการกำจัดการผลิตสุราเดือนให้หมดสิ้นไป

2.9.3 เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยฯไปส่วนนี้ แทนที่รัฐบาลจะสามารถที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้ และถ้ารายได้รัฐบาลไปมากเท่าใดก็จะทำให้รัฐบาลต้องหารายได้อื่นมาทดเชบ โดยอาจจะถูกเงินจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นหรืออาจจะมีการขึ้นภาษี ซึ่งเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง

2.9.4 การผลิตสุราเดือนทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคมที่สำคัญ คือ ในหมู่บ้านที่มีการผลิตสุราเดือนสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นมากนัก โดยที่ทำให้ชาวบ้านในละแวกข้างเคียงอาจต้องพบกับสภาพมลภาวะเป็นพิษอันเกิดจากกลิ่นหรือ น้ำเสียที่มาจากการผลิต และในภาพโดยรวม ทั่วไปจะมองว่าคนในหมู่บ้านที่มีการผลิตสุราเดือนทั้งหมดเป็นที่น่าดูถูก เนื่องจากประกอบอาชีพที่ผิด

กฎหมาย เป็นพวกนอกรากกฎหมาย หรือ พวกต่อต้านไม่ชอบอยู่ในระบบของรัฐ นอกจากนั้นในหมู่บ้านที่มีการผลิตสุราเดื่อนมักจะมีการกระทำผิดกฎหมายอื่น ๆ แฝงอยู่ด้วย ได้มีก่อ การเล่นการพนันประเภท ไฟ ไฮโล ชนไก่ เป็นต้น ซึ่งส่วนเป็นพฤติกรรมทำให้เกิดปัญหาสังคมทั้งสิ้น ในที่สุดผู้ที่ทำการลักลอบผลิตสุราเดื่อนจึงถูกมองว่าเป็นพวกที่ “สังคมรังเกิบ”¹⁰²

2.9.5 ผลเสียด้วยภาพและชีวิตของประชาชน สุราเดื่อนทำให้เกิดพิษต่อร่างกายของผู้บริโภค เป็นที่ทราบกันทั่วไปแล้วว่า การดื่มน้ำสุรา ก่อให้เกิดอันตรายทั้งทางตรง และทางอ้อม ต่อชีวิตและทรัพย์สิน กล่าวคือ สุราทำให้ระบบประสาಥดูดทำลาย สติปัญญาเสื่อมลงเป็นสาเหตุของโรคกระเพาะอาหาร โรคขาดอาหาร โรคตับแข็ง และโรคหัวใจ เป็นต้น ทั้งยังเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้บริโภคดื่มน้ำสุราที่ผิดกฎหมาย หรือสุราเดื่อน ซึ่งปัจจุบันพบว่า ผู้ผลิตสุราเดื่อนได้นำอาวัตถุมีพิษ เช่น สารเคมีกำจัดวัชพืช (ยาฆ่าแมลง) สารเคมีกำจัดแมลง (ยาฆ่าแมลง) และพังชักฟอก เป็นต้น ผสมลงในกระบวนการผลิต เพื่อช่วยเร่งให้เกิดแยกออกของเรื่องขึ้น ทำให้ได้ปริมาณสุราเดื่อนที่คุณภาพ มีคุณภาพสูง ไม่ดื่นฉุนจัด และมีรสชาตีรับประทาน แต่ความจริงแล้ว มิได้ช่วยให้เกิดผลดังกล่าวเลย หากแต่เป็นเพียงวัตถุมีพิษและฤทธิ์ของวัตถุมีพิษที่ปะตอนปนอยู่ในสุราเดื่อน ที่ทำให้ผู้บริโภครู้สึกดังกล่าว¹⁰³

2.9.6 ก่อให้เกิดขบวนการผู้มีอิทธิพลอกรอบเพิ่มมากขึ้น มีกิจกรรมขบวนการที่ถูกกฎหมาย และไม่ถูกกฎหมายให้การสนับสนุน อีกทั้งยังมีเครือข่ายทางการเมือง และสังคมอย่างกว้างขวาง หนึ่งในการเมืองระดับท้องถิ่น และระดับชาติในจังหวัดของตน ทำให้ธุรกิจอกรอบนี้ไม่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานใดเข้าไปตรวจสอบ หรือจับกุม และใช้รายได้ผิดกฎหมายตอบแทนแก่ผู้ช่วยเหลือ จึงเกิดความเชื่อกันว่า ทำให้กระบวนการผู้มีอิทธิพลอกรอบสามารถดำเนินการได้ไม่เกรงกลัวอำนาจของรัฐและมีความมั่นคงขึ้นเรื่อยๆ¹⁰⁴

¹⁰² วี. ลี ตันตินันภานา. (บรรณาธิการ). เล่มเดียว. หน้า 91-92.

¹⁰³ ประเสริฐ ถินราช. เล่มเดียว. หน้า 76-77.

¹⁰⁴ พูนศักดิ์ ศุวรรณรัตน์. ผู้อำนวยการส่วนป้องกันและปราบปราม กรมสรรพาณิช. สำนักงานที่ 22 กรมภาษี 2550.

2.10 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุรา เดื่อง

หน่วยงานสำคัญในการกำหนดนโยบาย แผนงาน ตลอดจนการปฏิบัติในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่องประกอบด้วย กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีบทบาทและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยสรุปดังนี้

2.10.1 กรมสรรพสามิต

เป็นหน่วยงานราชการสังกัดกระทรวงการคลัง มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต เพื่อเป็นรายได้ของรัฐ ดำเนินการป้องกัน และปราบปรามจันกุณผู้กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต รวมทั้งสนับสนุน ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม และพัฒนา และรับผิดชอบในด้าน บริหารการค่านนิงานในรูปปัตรวิสาหกิจ กือ องค์การสุรา ที่มีหน้าที่ทำการผลิตและจำหน่ายแอลกอฮอล์แต่ผู้เดียว ผลิตสุราและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการผลิตสุรา กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีจากสุราและการบริหารงานจัดเก็บภาษีโดยอาศัยอำนาจตาม พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และ ตามพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. 2527 ใช้จัดเก็บสุราเพิ่มขึ้นจากผู้มีหน้าที่เดิมภาระด้วยความกฎหมายว่าด้วยสุรา เพื่อส่งมอบให้กระทรวงมหาดไทยนำไปจัดสรรให้กับท้องถิ่นต่าง ๆ¹⁰⁵ ส่วนอำนาจหน้าที่ในการปราบปรามสุราเดื่องนั้น ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 กำหนดให้เจ้าพนักงานสรรพสามิต และผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้มีอำนาจและหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่¹⁰⁶ มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับ

2.10.1.1 ควบคุมหรือตรวจสอบเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีโดยมีอำนาจในการควบคุมการปิดແสดตอนปัตรสุราที่ภาชนะบรรจุสุรา สำหรับสุราที่ทำให้ราชอาณาจักร¹⁰⁷ ควบคุมให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทที่ 1 หรือ ประเภทที่ 2 ทำการเปลี่ยนแปลง น้ำสุราหรือทำการเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุรา¹⁰⁸ มีอำนาจเข้าไปตรวจโรงงานสุราที่ได้รับอนุญาตหรือ สถานที่ของผู้ได้รับอนุญาตให้ทำหรือขาย หรือเก็บสุรา หรือเชื้อสุรา หรือสินค้าอื่นใดที่ได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้ ในเวลาทำการ¹⁰⁹

2.10.1.2 เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจและหน้าที่ เช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครอง และตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในการจันกุณปราบปรามผู้กระทำความผิด

¹⁰⁵ กรมสรรพสามิต. (2547). รายงานประจำปี กรมสรรพสามิต ประจำปี พ.ศ. หน้า 26.

¹⁰⁶ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 4.

¹⁰⁷ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 249. มาตรา 7 วรรคหนึ่ง.

¹⁰⁸ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 22 วรรคหนึ่ง.

¹⁰⁹ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 28.

ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 29 โดยกรมสรรพสามิต ได้เริ่มจัดทำโครงการทั่วไทย ปลดสุราเดื่อน เพื่อตรวจสอบปราน ภาร庐หนึ่กษิสุราอย่างต่อเนื่อง ทั้งผู้ผลิต และจำหน่าย สุรา เช่น สุราถั่นชุมชนที่ปฏิบัตินิชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่ลักลอบทำสุราโดย ไม่ได้รับอนุญาตจากกรมสรรพสามิต โดยสำนักงานตรวจสอบ ป้องกัน และปราบปราม สำนักงานสรรพสามิตภาคที่ 1-9 กรมสรรพสามิต และในปี 2550 ยังคงดำเนินการโครงการป้องกัน และปราบปรามสุราเดื่อนสืบเนื่องไปจนกว่าสุราเดื่อนจะหมดสิ้น”¹⁰ และเพื่อให้การป้องกันและ ปราบปรามสุราเดื่อนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กรมสรรพสามิต ได้มีหนังสือถึงเลขานุการคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ขอเพิ่มความผิดมูลฐานที่เกี่ยวกับการกระทำการคุกคาม กฏหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมสรรพสามิต ซึ่งรวมทั้งความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ให้เข้าอยู่ในความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542¹¹

2.10.2 กรมศุลกากร

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีอำนาจ ออกกฎหมายที่เกี่ยวกับสุรา¹² และมีอำนาจออกประกาศกำหนดให้กรมศุลกากร เรียกเก็บภาษีสุราเพื่อกรมสรรพสามิต สำหรับสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร¹³ ตาม พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 8 ฉบับ กรมศุลกากรจึงเป็นอีกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ ป้องกันและปราบปรามการกระทำการคุกคามที่เกี่ยวกับสุราเดื่อน ในการนี้ เจ้าหน้าที่ สำนักงานศุลกากรตรวจ พนักงานศุลกากร เนพะแต่ในความผิดตามกฎหมายศุลกากรที่มีและใช้บังคับอยู่ในอาณาเขตของ ประเทศไทยเท่านั้น หากอยู่นอกเขตประเทศไทยหน้าที่ที่จะดูแลเสียภาษีศุลกากรยังไม่เกิดขึ้น สิ่งของต่างๆ จึงยังไม่ถือว่าเป็นของที่ยังไม่เสียภาษี ดังนั้นกรณีคุกค่า จึงยังไม่อยู่ภายใต้อำนาจ ของเจ้าหน้าที่ สำนักงานศุลกากร¹⁴

¹⁰ สำนักงานตรวจสอบ ป้องกัน และปราบปราม กรมสรรพสามิต. (2550). โครงการป้องกัน และ ปราบปรามสุราเดื่อน ปี 50. หน้า 1.

¹¹ กรมสรรพสามิต. (2547). “ขอเพิ่มความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ ฟอกเงิน พ.ศ. 2542.” หนังสือที่ กค 0607/578. หน้า 1-2.

¹² พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 4. มาตรา 47.

¹³ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 8 ฉบับ

¹⁴ ธนาศักดิ์ วิวัฒน์นิรันดร. (2547.พฤศจิกายน-ธันวาคม). “สถานการณ์ยาสูบปลอม.” สามิตสาร, 60, 6. หน้า 24-25.

2.10.3 กรมสอบสวนคดีพิเศษ

เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการป้องกันปราบปรามและควบคุมคดีพิเศษ ที่มีผลกระทำร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความปลอดภัยโดยคำเนินการเฝ้าระวังสืบสวนหาข้อเท็จจริงและดำเนินคดี เพื่อปกป้องและรักษารายได้ของรัฐ ป้องกันปราบปรามขบวนการทุจริตและสร้างผลกระทบให้กับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ¹¹⁵ ปฏิบัติหน้าที่โดย พนักงานสอบสวนซึ่งมีอำนาจสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ¹¹⁶ รวมทั้งคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสุรา¹¹⁷ และได้มีการทำบันทึกความคดลงว่าด้วยการประسانความร่วมมือในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีพิเศษระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษ กับกรมสรรพาณิช เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2548 อีกด้วย

2.10.4 สำนักงานค้ำประกันแห่งชาติ

เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน โดยทั่วไป และมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจับกุมผู้กระทำผิด ป้องกัน หรือ ปราบปราม การกระทำความผิดตามกฎหมาย¹¹⁸

¹¹⁵ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2545. มาตรา 18 น. โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎหมาย.

¹¹⁶ พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2545 มาตรา 24. (ข้อ 1.)

¹¹⁷ กฎหมายว่าด้วยการกำหนดคดีพิเศษเพิ่มเติม ตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 บัญชีท้ายประกาศ กคพ. ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2547)

¹¹⁸ คดี ณ นคร. (2546). กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. หน้า 82.

บทที่ 3

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ

กฎหมายของประเทศไทยที่จะนำมาบังคับใช้ต่อความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน มีอยู่หลายฉบับได้แก่

- ประมวลกฎหมายอาญา
- พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493
- พระราชบัญญัติสุลกากร พ.ศ. 2469

กฎหมายที่เกี่ยวข้องเหล่านี้มีบทบัญญัติในฐานความผิดและบทลงโทษ ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามสุราเดื่อนของประเทศไทย

3.1.1 มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามสุราเดื่อน

3.1.1.1 ประมวลกฎหมายอาญา

การกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนมีทั้งการทำปลอมหรือแปลงขึ้นชื่นแสตมป์สุราอันเป็นเครื่องหมายแสดงการเสียภาษี จึงถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดฐานความผิดและบทลงโทษ ซึ่งสามารถนำมาบังคับใช้กับกรณีสุราเดื่อนได้ดังนี้

มาตรา 254 บัญญัติไว้วัดนี้ “ผู้ใดทำปลอมขึ้นชื่นแสตมป์รัฐบาล ซึ่งใช้สำหรับการไปรษณีย์ การภาษีอากรหรือการเก็บค่าธรรมเนียม หรือแปลงแสตมป์รัฐบาล ซึ่งใช้ในการเช่นว่านั้นให้ผิดไปจากเดิม เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีมูลค่าสูงกว่าจริง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปีและปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท”

ตามมาตรานี้ได้บัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่งสามารถนำมาบังคับใช้ในกรณีทำปลอมขึ้นชื่นแสตมป์สุราหรือทำแปลงขึ้นชื่นแสตมป์สุราไว้ 2 กรณี ได้แก่

ความผิดแรก มีองค์ประกอบความผิดดังนี้

- ทำปลอมขึ้น

2. แสดงปั้รุงบาลซึ่งใช้สำหรับการภัยอกร

3. โดยเจตนา

คำอธิบาย

- ทำปลอมขึ้น หมายความว่า กระทำการโดยตั้งใจให้เหมือนของจริง ดูที่เจตนาของผู้กระทำ ไม่ได้คุณที่ผลว่าเหมือนของจริงมากน้อยเพียงใด¹

- แสดงปั้รุงบาลซึ่งใช้สำหรับการภัยอกร หมายความว่า การทำปลอมขึ้นที่จะเป็นความผิดตามมาตรา 254 นี้ จะต้องเป็นการปลอมขึ้นซึ่งแสดงปั้นของรัฐบาลและแสดงปันนี้จะต้องเป็นแสดงปั้ซึ่งใช้สำหรับการภัยอกร โดยกฎหมายไทยจึงเรียกเก็บ ได้แก่ อาการแสดงปั้ แสดงปั้สูรา และแสดงปั้ยาสูบ เป็นต้น

- โดยเจตนา หมายถึง ผู้กระทำต้องมีเจตนาตามมาตรา 59 วรรคสอง

ความผิดที่สอง มีองค์ประกอบความผิดดังนี้

1. แปลงให้ผิดไปจากเดิม

2. แสดงปั้รุงบาลซึ่งใช้สำหรับการภัยอกร

3. โดยเจตนา

4. เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีบุคลากรกว่าจริง

คำอธิบาย

- แปลงให้ผิดไปจากเดิม หมายความว่า แก้ไขคัดแปลงให้ผิดไปจากเดิม

- แสดงปั้รุงบาลซึ่งใช้สำหรับการภัยอกร มีลักษณะความหมายเหมือนกับในความผิดแรกคือ เป็นการแปลงให้ผิดไปจากเดิมซึ่งแสดงปั้นของรัฐบาลและแสดงปันนี้จะต้องเป็นแสดงปั้ซึ่งใช้สำหรับการภัยอกร ได้แก่ อาการแสดงปั้ แสดงปั้สูรา และแสดงปั้ยาสูบ เป็นต้น

- โดยเจตนา หมายถึง ผู้กระทำต้องมีเจตนาตามมาตรา 59 วรรคสอง และมีเจตนาพิเศษเพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีบุคลากรกว่าจริงด้วย

- เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีบุคลากรกว่าจริง หมายความว่า ผู้กระทำมีเจตนาพิเศษในการกระทำเพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่าแสดงปั้ที่ผู้กระทำได้แปลงแล้วนั้นมีบุคลากรกว่าแสดงปั้เดิม²

มาตรา 255 บัญญัติไว้ดังนี้ “ผู้ใดนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งคงตราแผ่นดิน รอยตราแผ่นดิน พระปรมาภิไย ดวงตราหรืออยตราของหน่วยการเมือง ขององค์การสาธารณะ หรือของเจ้าพนักงาน หรือแสดงปั้ซึ่งระบุไว้ในมาตรา 250 มาตรา 251 หรือมาตรา 254 อันเป็นของ

¹ สกิติ์ ไพราระ. (2545). คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา. หน้า 95.

² จิตติ ติงศักดิ์. (2548). คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 พจน 1. หน้า 571-572.

ปลอมหรือของแปลง ต้องระวังไทยจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท”

ตามมาตรานี้ได้บัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่งสามารถนำมานำบังคับใช้ในกรณีการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งแสดงปั๊สรา อันเป็นของปลอมหรือของแปลงตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 254 ดังนี้

องค์ประกอบความผิด

1. นำเข้าในราชอาณาจักร

2. ซึ่งแสดงปั๊สราตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 254 อันเป็นของปลอมหรือของแปลง

3. โคลยเจตนา

คำอธิบาย

- นำเข้าในราชอาณาจักร หมายความว่า นำเข้ามาในดินแดน น่านน้ำและอากาศ แต่ไม่มายความถึงเรือไทยหรืออากาศยานไทยที่เป็นเพียงให้ถือว่ากระทำความผิดในราชอาณาจักร³

- ซึ่งแสดงปั๊สราตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 254 อันเป็นของปลอมหรือของแปลง หมายความว่า สิ่งที่ผู้กระทำความผิดนำเข้ามาในประเทศไทยอันจะเป็นความผิดตามมาตรา 255 นี้ ต้องเป็นของปลอมหรือของแปลงตามมาตรา 254

- โคลยเจตนา หมายความว่า ผู้กระทำต้องมีเจตนาตามมาตรา 59 วรรคสอง ในการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสิ่งดังกล่าวในองค์ประกอบความผิดที่ 2⁴

มาตรา 257 บัญญัติไว้ดังนี้ “ผู้ใดใช้ ขาย เสนอขาย และเปลี่ยนหรือเสนอ แลกเปลี่ยนซึ่งแสดงปั๊สราเกิดจากการกระทำดังกล่าวในมาตรา 254 หรือมาตรา 256 ไม่ว่าการกระทำการตามมาตราหนึ่ง ๆ จะได้กระทำภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวังไทยจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

ตามมาตรานี้ได้บัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่งสามารถนำมานำบังคับใช้ในกรณีการใช้แสดงปั๊สราอันเป็นของปลอมหรือของแปลง ดังนี้

องค์ประกอบความผิด

1. ใช้ขาย เสนอขาย และเปลี่ยนหรือเสนอและเปลี่ยน

³ ประมวลกฎหมายอาญา. มาตรา 4 วรรค 2.

⁴ จิตติ ติงศักดิ์. เล่มเดิม. หน้า 573.

2. แสดงป้อันเกิดจากกรรมการทำดังกล่าวในมาตรา 254 ไม่ว่าจะกระทำภายใต้
หรือภายนอกราชอาณาจักร

3. โดยเจตนา

คำอธิบาย

- ใช้ขาย เสนอขาย แลกเปลี่ยนหรือเสนอแลกเปลี่ยน หมายความว่า การกระทำซึ่งจะเป็นความผิดตามมาตรา 257 นี้คือ การกระทำ 5 ประการดังระบุไว้ในมาตราหนึ่งรวมถึงการให้โดยเส่น่ห้า การใช้ หมายถึง การใช้อ漾แสดงปีที่แท้จริงเท่านั้น แต่การขาย เสนอขาย แลกเปลี่ยนหรือเสนอแลกเปลี่ยน จะกระทำในลักษณะที่เป็นแสดงปีปลอมหรือแปลงก็ได้

- แสดงป้อันเกิดจากกรรมการทำดังกล่าวในมาตรา 254 ไม่ว่าจะกระทำภายใต้
หรือภายนอกราชอาณาจักร หมายความว่า แสดงปีปลอมหรือแปลงตามมาตรา 254 ซึ่งผู้กระทำ
ความผิดใช้ขาย เสนอขาย แลกเปลี่ยน หรือเสนอแลกเปลี่ยนนั้น ไม่ว่าการปลอมหรือแปลงจะ^{จะ}
กระทำภายใต้หรือภายนอกราชอาณาจักร กฎหมายลงโทษในราชอาณาจักร ไทยได้ และเมื่อกระทำ
จะไม่ได้เป็นผู้ปลอมหรือแปลงแสดงปีนี้ขึ้นเองก็ตาม[†]

- โดยเจตนา หมายถึง ผู้กระทำต้องมีเจตนาตามมาตรา 59 วรรณศส่อง และ^{จะ}
ผู้กระทำต้องรู้ว่าแสดงปีนี้เป็นแสดงปีปลอมหรือแปลง

ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาข้างต้น ได้กำหนดฐานความผิดและ
บทลงโทษ ซึ่งสามารถนำมาบังคับใช้กับกรณีการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน ได้แต่เฉพาะ
กรณีดังต่อไปนี้

1. การปลอมหรือแปลงแสดงปี ตามมาตรา 254
2. การนำเข้าแสดงปีซึ่งได้ปลอมหรือแปลง ตามมาตรา 255
3. การขาย เสนอขาย แลกเปลี่ยนหรือเสนอแลกเปลี่ยนซึ่งแสดงปีอันเกิดจากการ
ปลอมหรือแปลง ไม่ว่าการกระทำตามมาตราหนึ่ง ๆ จะได้กระทำภายใต้หรือนอกราชอาณาจักร ตาม
มาตรา 257

จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการบัญญัติโทษในทางอาญาต่อผู้กระทำ
ความผิด ไว้เท่านั้นและการกำหนดลงโทษที่ไม่มีความรุนแรงและครอบคลุมการกระทำความผิด
อันจะเป็นการป้องกันหรือปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน ได้ เมื่อมีคดีความขึ้น
คดีอาจถึงที่สุดเพียงศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์เท่านั้น โดยไทยจำคุกตามกฎหมายดังกล่าวในบาง

[†] ทวีกีรติ มีนะกนิษฐ. (2548). หลักกฎหมายอาญาภาคความผิด. หน้า 143.

กรณีศาลอาจสั่งให้มีการรอการลงโทษตามกฎหมายอาญาได้ด้วย อีกทั้งหากเป็นกรณีที่คดีขึ้นสู่ศาลแล้วหากจะมีการยึดรหัสพย์ในทางอาญา หลักเกณฑ์ในการรับทรัพย์สินทางอาชญาณั้นก้าหนดให้การกระทำการพิสูจน์ตกลอกแก่โจทก์ซึ่งเป็นผู้กล่าวอ้าง โดยโจทก์มีหน้าที่จะต้องพิสูจน์ว่าจำเลยได้กระทำความผิดและพิสูจน์ว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่จำเลยได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิดจนเมื่อศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริงจึงจะสามารถลงโทษโดยการรับทรัพย์นั้นๆ ได้ ซึ่งเป็นการยากที่จะให้โจทก์พิสูจน์ได้ เช่นว่านี้ เพราการกระทำความผิดมีลักษณะซับซ้อนมากขึ้น มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดทำให้ไม่อาจพบพยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือหากพบพยานหลักฐานแต่ไม่มีน้ำหนักพอที่จะทำให้ศาลมีความเชื่อได้ว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวที่ได้มาโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

3.1.2 มาตรการบังคับทางกฎหมายตามกฎหมายภาษี

3.1.2.1 มาตรการตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

ภาษีสรรพสามิตถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประเทศไทยเป็นเวลาช้านาน การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตได้ดำเนินการมาตั้งแต่สมัยที่ยังมีการปกครองระบบอนสมบูรณ์อาสาสมัครชาติไทย และได้ปรับเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ซึ่งการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตของประเทศไทยนั้นจะทำการจัดเก็บจากสินค้าบางประเภท เช่น สุรา ยาสูบ ไฟ น้ำมัน และ พฤตภัณฑ์น้ำมัน เครื่องดื่ม โดยยังคงจัดเก็บภาษีตลอดมาจนถึงปัจจุบัน แต่ได้มีสินค้าบางประเภทที่ยกเลิกการจัดเก็บภาษีไปแล้ว เช่น สินค้าจำพวกฟิล์ม เกลือ ซีเมนต์ ยานต์ ไม้ขีด ไฟ และเครื่องเขีดไฟ เป็นต้น⁶

ซึ่งลักษณะการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตในอดีตนากจะเก็บภาษีสำหรับสินค้าใดก็จะตรากฎหมายออกมาแต่ละฉบับ เพื่อจัดเก็บภาษีสรรพสามิตในสินค้านั้นเป็นเรื่อง ๆ ไป การจัดเก็บภาษีสุราเกิดขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2178 ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติภาษีอากรชั้นใน จ.ศ. 1249 (พ.ศ. 2430) กฎหมายฉบับนี้ได้บังคับใช้จนถึงปี พ.ศ. 2493 โดยถูกยกเลิกตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2493 และให้บังคับจนถึงปัจจุบันนี้⁷

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ได้มีการแก้ไขปรับปรุง 36 ครั้ง ครั้งล่าสุดเมื่อ พ.ศ. 2534 คือ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2534 กฎหมายฉบับนี้มีบทบัญญัติทั้งหมด 47 มาตรา แบ่งออกเป็น 5 ส่วนคือ

⁶ ประกาศ ลงวันที่ ๑๕ ก.ค. ๒๕๔๒. ค่าธรรมเนียมภาษีสรรพสามิต. หน้า 10.

⁷ ขยัน พิริวัฒน์. บริหารการบังคับใช้กฎหมาย : ศึกษาเฉพาะกรณีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิง. หน้า 49.

⁸ ประวัติกรมสรรพสามิต. (๒๕๔๗). รายงานประจำปีกรมสรรพสามิตปีงบประมาณ ๒๕๔๗. หน้า 20-23.

1. ชื่อกฎหมาย และคำนิยาม มาตรา 1- มาตรา 4
2. การจัดเก็บภาษีสุรา มาตรา 7- มาตรา 11
3. การควบคุมสุรา มาตรา 5- มาตรา 6 , มาตรา 12- มาตรา 29
4. บุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย มาตรา 44 ทวิ, มาตรา 46-

มาตรา 47

5. ความผิดและบทกำหนดโทษ มาตรา 30- มาตรา 45

1) สาระสำคัญของพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 เป็นกฎหมายหลักที่รัฐใช้ในการจัดเก็บภาษีสุรา การบริหารงานสุราและกิจการอันเกี่ยวกับสุราในเรื่องต่าง ๆ กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้อยู่ในความควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่โดยเคร่งครัด เนื่องจากสุราเป็นสินค้าที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพของผู้บริโภคและต่อสังคม ขณะเดียวกันรัฐก็ต้องการรายได้จากการภาษีสุรา เพื่อชดเชยสังคมและนำไปพัฒนาประเทศต่อไป

(1) คำจำกัดความของสุรา

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 4 มีการกำหนดบทนิยามไว้วัดนี้ “สุรา” หมายความรวมถึง วัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้ เช่นเดียวกับน้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้แต่เป็นได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้ เช่นเดียวกับน้ำสุรา

ดังนั้น สุราตามนิยามดังกล่าวจะต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 โดยแบ่งแยกสุราออกเป็น 2 ประเภท คือ สุราเช่น หมายความว่า สุราที่ไม่ได้กลิ่น และหมายความรวมถึง สุราเช่นที่ได้ผสมกับสุรากลิ่นแล้วแต่เมื่อแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรี อีกประเภทคือ สุรากลิ่นซึ่งหมายความว่า สุราที่ได้กลิ่นแล้ว และให้หมายความรวมถึงสุรากลิ่นที่ได้ผสมกับสุราเช่นเดียวกัน แรงแอลกอฮอล์เกินกว่าสิบห้าดีกรี และสุรากลิ่นข้างบนแบ่งแยกเป็นชนิด โดยออกเป็นกฎกระทรวงกำหนดชนิดของสุรากลิ่น⁹ การที่กฎหมายแบ่งประเภทของสุราเพื่อให้เกิดความสะดวกในการบริหารและจัดเก็บภาษี เนื่องจากมีความแตกต่างกันในเรื่องอัตราภาษี วิธีการควบคุมและการกำหนดโทษ กรณีที่มีการกระทำความประชานความผิด

(2) การควบคุมการดำเนินกิจการเกี่ยวกับสุรา

⁹ “กฎกระทรวงฉบับที่ 46 (พ.ศ. 2513) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493,” 1 กรกฎาคม 2513.

เนื่องจากสุราเป็นสินค้าที่ลักษณะทำได้โดยง่าย การประกอบกิจการเกี่ยวกับสุราส่วนใหญ่แล้วจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่รัฐก่อน เนื่องด้วยมีผลต่อการทำสุรา การนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร การใช้สุราทำสินค้า การขนสุรา การขายสุรา เป็นต้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 จึงกำหนดให้มีการควบคุมการจัดเก็บภาษี โดยผู้มีหน้าที่เสียภาษีหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้เพื่อให้ระบบการควบคุมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์หลักของการควบคุมการจัดเก็บภาษีสุรา คือเพื่อควบคุมให้การเสียภาษีของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเป็นไปอย่างถูกต้อง มีการควบคุมการจัดเก็บภาษีสุรา คือ

ก. การออกใบอนุญาต

การควบคุมการจัดเก็บภาษีโดยการออกใบอนุญาต เพื่อวัตถุประสงค์ในการควบคุมการทำ การจำหน่าย และการได้มาซึ่งสุราให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของทางการและเพื่อป้องกันมิให้สุราที่มีขอบด้วยกฎหมาย เข้ามาปะปนอันอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพของประชาชนและทำให้รัฐจัดเก็บภาษีได้น้อยลง การควบคุมก่อให้เกิดผลดี ทำให้ผู้บริโภcmั่นใจว่าจะได้บริโภคสุราที่ขอบด้วยกฎหมายพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 กำหนดให้มีการออกใบอนุญาตเพื่อควบคุมการจัดเก็บภาษีหลายกรณี ดังนี้

- ห้ามนิ้วผู้ทำสุราหรือมีภาระหรือเครื่องกลันสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี¹⁰ นอกจากนี้ผู้ขายหรือนำออกแสดงเพื่อขาย ผู้ซื้อหรือมิไว้ในครอบครอง ซึ่งสุราที่รู้ว่าทำโดยฝีมือมาตรฐาน มีความพิเศษต้องระวังโดยตามกฎหมาย¹¹ ด้วยเช่นกัน

- ในอนุญาตให้นำสุราเกินกว่าหนึ่งลิตรเข้ามาในราชอาณาจักร¹² ซึ่งรวมถึงกรณีที่ต้องขอใบอนุญาตสำหรับการนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักรเกินกว่าจำนวนและทางค่านสุคากการที่กำหนดซึ่งอธิบดีผ่อนผันให้นำเข้ามาได้โดยไม่ต้องขอใบอนุญาต¹³

- หนังสืออนุญาตให้มีการเปลี่ยนแปลงสุราหรือภาระบรรจุสุรา¹⁴

- ในอนุญาตให้ใช้สุราทำของสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ตราไว้เพื่อการค้า¹⁵ โดยสินค้าที่กรมสรรพสามิตรอนุญาตให้ใช้สุราสามหบห้อหรือเอกสารอื่นเพื่อทำสินค้า ได้แก่ น้ำหอมต่างๆ หัวน้ำซื้อต่างๆ และน้ำยาปรับอากาศ¹⁶

¹⁰ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 5.

¹¹ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 31- มาตรา 32.

¹² พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 6 วรรคแรก.

¹³ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 6 วรรคสอง.

¹⁴ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 7 วรรคสาม. มาตรา 8 วรรคสอง.

- กำหนดห้ามนิให้ทำการขนสุราที่ยังไม่ได้เสียภาษีโดยถูกต้องของจากโรงงานสุรา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี¹⁵ โดยประسังค์ที่จะให้สุราที่ขึ้นออกจากโรงงานสุราต้องเสียภาษีทั้งสิ้น และเพื่อเป็นการป้องกันมิให้สุราที่มิได้เสียภาษีถูกนำออกมาปะปนกับสุราที่เสียภาษีแล้ว

- ในอนุญาตให้ขึ้นสุราตั้งแต่สินลิตรขึ้นไป เพื่อติดตามดูแลน้ำสุรา นับตั้งแต่ออกจากโรงงานสุรา หรือจากค่านคุลการไปจนถึงมือผู้บริโภค โดยกฎหมายกำหนดห้ามนิให้ทำการขนสุราจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต หรือสำหรับกรณีขนสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร จากเจ้าพนักงานคุลการ หรือเป็นสุราชนิดที่ได้มีกฎกระทรวงยกเว้นให้ทำการขนได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตขนสุรา ซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตต้องนำใบอนุญาตขนสุรากำกับไปกับสุราที่ขึ้นด้วย¹⁶

- ต้องมีใบอนุญาตขนสุราในกรณี การขนสุราที่ทำในราชอาณาจักร เกินกว่าหนึ่งลิตรแต่ไม่ถึงสินลิตร เข้ามาในหรือออกนอกเขตท้องที่ที่กำหนดในกฎกระทรวงต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต ทั้งนี้ มิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่ผู้โดยสารทำการขนสุรา โดยยานพาหนะสาธารณะที่รับส่งคนโดยสารเป็นปกติผ่านเขตท้องที่ที่กำหนดนั้น หรือเป็นสุราชนิดที่ได้มีกฎกระทรวงยกเว้นให้ทำการขนได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตขนสุรา โดยผู้ได้รับใบอนุญาตต้องนำใบอนุญาตขนสุรากำกับไปกับสุราที่ขึ้นด้วย¹⁷ ทั้งนี้ใช้บังคับเฉพาะการขนสุราที่ทำในราชอาณาจักรจากโรงงานสุรา ที่ได้มีการเสียภาษีถูกต้องตามกฎหมายแล้ว

- ในอนุญาตขายสุราหรือ นำสุราออกแสดงเพื่อขาย เพื่อความคุณการจำหน่ายสุราให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของรัฐ ในการออกกฎหมายเพื่อศุ่มครองสุขภาพอนามัยของผู้บริโภคทางอ้อม และเพิ่มพูนรายได้ของรัฐจากการเก็บภาษีสุรา โดยกำหนดห้ามนิให้มีการขายสุราหรือนำสุราออกแสดงเพื่อขาย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต¹⁸

๔. การกำหนดฐานภาษีและอัตราภาษีสุราที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีสุรา

¹⁵ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 12.

¹⁶ “กฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. 2493) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” 22 มีนาคม 2493.

¹⁷ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 13.

¹⁸ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 14.

¹⁹ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 15.

²⁰ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 17.

- ฐานภาษี หมายถึง สิ่งที่เป็นฐานประกอบกับอัตราภาษี เพื่อคำนวณให้ได้มาซึ่งจำนวนเงินค่าภาษี²¹ ภาษีสุราขดเก็บโดยอาศัยฐานภาษี 2 ประเภท

- การจัดเก็บตามสภาพหรือตามปริมาณ เป็นการจัดเก็บภาษีตามสภาพความเป็นอยู่ของสินค้าสุราเป็นฐานภาษี คือ เก็บตามจำนวนเป็นหน่วยของ ภานะหรือปริมาตร เป็นต้น ดังนี้

$$\text{ภาษีตามปริมาณ} = \text{ปริมาณสินค้า} \times \text{อัตราภาษีต่อหน่วย}$$

- การจัดเก็บตามมูลค่าหรือราคา เป็นการเก็บภาษีตามราคาสุรา โดยกำหนดอัตราภาษีเป็นร้อยละของราคาสุรา การเก็บตามราคานี้จำนวนเงินภาษีที่เก็บได้ย่อมเพิ่มขึ้น ตามส่วนแห่งราคสินค้าสุราที่เพิ่มขึ้น ดังนี้

$$\text{ภาษีตามมูลค่า} = \text{ราคสินค้า} \times \text{อัตราภาษีตามมูลค่า}$$

- อัตราภาษี นอกจากต้องมีการกำหนดขอบเขตของฐานภาษียังต้องกำหนดโครงสร้างอัตราภาษี เพื่อกำหนดหน่วยภาษี ซึ่งหมายถึงผลลัพธ์ที่ได้จากการคำนวณอัตราภาษี ในกรณีกฎหมายกำหนดให้เสียภาษีสุราในอัตราทั้งหมดตามสภาพ และตามมูลค่า ให้เสียภาษีในอัตราที่คิดเป็นเงินที่สูงกว่า²²

ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ได้กำหนดการเสียภาษีตามมูลค่าไว้ดังนี้

- ฐานภาษีตามมูลค่า ของสุราที่ทำในราชอาณาจักร และสุราที่ทำในราชอาณาจักรซึ่งได้รับการยกเว้นหรือคืนภาษีเพื่อส่งออก และได้นำกลับมาในราชอาณาจักร คือ ราคายาณ โรงงาน บาง ด้วยภาษีสุราที่เพิ่งต้องชำระ²³

ในกรณีไม่มีราคายาณ โรงงานสุรา หรือราคายาณ โรงงาน ดังกล่าวมีคลายราคา ฐานภาษีให้เป็นไปตามราคาที่อธิบดีประกาศตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่

²¹ ประบก. คงເອີຍດ.ຄ. ເລີ່ມເດີນ. ໜ້າ 136.

²² พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 8 คร.

²³ “ກູກຮະຫວາງຈັບທີ 102 (ພ.ສ. 2534) ອອກຕາມຄວາມໃນພຣະຣາຊັບຢູ່ຕຸກສູາ ພ.ສ. 2493.”

กำหนดในกฎหมายที่บัญญัติไว้ นวกด้วยภาษีสุราที่เพิ่งต้องชำระ อย่างไรก็ตามเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกฎค่าของสุราที่ทำในราชอาณาจักรเพื่อถือเป็นเงินที่ในการคำนวนภาษี โดยกำหนดจากราคายาณ โรงงานสุราในตลาดปกติได้²⁵

เนื่องจากอัตราภาษีตามมูลค่าแยกเป็น 2 ประเภท คือ

- อัตราภาษีรวมใน เป็นภาษีที่เก็บจากยอดรายรับ โดยที่ฐานภาษี คือ มูลค่าราคากำลังสุราที่ผู้ผลิตได้รับรวมค่าภาษีสรรพสามิตแล้ว

- อัตราภาษีแยกออก เป็นภาษีที่เก็บโดยใช้อัตราภาษี คูณ กับมูลค่า ราคากำลังสุราไม่รวมภาษีสรรพสามิต

ภาษีสุราเป็นอัตราภาษีรวมใน ถือได้ว่าราคากำลังสุราที่จำหน่ายนั้น รวมภาษีอยู่ด้วย ผู้บริโภคสุราต้องรับภาระภาษีที่แบ่งอยู่ในราคางross

- กรณีสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร กฎหมายกำหนดให้ฐานภาษีสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ถือราคาซี.ไอ.เอฟ. ของสุรา梧ด้วยภาษี และค่าธรรมเนียม อื่น ตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชบัญญัติ (แต่ไม่รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่ม) และ梧ด้วยภาษีสุราที่ เพิ่งต้องชำระ²⁶

ราคา ซี.ไอ.เอฟ. คือ ราคากำลังสุราที่บวกด้วยค่าประกันภัย และค่าขนส่ง ถึงค่านค่าใช้จ่ายในการสุ่มตรวจในประเทศไทย²⁷

นอกจากนี้ฐานภาษีตามมูลค่าของสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเป็น อัตราภาษีรวมในเช่นเดียวกับสุราที่ทำในราชอาณาจักร โดยราคากำลังสุราที่จำหน่ายนั้น ได้รวมภาษี อยู่ด้วยและผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายสุราจะต้องเสียภาษีสุราเพิ่มขึ้นอีกร้อยละสิบของภาษีสุรา ที่คำนวณได้ เพื่อเป็นภาษีท้องถิ่นหรือเพื่อกระทรวงมหาดไทย เช่นเดียวกับภาษีสุราที่ทำใน ราชอาณาจักร²⁸

ค. การใช้แสตนป์สุราหรือเครื่องหมายแสดงการเสียภาษี

การใช้แสตนป์สุราหรือเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีปีคงนักษะ บรรจุสุรา มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการแสดงในเบื้องต้นว่า สุรานั้นได้มีการเสียภาษีให้รัฐแล้ว โดย พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 กำหนดให้เสียภาษีในรูปแสตนป์สุราดังนี้

²⁴ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 8 ข้อ 1 วรรคสอง.

²⁵ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 8 วรรคสาม.

²⁶ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 8 ข้อ 2.

²⁷ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 8 ข้อ 3 วรรคหนึ่ง.

²⁸ พระราชบัญญัติจัดสรรงานภาษีสุรา พ.ศ. 2527. มาตรา 4 วรรคแรก.

มาตรา 7 “ผู้ได้รับใบอนุญาตทำสุราจากทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือนด้วยเสียงภายในบ้านเรือนต้องเสียภาษีสำหรับสุราที่ทำได้ก่อนขายสุราออกจากร่องงาน ตามอัตราที่กำหนดในกฎหมาย ภาระเสียงภาษีให้กระทำการปิดแสตนป์สุราที่ภาคและบรรจุสุรา”

ปัจจุบันนี้ไม่มีการอนุญาตให้ทำสุราที่ใช้ในบ้านเรือนแล้ว

มาตรา 8 “ผู้นำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร จะต้องเสียภาษีสุราโดยปฏิเสธแสตนป์สุราที่ภาคและบรรจุสุราตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เว้นแต่สุราหนึ่นนี้มีปริมาณไม่เกินหนึ่งลิตร และได้ปีกภาชนะที่บรรจุแล้ว การปิดแสตนป์สุราจะต้องปิดก่อนขนผ่านด่านศุลกากร แต่ขอสงวนสิทธิ์อนุญาตให้นำไปปิดณ สถานที่อื่นในความควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้”

จะเห็นได้ว่า สุราที่ทำในราชอาณาจักร หรือสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร การเสียภาษีจะต้องทำโดยปฏิเสธแสตนป์สุราหนึ่น ถือเป็นสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ปิดให้ครบตามอัตราและได้ขีดฆ่าแสตนป์นั้นแล้ว โดยพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 กำหนดไว้ดังนี้

มาตรา 9 “การปิดแสตนป์สุราจะเป็นการสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ปิดครบถ้วนตามอัตรา และได้ขีดฆ่าแสตนป์นั้นแล้ว”

การปิดและขีดฆ่าแสตนป์สุรา ให้เป็นไปตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย การปิดแสตนป์สุราให้ทำดังนี้

- สุราทุกประเภทยกเว้นสุราประเภทลิเกิล รัม ยิน มาร์ตินี วอคก้า สาเก เปปเปอร์มินท์ ให้ใช้การทำหัวหลังดงแสตนป์ให้เต็มดง แล้วปิดคร่อมปากภาชนะบรรจุอย่างแนบแน่นสนิทจนไม่สามารถแกะออกได้ และอยู่ในสภาพที่คงแสตนป์จะต้องถูกทำลายทันทีเมื่อเปิดภาชนะบรรจุสุราหนึ่น ในกรณีภาชนะบรรจุสุราเป็นขวดให้ปิดแสตนป์คร่อมบนฝาหรือจุกขวดโดยใช้ชัยแสตนป์ทึ้งสองข้างปิดทับลงมาที่คอขวด

- สำหรับสุราประเภทไวน์ เชอร์รี่ เวอร์มุท หรือประเภทอื่นที่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี ที่บรรจุอยู่ในภาชนะบรรจุสุราซึ่งเป็นถุงอะลูมิเนียมฟอล์ฟ หรือวัสดุอื่นที่มีถูกสำหรับรินสุราและภาชนะบรรจุสุราที่ได้บรรจุอยู่ในกล่องที่ทำด้วยกระดาษหรือวัสดุอื่นอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งพิมพ์ชื่อหรือเครื่องหมายการค้าไว้ และมีรอยปั๊วสามารถฉีกออกเพื่อใช้เป็นช่องสำหรับดึงถูกออกจากข้างนอกกล่องได้ให้ใช้การทำหัวหลังดงแสตนป์ให้เต็มดงแล้วปิดทับตรงรอบปั๊วของกล่องอย่างแนบแน่นสนิทจนไม่สามารถแกะออกได้ และอยู่ในสภาพที่คงแสตนป์จะต้องถูกทำลายทันที เมื่อฉีกกล่องเพื่อเปิดถูกภาชนะ

ส่วนการขีดฆ่าแสตนป์ให้ทำดังนี้

- สุราที่ทำในราชอาณาจักร ให้ผู้มีหน้าที่ปิดแสตนป์สุราเป็นผู้ขีดฆ่าในความควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยใช้ตรานครรื่องหมาย วัน เดือน ปี หรือเครื่องหมายอื่น

โดยย่างหนึ่ง ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานสาธารณสุข ประทับลงบนดวงแสตมป์สุรา ให้เห็นชัดเจนว่าแสตมป์สุราฉบับนี้ได้ถูกขีดฆ่าแล้ว

- สำหรับสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้ผู้มีหน้าที่ปิดแสตมป์สุรา เป็นผู้ปิดฆ่าโดยใช้ตราเครื่องหมาย วัน เดือน ปี หรือเครื่องหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขจะได้กำหนดประทับลงบนดวงแสตมป์สุราให้เห็นได้ชัดเจนว่าแสตมป์สุราฉบับนี้ถูกขีดฆ่าแล้ว

นอกจากนี้กฎหมายจึงกำหนดโทษผู้ที่ขายหรือมีไว้เพื่อขายหรือซื้อ หรือมีไว้ครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าต้องปิดแสตมป์สุรา แต่มิได้ปิดแสตมป์สุรา หรือปิดแสตมป์สุราไม่ครบถ้วน หรือมิได้ปิดแสตมป์สุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย ไว้ในมาตรา 33 และ 34 ดังนี้

มาตรา 33 “ผู้ใดขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าต้องปิดแสตมป์สุรา แต่มิได้ปิดแสตมป์สุรา หรือปิดแสตมป์สุราไม่ครบถ้วนหรือมิได้ปิดแสตมป์สุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสี่เท่าของภัยสุรา ตามอัตราที่กำหนดในกฎหมายแต่ต้องไม่น้อยกว่าติดกระ吝หนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา 34 “ผู้ใดซื้อหรือมีไว้ครอบครองซึ่งสุราที่ต้องปิดแสตมป์สุรา แต่มิได้ปิดแสตมป์สุราหรือปิดแสตมป์สุราไม่ครบถ้วน หรือมิได้ปิดแสตมป์สุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย ทั้งนี้โดยไม่สูญเสียต้องระวังโทษปรับไม่เกินสองเท่าของภัยสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎหมายแต่ต้องไม่น้อยกว่าติดกระ吝ห้าสิบบาท

“กฎหมายลิตรให้ถือเป็นหนึ่งลิตร”

๔. การใช้เจ้าหน้าที่ควบคุม²⁹

การใช้เจ้าหน้าที่ควบคุมการจัดเก็บภัยสุรา รวมถึงการจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปอยู่ประจำโรงงานสุรา และส่งเจ้าหน้าที่ไปควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติของผู้มีหน้าที่เสียภาษีทั่วไป เช่น การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไปควบคุมการปิดแสตมป์สุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ณ สถานที่อื่น นอกจากที่ดำเนินคุกการ โดยการอนุญาตของยศบดี รวมทั้งกฎหมายให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าตรวจโรงงานสุราที่ได้รับอนุญาต หรือสถานที่ของผู้ได้รับอนุญาตให้ทำหรือขายหรือ

²⁹ วันชัย ตั้งวิจิตร. (2493). มาตรการบังคับทางกฎหมายในการจัดเก็บภัยสุรา ศึกษาเฉพาะกรณีพระราชบัญญัติสุรา หน้า 50.

เก็บสุราหรือเชื้อสุรา หรือสินค้าอื่นใดที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ในเวลาทำการ³⁰

การควบคุมการจัดเก็บภาษีสุราโดยการใช้เจ้าหน้าที่ควบคุม มีวัตถุประสงค์เพื่อค่อยควบคุมให้การเสียภาษีเป็นไปอย่างถูกต้องก่อนที่ผู้ประกอบการจะนำสุราออกจากโรงงานสุรา หรือดำเนินคุณภาพ การควบคุมการจัดเก็บภาษีโดยวิธีการส่งเจ้าหน้าที่ไปอยู่ประจำโรงงานสุรานั้น เป็นวิธีการควบคุมที่มีผลดีเนื่องจากสะดวก เพราะเป็นการควบคุมตรวจสอบต้นทาง แต่อาจเกิดผลเสียเนื่องจากผู้ประกอบการมักสร้างความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่จนไม่อาจปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมาได้ และการควบคุมนี้ถือว่าเป็นการควบคุมที่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีสูง เพราะต้องส่งเจ้าหน้าที่ไปประจำทำให้สิ้นเปลืองอัตรากำลัง

๗. การตรวจปроверป่าน

การควบคุมการจัดเก็บภาษีสุรา ต้องมีการตรวจปроверป่านควบคู่ไปกับวิธีการควบคุมอื่น ๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อมิให้มีการกระทำผิดและหากมีการกระทำผิดจะได้นำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมาย โดยพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 กำหนดให้เข้าพนักงานสรรพสามิตมีอำนาจ และหน้าที่เข้าเดินทางกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา³¹

เมื่อมีการจับกุมผู้ใดโดยกล่าวหาว่ากระทำความผิดพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ให้ถือว่าเป็นคดีอาญา ซึ่งการดำเนินคดี มีลักษณะเช่นเดียวกับคดีอาญาทั่วไปนับตั้งแต่การกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดต่อหนบัญญัติแห่งกฎหมายสุราสืบสวน สอบสวน ฟ้องร้อง และดำเนินคดีในชั้นศาล

2) ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มีปัญหาการบังคับใช้ที่สำคัญหลายประดิ่นดังต่อไปนี้

(1) การนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร โดยผู้เดินทาง

โดยหลักการของมาตรา 8 ผู้นำสุราเข้ามาในราชอาณาจักรจะต้องเสียภาษีโดยบีดและมีสุราที่กำหนดบรรจุสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่บางกรณีผู้เดินทางได้ซื้อสุราด้วยกินระหว่างการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยแต่คืนสุราไม่หมดขาด ถ้าจะให้มีการขออนุญาตนำเข้าและเสียภาษีสุราที่เปิดหัวคนริโวค คูเป็นเรื่องเล็กน้อยและระบบกวนผู้เดินทางมากเกินไป จึงยกเว้นภาษีสุราเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งมีปริมาณไม่เกิน 1 ลิตร และให้เปิดภาษีน้ำบรรจุแล้ว

³⁰ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 28.

³¹ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. มาตรา 29.

ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ มีผู้เดินทางบางรายนำเข้าสูrat่าต่างประเทศไม่เกิน 1 ลิตร โดยไม่เปิดขุกวดหรือไม่เปิดภาชนะ นำมาครั้งละ 1 ขวด หลาຍครั้งก็หลาຍขวดและเก็บสะสมไว้ ต่อมาถูกเจ้าหน้าที่สรรพาัมมิตหรือตำรวจนักบุญครุย์ครอบครองสูrat่าที่ต้องปิดแสตนป์สูrat่าแต่มิได้ปิดแสตนป์สูrat่า มีโทษปรับไม่เกิน 2 เท่าของภาษีสูrat่า ตามอัตราที่กำหนดในกฎหมายระหว่าง แต่ด้วยไม่น้อยกว่าลิตรละ 50 บาท เศษของลิตรให้อีกเป็น 1 ลิตร เกิดปัญหาเป็นข้อต่อสู้คือว่า ไม่ทราบว่า ต้องเสียภาษีและหากต้องเสียภาษีโดยปิดแสตนป์สูrat่าเหตุใดไม่มีการแจ้งให้ทราบและเสียภาษีสูrat่า ณ ค่าณค่าสูrat่า หรือแจ้งให้เปิดภาชนะบรรจุสูrat่าเสียก่อน อนึ่งข้อยกเว้นภาษีดังกล่าวนั้น เป็นช่องทางให้พ่อค้าลักษณะน้ำสูrat่าต่างประเทศไม่เสียภาษีเข้ามาตามเขตชายแดนไทย โดยใช้วิธีเดินทางเข้าออกชายแดนวันละหลาຍครั้งและได้นำสูrat่าต่างประเทศเข้ามาครั้งละ 1 ขวด ไม่เกิน 1 ลิตร โดยไม่เปิดขุกวดวันละหลาຍขวด หรือฝาแกนก๊อกห้องเที่ยวถือมาคนละ 1 ขวด โดยไม่เปิดขุกวด นารรวมขายเป็นสูrat่าไม่เสียภาษีเป็นจำนวนมาก เมื่อเข้าพนักงานสรรพาัมมิตจับกุมก็เกิดข้อพิพาทดันสมอ หรือบางครั้งเจ้าหน้าที่สรรพาัมมิตถูกเรียกว่าไม่ส่งเสริมการห้องเที่ยวอีกด้วย

อีกประการหนึ่ง เกิดจากความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการนำสูrat่า ต่างประเทศโดยผู้เดินทางอีก คือ การนำสูrat่าต่างประเทศที่ซึ้งไม่เสียภาษีสูrat่าให้กับผู้เดินทางเข้ามาภายในประเทศ ณ ร้านค้าปลดอากรในท่าอากาศยานต่าง ๆ ผู้เดินทางก็อยู่ภายใต้บังคับว่าจะนำสูrat่าเข้ามาโดยไม่เสียภาษีได้จำนวนไม่เกิน 1 ลิตร หากไม่เปิดภาชนะบรรจุสูrat่า หรือซื้อเกินจำนวนดังกล่าว ผู้เดินทางก็ต้องเสียภาษีสูrat่า ณ ค่าณค่าสูrat่าท่าอากาศยานตามจำนวนที่นำเข้ามาด้วย ซึ่งเป็นไปตามภาค 4 ท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราค่าณค่าสูrat่า พ.ศ. 2530 ได้กำหนดให้ของได้รับยกเว้นอากรไว้ 18 ประเภท โดยประเภทที่ 5 บัญญัติให้ยกเว้นอากรแก่ สูratานั่งลิตร โดยมิได้กำหนดให้ต้องเปิดภาชนะที่บรรจุสูrat่า แต่พระราชบัญญัติสูrat่า พ.ศ. 2493 มาตรา 8 บัญญัติให้ยกเว้นภาษีการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสูrat่าไม่เกิน 1 ลิตรและให้เปิดภาชนะที่บรรจุแล้ว เห็นว่า มีความแตกต่างกันจึงทำให้เกิดความสับสนซึ่งต้องพิจารณาต่อไป

(2) การแจ้งราคา ซี.ไอ.เอฟ. ของสูratาน้ำเข้าในอัตราต่อ

ซึ่งตามพระราชบัญญัติสูrat่า พ.ศ. 2493 มาตรา 8 จัดว่า น้ำเข้าในอัตรา ซี.ไอ.เอฟ. เป็นราคасูrat่าที่กำหนดในต่างประเทศ ก่อตัวคือ เป็นราคาน้ำที่นำเข้ามาในต่างประเทศ ค่าประกันภัย และค่าขนส่งถึงค่าณค่าสูrat่าในประเทศไทย และสูrat่าที่นำเข้ามานั้นมีจำนวนมากน้ำที่นำเข้ามาในต่างประเทศ หลาຍพันยี่ห้อ จึงมีความยุ่งยากในการตรวจสอบว่า ราคา ซี.ไอ.เอฟ. ของสูratาเหล่านั้น เป็นราคาก่อตัวจริงเท่าใด ผู้นำเข้าสูratาระบุรายได้แจ้งราคา ซี.ไอ.เอฟ. ต่อ เพื่อให้เสียภาษีสูratาน้ำเข้า แต่มีราคาน้ำที่ต่างกันจึงทำให้เกิดความสับสนซึ่งต้องพิจารณาต่อไป

(3) กฎหมายสูratาน้ำเข้าในอัตราไทยต่อไป

ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 30 ซึ่งเป็นบทบัญญัติความผิดฐานฝ่าฝืนมาตรา 5 คือ การทำสุรา หรือมีภาระหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิต บทลงโทษผู้ทำสุราแซ่ต์มากเมื่อเทียบกับอัตราโทษฐานทำสุรากลั่น กล่าวคือ ความผิดฐานทำสุรากลั่นมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าได้ขายสุรากลั่นที่ทำขึ้นนั้นด้วยมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนความผิดฐานทำสุราแซ่ไม่ว่าจะมีจำนวนมากเท่าใด ก็จะมีอัตราโทษปรับสถานเดียวไม่เกิน 200 บาทเท่านั้น และตามมาตรา 31 ผู้ขายหรือนำออกแสดงเพื่อขาย ซึ่งสุราแซ่ที่รู้ว่าทำโดยฝ่าฝืนมาตรา 5 มีอัตราโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท การที่กฎหมายกำหนดโทษไว้ต่างกันนี้มีความไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันอย่างยิ่ง เพราะมีการกระทำผิดเกี่ยวกับสุราแซ่ครั้งละจำนวนมาก การลงโทษปรับสถานเดียวครั้งละไม่เกิน 200 บาท และกรณีขายหรือนำออกแสดงเพื่อขายมีอัตราโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาทแทนจะไม่มีผลบังคับ จึงทำให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนไม่เข็ดหลาบ ไม่ลดหรือหยุดการกระทำความผิด

อีกกรณี คือ มีการขับกุมสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่เสียภาษี หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งสุรานำเข้ามาโดยไม่เสียภาษีหรือขาย หรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสินค้านำเข้าโดยไม่เสียภาษีผู้กระทำความผิดจากมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 แล้ว ยังมีความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 อีกด้วย กล่าวคือ อัตราโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มีโทษตามมาตรา 33 ตรี ฐานขาย มีไว้เพื่อขาย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าต้องเสียภาษีแต่ไม่ได้เสียภาษีต้องระวังโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 4 เท่าของภาษีสุรา ซึ่งต่ำกว่าโทษตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27 ฐานนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลักเดียวกับศุลกากร กำหนดโทษไว้ว่า สำหรับความผิดครั้งหนึ่งให้ปรับเป็นเงิน 4 เท่าของของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ หรือมาตรา 27 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ฐานช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาอาไปเสีย ซื้อรับจำนำ หรือรับไว้โดยประการใดซึ่งของอันตนรู้ว่าเป็นของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลักเดียวกับศุลกากรซื้อห้าม หรือซื้อจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลจะลงโทษตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ซึ่งเป็นบทหนักเสมอ คือ ปรับเป็นเงิน 4 เท่าของของซึ่งได้รวมค่าอากรและจำคุกด้วย ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 จึงไม่มีผลบังคับใช้จับกุมสุราต่างประเทศดังกล่าว

อีกกรณี คือ ปัญหาจากบทกำหนดโทษที่ทำการเปรียบเทียบคดีได้ ซึ่งแต่เดิมนั้นไม่ว่าจะเป็นค่าปรับกี่บาทก็ต้องเกินไปทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เข็ดหลาบ เมื่อถูกจับดำเนินคดีเปรียบเทียบปรับเสริมสิ้นแล้ว ก็จะกลับมากระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนอีก กล่าวคือ ตามพระราชบัญญัติ

สุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 44 ทว. “บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมีโทษปรับสถานเดียว ให้อธิบดี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี มีอำนาจเบริญเทียบได้” จะเป็นผลให้คดีอาญาเลิกกัน ซึ่งถือว่าความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นคดีที่เบริญเทียบ ได้ตามกฎหมายอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อผู้ต้องหา ได้ชำระค่าปรับตามคำเบริญเทียบของพนักงานเจ้าหน้าที่ จะทำให้คดีอาญาเลิกกัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 37 (4) และสิทธินำคดีอาญามาฟ้องสำหรับความผิดที่ได้ทำ การเบริญเทียบโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วยื่นระจับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (3) ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนเคยถูกจับ และกระทำผิดอีกเห็นว่าโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ไม่รุนแรง คดีสามารถระจับในชั้นกรรมสรรพสามิตได้ ทำให้ ผู้กระทำความผิด ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย

(4) การเสียภาษีสุราไม่ครบถ้วน ไม่มีเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่ม

ในกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายบัญชีจำเป็นต้อง กำหนดคงเหลือสุราหรือสภาพบังคับซึ่งตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ได้กำหนดคงเหลือสุรา ทางอาญาเอาไว้ แต่ไม่มีการกำหนดคงเหลือสุราทางแพ่ง คือ เบี้ยปรับ ในกรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษีมิได้ ขึ้นแบบรายการภาษีภายนอกในกำหนดเวลา และเงินเพิ่มในกรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ชำระภาษีภายนอกใน กำหนดเวลาหรือชำระขาดจำนวนที่ต้องเสีย ส่วนใหญ่แล้วเป็นกรณีที่ผู้นำเข้าสุราต่างประเทศได้ กำหนดสูตรนำเข้าผิด จึงทำให้การจัดเก็บภาษีสุราขาดไป จึงเรียกเก็บภาษีสุราได้ในส่วนภาษีสุราที่ ขาดไปเพียงอย่างเดียว โดยไม่อาจเรียกให้เสียเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มแต่ประการใด ทำให้รัฐไม่ได้รับ เบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มจากการรับเงินภาษีช้ากว่ากำหนด ขาดความเป็นธรรมในระหว่างผู้เสียภาษี โดยผู้หลักเลี่ยงภาษีไม่ถูกลงโทษแต่อย่างใด

(5) ปัญหาความเร่งด่วน ไม่ทันต่อเหตุการณ์

กรณีที่เจ้าพนักงานสรรพสามิตออกตรวจจับปราบปรามผู้กระทำความผิดคดีสุรา แต่ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานสรรพสามิตมีอำนาจ ออกหมายค้นในที่รกร้าง หรือแม้แต่เจ้าพนักงานตำรวจก็ไม่อาจทำการตรวจค้นได้ ดังนั้น จึง ต้องไปขอหมายค้นจากศาลเสียก่อน ซึ่งเป็นการไม่คล่องตัว และไม่ทันต่อเหตุการณ์ ในการปฏิบัติ หน้าที่ของเจ้าพนักงาน

3.1.2.2 มาตรการตามพระราชบัญญัติสุลกากร พ.ศ.2469

1) แนวคิดและหลักเกณฑ์แห่งพระราชบัญญัติสุลกากร พ.ศ.2469

ภายใต้กฎหมายว่าด้วยศุลกากรเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ของรัฐเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่รัฐเรียกเก็บจากผู้นำสินค้าเข้ามาหรือผู้ส่งสินค้าออกไปยังต่างประเทศหรือเป็นการนำสินค้าผ่านเข้าหรือออกจากเขตแดนหนึ่งไปยังอีกเขตแดนหนึ่ง

กฎหมายว่าด้วยศุลกากรหมายถึง “ตัวบทซึ่งกำหนดอำนาจหน้าที่ของศุลกากร และความรับผิดชอบผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำของเข้าและ การส่งของออกรวมทั้งหลักปฏิบัติที่ไว้ใน ตลอดจนฐานความผิดต่าง ๆ และโทษ” ใน การจัดเก็บภาษีศุลกากรตลอดจนวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับพิธีการทางศุลกากรเพื่อการนำสินค้าเข้าหรือออกไปนอกคืนเด่นของประเทศไทย ซึ่งกฎหมายว่าด้วยศุลกากรที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 จึงเป็นกฎหมายที่มุ่งควบคุมแก่การนำของเข้าและส่งของออกหรือเกี่ยวกับการค้าโดย ๆ ข้ามแดนแห่งเขตแดนทางบกเช่นเดียวกับการค้าทางทะเล โดยมีการกำหนดถึงวิธีปฏิบัติการบังคับการตามกฎหมายตลอดจนกำหนดโทษต่าง ๆ เพื่อใช้ในการลงโทษการฝ่าฝืนด้วยบทบัญญัติตั้งกล่าว โดยที่กฎหมายศุลกากรกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังทำหน้าที่ในการรักษาการให้เป็นไปตามกฎหมาย และให้มีอำนาจออกกฎหมายกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม และกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469³²

2) สาระสำคัญของพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469

(1) กรมศุลกากรมีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรหลายประเภทจากการนำสินค้าเข้าหรือส่งออก รวมทั้งภาษีสรรพสามิตรซึ่งเป็นการเรียกเก็บแทนกรมสรรพสามิตร เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บภาษีจากสินค้าที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิค³³

(2) ความรับผิดในอันที่จะต้องเสียภาษี³⁴

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าภาษีศุลกากรเป็นเรื่องการจัดเก็บรายได้ของรัฐจาก การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสินค้าไปยังต่างประเทศ วัตถุประสงค์ของกฎหมายว่าด้วยศุลกากรจึงมี การกำหนดให้ผู้ที่นำสุราเข้ามาในประเทศไทยมีความรับผิดในอันที่จะต้องเสียค่าภาษีสินค้านำเข้า ด้วยตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 มาตรา 10 ทวิ และมาตรา 10 ตรี ดังนี้

³² ญาค่า กасชบปนันท์. (2547). ความคิดมูลฐานเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ศึกษากรณี: การกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง. หน้า 76.

³³ วิษัย มากวัฒนสุข. (2546). กฎหมายภาษีและพิธีการภาษีศุลกากร. หน้า 46.

³⁴ ญาค่า กасชบปนันท์. เล่มเดิม. หน้า 77 – 82.

มาตรา 10 ทวิ บัญญัติไว้ว่า “ความรับผิดในอันที่จะต้องเสียค่าภาษีสำหรับของที่นำเข้าเกิดขึ้นในเวลาที่นำของเข้าสำเร็จ ภายใต้บังคับมาตรา 87 และมาตรา 88 การคำนวณภาษีให้ถือตามสภาพของ ราคาของ และพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ในเวลาที่ความรับผิดในอันจะต้องเสียค่าภาษีเกิดขึ้นแต่ในการณ์ของที่เก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บันให้คำนวณตามพิกัดอัตราศุลกากรที่ใช้อยู่ในเวลาซึ่งได้ปล่อยของ เช่น วันนออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บัน ไม่ว่าจะปล่อยออกไปในสภาพเดิมที่นำเข้าหรือในสภาพอื่น”

มาตรา 10 ตรี บัญญัติไว้ว่า “ความรับผิดในอันจะต้องเสียค่าภาษีสำหรับของที่ส่งออกเกิดขึ้นในเวลาที่ส่งของออกสำเร็จ การคำนวณค่าภาษีให้ถือตามสภาพของ ราคาของ และพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ในเวลาที่ออกใบขนสินค้า ให้การขอคืนค่าภาษีในกรณีที่มิได้ส่งของออกนอกราชอาณาจักรให้กระทำได้มีเพียงหนึ่งเดียวแล้วก็ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่ออกใบขนสินค้าให้”

(3) การกำหนดฐานความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

พระราชบัญญัติศุลกากร ได้มีการบัญญัติถึงการกระทำความผิดรวม 8 ฐาน ความผิดอันจะต้องโทษตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ปรากฏอยู่ในมาตรา 27 ดังนี้

ก. ผู้คนนำห้ามหรือพาของที่ยังมิได้เสียค่าภาษีหรือของต้องจำคุกหรือของต้องห้ามหรือที่ยังมิได้ผ่านศุลกากร โดยถูกต้องเข้ามาในราชอาณาจักรไทย

ข. ผู้ใดส่งหรือพาของที่ยังมิได้เสียค่าภาษีหรือของต้องจำคุกหรือของต้องห้ามหรือของที่ยังมิได้ผ่านศุลกากร โดยถูกต้องออกไปนอกราชอาณาจักรไทย

ค. ผู้ใดช่วยเหลือประการใด ๆ ในการนำของที่ยังมิได้เสียค่าภาษี หรือของต้องจำคุกหรือของต้องห้าม หรือที่ยังมิได้ผ่านศุลกากร โดยถูกต้องเข้ามาในราชอาณาจักรไทย หรือช่วยเหลือประการใด ๆ ในการส่งของ เช่น วันนออกไปนอกราชอาณาจักรไทย

ง. ผู้ได้ข่ายถอนไป ถ้าช่วยเหลือให้ข่ายถอนไปซึ่งของที่ยังมิได้เสียค่าภาษี หรือของต้องจำคุก หรือของต้องห้าม หรือของที่ยังมิได้ผ่านศุลกากร โดยถูกต้องจากเรือกำปั่น ท่าเที่ยนเรือ โรงเก็บสินค้า คลังสินค้า ที่มั่นคง ถ้าโรงเก็บของโดยมิได้รับอนุญาต

จ. ผู้ใดให้ที่อาศัยเก็บ ถ้าเก็บ ถ้าช่อนของที่ยังมิได้เสียค่าภาษี หรือของต้องจำคุก หรือของต้องห้าม หรือของที่ยังมิได้ผ่านศุลกากร โดยถูกต้อง หรือยอม หรือจัดทำให้ผู้อื่นทำการ เช่น วันน

ฉ. ผู้ใดเกี่ยวข้องด้วยประการใด ๆ ในการขนหรือข่ายถอน หรือกระทำการอย่างใดแก่ของที่ยังมิได้เสียค่าภาษี หรือของต้องจำคุก หรือของต้องห้าม หรือของที่ยังมิได้ผ่านศุลกากร โดยถูกต้อง

ช. ผู้ใดเกี่ยวข้องด้วยประการใด ๆ ในการหลักเลี้ยงหรือพยาบาลหลักเลี้ยง การเสียค่าภัยศุลกากร หรือในการหลักเลี้ยงบทกฎหมายและข้อจำกัดใด ๆ อันเกี่ยวกับการนำของเข้า ส่งของออก บนของขึ้น เก็บของในคลังสินค้าและการส่งมอบของโดยเจตนาจะซื้อค่าภัยของรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะต้องเสียสำหรับของนั้น

ช. ผู้ใดหลักเลี้ยงข้อห้ามหรือข้อจำกัดอันเกี่ยวข้องใด

สำหรับความผิด 6 ฐานแรกและความผิดฐานที่ 8 นั้น กฎหมายมิได้บัญญัติว่า “โดยเจตนา” หรือ “โดยเจตนาจะซื้อค่าภัย...” ไว้ ดังนี้ การกระทำความผิด 6 ฐานแรก และฐานที่ 8 นั้นย่อมเป็นความผิดโดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้กระทำมีเจตนาหรือประมาณทางเดินเลื่อนหรือไม่ ทั้งนี้เป็นไปตามพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 16 ซึ่งบัญญัติว่า “การกระทำที่บัญญัติไว้ในมาตรา 27 และมาตรา 99 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 นั้นให้ถือว่าเป็นความผิด โดยมิพักต้องคำนึงว่าผู้กระทำมีเจตนาหรือกระทำโดยประมาณทางเดินเลื่อนหรือไม่”

ผลของมาตรา 16 นี้คือ ไม่นำหลักเรื่องเจตนาตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้ ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อยกเว้นในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลจะต้องรับผิดในทางอาญาที่ต่อเมื่อได้กระทำการโดยเจตนา.....เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง ให้ต้องรับผิดเมื่อได้กระทำการโดยไม่มีเจตนา” แต่สำหรับความผิดฐานที่ 7 นั้น จะต้องมีเจตนาซื้อค่าภัยของรัฐบาลดังที่บัญญัติไว้ในบทกฎหมายด้วย อย่างไรก็ได้ ผลของการกระทำความผิดตามบทบัญญัติทั้ง 8 ฐานความผิดนี้ โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดดังกล่าว เป็นโทษทางอาญา

(4) อำนาจพนักงานเข้าหน้าที่ศุลกากร

กฎหมายศุลกากรเป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการควบคุม ตรวจสอบ สินค้าที่นำเข้าและส่งออกไปยังประเทศ ให้ได้รับการชำระภาษีอย่างถูกต้อง ดังนั้นกฎหมายจึงให้อำนาจแก่พนักงานเข้าหน้าที่ในการตรวจค้น ยึดและจับกุมผู้กระทำความผิด กล่าวคือ

ก. การตรวจค้น ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ได้ให้อำนาจพนักงานเข้าหน้าที่ในการตรวจค้นอย่างละเอียดหมายมาตรา คือ

มาตรา 14 ได้มีการกำหนดให้อำนาจหน้าที่แก่พนักงานเข้าหน้าที่ศุลกากรในการเปิดหีบห่อใด ๆ ก็ตาม เพื่อทำการตรวจสอบสิ่งของในหีบห่อดังกล่าวในเวลาใด ๆ ก็ได้ และให้อำนาจแก่พนักงานเข้าหน้าที่ในการเก็บตัวอย่างสิ่งของในหีบห่อดังกล่าวเพื่อไปทำการตรวจสอบหรือตราชารือเพื่อประโยชน์อย่างใด

มาตรา 15 ได้มีการกำหนดให้อำนาจพนักงานศุลกากรขึ้นไปบนเรือลำใด ๆ ก็ได้ภายในพระราชอาณาเขต และอยู่บนเรือลำนั้นได้ตลอดเวลาที่ทำการบรรทุกสินค้าขึ้นหรือ

ลงคะแนนทำการตรวจสอบเอกสารได้ ๆ เกี่ยวกับสินค้าในเรื่อ หรือเมี้ยต์ตรวจคืน ตรวจสอบสินค้าได้ ๆ ในเรื่อ หรือทำเครื่องหมายประทับตราสินค้าในเรื่อได้ และยังมีการกำหนดโดยปรับแก่นายเรือที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานเป็นจำนวนเงินไม่เกิน 10,000 บาทด้วย

มาตรา 17 ได้มีการกำหนดให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจในการตรวจคืนหีบห่อของคนโดยสาร รวมทั้งมีอำนาจในการกันเก็บหีบห่อดังกล่าว หากปรากฏว่าหีบห่อดังกล่าวเป็นของที่ขึ้นไม่ได้เสียภาษี ของต้องจำคัด ของต้องห้าม สำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนจะถูกปรับตามมาตรา 119 เป็นจำนวนเงินไม่เกิน 5,000 บาท

มาตรา 18 ได้กำหนดให้อำนาจแก่พนักงานศุลกากรในการตรวจคืนบุคคลได้ ๆ ในเรือลำใด ๆ ก็ตามในเขตท่า หรือตรวจบุคคลได้ ๆ ที่ขึ้นจากเรือและมีเหตุสังสัยว่าบุคคลนั้นมีของพาไปกับบุคคลนั้นเกี่ยวกับของที่ขึ้นไม่เสียภาษี ของต้องห้าม หรือของต้องจำคัด ต้องทำการตรวจคืนต่อหน้าพนักงานศุลกากรผู้ใหญ่อีกทั้งพนักงานศุลกากรดังกล่าวที่นำบุคคลมาเพื่อตรวจสอบจะต้องวินิจฉัยว่ามีเหตุอันควรสงสัยในพฤติกรรมเพียงพอหรือไม่ และควรให้ตรวจคืนบุคคลนั้นหรือไม่ หากมีการฝ่าฝืนก็จะมีโดยปรับตามมาตรา 119 เช่นกัน

มาตรา 19 ได้กำหนดให้อำนาจพนักงานศุลกากรสั่งให้หยุดรถเกวียน ยานพาหนะอื่น เพื่อทำการตรวจคืนได้ว่ามีของลักลอบหนีศุลกากรหรือไม่ แต่ต้องมีเหตุอันควรสงสัยว่า รถเกวียน ยานพาหนะอื่นดังกล่าวกำลังกระทำการความผิดกันเรื่อ คลังสินค้า ท่านียบท่าเรือ ทางน้ำ ทางพรอมแคน อำนาจดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ใช้ในขอบเขตของอาณาเขตประเทศไทยเท่านั้น ในกรณีที่มีผู้ฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานศุลกากรดังกล่าว ผู้ฝ่าฝืนต้องได้รับโดยปรับไม่เกิน 5,000 บาท

บ. การจับกุมผู้กระทำการความผิด ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ได้ให้อำนาจพนักงานศุลกากรในการจับกุมผู้กระทำการผิดอยู่ในมาตรา 20 และมาตรา 23 กล่าวคือ

มาตรา 20 ได้มีการบัญญัติกฎหมายในลักษณะการให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้ที่ได้กระทำการความผิด หรือพยายามจะกระทำการความผิด ใช้ช่วย ยุบให้ผู้อื่นกระทำการความผิดตามกฎหมายศุลกากร โดยการจับกุมไม่จำต้องมีหมายจับใด ๆ และกำหนดหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับนั้นให้นำส่งสถานีตำรวจนครบาลของกลางที่เกี่ยวข้องกับการกระทำการความผิด และยังมีการบัญญัติให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้ที่ต้องสงสัยว่าได้มีการกระทำการความผิดดังกล่าวมาแล้วด้วย สำหรับผู้ที่ขัดขืนการจับกุมจะได้รับโดยตามมาตรา 119 คือ ปรับไม่เกิน 5,000 บาท

มาตรา 23 ได้มีการบัญญัติให้อำนาจจับกุมเรือ โดยสามารถใช้กำลังกับเรือที่จะต้องถูกตรวจหรือถูกยึดตามกฎหมายศุลกากร แต่ไม่ยอมหยุดอย่างล้าเมื่อได้รับคำสั่งให้หยุด

ลอยล้ำเพื่อตรวจ โดยสามารถໄລ่ติดตามและสามารถยิงเรือลำดังกล่าวที่ขัดขืนได้ สำนักงานดังกล่าวนี้ เป็นการใช้สำนักงานที่ต้องเนื่องจาก การใช้สำนักงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีสำนักงานในการตรวจเรือหรือ มีสำนักงานในการยึดเรือตามกฎหมายศุลกากรที่ใช้บังคับภายในประเทศอาณาเขต แต่เมื่อมีการขัดขืนไม่ ปฏิบัติตาม พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถใช้สำนักงานในการໄລ่ตามเรือเพื่อให้ได้มาซึ่งการจับกุมและยึด เรือได้ถึงแม้ว่าจะออกไปในอุตสาหกรรมของประเทศไทยก็ตาม

ค. การยึด การรับเรือ และการเก็บกักของ ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้สำนักงานเจ้าหน้าที่ในการยึด ปราภูอยู่ในมาตรา 24 มาตรา 25 และมาตรา 26 การรับปราภูอยู่ในมาตรา 32 และมาตรา 33 การเก็บกักของปราภูอยู่ใน มาตรา 16 กล่าวคือ

ในการยึดสิ่งของใด ๆ อันจะพึงรับนั้น จะต้องเป็นของที่พนักงานฝ่าย ปกครอง พนักงานศุลกากร ตำรวจน สามารถยึดได้ในเวลาใด ๆ และ ณ ที่ใด ๆ ก็ได้ แต่คำว่า ณ ที่ ใด ๆ นี้หมายถึง ภายในอาณาเขตของประเทศไทยเท่านั้น โดยที่ข้อกฎหมายดังกล่าวนี้ไม่รวมถึง การยึดสิ่งใด ๆ ที่อยู่ภายใต้อาณาเขตของประเทศไทย เนื่องจากเมื่อยู่ภายใต้อาณาเขตของ ประเทศไทยความรับผิดตามกฎหมายศุลกากร ไม่อาจมีได้

ในการรับเรือ กฎหมายได้ให้สำนักงานเจ้าหน้าที่ในการรับเรือที่ มีระหว่างต่ำกว่า 250 ตัน รถ เกวียน หรือยานพาหนะ หิน ภาชนะอื่นใด ที่ถือว่าได้ใช้ในการ กระทำความผิด ได้ตกลอลงสิ่งของที่เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายศุลกากรก็ให้รับได้ดูงกัน ซึ่งสำนักงานรับ ตามมาตรา 32 นั้น เป็นสำนักงานจริงที่ใช้บังคับการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการขน ข้าย ถอนของ ต้องห้าม ของต้องจำกัด ของที่ยังไม่เสียภาษี ซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมายศุลกากรที่มีและใช้ บังคับอยู่ในอาณาเขตของประเทศไทย หากอยู่นอกอาณาเขตของประเทศไทย หน้าที่ที่จะต้องเสีย ภาษีศุลกากรยังไม่เกิดขึ้น สิ่งของต่าง ๆ ซึ่งยังไม่ถือว่าเป็นของที่ยังไม่เสียภาษี ดังนั้นการจะรับของ ที่ยังไม่เข้าข่ายว่าเป็นของที่ยังไม่เสียภาษีจึงกระทำไม่ได้ อย่างไรก็ได้ ในกรณีที่เรือที่ใช้ในการกระทำ ความผิดมีระหว่างบรรทุกมากกว่า 250 ตัน กฎหมายศุลกากร ไม่อนุญาตให้รับเรือดังกล่าวนั้นได้ ดังนั้น นายเรือจึงต้องมีความผิดโดยถูกลงโทษปรับเป็นเงินไม่เกิน 50,000 บาท ในกรณีที่นายเรือ ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าตนได้ป้องกันอย่างเต็มความสามารถแล้ว

เรื่องการกักเก็บของ ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ได้บัญญัติ ไว้ในมาตรา 16 โดยกำหนดให้สำนักงานศุลกากรสามารถถอด ขนไป และเก็บไว้ในที่ นั่นคงซึ่งของใด ๆ ที่ศุลกากรยังไม่ได้ตรวจยึดไปโดยชอบ ซึ่งสำนักงานตามกฎหมายมาตรานี้ที่ให้ สำนักงานศุลกากรในการมีสำนักงานเก็บกักของที่ยังไม่ได้ตรวจโดยชอบนั้น เป็นสำนักงานตาม กฎหมายที่มีขอบเขตการบังคับใช้ภายในอาณาเขตของประเทศไทย การกำหนดสำนักงานดังกล่าวไว้ก็

เพื่อป้องกันการลักลอบหนีศุลกากรของผู้นำเข้า โดยอาจแอบขนข้ามของที่ซึ้งไม่ได้ตรวจบอนไน โดยชอบเพื่อการหนีศุลกากร ได้ กรณีผู้ดูแลนี้จะได้รับโทษตามมาตรา 119 คือ ปรับไม่เกิน 5,000 บาท

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์และสาระสำคัญดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติ ศุลกากร พ.ศ.2469 ได้กำหนดอัตราเงินที่ต่างๆ ให้แก่พนักงานศุลกากรในเรื่องการตรวจ และมีอัตราจริงเรื่อที่มีระหว่างต่อกันกว่า 250 ดัน รถ เกวียน หรือยานพาหนะ ที่บ ภานะอื่นใด ที่ถือว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด ตลอดจนสิ่งของที่เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายศุลกากรนั้น อันเป็นอัตราที่ใช้บังคับกับการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการขน ข้าย ถอนของต้องห้าม ของต้องจำกัด ของที่ซึ้งไม่เสียภาษี ซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมายศุลกากรที่มีและใช้บังคับอยู่ในอาณาเขตของประเทศไทย ซึ่งเป็นมาตรการที่ใช้ในการบังคับกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน ที่ลักลอบนำเข้าจากต่างประเทศได้อีกทางหนึ่ง อย่างไรก็ตามการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนในประเทศไทยก็ยังคงพบเห็นได้เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะโดยสอดคล้องในการจับกุมสุราเดื่อนของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ หรือการวางแผนปะปนไปกับสินค้ากฎหมายดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายศุลกากรจึงยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการป้องกันและปราบปรามการค้าสุราเดื่อน ส่วนในกรณีที่พระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 5 ได้กำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 เป็นความผิดฐานก่อความเสื่อมเสียต่อชาติ ที่เป็นอีกวิธีการหนึ่ง ซึ่งเป็นการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนได้ แต่มีข้อจำกัดที่ว่า ความผิดฐานดังกล่าว ใช้ในเฉพาะกรณีความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 เท่านั้น หากกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนมิได้เกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ข้อมูลไม่อาจนำมาตราการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาใช้บังคับได้อันเป็นข้อที่ต้องพิจารณาต่อไป

3.2 มาตรการบังคับทางกฎหมายด้านการปราบปรามสุราเดื่อนในต่างประเทศเปรียบเทียบกับประเทศไทย

มาตรการบังคับในความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนของต่างประเทศนั้น ขึ้นอยู่กับนโยบายของประเทศต่างๆ ว่า มีมาตรการทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตอย่างไร ไม่เพียงแต่จะแบ่งหมวดหมู่ ประเภทของสินค้าที่ทำการจัดเก็บการบริหารจัดเก็บ อัตราภาษีที่ทำการจัดเก็บ อีกทั้งบทกำหนดโทษ เป็นดัง ดังนั้น กฎหมายภาษีสรรพสามิตสุราในแต่ละประเทศจะมีสาระสำคัญและหลักเกณฑ์ที่แตกต่างกัน ดังนี้

3.2.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

การป้องกันและปราบปรามสุราเดือนในประเทศสหรัฐอเมริกาในอดีตประสบกับความล้มเหลวเนื่องจากสหรัฐอเมริกามีชายฝั่งทะเล 18,000 ไมล์ โดยมีชายแดนติดกับประเทศแคนาดาและเม็กซิโก ปัญหาจากโรงงานผลิตสุราไม่สุจริตมีจำนวนมากที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ บางครั้งอาจมาจากผู้ผลิตที่กระทำการพิจกรรมหมาด แม้แต่ตำรวจและผู้มีอำนาจก็คอร์รัปชัน เพื่อเงินจำนวนมหาศาลที่ได้มาจากการผลิตสุราเดือน ในที่สุดกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่จึงได้รับผลกระทบกันข้ามกับเจตนาณั้นของกฎหมาย ยังไประกว่านั้นประชาชนชาวอเมริกานี้มีความต้องการดื่มสุรามากยิ่งขึ้นอีกด้วย³⁵

3.2.1.1 หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ปราบปรามสุราเดือน

1) Bureau of Alcohol, Tobacco, Firearms and Explosives (ATF) คือ สำนักงานควบคุมสุรา ยาสูบ อาวูธปืนและระเบิด (ATF) เป็นหน่วยงานหลักด้านการบังคับใช้กฎหมายภายใต้สังกัดกระทรวงยุติธรรม สหรัฐอเมริกา ที่มีหน้าที่ป้องกันการก่อการร้าย ลดอาชญากรรมรุนแรง และปกป้องความมั่นคงของประเทศ บุคลากรที่ทำงานใน ATF มีหน้าที่รับผิดชอบควบคู่กันไป ทั้งการบังคับใช้กฎหมายอาญาของสหรัฐอเมริกาและการควบคุมดูแลอุตสาหกรรมด้านปืนและวัตถุระเบิด ATF เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงและผ่านการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการสืบสวนและลดอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนและวัตถุระเบิด การวางแผน และการขนผลิตภัณฑ์สุราและบุหรี่เดือน ATF มีหน่วยงานภาคพื้นอยู่ทั่วสหรัฐอเมริกา และบางหน่วยงานภาคพื้นรับผิดชอบรัฐให้ก็คือด้วย

ATF ต้องการที่จะลดการเคลื่อนย้ายสุราและบุหรี่โดยผิดกฎหมาย การติดตามขีดอาเจินที่ได้จากกิจกรรมผิดกฎหมายดังกล่าวจากองค์กรอาชญากรรมและองค์กรก่อการร้าย และดำเนินการเพื่อลดการสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีของรัฐ

การกิจต่อต้านการเคลื่อนย้ายสุราและบุหรี่โดยผิดกฎหมาย คือ

- เพื่อการขัดขวางและขัดองค์กรอาชญากรรมและองค์กรก่อการร้ายโดยการซึ่งแหล่งสืบสวน และขับกุมผู้กระทำผิดที่ลักลอบขนบุหรี่และสุราผิดกฎหมาย
- เพื่อทำการสืบสวนเส้นทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนการเคลื่อนย้ายสุราและบุหรี่ผิดกฎหมายเพื่อจะอาบัคและป้องกันไม่ให้องค์กรอาชญากรรมและองค์กรก่อการร้ายสามารถจะใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินและเงินทุนได้
- เพื่อป้องกันไม่ให้องค์กรอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบขนสุราและบุหรี่ผิดกฎหมายเข้าไปครอบครองหรือยุ่งเกี่ยวกับธุรกิจสุราและบุหรี่ที่ถูกกฎหมาย และ

³⁵ (2550,14 มกราคม). Why did the prohibition of alcohol in the USA fail. สืบค้นเมื่อ (13 มิถุนายน 2550). จาก www.blurtit.com

- เพื่อจะช่วยเหลือรัฐบาลระดับท้องถิ่น ระดับรัฐ และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นของสหรัฐ ตลอดจนหน่วยงานด้านภาษีในการสืบสวนอย่างรอบค้านซึ่งกิจกรรมการลักลอบขนสุราและบุหรี่ผิดกฎหมาย

โปรแกรมเกี่ยวกับสุราในอุดสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ATF จะเป็นผู้ควบคุมคุณสมบัติและการดำเนินการของโรงกลั่นสุรา โรงหมักไวน์ และเบียร์ รวมทั้งผู้นำเข้า ผู้ค้าปลีกในธุรกิจนี้ ATF ได้ประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบการเพื่อสร้างกฎหมายที่ควบคุมที่เหมาะสมกับธุรกิจ ในขณะเดียวกันก็กำกับดูแลในฐานะหน่วยงานของรัฐเพื่อป้องผลประโยชน์ของผู้บริโภค โดยผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้รับการป้องคุ้มครองโดยหมายมาตรการที่วางไว้โดย ATF The ATF National Laboratory Center (NLC) (ศูนย์กลางห้องปฏิบัติการแห่งชาติของ ATF) เป็นผู้ตรวจสอบค่าดับแรกสำหรับการผลิตใหม่ที่จะเข้าสู่ตลาด ห้องแล็บ NLC จะตรวจสอบผลิตภัณฑ์เพื่อให้มั่นใจว่าส่วนประกอบต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์อยู่ในปริมาณที่กฎหมายกำหนดเพื่อจะคุ้มครองผู้บริโภคต่อความเสี่ยงต่อโรคต่าง ๆ ที่สำนักงานอาหารและยา (FDA) เป็นผู้กำหนดไว้ เพื่อที่จะให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในข้อมูลต่าง ๆ และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด แผนกนักกฎหมายและสูตรแอลกอฮอล์ของ ATF จะเป็นผู้ตรวจสอบค่าข้อตกลูกทุกค่าของเพื่อนำมารวบรวมกับผลิตภัณฑ์

จุดประสงค์ของ โปรแกรมแอลกอฮอล์เพื่อจะให้มั่นใจว่ามีการเก็บภาษีสรรพสามิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย โดยมีการจัดเก็บสินค้าและตรวจนับเพื่อการเก็บภาษีอย่างถูกต้อง เพื่อจะป้องกันไม่ให้อาชญากรหรือบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีประวัติклонเลียงภาษีเข้าสู่อุดสาหกรรมประเภทนี้ และเพื่อจะจัดการติดฉลากโดยไม่ชอบ การให้สินบนทางธุรกิจ การเคลื่อนย้ายหรือลักลอบขน โดยผิดกฎหมาย และการดำเนินการโดยผิดกฎหมายอื่น ๆ ในตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์³⁶

2) หน่วยงานของรัฐ Alcohol and Tobacco Tax and Trade Bureau (TTB) ซึ่งสังกัด U.S. Department of the Treasury สำนักงานการเก็บภาษีและการค้าสุราและยาสูบ กระทรวงการคลัง สหรัฐอเมริกา

การกิจของ TTB คือ การเก็บภาษีสรรพสามิตสุรา ยาสูบ บีนและเครื่องกระสุนปืน ความควบคุมดูแลการติดป้าย การโฆษณา และการวางแผนขายผลิตภัณฑ์ดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมาย และการบริหารจัดการกฎหมายและกฎระเบียบในการคุ้มครองผู้บริโภคและเพื่อการจัดเก็บภาษี และส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายด้วยความเต็มใจ

³⁶ สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2550. จาก www.atf.treas.gov

TTB ถือเป็นหน่วยงานล่าสุดภายใต้สังกัดกระทรวงการคลัง มีพนักงานอยู่กว่า 600 คน ทั่วประเทศ รวมทั้งในสำนักงานใหญ่ที่อชิ้งดัน ตี.ซี. และที่ศูนย์จัดเก็บภาษีที่ชินชินนาดี, โอไฮโอ เจ้าหน้าที่ของ TTB เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณภาพและผ่านการอบรมอย่างดี ซึ่งเกินกว่าครึ่งนั้นเป็นนักวิเคราะห์ เจ้าหน้าที่เคมี เจ้าหน้าที่สืบสวน และฝ่ายตรวจสอบบัญชี นอกจากนี้ พนักงานอีกจำนวนมากทำหน้าที่ด้านการเงิน กฎหมาย สารสนเทศ และผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์

หน้าที่ความรับผิดชอบหลักของ TTB คือการปกป้องสาธารณะและการจัดเก็บรายได้ในการปฏิบัติภารกิจดังกล่าวมีการพัฒนากฎหมายที่ ตลอดจนการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ คุณภาพให้การเสียภาษีและการค้าขายเป็นไปตาม Federal Alcohol Administration Act (กฎหมายของสหรัฐอเมริกาว่าด้วยการจัดการผลิตภัณฑ์แอลกอฮอล์) และประมวลบทบัญญัติว่าด้วยการจัดเก็บภาษีอากร (Internal Revenue Code)³⁷

3.2.1.2 กฎหมายภาษีสรรพสามิตสุราที่ใช้ปรับปรามสุราเดื่อง

ภาษีสรรพสามิตสำหรับสุรา (Excise tax on alcohol) ของประเทศไทยและอเมริกา ปรากฏอยู่ในประเภทของภาษีสรรพสามิตสำหรับการผลิตสินค้า (manufacturers excise tax) ตามประมวลบทบัญญัติว่าด้วยการจัดเก็บภาษีอากร (Internal Revenue Code)

กฎหมายของประเทศไทยและอเมริกาได้แบ่งแยกการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับสุราเป็น 2 ประเภท ดังนี้³⁸

ภาษีสุราที่เรียกจัดเก็บตามปริมาณต่อแกลลอน มีชื่อเรียกว่า “Gallonage Taxes” เป็นการจัดเก็บภาษีสุราในอัตราตามปริมาณต่อแกลลอน โดยมีอัตราและลักษณะการจัดเก็บภาษีที่แตกต่างกันตามชนิดของสุรา ส่วนอีกประเภท เป็นการจัดเก็บภาษีสำหรับการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับ สุรา เรียกว่า “Occupational Tax” โดยแยกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2) ภาษีสุราที่เรียกเก็บตามปริมาณต่อแกลลอน

ภาษีสำหรับกรณีนี้ เป็นการจัดเก็บสำหรับการผลิตและนำเข้าชิ้นสุราโดยผู้มีหน้าที่เสียภาษีคือผู้ผลิตและผู้นำเข้า และได้กำหนดอัตราตลอดจนลักษณะการจัดเก็บภาษีที่แตกต่างกันตามชนิดของสุรา คือ

(1) สุรากลั่น

³⁷ สืบค้นเมื่อ 1 ติงหาคม 2550. จาก www.ttb.gov

³⁸ ประกาศ คกอธค จ. (2541). “กฎหมายภาษีสรรพสามิตเบรียบเที่ยบ.” เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต. หน้า 434.

กฏหมายกำหนดให้จัดเก็บภาษีต่อผู้ผลิตและผู้นำเข้าในอัตราแกลลอนละ \$ 13.50 สำหรับปริมาณที่เป็นเศษของแกลลอน (1 แกลลอน = 3.7854 ลิตร) ก็ให้จัดเก็บตามสัดส่วนของปริมาณนั้น โดยลดอัตราการจัดเก็บลงตามสัดส่วนด้วย

ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ผลิตสุราในประเทศไทย ถ้าเป็นการประกอบกิจการ โรงงานสุราในรูปแบบของบริษัทจำกัด กฏหมายได้กำหนดผู้มีหน้าที่เสียภาษีไว้เป็นพิเศษด้วยว่าผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ประกอบกิจการ โรงงานสุราที่ไม่เกินร้อยละสิบของจำนวนหุ้นจะไม่ต้องรับผิดชอบในการเสียภาษี กล่าวคือ ถ้าเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละสิบขึ้นไปก็ต้องรับผิดชอบภาษีร่วมกับบริษัท ในฐานะลูกหนี้ร่วมด้วย อย่างไรก็ตาม ถ้าผู้ถือหุ้นที่ไม่เกินร้อยละสิบถูกต้องดำเนินการเป็นผู้จัดการหรือ ดำเนินการอื่นในการดำเนินกิจการของบริษัทก็จะต้องมีหน้าที่ในการเสียภาษีร่วมกับบริษัทด้วย เช่นเดียวกัน

ความรับผิดชอบอันจะต้องเสียภาษีสำหรับสุราที่ผลิตในประเทศไทยกฏหมายกำหนดให้เกิดขึ้นเมื่อมีการนำสุราออกจากสถานที่เก็บชั่งได้จดทะเบียนไว้ก่อนแล้วคือ ถ้าเป็นกรณีของโรงงานที่ผลิตสุรา โดยปกติจะต้องมีสถานที่เก็บสุราซึ่งอยู่นอกโรงงานที่ได้จดทะเบียนไว้ โดยอาจจะเป็น ของผู้ผลิตสุราหรือบุคคลอื่นก็ได้ ความรับผิดชอบจะเกิดขึ้นเมื่อมีการนำออกจากสถานที่เก็บสุราของโรงงานนั้นและผู้ประกอบกิจการสถานที่เก็บสุราดังกล่าวก็มีหน้าที่ในการจดทะเบียนและเสียภาษีด้วย แต่ถ้าเป็นการโอนสุราภันระหว่างสถานที่เก็บสุราซึ่งได้จดทะเบียนไว้ก่อนแล้วคือ เป็นการนำสุราออกจากสถานที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง ผู้มีหน้าที่เสียภาษีคือผู้ประกอบกิจการสถานที่เก็บสุราที่รับโอนสุรานั้นไป

สุรากลั่นที่สูญหายในระหว่างการเก็บไว้ในสถานที่เก็บชั่งได้จดทะเบียนไว้จะได้รับยกเว้นภาษีสำหรับจำนวนที่สูญหายไปนั้น เว้นแต่จะเป็นการสูญหายโดยถูกใจกรรมหรือสูญหายไปเนื่องจากการทำลายโดยความประสร์ของผู้ประกอบกิจการที่มีหน้าที่เสียภาษีดังกล่าวก็จะไม่ได้รับการยกเว้นภาษี

(2) ไวน์

การจัดเก็บภาษีสำหรับไวน์นั้น นอกจากไวน์ตามสภาพที่เกิดขึ้นจากการผลิตโดยทั่วไปแล้ว กฏหมายของสหราชอาณาจักรได้กำหนดให้ผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ผลิตขึ้นเพื่อขายอย่างไวน์ (ไวน์เทียม) ให้ถือเป็นไวน์ตามกฎหมายด้วย แต่ได้กำหนดคุณสมบัติของไวน์ไว้ว่าจะต้องมีแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบอยู่ไม่เกินร้อยละ 24 ของปริมาณ กล่าวคือ ถ้ามีแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบอยู่เกินร้อยละ 24 ของปริมาณกฏหมายกำหนดให้ถือเป็นสุรากลั่น

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไว้น คือ ผู้ผลิตและผู้นำเข้า สำหรับไว้นที่ผลิตภายในประเทศความรับผิดชอบอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้นเมื่อมีการนำออกจากร้านค้าที่เก็บบันไว้นซึ่งได้จดทะเบียนไว้ โดยกฎหมายได้กำหนดอัตราภาษีไว้แตกต่าง ๕ ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ ๑ ไว้นที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบอยู่ไม่เกินร้อยละ ๑๔ ของปริมาณ จะเก็บภาษีในอัตรา \$ 1.07 ต่อบริโภคหนึ่งแกลลอน

ประเภทที่ ๒ ไว้นที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบอยู่กินร้อยละ ๑๔ แต่ไม่เกินร้อยละ ๒๑ ของปริมาณ จะเก็บภาษีในอัตรา \$ 1.57 ต่อบริโภคหนึ่งแกลลอน

ประเภทที่ ๓ ไว้นที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบอยู่กินร้อยละ ๒๑ แต่ไม่เกินร้อยละ ๒๔ ของปริมาณ จะเก็บภาษีในอัตรา \$ 3.15 ต่อบริโภคหนึ่งแกลลอน

ประเภทที่ ๔ แซมเบลและไว้นอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน จะเก็บภาษีในอัตรา \$ 3.40 ต่อบริโภคหนึ่งแกลลอน

ประเภทที่ ๕ ไว้นเทียม จะเก็บภาษีในอัตรา \$ 3.30 ต่อบริโภคหนึ่งแกลลอน

ภาษีสรรพสามิตสำหรับไว้น กฎหมายได้กำหนดให้ยกเว้นภาษีสำหรับการผลิตขึ้นเพื่อขายหรือใช้ภายในครัวเรือน แต่ได้จำกัดปริมาณไว้ว่าต้องไม่เกิน 200 แกลลอนต่อปี สำหรับบุตรคลายุ ๑๘ ปีขึ้นไปตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปและไม่เกิน 100 แกลลอนต่อปี สำหรับครอบครัวที่มีบุตรคลายุ ๑๘ ปีขึ้นไปเพียง ๑ คนนอกจากนี้ยังได้ยกเว้นภาษีให้สำหรับการผลิตไว้นเพื่อเหตุผลในการทดลองของสถาบันการศึกษาอีกด้วย

(3) เบียร์

ภาษีสรรพสามิตสำหรับเบียร์ของสหรัฐอเมริกา กฎหมายให้จัดเก็บภาษีสำหรับผู้ผลิตและผู้นำเข้าในอัตรา \$ 18 ต่อบาร์เรล (ซึ่งกำหนดไว้ว่าต้องในปริมาณ ๑ บาร์เรล จะต้องไม่เกิน ۳۱ แกลลอน) สำหรับปริมาณที่ไม่เกิน ๑ บาร์เรล ก็ใช้คำนวณภาษีตามสัดส่วน ตั้งกต่าว่า อายุ ๑๔ ปีตามกฎหมายกำหนดให้ลดอัตราภาษีลงในกรณีที่ปริมาณไม่เกิน 2,000,000 บาร์เรลก็จะเก็บภาษีในอัตราบาร์เรลละ \$ 7 เป็นต้น

ในการคำนวณภาษีสรรพสามิตสำหรับเบียร์ กฎหมายได้กำหนดนิยามของปริมาณ “แกลลอน” ไว้เป็นพิเศษเท่ากับ ๒๓ ลูกบาศก์นิว และการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับเบียร์นั้นกฎหมายกำหนดให้คืนภาษีหรือยกเว้นความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีสำหรับเบียร์ที่ผลิตในประเทศซึ่งส่งคืนโรงงานผลิต หรือเบียร์ที่มีการทำลายภาษีได้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดและเบียร์ที่เกิดความสูญเสียโดยไฟไหม้ การจัดกรรมอุบัติเหตุหรือเหตุสุดวิสัย

3) ภาษีสำหรับการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับสุรา

ภาษีสรรพสามิตในส่วนนี้จะเป็นการจัดเก็บในลักษณะที่เป็นภาษีรายปีสำหรับการผลิต การขายสุรา โดยสรุปได้ 3 ข้อดังนี้

(1) ภาษีสำหรับการผลิต หรือกระบวนการอย่างอื่นเกี่ยวข้องกับการผลิตสุรา กล่าวคือ เป็นกรณีของการประกอบกิจการ โรงงานสุราคลั่น สถานที่เก็บบ่มไวน์ คลังสินค้าหัมท์ บนสำหรับไวน์หรือสถานที่บรรจุขวดสำหรับไวน์ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดอัตราภาษีไว้ปีละ \$1,000

(2) ภาษีการขายสุรา ภาษีสรรพสามิตสำหรับการขายส่งสุรากฎหมายของ สหรัฐอเมริกา ได้กำหนดให้จัดเก็บภาษีปีละ \$ 500

(3) ภาษีสำหรับการขายปลีกสุรา การขายปลีกสุรานั้น กฎหมายของ สหรัฐอเมริกา ได้กำหนดให้จัดเก็บภาษีปีละ \$ 250

นอกจากจะจัดเก็บภาษีเป็นบัญชีรายปีแล้ว กฎหมายยังได้กำหนดให้ผู้มี หน้าที่เสียภาษีมีหน้าที่ในการจัดทำและหลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหรือการขายสุราไว้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ด้วย

อีกทั้งกฎหมายยังได้กำหนดการกระทำการอันเป็นความผิด หากผู้ใดกระทำการ ผิดฟืนต่อกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิตหรือผู้ขายสุราคลั่น โดยไม่ได้รับอนุญาต มีอุปกรณ์คลั่นสุรา โดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่ยื่นคำขอจดทะเบียน ยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นเท็จหรือโดยฉ้อฉล ผู้คลั่นสุรา ผู้ประกอบการ โรงงานหรือจัดการสุราคลั่น ไม่ให้หรือปฏิเสธจะให้ประกัน ให้ประกันเป็นเท็จหรือ โดยปลอมแปลงหรือโดยฉ้อฉล ทำการคลั่นในโรงงานที่ห้ามไม่ให้ดำเนินการ ผลิตหรือขายน้ำสุรา ออกไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือใช้วัตถุดินที่สามารถผลิตสุราคลั่นได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ผลิตสุราคลั่นโดยไม่ชอบ นำสุราคลั่นไปใช้ในกระบวนการผลิตโดยไม่ได้รับอนุญาต ขนย้ายหรือ ปกปิดการขนย้ายสุราคลั่นโดยไม่ชอบ สร้างหลักฐานเท็จ ดำเนินการคลั่นหลังจากได้รับคำสั่งให้ หยุดการคลั่นแล้ว นำสุราคลั่นเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงออกไป ใช้ขายหรือจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่โทษดังต่อไปนี้

1. โทษทางอาญาคือ โทษปรับไม่เกิน \$10,000 หรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁹

2. โทษยึดทรัพย์สิน ทั้งผลิตภัณฑ์ที่ผลิตกฎหมาย ของกลางที่ใช้ในการกระทำความผิด ให้ชดเป็นของแผ่นดิน โรงงานและอุปกรณ์การคลั่นที่ไม่ได้จดทะเบียน อุปกรณ์การคลั่นที่ เกลื่อนข้ายออกไปโดยไม่ได้แจ้งเจ้าหน้าที่ทำการติดตั้งโดยไม่ได้แจ้งเจ้าหน้าที่ หรือทำการคลั่นโดยไม่วางประกันหรือโดยฉ้อฉล วางประกันเป็นเท็จ หรือเจตนาหลบเลี่ยงภาษี หรือทำการคลั่นโดยฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าหน้าที่ ให้ยึดสุราที่ผลิต ได้และอุปกรณ์การคลั่นทั้งหมด ตลอดจน

¹⁹ Internal Revenue Code. มาตรา 5601.

วัตถุดิบที่ใช้ กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ตั้งโรงกลั่นไม่ว่าจะเป็นของผู้กลั่นหรือบุคคลอื่นที่ขอนให้มีการกลั่นบนที่ดินของตนและทรัพย์สินอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำการผลิต

⁴⁰

เมื่อพิจารณาจากลักษณะ กฏหมายภาษีสรรพาณิตรสำหรับสุราของประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกัน ดังนี้

1) ภาษีสรรพาณิตรของประเทศไทยสหราชอาณาจักรเป็นภาษีที่จัดเก็บ จากการผลิตสินค้า การขายปลีกสินค้า การให้บริการ และที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมโดยกำหนดไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกันแยกตามประเภทของภาษี แต่กฏหมายภาษีสรรพาณิตรของไทย กำหนดให้จัดเก็บเฉพาะสำหรับการผลิตสินค้าและการบริการที่กำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับ โดยไม่มีการจัดเก็บภาษีสรรพาณิตรสำหรับขายปลีก

2) ภาษีสรรพาณิตรสำหรับสุราของประเทศไทยสหราชอาณาจักร จะเก็บภาษีสำหรับการออกใบอนุญาตให้ทำการผลิต ขายส่งและการขายปลีกด้วย ถือว่าเป็นภาษีประเภทนึง คือ ภาษีประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุรา (Occupational Tax) แต่ในส่วนของประเทศไทยนี้ได้มุ่งหมายให้จัดเก็บเป็นภาษี แต่จะเก็บในรูปของค่าธรรมเนียม ซึ่งโดยนิติบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มิให้ถือเป็นภาษีโดยตรง

3) ภาษีสรรพาณิตรของประเทศไทยสหราชอาณาจักรส่วนใหญ่จะจัดเก็บภาษีในอัตราตามปริมาณหรืออัตราที่กำหนดแน่นอน แต่ในส่วนของประเทศไทยจะกำหนดไว้ทั้งอัตราตามปริมาณและตามมูลค่า โดยให้คำนวณภาษีเปรียบเทียบกันว่าจำนวนภาษีที่คำนวณได้อันใดจะสูงกว่าระหว่างการใช้อัตราตามปริมาณและอัตราตามมูลค่า ถ้าจำนวนได้สูงกว่าให้เสียภาษีในจำนวนนั้นซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 8 ต่อ อย่างไรก็ตามภาษีสรรพาณิตรของประเทศไทยสหราชอาณาจักรในกรณีที่กฏหมายกำหนดให้จัดเก็บภาษีตามมูลค่านั้นฐานภาษี คือ ราคาขาย ซึ่งได้บัญญัติเรื่องการกำหนดราคายาไว้เป็นพิเศษ คือ ราคายาสินค้า ให้รวมมูลค่าของกระบวนการบรรจุสินค้าไว้ในภาษีน้ำหนักในสภาพที่เหมาะสมและพร้อมสำหรับการส่งสินค้า แต่ไม่รวมภาษีสรรพาณิตรที่เพิ่งต้องชำระ ค่าขนส่ง ค่าประกันภัย หรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการขนส่งและการส่งมอบสินค้าและค่าโฆษณาในประเทศไว้ด้วย แต่ภาษีสรรพาณิตรในประเทศไทยได้กำหนดฐานภาษีให้ใช้ราคายา ณ สถานที่ผลิตสินค้าซึ่งรวมราคายาดังกล่าวจะต้องรวมภาษีที่เพิ่งต้องชำระไว้ด้วยและไม่มีการกำหนดไว้ค่าใช้จ่ายในเรื่องใดที่ไม่รวมราคายาที่เป็นฐานสำหรับคำนวณภาษี ซึ่งเป็นปัญหาที่จะต้องศึกษาในทางปฏิบัติต่อไป

4) ในกรณีที่ผู้ผลิตสินค้าได้ทำการผลิตและขายปลีกต่อสู่ค้าโดยตรง ภาษีสรรพาณิตรของประเทศไทยสหราชอาณาจักรกำหนดให้ราคายาที่เป็นฐานภาษีจะต้องกำหนดขึ้นเป็นพิเศษ โดยให้

⁴⁰ Internal Revenue Code. มาตรา 5615.

นำราคาขายปลีกไปเปรียบเทียบกับราคาขายสูงสุดที่ผู้ผลิตขายสินค้านั้นให้กับผู้ขายส่งตามปกติ ทั่วไปของการค้าขาย ถ้าราคาได้ต่ำกว่าให้ใช้ราคานั้นเป็นฐานในการคำนวณภาษี สำหรับภาษีสรรพสามิตของประเทศไทยกรณีนี้จะถือว่าเป็นกรณีที่ไม่มีราคาขาย ณ โรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ถือตามราคาที่อธิบดีกรมสรรพสามิตประกาศกำหนดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมายพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 8 ข้อ 1 วรรคสอง

จากการศึกษากฎหมายภาษีสรรพสามิตของประเทศไทยสหราชอาณาจักร (Internal Revenue Code) เห็นว่ามีความแตกต่างจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามสุราเดื่องของประเทศสหรัฐอเมริกา
เปรียบเทียบกับประเทศไทย

สาระสำคัญ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา
1. หน่วยงาน ปราบปรามสุราเดื่อง ที่บังคับใช้กฎหมาย ภายใต้สรรพสามิต	กรมสรรพสามิต	1 Bureau of Alcohol, Tobacco, Firearms and Explosives (ATF) คือ สำนักงานควบคุมสุรา ยาสูบ อาวุธ ปืนและระเบิด (ATF) 2 Alcohol and Tobacco Tax and Trade Bureau (TTB) สำนักงานการ เก็บภาษีและการค้าสุราและยาสูบ
2. ประเภทของสินค้า ที่จัดเก็บภาษี	จัดเก็บเฉพาะส่วนหัวการผลิต สินค้าและการบริการที่กำหนดไว้ ในกฎหมายหลายฉบับ	จัดเก็บจากการผลิตสินค้า การขาย ปลีกสินค้า การให้บริการ และที่ เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม กำหนดไว้ ในกฎหมายฉบับเดียวกัน
3. ฐานภาษีและอัตรา ภาษี	อัตราตามปริมาณและค่าน้ำหนักค่า โดยให้คำนวณภาษีเปรียบเทียบว่า จำนวนภาษีที่คำนวณได้อันใดสูง กว่าระหว่างการใช้อัตราตาม ปริมาณและอัตราตามมูลค่า ถ้า จำนวนใดสูงกว่าให้เสียภาษีใน จำนวนนั้น โดยกำหนดฐานภาษี ให้ใช้ราคายา ณ สถานที่ผลิต สินค้าซึ่งรวมราคายาดังกล่าว จะต้องรวมภาษีที่เพิ่งต้องชำระไว้ ด้วยและไม่มีการกำหนดไว้ ค่าใช้จ่ายในเรื่องใดที่ไม่รวมราคายา ที่เป็นฐานสำหรับคำนวณภาษี เป็นปัจจัยทางปฏิบัติที่จะต้อง ศึกษา	ส่วนใหญ่จัดเก็บภาษีในอัตราตาม ปริมาณหรืออัตราที่กำหนดแน่นอน อย่างไรก็ตามในกรณีที่กฎหมาย กำหนดให้จัดเก็บภาษีตามมูลค่านั้น ฐานภาษี คือ ราคาขาย ซึ่งได้บัญญัติ เรื่องการกำหนดราคายาไว้เป็น พิเศษ คือ ราคายาสินค้า ให้รวม มูลค่าของการบรรจุสินค้าไว้ใน ภาษีและบรรจุในสภาพที่เหมาะสม และพร้อมสำหรับการส่งสินค้า แต่ ไม่รวมภาษีสรรพสามิตที่เพิ่งต้อง ชำระ ค่าขนส่ง ค่าประกันภัย หรือ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการขนส่ง และการส่งมอบสินค้าและค่า โดยพาไปประเทศไทยไว้ด้วย

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สาระสำคัญ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา
4.รายได้จากการออกใบอนุญาตให้ทำการผลิต ขายส่งและการขายปลีก	มิได้มุ่งหมายให้จัดเก็บเป็นภาษีแต่จะเก็บในรูปของค่าธรรมเนียมซึ่งโดยนิิตินัยตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 มิให้ถือเป็นภาษีโดยตรง	จะเก็บภาษีสำหรับการออกใบอนุญาตให้ทำการผลิต ขายส่งและการขายปลีกด้วย ถือว่าเป็นภาษีประเภทนี้ คือภาษีประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุรา (Occupational Tax)
5.บทกำหนดโทษ	ความผิดฐานทำสุราคลั่นหรือมีภาระหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 5,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ	ความผิดฐานเป็นผู้ผลิตสุราคลั่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ผู้มีอุปกรณ์การกลั่นสุราโดยไม่จดทะเบียน มีอัตราโทษปรับไม่เกิน \$ 10,000 หรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา 5601
6. การลงโทษสำหรับผู้สนับสนุน	ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำสุราส่งสุราที่ตนทำในราชอาณาจักรออกไปนอกราชอาณาจักรสามารถขอยกเว้นภาษีสุราสำหรับสุราที่ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรได้มีการลักลอบนำกลับเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลีกเลี่ยงไม่เสียภาษีให้ถูกต้อง กฎหมายมิได้บัญญัติให้ลงโทษผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดด้วย ตามมาตรา 34 ทวิ	ความผิดฐานนำสุราเข้ามาในประเทศไทยรึครั้งโดยไม่ชอบ โดยเจคนานั้นคล นำสุราคลั่นเข้ามาอาณาเขตของสหรัฐซึ่งถูกส่งออกไปแล้วตามบทบัญญัติในบทนี้ หรือบุคคลใดที่รับเอาสุราคลั่นเข่นว่าตนนั้นไว และบุคคลใดก็ตามที่เป็นผู้สนับสนุนการกระทำดังกล่าว ต้องระวังโทษปรับไม่เกิน \$5,000 หรือจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับรวมทั้งสุราคลั่นที่นำเข้ามา อีกครั้งโดยไม่ชอบและเรือสินค้าที่บรรทุกสุราคลั่นหรือพาหนะอื่นใดที่ใช้ในการกระทำความผิดหรือ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สาระสำคัญ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา
		ขนดิษที่สูงกว่าปกติ ต้องมีการออกใบอนุญาต ตามมาตรา 5608 (b)
7. เป็นปรับเงินเพิ่ม	กรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีได้รับ แบบรายการภาษีภายนอกใน กำหนดเวลา และเงินเพิ่มใน กรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ชำระ ภาษีภายนอกกำหนดเวลาหรือ ชำระขาดจำนวนที่ต้องเสีย จึง ทำให้การ เรียกเก็บภาษีสรุปได้ ในส่วนภาษีสรุปที่ขาดไปเพียง อย่างเดียว โดยไม่อาจเรียกให้ เสียเป็นปรับหรือเงินเพิ่มแต่ ประการใด	ความผิดเกี่ยวกับการจ่ายเงินและ การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสูงตาม มาตรา 5684 (a) ไม่ชำระภาษี บุคคลใดก็ตามที่ไม่ชำระภาษีตามที่ กำหนดในส่วนที่ ๑ บทที่ A ภายนอก กำหนด นอกเหนือจากต้องรับ โทษอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ แล้ว ยังต้องชำระเงินเพิ่ม ๕% ของภาษี ที่ถูกกำหนดชำระแล้วแต่ยังไม่ได้ ชำระ
8. อำนาจหน้าที่ของ เจ้าพนักงาน	ควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับ กิจการสรุป, การออกใบอนุญาต ทำสรุปหรือมีภาษณะหรือเครื่อง กลั่นสำหรับทำสรุปต้องได้รับ อนุญาต, การเปลี่ยนแปลงสรุป หรือภาษณะบรรจุสรุป, การขน สรุปที่ยังไม่ได้เสียภาษีต้อง ได้รับอนุญาต, การขายสรุปหรือ นำออกแสดงเพื่อขาย, การนำ สรุปเข้ามาในราชอาณาจักรต้อง ได้รับอนุญาต, รับสรุป เชื่อสรุป และสินค้าที่ทำด้วยสรุป ที่ได้ทำ นำเข้ามาในราชอาณาจักร ขาย	ควบคุมผู้ผลิตสรุปที่หลบเลี่ยงภาษี, ควบคุมการบันทึก การคืนและการ รายงานเกี่ยวกับสรุป, การติด เครื่องหมาย ตราและหินห่อมรรค, รับ ทรัพย์สำรับการกระทำการความผิด เกี่ยวกับการซื้อขายในรายงานการ ส่งออกเป็นเท็จเพื่อนำสรุปเข้ามาใน ประเทศไทย, ทำลายอุปกรณ์และ วัสดุสำหรับการกลั่นสรุปที่ยังไม่ได้ มาตรฐานที่ไม่ได้ปิดภาษณะ ไม่ได้ หมายหรือติดฉลากตามที่กำหนดไว้ ในกฎหมาย, การยึดที่เกี่ยวข้องกับ การมิอุปกรณ์ที่สามารถทำให้เกิดแก๊ส

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สาระสำคัญ	ประเทศไทย	ประเทศสหรัฐอเมริกา
	หรือมีไว้ในครอบครอง อันเป็น การฝ่าฝืนค่ากฎหมายลดลง ภาษชนะที่ใส่สิ่งของดังกล่าว รวมทั้งภาษชนะและเครื่องกั้น สำหรับทำสุราเป็นต้น	ควัน หรืออื่น ๆ วัตถุระเบิด อาวุธปืน เมื่อมีการกระทำการผิดกฎหมายสูตร เป็นต้น

3.2.2 ประเทศแคนาดา

การลักลอบนำเข้าสุราผิดกฎหมาย เป็นธุรกิจผิดกฎหมายทำกำไรอย่างงานให้แก่กลุ่ม อาชญากรหลักในท้องถิ่น กลุ่มอาชญากรอิตาเลียน กลุ่มอาชญากรชาวเอเชีย ได้กำไรอย่างงานจากการหอบหนี้ภัยอัตราสูงของสุราลั่น ภัยท้องถิ่น และภัยส่วนกลาง โดยทุกๆ 1 ส่วนต่อ 1 ล้านลิตรที่มีการบริโภคในรัฐ Ontario เป็นสุราถูกหักภาษี 1 ล้านบาท รายได้ที่สูญเสียไปประมาณ 249 ล้านบาท หรือบัญชากรฐานน้ำหนักท้องถิ่นและ 97 ล้านบาทบัญชากรฐานน้ำผลิตภัณฑ์ ดังนั้น จำนวน 346 ล้านบาทบัญชีจึงแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการสร้างผลกำไรขององค์กรอาชญากรรม⁴¹

การลักลอบค้าสุราถือเป็นการคาดการณ์ว่า 40 เปอร์เซ็นต์ของสุราที่นำเข้ามาในแคนาดา ถูกลักลอบนำเข้ามาจากสหรัฐอเมริกา เนื่องจากสุราจากสหรัฐอเมริกามีอัตราภัยต่ำกว่าสุราในแคนาดา ซึ่งมีการอนุมัติเงินทุนให้กับ Mounted Police เพื่อนำไปประสานความร่วมมือกับตำรวจ และในส่วนคนเข้าเมืองทั้งชายฝั่งสหรัฐอเมริกาและชายฝั่งแคนาดา เพื่อกีดกันการนำเข้าของวงจร การลักลอบค้าสุราถือเป็น แต่ผู้กระทำการผิดกฎหมายแผนแบบบล็อกเช่น ทราบนานเท่านานที่จะมีรายได้จากสุราถือ การค้าสุราผิดกฎหมายในตลาดมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอยู่ต่อไป⁴²

โดยประเทศแคนาดา มีหน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับภาษี 2 หน่วยงาน คือ กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance) ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและการออกกฎหมายเกี่ยวกับการเงินการคลัง และกระทรวงจัดเก็บรายได้ (Ministry of National Revenue) ทำหน้าที่เกี่ยวกับการ

⁴¹ (2540,12 ธันวาคม). The Smuggling of Distilled Spirits in Ontario. สืบค้นเมื่อ (13 มิถุนายน 2550).

จาก www.acd.ca

⁴² (พฤษภาคม 2548). Smuggle off Through Buffalo. สืบค้นเมื่อ (13 มิถุนายน 2550) จาก

www.docket.medill.northwestern.edu

ดำเนินการจัดเก็บรายได้ของรัฐ มีผู้บริหารคือ รัฐมนตรีว่าการ ซึ่งเป็นนักการเมืองและมีหน้าที่คุ้มครอง 2 หน่วยงาน คือส่วนภาษี(Taxation Division) และส่วนศุลกากรและสรรพากรมิตร(Customs and Excise Division) ส่วนภาษีเป็นองค์กรที่มีฐานะเทียบเท่ากรมสรรพากรของประเทศไทย มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานะและภาษีเงินได้นิติบุคคล ส่วนศุลกากรและสรรพากรมิตร เป็นองค์กรมี 2 สายงาน คือ สายงานศุลกากร (Customs Branch) และสายงานสรรพากรมิตรและภาษี การขายและบริการ(Excise/GST Branch)⁴³ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามปราบสูราเดือนของประเทศแคนาดา มีดังนี้

1 Canada Revenue Agency (CRA)

เป็นหน่วยงานและเป็นตัวแทนในการจัดเก็บรายได้จากภาษีสรรพากรมิตรและตรวจสอบการจัดเก็บภาษีให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายของรัฐบาล และด้วยวิธีการดังกล่าวจึงมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นอยู่ของประชาชน⁴⁴

2 Royal Canadian Mounted Police (RCMP)

เป็นหน่วยงานตำรวจอของประเทศแคนาดา ซึ่งทำหน้าที่คุ้มครองความสงบ บังคับใช้กฎหมาย ให้เป็นไปตามกฎหมายต่าง ๆ รวมทั้งกฎหมายสรรพากรมิตรด้วย โดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมาย กับสินค้าผ่านแดน ไม่ให้มีการหลบเลี่ยงการเสียภาษี ผ่านทางการค้าเนินงานที่เรียกว่า Custom and Excise Program

3 Canada Border Service Agency (CBSA)

ทำหน้าที่หลักในการคุ้มครองสินค้าผ่านแดนร่วมกับ RCMP นอกจากนี้ในด้านความร่วมมือกับประเทศสหรัฐอเมริกาในการคุ้มครองแนวติดต่อระหว่างสองประเทศ มีการจัดตั้ง Canada/U.S. Integrated Border Enforcement Teams (IBETs) ขึ้น โดยความร่วมมือของหลายหน่วยงานในประเทศแคนาดาที่รับผิดชอบกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการผ่านพรมแดน ประเทศสหรัฐ-ประเทศแคนาดา ซึ่งรวมถึงการบังคับใช้กฎหมายสรรพากรมิตรด้วย⁴⁵

กฎหมายของประเทศแคนาดากำหนดให้จัดเก็บภาษีสรรพากรมิตรสำหรับสูรา โดยกฎหมาย 3 ฉบับ คือ Excise Act Excise Act, 2001 และ Excise Tax Act

⁴³ วันชัย ตั้งวิจิตร. เล่มเดิม. หน้า 110.

⁴⁴ สืบคืบเมื่อ 3 กรกฎาคม 2550. จาก www.cra-arc.gc.ca

⁴⁵ สืบคืบเมื่อ 3 กรกฎาคม 2550. จาก www.rcmp-grc.gc.ca

บทบัญญัติของ Excise Act และ Excise Act,2001 กำหนดจัดเก็บภาษี 2 ประเภท คือ สุราคลื่นและเบียร์ แต่ Excise Act,2001 ใน Part 3 และ 4 มีผลใช้บังคับแล้ว Excise Act จะไม่มีผลบังคับใช้อีกต่อไปในกรณีที่

(a) การผลิตสินค้าหรือสารอื่นใดนอกจากเบียร์หรือแอลกอฮอล์จากมอลท์ หรือ พลิตภัณฑ์อื่นใดที่ผลิตตาม subsection 169 (2) และ

(b) การจัดการหรือดำเนินการกับ หรือสิงค์ตามที่เป็นหรือเกี่ยวข้องกับสินค้า หรือสารอื่นใดนอกจากเบียร์ หรือแอลกอฮอล์จากมอลท์ หรือพลิตภัณฑ์อื่นใดที่ผลิตตาม subsection 169 (2) ซึ่งจะอยู่ภายใต้บังคับของ Excise Act,2001⁴⁶

โดยทั่วไปจะกำหนดการจัดเก็บภาษีสุราคลื่นและเบียร์ที่ผลิตในประเทศไทยไว้ 5 เรื่องดังนี้

1) การตั้งโรงงานผลิตสุราคลื่น โรงงานเบียร์ คลังสินค้าทั้งที่บันทึกสุราคลื่นและเบียร์ที่ยังไม่ได้เสียภาษี และโรงงานผลิตสิ่งของหรือสินค้าอย่างอื่น โดยใช้สูตรเป็นวัสดุเดียว

2) ใบอนุญาตและหนังสืออนุญาตต่างๆที่เกี่ยวกับสุราคลื่นและเบียร์ เช่น ใบรับอนุญาตให้ผลิตสุรา หนังสืออนุญาตให้ทำการขนสุราเป็นต้น ตลอดจนหน้าที่ที่ผู้ได้รับอนุญาตจะต้องปฏิบัติด้วย

3) เอกสาร บัญชีและหลักฐาน ที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีและบุคคลที่กฎหมายกำหนดไว้มีหน้าที่ต้องทำและยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

4) แบบรายการภาษี การยื่นแบบรายการภาษีและการคำนวณภาษี

5) อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

นอกจากนี้ กฎหมายยังได้กำหนดการกระทำที่เป็นความผิด หากผู้ใดฝ่าฝืนคือ บทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้โดยสำหรับ ผู้ผลิตสุรา ผู้บรรจุผลิตภัณฑ์สุรา ผู้ครอบครองอุปกรณ์การ

⁴⁶ Excise Act มาตรา 101 “(1) Despite anything in this Act, on the coming into force of Parts 3 and 4 of the Excise Act, 2001, this Act ceases to apply in respect of

(a) the manufacture of any goods or substance other than beer, malt liquor and any product manufactured in accordance with subsection 169 (2) and

(b) the handing of, or the dealing with anything that is or relates to any goods or substance other than beer, malt liquor and any product manufactured in accordance with subsection 169 (2), to the extent that the Excise Act,2001 applies to that handing or dealing”

กลั่นสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือผลิตหรือบรรจุไว้โดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องถูกปรับไม่ต่ำกว่า \$50,000 และไม่เกิน \$1,000,000 หรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

อีกทั้งกำหนดให้ลงโทษหนักขึ้นสำหรับความผิดเกี่ยวกับสุราที่ร้ายแรงโดยมิโทหายาจักกุไม่เกิน 5 ปี⁴⁷ เช่น การขายสุราที่ไม่ได้บรรจุภายนะ เป็นเจ้าของสุราที่ไม่ได้บรรจุภายนะเว้นแต่ผลิตหรือนำเข้าตามบทบัญญัติในกฎหมาย ครอบครองสุราบรรจุแล้วที่ยังไม่ได้เสียภาษี นำเข้าสุราที่ไม่ได้บรรจุออกจากเป็นผู้ได้รับอนุญาต

นอกจากนี้บทบัญญัติของ Excise Act, 2001 ยังกำหนดให้เจ้าพนักงานที่ได้รับมอบอำนาจไว้ล่วงหน้ามีอำนาจเข้าไปในสถานที่ได้

มาตรา 260

(1) เจ้าพนักงานมีอำนาจ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งที่เหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการจัดการ หรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย เข้าไปตรวจสอบ ตรวจบัญชีและบันทึกต่าง ๆ ตรวจสอบกระบวนการทรัพย์สินหรือสถานที่ของบุคคลเพื่อจะประเมินว่ามีการปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่

อำนาจของเจ้าพนักงาน

(2) เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ ตรวจบัญชีและตรวจสอบที่ต่าง ๆ ให้เจ้าพนักงาน มีอำนาจ

(a) ภายในบ้านของผู้ต้องหา (3), เข้าไปในสถานที่ใดซึ่งเจ้าพนักงานเชื่อโดยสูงชิดว่าบุคคลได้เก็บบันทึกหรือดำเนินการใด ๆ ที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายนี้

(b) สั่งให้หยุดการส่งมอบ หรือสั่งให้เคลื่อนย้ายไปยังสถานที่เพื่อการตรวจสอบ

(c) สั่งให้บุคคลใดมาให้การระหว่างการตรวจสอบ ตรวจบัญชี หรือตรวจสอบที่ และสั่งให้บุคคลใดตอบคำถามที่เกี่ยวข้องและให้ความช่วยเหลือเจ้าพนักงานตามสมควร

(d) เปิดหรือดำเนินการให้เปิดก็อกหรือชุดรับน้ำได้ที่เจ้าพนักงานเชื่อโดยมีเหตุสมควรว่าจะบรรจุวัตถุใดที่อาจจะอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายนี้

(e) เก็บตัวอย่างสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และ

(f) ยึดสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เจ้าพนักงานเห็นว่ามีการฝ่าฝืนกฎหมายนี้

การได้รับมอบอำนาจไว้ล่วงหน้า

(3) หากสถานที่ใดที่กล่าวถึงใน (2)(a) เป็นสถานที่เจ้าพนักงานไม่อาจเข้าไปในสถานที่ดังกล่าวได้หากไม่ได้รับความยินยอม เว้นแต่มีหมายที่ออกตาม (4)

⁴⁷ Excise Act, 2001. มาตรา 218.

หมายอนุมติให้เข้าไปยังสถานที่

(4) A ศักดิ์อันจากออกหมายให้เข้ามาเจ้าพนักงานเข้าไปในสถานที่ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหมายได้ หากปรากฏข้อมูลภายในสถานที่ทำการได้ส่วนคำร้องที่ยื่นโดยรัฐมนตรีฝ่ายเดียวว่า

- (a) มีเหตุอันควรเชื่อว่าสถานที่ดังกล่าวมีลักษณะตาม (2)(a);
- (b) มีความจำเป็นในการเข้าไปในสถานที่ดังกล่าวเพื่อประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดในการจัดการหรือบังคับตามกฎหมายนี้;
- (c) การจะเข้าไปยังสถานที่ดังกล่าวได้รับการปฏิเสธหรือเชื่อว่าจะถูกปฏิเสษจากเจ้าของ

ส่วนภัยสรรพสามิตสำหรับสุราที่จัดเก็บโดย Excise Tax Act เป็นการจัดเก็บภัยสรรพสามิตที่ไม่ควบคุมการผลิตและจำหน่าย เรียกเก็บจากสินค้าประเภท ก้าช เครื่องปรับอากาศที่ใช้ในรถยนต์ เครื่องประดับที่เรียกว่า จิวเวลรี่ เครื่องสำอาง วิทยุ ภายน้ำสินค้าและบริการ ภัยการเดินทางโดยเครื่องบิน FST ภัยผู้บุกรุกหรือภัยข้ายหรือภัยการค้านั้นเองเรียกเก็บจากฐานราคาจากโรงงาน⁴⁸

เมื่อพิจารณาจากลักษณะกฎหมายของประเทศไทยและประเทศไทย จะเห็นได้ว่านี้ความแตกต่างกันหลายประการ

ก. ภัยสรรพสามิตของประเทศไทยและภัยสรรพสามิตของประเทศไทยเป็นภัยสำหรับการผลิตและนำเข้าสินค้า ผู้มีหน้าที่เสียภัยจึงเป็นผู้ผลิตและผู้นำเข้าซึ่งสินค้าที่กำหนดไว้อย่างไรก็ตาม กฎหมายของประเทศไทยได้กำหนดไว้เพื่อเตือนว่าสินค้าที่ผลิตในประเทศไทยและนำเข้าซึ่งผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าได้ข้ายให้แก่ผู้ขายส่งที่ได้รับใบอนุญาต ยังไม่มีความรับผิดชอบที่จะต้องเสียภัย แต่เมื่อผู้ขายส่งที่รับใบอนุญาตได้ขายนำเข้าให้แก่ผู้อื่น เช่น หน้าที่เสียภัยก็จะเกิดขึ้นซึ่งผู้มีหน้าที่เสียภัยคือผู้ขายส่งที่รับใบอนุญาตดังกล่าว แต่กฎหมายสรรพสามิตของไทยไม่ว่าผู้นำเข้าจะขายสินค้าให้แก่ผู้ใดก็ไม่เป็นเหตุให้มีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ในการเสียภัยก็ยังคงเป็นหน้าที่ของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า

ข. ภัยสรรพสามิตของประเทศไทย โดยทั่วไปกำหนดให้คำนวณภัยตามมูลค่าหรือปริมาณของสินค้า แต่โดยส่วนใหญ่จะเป็นการคำนวณภัยโดยใช้ฐานภัยและอัตราภัยตามราคาขายนั้นจะรวมค่าใช้จ่ายอื่นใดที่ผู้ซื้อต้องชำระให้แก่ผู้ขายนอกเหนือจากราคาสินค้าไม่ว่าจะชำระในเวลาเดียวกับการชำระราคาสินค้าหรือไม่ และไม่รวมถึงค่าโฆษณา ค่าบริการ ค่าประกัน

⁴⁸ วันนี้ขึ้นตั้งวิจิตร. เล่มเดิม. หน้า 110-111.

และค่าธรรมเนียมอื่นใดที่ผู้ขายเรียกเก็บจากผู้ซื้อด้วย ตลอดจนกำหนดให้รวมภาษีสรรพสามิตที่ต้องชำระไว้ในฐานภาษีด้วย

ส่วนราคาที่ใช้ในการคำนวณภาษีสำหรับสินค้านำเข้า คือราคาน้ำหนักที่ใช้ในการคำนวณภาษีศุลกากร บวกด้วยภาษีศุลกากรที่ต้องชำระสินค้านั้น นอกจากนี้ ราคาขายของสินค้าทั้งที่ผลิตในประเทศและนำเข้าจะรวมทั้งมูลค่าของหีบห่อ กล่อง ขวด หรือภาชนะบรรจุอื่นๆ ด้วย แต่ราคาสินค้าที่ผลิตในประเทศจะไม่รวมค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่ผู้ผลิตสินค้าจะต้องจ่ายให้แก่รัฐ เช่น ค่าธรรมเนียมในการตรวจสอบสินค้า หรือค่าธรรมเนียมในการปิดแสตนป์หรือเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีสำหรับสินค้า เป็นต้น ไว้ในฐานที่ใช้คำนวณภาษีด้วย

เมื่อเปรียบเทียบกับฐานภาษีสรรพสามิตของประเทศไทยแล้วจะเห็นได้ว่ามีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ในกรณีสินค้าที่ผลิตในประเทศ ภาษีสรรพสามิตของประเทศไทยคณาดาจะกำหนดนิยามของราคาขายไว้โดยชัดแจ้งว่ารวมถึงค่าใช้จ่ายในเรื่องใดบ้าง ส่วนภาษีสรรพสามิตของในประเทศไทยกำหนดให้ถือราคาขาย ณ โรงงานอุตสาหกรรม หรือราคาขาย ณ สถานที่ผลิตเป็นฐานในการคำนวณภาษี แต่มิได้กำหนดบทนิยามไว้ชี้งำนให้ไม่มีความชัดเจน สำหรับฐานภาษีในกรณีสินค้านำเข้านั้นจะใช้หลักเกณฑ์เดียวกันทั้งของประเทศไทยและประเทศคณาดาคือใช้ราคาน้ำหนักที่เป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษีศุลกากรบวกด้วยภาษีศุลกากรที่ต้องชำระ แต่มีข้อที่ต่างกันคือภาษีสรรพสามิตของประเทศไทยจะรวมภาษีสรรพสามิตที่พึงต้องชำระไว้ในฐานภาษีสำหรับสินค้านำเข้าด้วย

ค. กฎหมายภาษีสรรพสามิตของประเทศไทยคณาดาได้กำหนดกรณีที่ความรับผิดในอันจะต้องเสียภาษีซึ่งไม่เกิดขึ้นด้วย ซึ่งของไทยมิได้กำหนดไว้ดังนี้

- สินค้าที่ผู้ผลิตซึ่งได้รับใบอนุญาต จำหน่ายให้แก่ผู้ผลิตซึ่งได้รับใบอนุญาตอีกคนหนึ่ง เพื่อนำไปเป็นส่วนประกอบในการผลิตสินค้าอีกประเภทหนึ่ง

- สินค้าที่นำเข้าโดยผู้ผลิตซึ่งได้รับใบอนุญาตเพื่อนำไปใช้ในการผลิตสินค้าอื่น

- สินค้าที่นำเข้าโดยผู้ขายส่งซึ่งได้รับอนุญาตซึ่งมิได้นำไปใช้เองหรือให้บุคคลอื่นเช่า

- สินค้าที่ผู้ผลิตซึ่งได้รับใบอนุญาต จำหน่ายให้แก่ผู้ขายส่งซึ่งได้รับใบอนุญาตที่ได้นำไปใช้เองหรือให้บุคคลอื่นเช่า

- สินค้าที่ผู้ขายส่งซึ่งได้รับใบอนุญาต จำหน่ายให้แก่ผู้ผลิตซึ่งได้รับใบอนุญาตเพื่อนำไปใช้ในการผลิตสินค้าอื่น

ซึ่งกฎหมายภาษีสรรพสามิตของประเทศไทยกำหนดให้ความรับผิดในอันที่จะเสียภาษีเกิดขึ้นทันทีเมื่อนำสินค้าออกจากโรงงานอุตสาหกรรมหรือคลังสินค้าทัณฑ์บน ไม่ว่าจะนำไปใช้

ในการใด แม้การขายสินค้าให้แก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมรายอื่นเพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุคุบหรือส่วนประกอบในการผลิตสินค้าก็ยังมีหน้าที่ต้องเสียภาษี แต่จะได้รับการลดหย่อน หรือเครดิตภาษีที่ได้เสียภาษีไว้แล้วในภายหลังตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้⁴⁹

จากการศึกษากฎหมายภาษีสรรพสามิตรของประเทศแคนาดา (Excise Act Excise Act, 2001 Excise Tax Act) เห็นว่ามีความแตกต่างจากพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามสุราล้วนของประเทศแคนาดาเปรียบเทียบกับประเทศไทย

สาระสำคัญ	ประเทศไทย	ประเทศแคนาดา
1. หน่วยงานปราบปรามสุราเดือนที่บังคับใช้กฎหมายภาษีสรรพสามิตร	กรมสรรพสามิตร	1. Canada Revenue Agency (CRA) 2. Royal Canadian Mounted Police (RCMP) 3. Canada Border Service Agency (CBSA)
2. การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน	กรมสรรพสามิตร กรมศุลกากร กรมสอบสวนคดีพิเศษ	Canada/U.S. Integrated Border Enforcement Teams (IBETs)
3. ผู้มีหน้าที่เสียภาษี	ไม่ว่าผู้นำเข้าจะขายสินค้าให้แก่ผู้ใดก็ไม่เป็นเหตุให้มีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ในการเสียภาษีก็ยังคงเป็นหน้าที่ของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า	ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า ผู้ให้บริการผู้ขายส่งที่ได้รับใบอนุญาต ความรับผิดชอบขึ้นเมื่อมีการส่งมอบสินค้าที่ขายหรือมีการโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้า ในกรณีที่ผู้ผลิตใช้สินค้านั้นเอง ความรับผิดชอบขึ้นเมื่อสินค้าถูกนำไปใช้

⁴⁹ ประภาศ คงอธิบดี ฯ. เล่มเดิม. หน้า 466-468.

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

สาระสำคัญ	ประเทศไทย	ประเทศแคนาดา
4. ฐานภาษี	<p>กล้วยคือ ก้าวคือ ในกรณี สินค้าที่ผลิตในประเทศไทย ราคาขาย ณ โรงงานอุตสาหกรรม หรือ ราคาขาย ณ สถานที่ผลิตเป็นฐาน ในการคำนวณภาษี แต่ไม่ได้ กำหนดบทนิยามไว้ซึ่งทำให้ไม่มี ความชัดเจน</p> <p>สำหรับฐานภาษีในกรณีสินค้า นำเข้านั้น จะใช้หลักเกณฑ์ เดียวกันคือใช้ราคาน้ำหนักที่ ในการคำนวณภาษีคุลการบวกค่าวัสดุ ภาษีคุลการที่ต้องชำระ แต่มีข้อ ที่ต่างกันคือภาษีสรรพสามิตของ ประเทศไทยจะรวมภาษี สรรพสามิตที่เพิ่งต้องชำระไว้ใน ฐานภาษีสำหรับสินค้านำเข้าด้วย</p>	<p>โดยทั่วไปกำหนดให้คำนวณภาษี ตามมูลค่าหรือปริมาณของสินค้า แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการคำนวณภาษีโดยใช้ฐานภาษีและอัตราภาษีตามราคาขายนั้นจะกำหนด นิยามชัดแจ้งจะรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ผู้ซื้อต้องชำระให้แก่ผู้ขาย นอกเหนือจากราคาสินค้าไม่ว่าจะ ชำระในเวลาเดียวกับการชำระ ราคาสินค้าหรือไม่ และไม่ รวมถึงค่าโฆษณา ค่าบริการ ค่า ประกัน และค่าธรรมเนียมอื่นใด ที่ผู้ขายเรียกเก็บจากผู้ซื้อค่วย ตลอดจนกำหนดให้รวมภาษี สรรพสามิตที่ต้องชำระไว้ในฐาน ภาษีด้วย</p> <p>ส่วนราคาน้ำหนักที่ใช้ในการคำนวณภาษี สำหรับสินค้านำเข้า คือราคาน้ำหนักที่ ใช้ในการคำนวณภาษีคุลการ บวกค่าวัสดุภาษีคุลการที่ต้องชำระ สินค้านำเข้า นอกจากนี้ ราคาขาย ของสินค้าทั้งที่ผลิตในประเทศไทย และนำเข้าจะรวมทั้งมูลค่าของหิน ห่อ กล่อง ขวด หรือภาชนะบรรจุ อื่นๆ ด้วย แต่ราคาน้ำหนักที่ผลิต ในประเทศไทยไม่รวม ค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่ผู้ผลิต</p>

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

สาระสำคัญ	ประเทศไทย	ประเทศแคนาดา
		สินค้าจะต้องจ่ายให้แก่รัฐ เช่น ค่าธรรมเนียมในการตรวจสอบ สินค้า ในการปิดแพตตาบ์หรือ เครื่องหมายแสดงการเดิมพันที่ สำหรับสินค้า เป็นต้น ไว้ในฐานที่ ใช้คำนวนภาษีด้วย
5. บทกำหนดโทษ	ความผิดฐานทำสูรากลั่นหรือมี ภายนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำ สูราโดยไม่ได้รับอนุญาต มีอัตรา โทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือ ปรับไม่เกิน 5,000 บาทหรือทั้งจำ ทั้งปรับ	ผู้ผลิตสุรา ผู้บรรจุผลิตภัณฑ์สุรา ผู้ครอบครองอุปกรณ์การกลั่นสุรา ^{โดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องถูก} ปรับไม่ต่ำกว่า \$ 50,000 และไม่ เกิน \$ 1,000,000 หรือจำคุกไม่ เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ
6. อำนาจของ เจ้าพนักงานในการขอ หมายเข้าไปใน เคหสถาน	ไม่มีบทบัญญัติให้ไว้โดยเฉพาะ ในการให้อำนาจแก่เจ้าพนักงาน สรรพาสามि�ตเข้าไปตรวจสอบ ตรวจบัญชีและบันทึกต่าง ๆ ตรวจคุณภาพน้ำยาที่ห้องน้ำ ^{ห้องน้ำที่ห้องน้ำเพื่อจะประเมิน} สถานที่ของบุคคลเพื่อว่ามีการปฏิบัติตาม กฎหมายหรือไม่หรือในการสั่งให้ หยุดการส่งมอบ หรือสั่งให้ เคลื่อนย้ายไปยังสถานที่เพื่อการ ตรวจสอบ สั่งให้บุคคลใดมาให้ การระหว่างการตรวจสอบ ตรวจ บัญชี หรือตรวจสอบที่ และสั่ง ให้บุคคลได้ตอบคำถามที่ เกี่ยวข้องและให้ความช่วยเหลือ	Excise Act,2001 บัญญัติไว้ โดยเฉพาะให้เจ้าพนักงานมี อำนาจเข้าไปตรวจสอบ ตรวจ บัญชีและบันทึกต่าง ๆ ตรวจคุณ ภาพน้ำยาที่ห้องน้ำเพื่อจะประเมิน ว่ามีการปฏิบัติตามกฎหมาย หรือไม่ หากเข้าไปในเคหสถาน ที่ไม่ได้รับความยินยอมต้องขอ หมายจากศาล ไว้ล่วงหน้า โดยศาลมีอำนาจออกหมายให้ อำนาจเจ้าพนักงานเข้าไปใน เคหสถานตามเงื่อนไขที่กำหนด ไว้ในหมายได้ หากปรากฏข้อมูล ภายใต้การสาธารณูปการ

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

สาระสำคัญ	ประเทศไทย	ประเทศแคนาดา
	<p>เข้าพนักงานตามสมควร ให้เปิดหรือดำเนินการให้เปิดก็อก หรือชุดรับน้ำได้ที่เข้าพนักงานเชื่อม โดยมีเหตุสมควรว่าจะบรรจุวัตถุ ใดที่อาจจะอยู่ภายในได้บังคับ กฎหมายนี้และในการเดินทางเข้าไป ในสถานที่ เข้าพนักงานต้องขอ หมายค้นจากศาลเสียก่อน เป็นไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา 69 และ มาตรา 92</p>	<p>ได้ส่วนคำร้องที่ยื่นโดยรัฐมนตรี ฝ่ายเดียวว่า</p> <p>(1) มีเหตุอันควรเชื่อว่าสถาน ดังกล่าวมีลักษณะที่เข้าพนักงาน เชื่อมโดยสุจริตว่าบุคคลได้เก็บ บันทึกหรือดำเนินการใด ๆ ที่อยู่ ภายในบังคับของกฎหมายนี้</p> <p>(b) มีความจำเป็นในการเข้าไปใน สถานที่ดังกล่าวเพื่อประโยชน์ ของหนึ่งอย่างใดในการจัดการ หรือบังคับตามกฎหมายนี้</p> <p>(c) การจะเข้าไปยังสถาน ดังกล่าวได้รับการปฏิเสธหรือเชื่อ ว่าจะถูกปฏิเสธจากเจ้าของ การที่กฎหมายสาธารณูปมิตรนี้ บัญญัติไว้โดยเฉพาะเจ้าของทำ ให้การปฏิบัตินี้ที่ของเจ้า พนักงานเกิดความชัดเจนในการ ขอหมายเพื่อเข้าไปในสถาน ดังกล่าว</p>

3.3 กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในต่างประเทศ

แนวคิดในการกำหนดความผิดมูลฐานของประเทศต่างๆ นั้นเมื่อว่าจะมีที่มาแตกต่างกันแต่ส่วนใหญ่จะเป็นผลสืบเนื่องมาจากอาชญากรรมทางการเงินโดยเฉพาะกระบวนการในการสร้างรายได้จากอาชญากรรมประเทศต่างๆ ที่สำคัญอันได้แก่กระบวนการค้ายาเสพติด การหลบเลี่ยงภาษี การก่อการร้าย รวมตลอดถึงการประกอบอาชญากรรมที่เป็นความผิดอาญาและนำรายได้มหาศาลมาเข้าสู่กระบวนการฟอกเงินในระบบของสถาบันการเงินต่างๆ ในตลาดการเงินเพื่อแสดงให้เห็นว่า เป็นเงินที่ได้มาโดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะยับยั้งการกระทำการดังกล่าวโดยวิธีการสืบหาแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำความผิด (identification) หรือการทำให้เงินหรือทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน (civil forfeiture) หรือแนวคิดในเรื่องการให้อำนาจรัฐในการยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินนั้น (seizure) อย่างไรก็ตามรายได้และกำไรของเงินหรือทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำความผิดมีจำนวนมากขึ้นเท่าไรความลับซับซ้อนของกระบวนการในการฟอกเงินย่อมมีมากขึ้นเท่านั้น อันเป็นผลให้การสืบหาแหล่งที่มาของเงินและทรัพย์สินยิ่งมีความยุ่งยากและลับซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จึงทำให้รัฐต้องออกบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวกับการฟอกเงินอุดหนาใช้บังคับ⁵⁰ โดยการออกบทบัญญัติที่เป็นความผิดมูลฐานขึ้นใช้บังคับแตกต่างกันออกไป ในที่นี้จะยกถ้วนถึงการกำหนดความผิดมูลฐานของบางประเทศเท่านั้นอันได้แก่

3.3.1 ประเทศไทย

ประเทศไทยอเมริกาถือเป็นต้นแบบของแนวคิดในเรื่องการกำหนดให้มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการฟอกเงินขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินของประเทศไทย สารัชธรรมรัฐมนตรี 3 ฉบับ ดังนี้⁵¹

1) Federal Crimes and Criminal Procedure ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

(1) การกระทำการหรือพยายามกระทำการ สนับสนุนหรือช่วยเหลือในการกระทำความผิด เกี่ยวกับการเงิน ปลดปล่อยเรือนักการกระทำความผิด หลักเลี้ยงไม่รายงานการโอนเงิน มีโทษปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญสหรัฐ หรือสองเท่าของมูลค่าของทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องสูดแต่จำนวนไม่เกิน จะมากกว่า หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

⁵⁰ สุทธิชัย จิตรวาณิช. (2538, ตุลาคม-ธันวาคม). “กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินของประเทศไทย สารัชธรรมรัฐมนตรี.” ฤทธิพาก, 4, 42. หน้า 151 - 152.

⁵¹ วีระพงษ์ บุญญิศา. “กฎหมายป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน: ศึกษากรณี “ความผิดมูลฐาน” ของประเทศไทยสารัชธรรมรัฐมนตรีและอสเตรเลีย.” วารสารกฎหมาย, 20, 3. หน้า 68-77.

(2) การกระทำหรือพยายามนำเข้าหรือนำออกไปซึ่งตราสารหรือเอกสารทางการเงิน (monetary instrument) เช่น เงินตราของต่างประเทศ เช็คเดินทาง เห็นด้วยธนาคาร ตัวเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน เป็นต้น มีไทยปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญสหรัฐ หรือสองเท่าของมูลค่า้นี้สุดแต่จำนวนไหนจะสูง กว่ากัน หรือจำนวนไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำนวนปรับ

(3) ผู้กระทำความผิดทั้ง 2 กรณีดังที่กล่าวมาด้านบนนี้ต้องรับผิดทางแพ่ง ไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินนั้นหรือไม่เกิน 10,000 เหรียญสหรัฐ

สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้มีลักษณะเป็นบทกำหนดโทษเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเงินรวมทั้งการนำเข้าหรือการนำออกซึ่งตราสารหรือเอกสารทางการเงิน ประเภทต่างๆ โดยเฉพาะ ซึ่งยังไม่เป็นการบ่งชี้ว่าเป็นความผิดมูลฐานอย่างชัดเจน

2) Bank Secrecy Act 1970 (BSA)

กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการพิสูจน์ทราบแหล่งที่มาของเงิน ปริมาณเงิน และความเคลื่อนไหวของกระแสการเงินที่นำเข้าหรือนำออกนอกประเทศหรือที่ฝากไว้ในธนาคารหรือสถาบันการเงินเพื่อช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถตรวจสอบและสืบสวนผู้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายได้โดยมิต้องอาศัยข้อมูลจากธนาคารต่างประเทศเนื่องจากในหลายประเทศมีกฎหมายคุ้มครองความลับธนาคารที่ถือว่าข้อมูลของธนาคารเป็นความลับไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลในบัญชีของลูกค้าได้ การเปิดเผยข้อมูลของลูกค้าโดยไม่ได้รับอนุญาตจากลูกค้าถือเป็นความผิดทางอาญา ด้วยเหตุนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาจึงไม่ได้รับความร่วมมือจากธนาคารต่างประเทศในการสืบสวนพฤติกรรมผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย ดังนั้น Bank Secrecy Act 1970 (BSA) จึงบัญญัติขึ้นเพื่อใช้เป็นมาตรการในการติดตามการฝากเงินผ่านทางสถาบันการเงิน ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

(1) กำหนดให้สถาบันการเงินต้องรู้จักลูกค้าที่มาติดต่อทำธุรกรรมผ่านสถาบันการเงิน โดยลูกค้าต้องแสดงตนและที่อยู่จริง ไม่อนุญาตให้มีการเปิดบัญชีโดยมีการใช้ชื่อปลอมหรือใช้นามแฝง

(2) กำหนดให้สถาบันการเงินจัดทำและเก็บรักษาบันทึกข้อมูลทางการเงินไว้เป็นเวลา 5 ปี ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

(3) กำหนดให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินรวมทั้งบุคคลธรรมดารายงานข้อมูลทางการเงินประเภทต่าง ๆ ต่อหน่วยงานของรัฐ และมีบทกำหนดโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายทั้งทางแพ่ง และทางอาญา

สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ เป็นการกำหนดความผิดมูลฐานเกี่ยวกับความลับของธนาคาร โดยเฉพาะ และการที่รัฐต่างๆ นำกฎหมายฉบับนี้มาใช้เพื่อคุ้มครองการตรวจสอบในการฝากเงินต่อสถาบันการเงิน พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญาเพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการสกัดกันและตีบสวนเกี่ยวกับเรื่องความลับของธนาคาร

3) Money Laundering Control Act 1986 (MLCA)

เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ. 1986 ได้มีการประกาศใช้กฎหมาย Anti-Drug of 1986 ส่วน H ตอนที่ 1 ของกฎหมายดังกล่าว ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนามว่า “กฎหมายการควบคุมการฟอกเงิน” (Money Laundering Control Act of 1986 หรือ MLCA) ซึ่งเป็นการประกาศใช้ฐานความผิดเพื่อต่อต้านอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดห้ามการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินในลักษณะกว้างๆ จากการโอนเงินที่ได้มาโดยการประกอบอาชญากรรม และผู้กระทำต้องมีเจตนาที่จะสนับสนุนการกระทำที่มิชอบด้วยกฎหมายหรือรู้ว่าการโอนเงินนั้นได้กระทำไปโดยมีเจตนาที่จะปกปิดแหล่งที่มาหรือเข้าของเงินหรือการควบคุมเงินหรือหลบเลี่ยงการรายงานการโอนเงิน นอกจากนี้กฎหมายฉบับนี้ยังเน้นเจตนาในใจของผู้กระทำความผิดด้วย ดังนั้นขอบเขตของกฎหมายฉบับนี้จึงใช้บังคับแก่นุคคลทั่วไปและสถาบันการเงินสำหรับการโอนรายได้อันมิชอบด้วยกฎหมาย

จากการศึกษากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาทั้ง 3 ฉบับพบว่ากฎหมาย Federal Crimes and Criminal Procedure นั้น มีลักษณะเป็นบทกำหนดโทษซึ่งไม่บ่งชี้ความผิดมูลฐานอย่างชัดเจน แต่กฎหมาย Bank Secrecy Act 1970 (BSA) นั้นได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้โดยความผิดมูลฐานของกฎหมายดังกล่าวคือความผิดเกี่ยวกับความลับของธนาคาร โดยเฉพาะ ส่วนความผิดมูลฐานของกฎหมาย Money Laundering Control Act of 1986 (MLCA) นั้น ไม่ได้กำหนดไว้โดยเด็ดขาดจะเป็นเพื่อเน้นการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่ง แต่จะกำหนดความผิดมูลฐานไว้เป็นจำนวนมากในลักษณะกว้างๆ เพื่อให้ครอบคลุมเรื่องการโอนเงินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรม

เมื่อพิจารณาความผิดมูลฐานของประเทศไทยพบว่าประเทศไทยได้กำหนดฐานความผิดที่เกี่ยวกับการกระทำการที่มิชอบด้วยกฎหมายไว้ในลักษณะกว้างๆ เพื่อเป็นการครอบคลุมความผิดจำนวนมากให้เป็นความผิดมูลฐาน และเหตุที่ประเทศไทยกำหนดความผิดมูลฐานไว้เป็นจำนวนมากนั้นก็เพื่อให้ครอบคลุมการกระทำความผิดให้มากที่สุดเพื่อวัดถูประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้มีประสิทธิภาพนั่นเอง และการกำหนดความผิดมูลฐานของประเทศไทยนั้นมักจะพิจารณาจากการกระทำความผิดที่เงินเป็นปัจจัย

สำคัญ กือ เป็นความผิดในความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทยและผลร้ายของการผิดดังกล่าว นั้นจะมีส่วนทำลายสัมคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นสำคัญ หากเปรียบเทียบกับความผิดมูลฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยแล้วประเทศไทยได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้เพียง 8 ฐานความผิดเท่านั้น ซึ่งกือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับความผิดมูลฐานของประเทศสหรัฐอเมริกา

3.3.2 ประเทศไทยอสเตรเลีย

ประเทศไทยอสเตรเลีย มีโครงสร้างทางการเงินและสภาพภูมิศาสตร์ที่เอื้ออำนวยต่อการที่ผู้กระทำความผิดจะนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดไปเปลี่ยนสภาพเพื่อปกปิดการกระทำความผิดและเพื่อหาผลประโยชน์เพิ่มเติม เพราะเป็นประเทศที่มีศูนย์กลางทางการเงินที่ใหญ่ที่สุดในโลก ด้วยเหตุนี้รัฐบาลออสเตรเลียจึงได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขึ้นเพื่อใช้บังคับ โดยประเทศไทยอสเตรเลียได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 4 ฉบับ ได้แก่⁵²

1) Customs Act 1901

กฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้รัฐมีอำนาจในการยึดรายได้ที่มาจากการซื้อขายยาเสพติด ไม่ว่ารายได้นั้นจะเป็นเงินสด เช็ค หรือทรัพย์สินก็ตาม (ตามมาตรา 229 A) รวมทั้งให้อำนาจศาลในการสั่งปรับได้สูงที่สุด ประ โยชน์ที่ได้รับจากการซื้อยาเสพติด (ตามมาตรา 243) อย่างไรก็ตามกฎหมายฉบับนี้มิได้กำหนดไว้ให้ชัดเจนถึงความผิดมูลฐานที่เกี่ยวกับยาเสพติด โดยตรงแต่อาจถือได้ว่าเป็นความผิดมูลฐานโดยอ้อม เพราะกฎหมายฉบับนี้ไม่ได้ลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด เพียงแต่ให้อำนาจรัฐในการยึดทรัพย์สินและให้อำนาจศาลสั่งปรับเท่านั้น

2) Proceeds of Crime Act 1987

กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ตำรวจนัก รวมทั้งศาลสถิตย์คุ้มครองในการขอให้สถาบันการเงินส่งข้อมูลของผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่กำลังจะกระทำความผิดซึ่งอาจเป็นอาชญากรรมรุนแรง (serious offence) ซึ่งได้แก่ความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด การร่วมกันฉ้อโกง การฟอกเงินและการลักทรัพย์ หรือแสดงว่าบุคคลนั้นได้รับหรือกำลังจะได้รับผลประโยชน์ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำความผิดดังกล่าว

⁵² วีระพงษ์ บุญโญกาส. เล่มเดิม. หน้า 78-81.

แม้ว่า Proceeds of Crime Act 1987 มิได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้โดยชัดแจ้ง แต่กฎหมายฉบับนี้ได้ยกตัวอย่างการกระทำความผิดข้อหาขั้นรุนแรง (serious offence) ไว้จึงอาจกล่าวได้ว่าความผิดมูลฐานตามกฎหมายฉบับนี้คือการกระทำความผิดข้อหาขั้นรุนแรงโดย เกลื่อนกลืนไปกับมาตรการการใช้อำนาจของรัฐในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น

3) Financial Transaction Report Act 1988

กฎหมายฉบับนี้เดิมเรียกว่า Cash Transaction Report Act 1988 (CTT Act) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน ค.ศ.1988 โดยมีวัตถุประสงค์และหลักการครอบคลุมถึงธุกรรมเกี่ยวกับการเงินทุกประเภทไม่จำกัดเฉพาะทรัพย์สินในรูปแบบที่เป็นเงินสดเท่านั้น และมีเจตนาณณ์เพื่อเป็นเครื่องมือของเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดต่างๆ เช่น การหลักเลี่ยงภาษี การกระทำความผิดตามกฎหมายหุ้นส่วนบริษัท การฟอกเงินจากการค้ายาเสพติด และจากองค์กรอาชญากรรมเป็นต้น และได้เปลี่ยนชื่อจาก Cash Transaction Report Act 1988 (CTT Act) มาเป็น Financial Transaction Report Act 1988 (FTR Act) เนื่องจากมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายโดยกำหนดให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินมีหน้าที่รายงานคำสั่งการโอนเงินระหว่างประเทศต่อหน่วยงานที่เรียกว่า “Australian Transaction Report and Analysis Centre (Austrac)” นอกจากนี้ Financial Transaction Report Act 1988 (FTR Act) ยังได้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการสืบสวนเกี่ยวกับการทำธุกรรมทางการเงินทั้งในและนอกประเทศไทยพร้อมกับช่วยเจ้าหน้าที่ของรัฐในการสืบสวน สอบสวนโดยไม่มีการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแต่อย่างใด

4) Telecommunications Act 1991

กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถขอหมายศาลเพื่อดักฟังทางโทรศัพท์ได้เฉพาะในคดีที่สำคัญๆ และมีลักษณะที่ร้ายแรง เช่น คดีมาตกรรม ยาเสพติด การลักพาตัว การหลบเลี่ยงภาษี serious fraud หรือ serious revenue เป็นต้น กฎหมายฉบับนี้จึงเป็นกฎหมายที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐในการปฏิบัติงานเพื่อตรวจสอบหาข้อมูลและป้องกันพร้อมทั้งรับทราบข้อมูลที่จำเป็นในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด เช่น กัน

จากการศึกษากฎหมายทั้ง 4 ฉบับของประเทศไทยเตรียมดังกล่าวพบว่ากฎหมายของประเทศไทยสเตรเลียจะมุ่งเน้นไปในด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยการออกกฎหมายที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นส่วนใหญ่ โดยมิได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้โดยตรงและชัดแจ้ง ซึ่งแตกต่างกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ของประเทศไทยที่ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้ชัดเจนจำนวน 8 ความผิดมูลฐาน แต่มีข้อสังเกตว่า กฎหมายของประเทศไทยอสเตรเลียได้กำหนดลักษณะของการกระทำความผิดที่เป็นข้อหารุนแรง (serious offence) ไว้ เช่น การค้ายาเสพติด การร่วมกันฉ้อโกง การฟอกเงินและการหลักเลี้ยงภาษี เป็นต้น ซึ่งเป็นการกำหนดไว้ในลักษณะกว้างๆ เท่านั้น

3.3.3 ประเทศไทยได้ห้ามมิภัยหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินคือ Money Laundering Control Act 1996 ประกาศเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2539 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2540 ซึ่งมีบทบัญญัติทั้งสิ้น 15 มาตรา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะควบคุมการฟอกเงินและปราบปรามอาชญากรรมร้ายแรง พร้อมกับได้กำหนดบทนิยามเกี่ยวกับการฟอกเงินและไทยที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดทั้งในทางเพ่งและทางอาญา ส่วนความผิดมูลฐานของการฟอกเงินนั้นจะเน้นอาชญากรรมที่ร้ายแรง ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 3 แห่ง Money Laundering Control Act 1996 ดังนี้

มาตรา 3 อาชญากรรมร้ายแรงที่อ้างถึง ตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่

1. อาชญากรรมที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างต่อไปเป็นเวลา 5 ปี หรือมากกว่านั้น
2. อาชญากรรมที่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาของได้ห้าม ตาม

มาตรา 201 I, มาตรา 240 III, มาตรา 241 II, มาตรา 243 I, มาตรา 296 I, มาตรา 297 I, มาตรา 300 I, มาตรา 340, มาตรา 345

3. อาชญากรรมที่กำหนดไว้ในมาตรการเพื่อป้องกันการค้ายาเสพติดและวัยรุ่น ตาม มาตรา 23 II, IV & V, มาตรา 27 II

4. อาชญากรรมที่เป็นความผิดตามกฎหมายควบคุมอาชีวบัญญัติ วัตถุระเบิด และอาชีวมีค ในมาตรา 8 I & II, มาตรา 10 I & II, มาตรา 11 I & II

5. อาชญากรรมที่เป็นความผิดตามกฎหมายเพื่อลงโทษการลักลอบขนสินค้านานาชาติ ในมาตรา 2 I & II, มาตรา 3 I & II

6. อาชญากรรมที่ขัดต่อพระราชบัญญัติการควบคุมการซื้อขายหลักทรัพย์ ตามมาตรา 171 และมาตรา 175

7. อาชญากรรมที่เป็นความผิดตามกฎหมายธนาคารตามมาตรา 125 I

8. อาชญากรรมที่เป็นความผิดตามกฎหมายล้มละลาย รวมทั้งการผิดกฎหมายสั่ง และการขายที่ผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาททั้งภายในและนอก

คืนดีในสิ่งที่ทางราชการอนุรักษ์ประชาชนจีน ตามมาตรา 154 และมาตรา 155 (เว้นแต่การประกอบอาชญากรรมดังกล่าวจะไม่ถูกลงโทษตามกฎหมายของสถานที่ประกอบอาชญากรรมนั้นๆ)⁵³

จะเห็นได้ว่า ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยได้หัวนี้ ได้กำหนดความผิดมูลฐานในลักษณะที่ครอบคลุมความผิดทุกประเภท ที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างต่อเนื่องเวลา 5 ปีหรือมากกว่านั้น ไม่เฉพาะเจาะจงเรื่องหนึ่งเรื่องใด ตามข้อ 1. อีกทั้งยังได้กำหนดให้การประกอบอาชญากรรมที่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยได้หัวนี้ ตามข้อ 2. และความผิดมูลฐานที่มีลักษณะเป็นการเฉพาะ ตามข้อ 3. ถึงข้อ 8. ทั้งนี้ เพื่อให้ครอบคลุมความผิดที่เกิดขึ้นและเพื่อประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งแตกต่างจากการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทย ที่กำหนดความผิดมูลฐานในลักษณะที่เป็นการเฉพาะเจาะจงไว้เพียง 8 ความผิดมูลฐานเท่านั้น

3.3.4 ประเทศไทย

ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน 2 ฉบับคือ

1) Anti-Money Laundering Act 2001

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้มากกว่า 100 ฐานความผิดอันเช่น ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา, ความผิดตามกฎหมายยาเสพติด, ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับระเบิด, ความผิดตามกฎหมายอาวุธปืน, ความผิดตามกฎหมายอุตสาหกรรม, ความผิดตามกฎหมายประกันภัย, ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการลักพาตัว, ความผิดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการคờร์รัปชั่น, ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับธนาคารและสถาบันการเงิน, ความผิดตามกฎหมายการพนัน, ความผิดตามกฎหมายเด็ก, ความผิดตามกฎหมายบริษัท, ความผิดตามกฎหมายลิขสิทธิ์, ความผิดตามกฎหมายวัสดุรับเบิดและอาวุธ, ความผิดตามกฎหมายศุลกากร, ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินตรา, ความผิดตามกฎหมายความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรม⁵⁴ เป็นต้น นอกจากนี้กฎหมายฉบับดังกล่าวยังมีบทลงโทษที่รุนแรง และสนับสนุนอำนาจการทำงานของเจ้าหน้าที่เพื่อปราบปรามการฟอกเงินอย่างกว้างขวางโดยการให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปค้นหรือจับกุมดำเนินคดีในที่เกิดเหตุได้โดยไม่ต้องอาศัยหมายค้น และเจ้าหน้าที่มีอำนาจทำลายประตูห้องโถงเพื่อเข้าไปหาพยานหลักฐานในการดำเนินคดีได้ถ้าจำเป็น กฎหมายฉบับนี้จึงถือได้ว่าเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นอย่างมาก อีกทั้ง

⁵³ Money Laundering Control Act 1996. Section 3.

⁵⁴ Anti-Money Laundering Act 2001. Second Schedule.

มีมาตรการบังคับที่รุนแรงส่งผลกระทบต่อประชาชนและบังคับต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง แต่ทั้งนี้การบัญญัติดังกล่าวย่อมเป็นไปตามนโยบายและประโยชน์ในการปราบปรามการฟอกเงินในประเทศไทยเช่นเดียวกัน

2) Anti Money Laundering Bill 2001

กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ใช้ในการปราบปรามการฟอกเงินรวมทั้งสถาบันการเงินอกรอบที่อยู่ภายใต้ Labuan Offshore Financial Service Authority Act 1996 และได้กำหนดฐานความผิดในการฟอกเงินไว้กว่า 119 ฐานความผิด นอกจากนี้กฎหมายดังกล่าวยังได้ก่อตั้งหน่วยงานขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่รับรายงานธุรกรรมทางการเงินหรือข้อมูลเกี่ยวกับการฟอกเงินที่เรียกว่า Financial Intelligence Unit (FIU) และมีการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนในความผิดฐานฟอกเงินไว้อย่างมาก โดยสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น มีการตั้งหน่วยงาน Labuan Offshore Financial Service Authority (LOFSA) ขึ้นเพื่อเป็นหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมายและรับผิดชอบดูแลการทำงานของสถาบันการเงินอกรอบที่มีเครือข่ายอยู่ทั่วโลก โดยมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายควบคุมการดำเนินงานในสถาบันการเงินและมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน อีกทั้งยังมีหน้าที่เป็นหน่วยงานที่รับจดทะเบียนธุรกิจสถาบันการเงินที่จะเกิดขึ้นใหม่ และเป็นหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนด้วย

จะเห็นได้ว่ากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยเช่นนี้ได้กำหนดความผิดฐานไว้มาก many รวมทั้งกำหนดแนวทางในการทำงานของเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดีเกี่ยวกับการฟอกเงินไว้อย่างละเอียด อีกทั้งมีบทลงโทษที่รุนแรงเพื่อลงโทษบุคคลที่ทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติ ซึ่งแตกต่างจากการกำหนดความผิดฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยที่กำหนดความผิดฐานไว้เพียง 8 ฐานเท่านั้น

3.3.5 ประเทศไทยตราพระราชบัญญัติปีนี้

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยตราพระราชบัญญัติปีนี้ (Anti-Money Laundering Act of 2001) มีขึ้นเพื่อจุดประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในกิจการที่ผิดกฎหมายทุกชนิดและป้องกันมิให้มีการฟอกเงินในสถาบันการเงินในประเทศไทยปีนี้ กฎหมายฉบับนี้กำหนดฐานความผิดไว้ 14 ฐานความผิดคือ

1. ความผิดเกี่ยวกับการลักพาตัว

2. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
3. ความผิดเกี่ยวกับการรับสินบน
4. ความผิดเกี่ยวกับการเรียกสินบน
5. ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์, กระโｙก
6. ความผิดเกี่ยวกับการพนัน
7. ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรลัด
8. ความผิดเกี่ยวกับ Qualified Theft
9. ความผิดเกี่ยวกับการซื้อโง่ประชาชน
10. ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบขนของผิดกฎหมาย
11. ความผิดเกี่ยวกับการทุจริตภายในได้กฎหมายว่าด้วยพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
12. ความผิดเกี่ยวกับสลัดอากาศ การวางแผน การมาตรฐาน
13. ความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์
14. ความผิดฐานแรงที่มีบุคลากรตามกฎหมายของต่างประเทศ

จะเห็นได้ว่าความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยพิลิปปินส์นั้นส่วนใหญ่จะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยพิลิปปินส์และอาชญากรรมทางการเงิน โดยมีความผิดมูลฐาน 14 ฐานความผิดซึ่งมากกว่าประเทศไทยที่มีเพียง 8 ความผิดมูลฐานเท่านั้น ซึ่งความผิดมูลฐานที่เหมือนกันก็คือความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและความผิดเกี่ยวกับการซื้อโง่ประชาชน

3.3.6 เขตการปกครองพิเศษช่องกอง

เขตการปกครองพิเศษช่องกอง ได้มีการบัญญัติกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดังเดสัยที่ขึ้นเป็นอาณาจักรของประเทศไทยอังกฤษ ซึ่งในสมัยนั้นของกองมีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก จึงนับได้ว่าเป็นศูนย์กลางทางการเงินและการลงทุนที่สำคัญอีกด้วย จึงมีการกระทำความผิดหรือนำเงินที่ได้จากการกระทำการค้ายาเสพติดในประเทศไทยอื่นผ่านทางทะเลช่องกอง เป็นจำนวนมาก จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1989 เขตการปกครองพิเศษช่องกองจึงได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินซึ่งเป็นฉบับแรก เรียกว่า “Drug (Trafficking Recovery) of Proceeds Ordinance 1989” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการให้อำนาจรัฐเพื่อการติดตามและรับทรัพย์สินที่ได้มาจากการลักลอบค้ายาเสพติด และเพื่อกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการสนับสนุนผู้อื่นในการปักปีกทรัพย์สินที่ได้จากการลักลอบค้ายาเสพติด ทำให้ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนี้เป็นความผิดมูลฐานแรกที่ได้บัญญัติไว้ ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์อันจิตและประสาท ค.ศ. 1989 (Vienna Convention) ที่มีหลักการให้

ประเทศไทยออกกฎหมายต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติด โดยกำหนดให้การฟอกเงินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดมีความผิดทางอาญา และกฎหมายฉบับนี้ซึ่งสอดคล้องกับ UN Model Law ที่กำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติดเป็นความผิดมูลฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ต่อมาในวันที่ 2 กันยายน ค.ศ. 1994 ส่อง Kong ได้ออกกฎหมายเพิ่มเติมในความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินที่เรียกว่า "Organized and Serious Crimes Ordinances 1995" ตามมาตรา 25 โดยกำหนดไว้ว่า การกระทำเกี่ยวกับทรัพย์สินซึ่งตนรู้หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดก็จะมีความผิดฐานฟอกเงิน มีโทษทั้งจำคุกและปรับ ซึ่งการกระทำที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน หมายความถึง การรับหรือได้มาซึ่งทรัพย์สิน การปกปิดหรืออ้าง大方 ทรัพย์สิน โดยการซ่อนเร้น อ้าง大方 ลักษณะที่แท้จริง การจำหน่าย การยักย้าย หรือการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิโคๆ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน รวมทั้งการจำหน่ายหรือแพร่สภาพทรัพย์สิน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของเขตการปกครองพิเศษซองกงนั้น ได้กำหนดความผิดมูลฐานในลักษณะที่ครอบคลุม ความผิดไว้ว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด โดยมิได้มีการระบุฐานความผิดไว้เป็นการเฉพาะ เหตุที่ได้มีการกำหนดลักษณะของความผิดมูลฐานไว้เช่นนี้ เป็นจากเขตการปกครองพิเศษซองกงเป็นเกาะที่มีระบบการค้าเสรีจึงมีอาชญากรรมเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก การกำหนดความผิดมูลฐานจึงจำเป็นต้องกำหนดไว้ให้ครอบคลุมการกระทำความผิดให้มากที่สุด ซึ่งแตกต่างจากการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทย ที่กำหนดความผิดมูลฐานในลักษณะที่เป็นการเฉพาะเจาะจงเพียง 8 ความผิดมูลฐานเท่านั้น

3.4 เปรียบเทียบความผิดมูลฐานของต่างประเทศกับของประเทศไทย

จากการศึกษากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศต่างๆ พอสรุปลักษณะความผิดมูลฐานและเปรียบเทียบกับของประเทศไทยดังนี้

ประเทศไทยห้ามการเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินที่ใช้บังคับในปัจจุบัน คือ Money Laundering Control Act 1986 (MLCA) ซึ่งบัญญัติไว้ใน 18 U.S.C (18 United States Code) ซึ่งได้กำหนดห้ามการเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินในลักษณะกว้าง ๆ ของการ โอนเงินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรมโดยผู้กระทำนั้นด้วยมิจฉาชีพที่จะสนับสนุนการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย (Specific Unlawful Activity) หรือรู้ว่าการโอนเงินนั้นได้กระทำไปโดยมิจฉาชีพที่จะปักปิด

แหล่งที่มาหรือเจ้าของเงินหรือการควบคุมเงินหรือลงเลี้ยงรายการโอนเงิน จึงเห็นได้ว่าผู้ที่จะกระทำการพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทย หรือสหรัฐอเมริกา จะต้องมีการกระทำการที่บัญญัติไว้ใน 18 U.S.C มาตรา 1956 เช่น การกระทำการโอนเงิน โดยรู้อยู่ว่าเป็นเงินที่ได้มาจากกระทำการกระทำการขันนิชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำการขันนิชอบด้วยกฎหมายนี้ ถือได้ว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้บัญญัติกว้าง ๆ และมีมาตรา 1956 (c)(7) ได้ให้คำจำกัดความไว้พร้อมกับระบุฐานความผิดต่าง ๆ ไว้ ซึ่งถือว่าเป็นความผิดมูลฐาน เช่น ความผิดตามมาตรา 152 เป็นความผิดเกี่ยวนেื่องกับการซ่อนเร้นทรัพย์สิน การอ้างสิทธิเรียกร้องและสาบานตัวที่เป็นเหตุการให้สินบน มาตรา 543 ความผิดเกี่ยวนেื่องกับการนำสินค้าหนีภัยเข้าไปในสหรัฐอเมริกา และมาตรา 656 เป็นความผิดเกี่ยวนেื่องกับการลักทรัพย์ ยกยอก

สหรัฐอเมริกาได้กำหนดฐานความผิดที่เกี่ยวกับการกระทำการกระทำการขันนิชอบด้วยกฎหมายไว้เป็นจำนวนมากกว่า 150 ฐานความผิด โดยพิจารณาจากความผิดที่เงินเป็นปัจจัยสำคัญ คือ ความผิดทางเศรษฐกิจและผลร้ายของความผิดดังกล่าวจะมีส่วนทำลายสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนมนุษยชน ทำให้ความผิดมูลฐานของสหรัฐอเมริกามีมากกว่าของประเทศไทยอีก ทั้งนี้ เนื่องมาจากความเป็นประเทศที่มีอิสระ เศรษฐกิจทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ที่ผลักดันให้รัฐบาลต้องออกกฎหมายมาเพื่อรองรับความผิดกระทำการกระทำการขันนิชอบที่สุด เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงินให้มีประสิทธิภาพนั่นเอง

ประเทศไทยอสเตรเลีย มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน อญี่ 4 ฉบับ คือ Custom Act 1901, Proceeds of Crime 1987 Act, Cash Transaction Reports Act 1988 และ Telecommunications Act 1901 แต่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินมากที่สุดคือ Customs Act 1901 ที่กำหนดให้รัฐบาลสามารถขึ้นหัวทรัพย์สิน(รายได้) ที่ได้มาจากการซื้อขายยาเสพติด และให้ศาลมีอำนาจสั่งปรับผู้กระทำการกระทำการขันนิชอบ ได้เป็นจำนวนที่สูงเท่ากับผลประโยชน์ที่ได้จากการซื้อขายยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด แม้จะไม่เป็นความผิดมูลฐานโดยตรง ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แต่อาจถือได้ว่าเป็นความผิดมูลฐานโดยอ้อม ทั้งนี้ เพราะกฎหมายฉบับนี้ไม่ได้ลงโทษผู้กระทำการกระทำการขันนิชอบเงินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด เพียงแต่ให้อำนาจรัฐขึ้นหัวทรัพย์สินและให้อำนาจศาลสั่งปรับเท่านั้น และตาม Proceeds of Crime Act 1987 เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมทั้งศาลยุติธรรม ขอให้สถาบันการเงินสั่งข้อมูลของผู้กระทำการกระทำการขันนิชอบให้กับการกระทำการกระทำการขันนิชอบที่เป็นข้อหารุนแรง ซึ่งได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด การฉ้อโกงเป็นขบวนการ การฟอกเงิน

และการเลี่ยงภาษี ได้รับหรือกำลังจะได้รับผลประโยชน์ไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อมจากการกระทำความผิดดังกล่าว กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดลงโทษการฟอกเงินการตรวจสอบความผิดที่เป็นข้อหาขั้นรุนแรง จึงถือได้ว่าความผิดข้อหาขั้นรุนแรงเป็นความผิดมูลฐานตามลักษณะของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด การซื้อโภคภัณฑ์ในจำนวนการ การฟอกเงิน และการเลี่ยงภาษี

กล่าวได้ว่า ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของอสเตรเลีย ไม่ได้กำหนดไว้โดยตรงและชัดแจ้ง ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยที่กำหนดไว้ชัดแจ้งและเป็นจำนวนมาก

ประเทศไทย (สาธารณรัฐประชาชนจีน) ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้แบบกว้าง ๆ แต่กำหนดอัตราโทษขั้นต่ำของฐานความผิดทางอาญาไว้ว่า ความผิดทุกประเภทที่มีอัตราโทษจำกัดตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป พร้อมกับได้ระบุฐานความผิดอื่นไว้ด้วย

ลักษณะความผิดมูลฐานของประเทศไทย (สาธารณรัฐประชาชนจีน) แตกต่างจากหลาย ๆ ประเทศเนื่องจากนโยบายของรัฐบาลประเทศไทย กำหนดให้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนำไปใช้ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมประเภทที่มีอัตราโทษสูง เพราะถือว่าอาชญากรรมดังกล่าวกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย อีกประการหนึ่ง ได้ห้ามนิואהชญากรรมเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก การกำหนดความผิดมูลฐานจึงจำต้องกำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ เพื่อครอบคลุมความผิดที่จะเกิดขึ้น เพื่อประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรมในขณะที่ประเทศต่าง ๆ มุ่งที่จะใช้กฎหมายฟอกเงินกับการกระทำความผิดที่กระทบต่อเศรษฐกิจเป็นหลัก

ประเทศไทยมาตราเดียว Anti-Money Laundering Act 2001 ได้ให้อำนาจในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไว้อย่างกว้างขวาง ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้กว่า 119 ความผิดมูลฐาน ลักษณะเด่นอีกประการของ Anti-Money Laundering Act 2001 ของมาเลเซียก็คือ การให้ LOFSA (สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของมาเลเซีย) มีอำนาจในการพัฒนาการเปิดสถาบันการเงินใหม่ ตรวจความพร้อม และประวัติการประกอบการที่ไม่ดี รวมถึงอำนาจในการตรวจสอบว่า สถาบันการเงินนั้นจะต้องไม่มีความเกี่ยวพันกับแหล่งเงินทุนที่ผิดกฎหมายทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ

ประเทศไทยตราพระราชบัญญัติพิเศษปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เรื่องการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (Anti-Money Laundering Act 2001) มีเพื่อจุดประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในกิจการที่ผิดกฎหมายทุกชนิด และป้องกันมิให้มีการฟอกเงินในด้านการเงินในพิเศษ กฎหมายฉบับนี้กำหนดฐานความผิดไว้ ๑๔ ฐานความผิด เช่น ความผิดเกี่ยวกับการลักพาตัว ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับการรับสินบน ฯลฯ

เขตการปกครองพิเศษช่องกง ได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เรียกว่า กฎหมายว่าด้วยการลักลอบค้ายาเสพติด ค.ศ. 1989 เมื่อวันที่ ๑ กันยายน 1989 และต่อมาช่องกงได้ออกกฎหมายที่เรียกว่า กฎหมายว่าด้วยองค์กรอาชญากรรมที่ร้ายแรง ค.ศ. 1995 (Organization and Serious Crimes Ordinance 1995) มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มอำนาจสืบสวนสอบสวนการกระทำอันเป็นองค์กรอาชญากรรมและความผิดอื่นที่ร้ายแรง

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดความผิดฐานของการฟอกเงินไว้ก้าง ๆ คือ ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด โดยไม่ได้ระบุความผิดฐานค่าง ๆ ที่ชัดเจน เพียงแต่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดฐานฟอกเงินแล้ว ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยหรือประเทศสหรัฐอเมริกา และได้วัน(สาธารณรัฐประชาชนจีน) ที่มีการกำหนดเป็นความผิดฐาน

ประเทศไทย สำหรับประเทศไทยได้มีการประกาศใช้ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๒ มีความผิดทั้งสิ้น ๘ ฐานความผิด เช่น ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับเพศ มีความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการขักขอก ความผิดต่อตัวแห่งหน้าที่ราชการ ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชกทรัพย์โดยอ้างอิงอำนาจอ้างอิง ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรและความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย

สรุปได้ว่า ประเทศไทย ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น มีการกำหนดความผิดฐานไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งการกำหนดความผิดฐานแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท

ประเภทแรก คือ ระบุฐานความผิดอย่างชัดเจนและเจาะจง แต่ระบุไว้เป็นจำนวนมาก หลายฐานความผิด เช่น สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย พิลิปปินส์ เป็นต้น

ประเภทที่สอง คือ ไม่ระบุฐานความผิดแยกออกจากอย่างชัดเจน แต่จะระบุลักษณะที่จะเป็นความผิดฐานไว้ก้าง ๆ เพื่อมีจุดประสงค์ให้ครอบคลุมความผิดหลาย ๆ ประเภท และการ

กำหนดความผิดกฎหมายเช่นนี้ ในหลายประเทศก็สามารถครอบคลุมความผิดต่าง ๆ ได้เกือบทั่วหมด เช่น ออสเตรเลีย ไต้หวัน(สาธารณรัฐประชาชนจีน) เอกการปกครองพิเศษฮ่องกง เป็นต้น

ซึ่งเห็นได้ว่า ความผิดกฎหมายของประเทศไทยนั้น มีลักษณะกำหนดประเภท ความผิดอย่างเจาะจงชัดเจนเพียง 8 ฐานความผิด ซึ่งมีฐานความผิดน้อยกว่าประเทศอื่น ๆ ทำให้ยังมีความผิดอีกหลากหลายประเภท ที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ยังไม่ครอบคลุมถึง เช่น ความผิดเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรโดยมิชอบ ความผิดเกี่ยวกับการสมยอมราคาต่อหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

บทที่ 4

ข้อพิจารณาการนำอามาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้ กับความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อง

4.1 ความจำเป็นในการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่องเป็นความผิดมูลฐานตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ คือ การกระทำความผิดต่อกฎหมายซึ่งมีผลกระทำต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ โดยมิได้จำกัดเฉพาะความผิดกฎหมายอาญาเท่านั้น ผู้กระทำความผิดดังกล่าวมักจะเป็นผู้ที่มีสถานภาพในทางสังคม มีตำแหน่งหน้าที่การทำงานและความรู้ การกระทำความผิดของอาชญากรรมในปัจจุบัน มุ่งเน้นผลตอบแทนในลักษณะที่เป็นเงินหรือทรัพย์สิน สามารถอ่านง่ายประโภชน์ให้ได้ผลตอบแทนที่มีมูลค่ามหาศาล แต่กระบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน ไม่อาจประสบความสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมายต่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้ ทั้งนี้ อาชญากรรมลักษณะนี้หากดัดแปลงเพื่อการปราบปราม เหล่าอาชญากรจะลัดชื่น ขบวนการเข้มแข็งชื่น เทคโนโลยีนำมาใช้มากขึ้น โดยภาพรวมแล้วกระบวนการยุติธรรมด้านอาชญากรรุนแรงไม่ทันกระบวนการยุติธรรมกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจริงเทียบกันไม่ได้เลย เปรียบเสมือนคนร้ายขึ้นเครื่องบิน หลบหนี แต่เข้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมโดยสารเกวียนໄล่ตาม¹

เมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์ของการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อง เป็นการกระทำที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไรหรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยผู้กระทำความผิดเห็นว่า ผลประโยชน์จากการลักลอบค้าสุราเดื่องคุ้นค่ากว่าเสียงกับการกระทำความผิด ผู้กระทำความผิดหวังการเพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไรมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นการลักลอบนำเข้าสุราเดื่อง การลักลอบผลิตและจำหน่ายสุราเดื่องโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นการกระทำที่มีขั้นตอนอันเป็นการกระทำผิดต่อกฎหมาย โดยมีการกระทำความผิดเป็นเครื่องข่ายของค่าอาชญากรรม เนื่องจากมีกลุ่มนากทุนและผู้มีอิทธิพลในพื้นที่สนับสนุนชาวบ้าน โดยการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายสุราเดริ ซึ่งมีการ

¹ วีระพงษ์ บุญโญกาศ. (2549). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. หน้า 9.

² วีระพงษ์ บุญโญกาศ. (30 ธันวาคม 2546). บรรยายประกอบการเรียนการสอนวิชาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (LW 644) สาขาวิชานิติศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 หน้า 1 ห้องบรรยาย 7309 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

เรียกเก็บเงินค่าสมาชิก โดยมิได้เสียภาษีสุราให้แก่รัฐตามกฎหมาย เมื่อมีการจับกุมสุราเกี่ยวกับกลุ่มนากทุนจะรวมรวมชาวบ้านมาร่วมตัวกัน เพื่อทำการประท้วงเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ที่จับกุมตัวสมาชิกของเครือข่ายให้ทำการปล่อยตัว รวมถึงการปิดถนนคมนาคมต่าง ๆ นอกจากนี้ขึ้นมีกลุ่มนากทุนเข้าไปร่วมลงทุนและว่าจ้างบางหมู่บ้านให้เป็นแหล่งผลิตสุราเดือน เพื่อออกจำหน่ายแก่กลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่มีการวางแผนเครือข่ายไว้ทั้งจังหวัดภาคเหนือตอนบน พนักงานผู้ค้ารายใหญ่ได้นำสุราเดือนไปทำตลาดและวางแผนจำหน่ายแก่ลูกค้าในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล อีกทั้งการลักลอบบนภัยสุราต่างประเทศก็มีปัญหาไม่ยั่งยืนไปกว่ากัน มีการลักลอบขนถ่ายสุราเดือนกันกลางทะเล หรือลักลอบบนสุราเดือนเข้ามาตามบริเวณชายแดนที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทย หรือกรณีสุราผ่านแดนที่มีการจับกุมได้เมื่อเดือนกรกฎาคม 2548 พนักงานค่าของกลางร่วมทั้งสิ้นประมาณ 43,920,408 บาท โดยคิดเป็นภัยสุรารวมประมาณ 23,329,943 บาท จะเห็นได้ว่าผู้กระทำต้องมีความเชี่ยวชาญในส่วนทางในการกระทำการความผิดเป็นอย่างดี และมีวิธีการที่แบบยกในการกระทำการความผิด อีกทั้งอาจมีการรู้เห็นเป็นใจจากเจ้าหน้าที่ภายนอกที่ภายนอกตรวจสอบของรัฐบาลแห่งชาติไม่ว่าจะเป็นการนำสุราออกจากการทำงาน หรือการลักลอบขนถ่ายสุราเดือนกันกลางทะเล หรือลักลอบบนสุราเดือนเข้ามาตามบริเวณชายแดนประเทศไทย หรือกรณีสุราผ่านแดนจะต้องผ่านการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่รัฐทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการกระทำการของผู้มีสถานภาพในทางสังคม มีตำแหน่งหน้าที่การทำงานและมีความรู้ ขวนการค้าสุราเดือนกระทำการนานาชนิดเป็นระบบเป็นขวนการยากต่อการปราบปราม ยิ่งมีการกระทำการความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนมากเท่าไร ก็ยิ่งส่งผลกระทบให้ผู้ประกอบการค้าสุราถูกกฎหมายมาถูกเอาเปรี้ยงทางการค้าทำลายบรรษัทการลงทุน ที่สำคัญรัฐต้องสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากสุรา อันเป็นการส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ การกระทำการความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนจึงเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ต้องได้รับการสกัดกันอย่างรวดเร็ว

พิจารณาถึงกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิดสุราเดือนซึ่งได้แก่

1. ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่นำมาบังคับใช้ต่อความผิดดังกล่าว ไม่มีความรุนแรงและครอบคลุมการกระทำการความผิดอันเป็นการป้องกันหรือปราบปรามความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนได้ อีกทั้งกรณีที่คดีขึ้นสู่ศาลแล้วหากจะมีการยึดทรัพย์ในทางอาญา หลักเกณฑ์ในการรับทรัพย์สินทางอาญาที่นั้น กำหนดให้การการพิสูจน์ตอกย้ำแก่โจทก์ซึ่งเป็นผู้กล่าวอ้าง โดยโจทก์มีหน้าที่จะต้องพิสูจน์ว่าจำเลยได้กระทำการความผิดจริงและพิสูจน์ว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่จำเลยได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำการความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด จนเมื่อศาลมีคำพิพากษาว่า จำเลยได้กระทำการความผิดจริงซึ่งจะสามารถลงโทษให้

ดำเนินการรับทรัพย์นั้นๆ ได้ซึ่งเป็นการยกในคดีฟอกเงินที่จะให้โจทก์พิสูจน์ได้ช่นนั้นเพราการกระทำความผิดในคดีฟอกเงินมีลักษณะซับซ้อน มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดทำให้ไม่องค์พยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือหากพบพยานหลักฐานแต่อ้างไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะทำให้ศาลมีคำว่า “จำเลยได้กระทำความผิดจริงหรือเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวที่ได้มามาโดยทุจริตอันอาจด้านการรับทรัพย์นั้นๆ ได้”

2. พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มีโทษสูงสุดจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าพันบาท โดยบทบัญญัติดังกล่าวมีบังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ไม่เหมาะสมกับลักษณะและผลของการกระทำความผิด หรือเมื่อผู้กระทำความผิดถูกจับกุมด้านคดีในความผิดที่เปรียบเทียบปรับได้ ในบรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ตามมาตรา 44 ทว. ที่มีโทษปรับสถานเดียวให้อธิบดีกรมสรรพาณิชหรือผู้ได้รับมอบหมายเปรียบเทียบปรับได้ หรือการดำเนินคดีในชั้นศาล ส่วนใหญ่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือน จะให้การรับสารภาพขันเป็นเหตุบรรเทาโทษ ศาลมีอำนาจลดโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนได้ จึงเป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและโทษ โดยเห็นว่าเมื่อเทียบกับมูลค่าของกำไรหรือผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดได้รับแล้วคุ้มค่ากว่าเสี่ยงมากกว่า จึงทำให้ใช้เป็นช่องทางในการกระทำความผิดมากขึ้นเรื่อยๆ นำมาซึ่งจำนวนผู้กระทำความผิดทั้งที่จับกุมได้และจับกุมไม่ได้ โดยเหตุที่การกระทำความผิดมีรูปแบบและวิธีการที่สลับซับซ้อนขึ้น มีการเข้าร่วมกระทำความผิดเป็นขบวนการ มีวิธีการปกปิดและทำลายพยานหลักฐานที่แนบเนื้อข้อหาแก่การติดตามตรวจสอบ จากการศึกษาถึงสถิติรายได้ของรัฐในแห่งของภาษีสรรพาณิชสินค้าสุรา อีกทั้งสถิติในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มีผู้กระทำความผิดในแต่ละปีนับหมื่นรายซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นเสมอ ตั้งแต่ผลให้ความเสียหายที่เกิดขึ้นมีวงเงินเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากมีการนำอาเจนหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทั้งกล่าวไปโอนหรือเปลี่ยนสภาพคืนให้วิธีการค่างๆ อันมีลักษณะเป็นการฟอกเงินล้วนนำอาเจนหรือทรัพย์สินที่เปลี่ยนสภาพกลับมาให้เป็นเงินทุนในการประกอบอาชญากรรมต่อไป ย่อมก่อให้เกิดเป็นวงจรการประกอบอาชญากรรมที่ยากต่อการจับกุมและปราบปราม จึงอาจกล่าวได้ว่าความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนถือเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทหนึ่งที่เป็นบ่อนทำลายเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศและก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมา

3. พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 พบว่าพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดอัตราหน้าที่ต่างๆ ให้แก่พนักงานศุลกากรในเรื่องการตรวจ และมีอัตราปรับเรื่อที่มีระหว่างต่ำกว่า 250 ดัน

รถ เกวียน หรือขานพาหนะ ที่บี กាជนะอื่นใด ที่ถือว่าได้ใช้ในการกระทำการกระทำความผิดตลอดจนสิ่งของที่เป็นสิ่งที่มิคุณหมายศูลการนั้น อันเป็นอำนาจที่ใช้บังคับกับการกระทำการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการขับ ขี่ ดอนของต้องห้าม ของต้องจำกัด ของที่ยังไม่เสียภาษี เป็นความผิดตามกฎหมายศูลการที่มีและใช้บังคับอยู่ในอาณาเขตประเทศไทย ซึ่งเป็นมาตรฐานการที่ใช้ในการบังคับกับการกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนที่ลักลอบนำเข้าจากต่างประเทศได้อีกทางหนึ่ง อย่างไรก็ตามสุราเดื่อนในประเทศไทยยังคงพนหนึ่น ให้จำนวนมาก ไม่ว่าจะโดยสติในการจับกุมสุราเดื่อนของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ หรือการวางแผนปะปนไปกับสุราถูกกฎหมาย ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายศูลการซึ่งยังไม่มีประเพิ่มเพียงพอในการป้องกันและปราบปรามการกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน

เห็นได้ว่ากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ ประมวลกฎหมายอาญา พ率先ฉบับญัตติ สุรา พ.ศ. 2493 พ率先ฉบับญัตติศูลการ พ.ศ. 2469 ไทยที่ผู้กระทำการกระทำความผิดจะได้รับมีเพียงโทษทางอาญา คือ โทษจำคุกหรือโทษปรับรวมทั้งมีการยึดสินทรัพย์ที่มิคุณหมาย ซึ่งเป็นการดำเนินการกับทรัพย์สิน เฉพาะที่เป็นของกลางในคดีเท่านั้น แม้จะจับกุมหรือลงโทษผู้กระทำการกระทำความผิดได้หรือไทยที่จะลงกับผู้กระทำการกระทำความผิดจะหนักเพียงใดก็ตาม การมุ่งเน้นจับกุมลงโทษกีบังคับได้แต่เพียงผู้ผลิตผู้ขนส่ง หรือผู้ค้าสุราเดื่อนเท่านั้น ไม่สามารถลงโทษขบวนการที่อยู่เบื้องหลังของการกระทำการกระทำความผิดได้ ตลอดสายอันໄດ้แก่ กลุ่มน้ายุทธมีอิทธิพล นักการเมือง ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนที่ทุจริต โดยขบวนการกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนก็ยังสามารถดำเนินการได้ต่อไป เนื่องจากไม่มี มาตรการในการติดตามร่องรอยทางการเงินหรือทรัพย์สิน ตลอดจนการดำเนินการกับทรัพย์สิน ในทางแพ่งแต่อย่างใด ซึ่งกฎหมายดังกล่าวจึงมีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้ไม่สามารถ ติดตามและดำเนินการได้ ทำให้ผู้กระทำการกระทำความผิดสามารถนำเอารายได้จากการกระทำการกระทำความผิดเป็นทุนในการประกอบอาชญากรรมครั้งต่อไป เกิดเป็นวัฏจักรของการประกอบอาชญากรรมที่ไม่มีที่สิ้นสุด ยกที่จะจับกุมปราบปรามให้หมดสิ้นได้

การบังคับใช้กฎหมายที่เหมาะสมกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจกรณีความผิดเกี่ยวกับ สุราเดื่อนนี้ นอกจากจะใช้กฎหมายดังกล่าวซึ่งยังไม่เพียงพอที่จะปราบปรามได้ จำเป็นต้องใช้ กฎหมายที่มีมาตรการพิเศษในการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการพิเศษ เช่น การดักฟังโทรศัพท์ การตรวจสอบข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ มีมาตรการในการรับทรัพย์สินอันเป็นการตัวจริงทางการเงิน ของผู้กระทำการกระทำความผิด โดยใช้หลักการหลักภาระการพิสูจน์ให้จำเลย ซึ่งได้ผลมากกว่าการยึดทรัพย์ ทางอาญาจะต้องมีคำพิพากษาว่าผู้ต้องหาได้กระทำการกระทำความผิดจริงก่อน ศาลจึงสามารถจะรับทรัพย์ได้ แต่ในกรณีแล้วหากมีเหตุอันควรเช่น ได้ว่าทรัพย์สินได้เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการกระทำความผิดซึ่ง เป็นทรัพย์ที่ได้มาอย่างผิดกฎหมาย โดยมีมูลเหตุมาจากการกระทำการกระทำความผิดตามความผิดกฎหมาย ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ศาลก็สามารถรับทรัพย์นั้นได้ โดย

เจ้าของทรัพย์ต้องเป็นผู้พิสูจน์ที่มีนาของทรัพย์สินดังกล่าว หากพิสูจน์ไม่ได้ ทรัพย์บ่อมตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งมาตรการพิเศษดังกล่าวมีอยู่ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน อันเป็นกฎหมายที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำมาใช้กับการกระทำการทำความผิดที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้อย่างชัดเจนทั้งหมวด 8 มูลฐานความผิด ซึ่งทำให้กฎหมายดังกล่าวมีผลดีในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และเกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย แต่เนื่องจากผู้กระทำการความผิดจะมีความผิดฐานฟอกเงินได้ต่อเมื่อ กระทำการทำความผิดตามความผิดมูลฐานทั้ง 8 ฐานและมีการโอนหรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการทำความผิดอันมีลักษณะเป็นการฟอกเงิน แต่หากผู้กระทำการความผิดหรือบุคคลอื่นกระทำการความผิดนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในความผิดมูลฐานทั้ง 8 ฐานนี้แล้วไม่ว่าจะมีความสำคัญหรือร้ายแรงเพียงใดก็ตาม จะไม่มีความผิดฐานฟอกเงิน แต่อาจจะมีความผิดตามฐานความผิดที่ได้กระทำการนั้น หากกรณีมีการกระทำการทำความผิดตามความผิดมูลฐานและกระทำการทำความผิดฐานฟอกเงินด้วยเดือนนั้น ก็จะต้องรับโทษทั้งสองกรณี เนื่องหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการทำความผิดมูลฐานทั้ง 8 ฐานนั้นก็จะต้องถูกหักหรืออาขัตรวมทั้งตกเป็นของแผ่นดิน แล้วเดียรรถนีอีกด้วย

นอกจากนี้การกำหนดความผิดมูลฐานเพื่อศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ได้มีการกำหนดความผิดมูลฐานไว้มากมาก เมื่อปัจุบันประเทศไทยมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ใช้บังคับแล้วก็ตามแต่เนื่องจากความผิดมูลฐานที่บัญญัติไว้ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวมีเพียง 8 ฐานความผิดเท่านั้น ซึ่งยังไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้บังคับได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ที่มุ่งด้วยการประกอบอาชญากรรมและมุ่งจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการทำความผิดให้ลดน้อยลง หรือหนดล้วนไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ เนื่องจากยังมีเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำการทำความผิดฐานอื่นๆ เป็นจำนวนมากมากที่ยังสามารถนำเข้ามาสนับสนุนการกระทำการทำความผิดมูลฐานความผิดหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้ยิ่ง และแม้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3(7) “ความผิดฐานลักลอบหนี้คุกคารตามกฎหมายว่าด้วยคุกคาร” เป็นความผิดมูลฐานหนึ่งก็ตาม แต่ความผิดมูลฐานนี้ครอบคลุมเฉพาะความผิดตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคุกคาร พ.ศ. 2469 ซึ่งมีการบังคับใช้แต่เฉพาะการนำผ่านสินค้าที่มิได้ปฏิบัติตามพื้นที่การทางคุกคารเท่านั้น แต่การค้าสูรานดื่มน้ำมีรูปแบบและวิธีการในการหลีกเลี่ยงที่หลากหลายกว่า มีการกระทำที่มีขั้นตอนและเครื่องข่าย มีผู้เชี่ยวชาญในเส้นทางการกระทำการทำความผิดเป็นอย่างดีมีวิธีเบบยดในการกระทำการทำความผิด อีกทั้งอาจมีการรู้เห็นเป็นใจกับเจ้าหน้าที่ในองค์กรตรวจสอบของรัฐที่ทำการจับกุมเป็นไปได้ยาก ซึ่งทำให้ไม่สามารถที่จะนำอามาตรการตาม

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ที่มุ่งศักดิ์สิทธิ์การประกอบอาชญากรรมและมุ่งขัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด มาใช้บังคับกับความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนได้

ดังนี้ การนำอามาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มาใช้กับมาตรการตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2493 และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2469 ย่อมจะทำให้การแก้ไขปัญหาความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และซึ่งช่วยยับยั้งนิรโทษจากการรายได้ที่ได้จากการกระทำความผิดดังกล่าวอีกด้วย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเพิ่มเติมฐานความผิดในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 โดยการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นความผิดฐานหนึ่งตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นการเพิ่มนมาตรการในการตัดวงจรกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนให้หมดไป และทำให้การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับเกณฑ์ของกฎหมายที่มุ่งตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมให้ลดน้อยลง หรือหมดสิ้นไปให้มากที่สุด อีกทั้งการนำอามาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้เสริมกับมาตรการตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2493 และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2469 ย่อมจะทำให้การแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.2 หลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินพิจารณา กับความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน

การกำหนดความผิดฐานเป็นขั้นตอนที่นำกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้กับการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนได้นั้น สิ่งสำคัญที่สุดที่ต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกคือ ความผิดฐาน เนื่องจากต้องพิจารณาให้รอบคอบว่าจะนำมาตรการการลงโทษทางอาญาและมาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่งมาดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดได้อย่างไร จากการศึกษาการกำหนดความผิดฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีหลักเกณฑ์ที่ควรพิจารณาถึงการกระทำความผิดอาญาที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

4.2.1 ความผิดที่มีรูปแบบและวิธีการดำเนินการที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม

ในปัจจุบันการประกอบอาชญากรรมมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งจัดเป็นปัญหาใหญ่ที่ทุกประเทศให้ความสำคัญเป็นอันมาก เนื่องจากก่อให้เกิดผลเสียหายนานัปการ นอกจากจำนวนการ

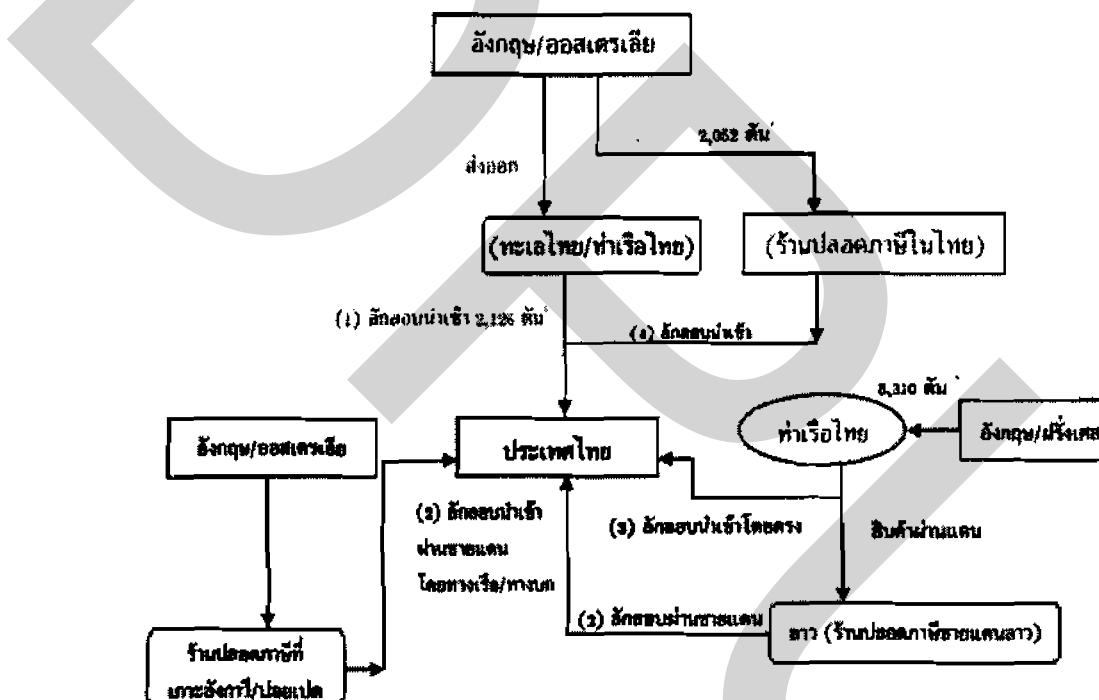
ประกอบอาชญากรรมจะเพิ่มมากขึ้นแล้ว สิ่งที่เพิ่มขึ้นอีกประการหนึ่งคือ ลักษณะของการประกอบอาชญากรรม ซึ่งทว่าความซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ จากเดิมการประกอบอาชญากรรมมีลักษณะเป็นอาชญากรรายบุคคล ซึ่งมีผู้ร่วมกระทำผิดไม่กี่คน ต่อมาได้มีการวางแผนให้สับซ้อนมากขึ้นกว่า การกระทำความผิดด้วยตัวเองหรือกลุ่มคนจำนวนน้อยซึ่งกระทำความผิดได้ลำบากขึ้น จึงเกิดขบวนการซึ่งอยู่ในรูปแบบที่เรียกว่า “องค์กรอาชญากรรม”

ดังที่กล่าวไว้ในเรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดความผิดกฎหมาย ความกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่า มีลักษณะขององค์กรอาชญากรรมนั้น มักทำในรูปของคณะบุคคลที่รวมตัวกันเป็นองค์กรอย่างมั่นคงแน่นแฟ้น จัดตั้งเป็นองค์กร โดยหวังผลประโยชน์ร่วมกัน มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มีการประสานงานกันและเคร่งครัดต่อระเบียบวินัย มีการจัดการแบ่งงานกันรับผิดชอบ ซึ่งบุคคลที่ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าขององค์กรอาชญากรรม มักเป็นคนที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นคนที่สังคมทั่วไปยอมรับว่าเป็นคนที่มีสถานภาพทางสังคมสูง ซึ่งอาจสรุปได้ว่าผู้อยู่เบื้องหลังของอาชญากรรมส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้มีอิทธิพล เป้าหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์จำนวนมหาศาลจากการกระทำความผิด ทำให้เป็นการยากต่อการดำเนินการสืบสวนสอบสวนและจับกุม นอกจากนี้ในองค์กรอาชญากรรมบางองค์กรที่มีความมั่นคงมาก มักจะขยายเครือข่ายของตนและขยายขอบเขตของการกระทำความผิดให้กว้างขวางครอบคลุมทั่วไปในประเทศและต่างประเทศจนกลายเป็น “องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ” (transnational organized crime) ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายยิ่งกว่าองค์กรอาชญากรรมทั่วไป

จากการศึกษาถึงรูปแบบและวิธีการของการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนในบทที่ 2 พนบว่าปัจจุบันการค้าสุราเดือนได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและพฤติกรรมในการกระทำความผิดไปในรูปของขบวนการกระทำความผิด หรือที่เรียกว่าองค์กรอาชญากรรม ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาตทำและจำหน่ายสุรา ผู้ประกอบกิจการค้าสุราที่ผิดกฎหมาย ผู้ผลิตสุราเดือนในประเทศ โดยมีขบวนการลักลอบผลิตสุราเดือนซึ่งเกิดขึ้นมากทางภาคเหนือของประเทศไทย กรณีสุราต่างประเทศมีการลักลอบขนถ่ายสุราลงทะเลในน่านน้ำประเทศไทย มีขบวนการลักลอบค้าสุราผ่านแดนออกจากประเทศไทยไปประเทศลาว ขบวนการลักลอบนำสุราเดือนเข้ามายังประเทศไทยเพื่อนำไปขายในประเทศลาว ซึ่งเป็นประเทศที่มีร้านค้าปลีกภายนอกจำนวนมากขายในรีเวณชายแดนติดต่อกันไทยหรือกรณีขบวนการนำสุรามาจากร้านค้าปลีกภายนอกประเทศไทย โดยขบวนการดังกล่าว มีทั้งนักการเมือง ผู้มีอิทธิพลในห้องถัน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนที่ทุจริต โดยมีการแบ่งหน้าที่กันทำอย่างเป็นระบบและมีพื้นที่การกระทำความผิดมากกว่าหนึ่งพื้นที่ มักมีการดำเนินงานเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงครอบคลุมทั่วภาคในประเทศไทยและต่างประเทศ มีเป้าหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์จำนวนมหาศาลจากการกระทำความผิด จึงทำให้เป็นการยาก

ต่อการดำเนินการจับกุมและปราบปราม นอกจากนี้ในบางองค์กรอาจมีกระบวนการรักษาสุราเดื่อนที่มีความมั่นคงและมีผลกำลังจับกุมมากจากการกระทำความผิดแล้ว มักจะขยายเครือข่ายของตน และขยายขอบเขตการกระทำการที่ทำความผิดให้กว้างขวางมากขึ้นจนกลายเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่ารูปแบบและวิธีการดำเนินการกับการกระทำการที่ทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนนี้มีลักษณะที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดกฎหมาย เป็นองค์กรเป็นความผิดที่มีรูปแบบและวิธีการดำเนินการที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม

ภาพที่ 4.1 จำนวนการลักกลอบนำเข้าสุราเดื่อน

หมายเหตุ : ¹ ปริมาณการนำเข้าสุรามาบัญชีร้านค้าปลีกอย่างเป็นทางการปี 2548

² ส่วนต่างของปริมาณวิสกี้ที่อังกฤษส่งออกมายังไทยและไทยนำเข้าจากอังกฤษปี 2547

³ ปริมาณสุรารวมทั้งหมดที่ผ่านแดนไทยไปยังลาวปี 2548

ที่มา : การสัมภาษณ์ผู้จ้างหน่วยสุราและเจ้าหน้าที่สรรพสามิคและศุลกากร³

³ นิพนธ์ พ่วงศกร, เกมนเดิม, หน้า 11.

4.2.2 ความผิดที่โดยลักษณะของการประกอบอาชญากรรมทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง

การประกอบอาชญากรรมในปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์จำนวนมหาศาลจากการกระทำความผิด ซึ่งผลประโยชน์จำนวนมหาศาลเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรอาชญากรรมมีความแข็งแกร่งและคงอยู่ต่อไปได้ โดยรายได้จำนวนมหาศาลเหล่านี้นักจากจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศแต่อย่างใดแล้ว ในทางตรงกันข้าม ผลประโยชน์ดังกล่าวกลับเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการบังคับใช้กฎหมาย ของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม กฎหมายว่าด้วยการบังคับและปราบปรามการฟอกเงินเป็นกฎหมายที่นำเอามาตรการทางแพ่งมาบังคับใช้เพื่อดำเนินการยับยั้งหรือปราบปรามผู้ประกอบอาชญากรรม เพื่อตัดโภคสมิให้นำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดไปใช้ในการกระทำความผิดซ้ำอีก หรือเพื่อมให้นำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด ไปใช้ในประโยชน์ของผู้กระทำความผิดเอง ดังนั้น การกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการบังคับและปราบปรามการฟอกเงินจึงมุ่งกำหนดความผิดที่โดยลักษณะของการประกอบอาชญากรรมใดๆ ทำให้ได้รับผลตอบแทนสูงเป็นอีกลักษณะหนึ่งของการกระทำความผิดอาญาที่กำหนดให้เป็นความผิดมูลฐาน

จากสถิติข้อมูลของการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือน ซึ่งได้ศึกษามาในบทที่ 2 แล้วนั้น จะเห็นได้ว่า ปัจจัยและแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนคือ ผลกำไรที่ได้จากการกระทำความผิดซึ่งได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากส่วนต่างของการขายปลีกที่มีราคาสูง และต้นทุนการผลิตที่มีราคาต่ำ โดยไม่ต้องเสียภาษี เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการก้าวสุราเดือน เช่น ภายนอกขาย 28,30,35 และ 40 ดิกรี มีค่าภาษีขาดละ 13.72 บาท, 14.70 บาท, 17.14 บาท และ 19.60 บาทตามลำดับ โดยเสียภาษีให้รัฐในรูปภาษีสรรพสามิต หรือค่าแสตนป์สุราภาษี เพื่อกระทรวงมหาดไทย เงินบำรุงกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ในกรณีนำเข้าสุราต่างประเทศจะมีภาษีอากรเข้า นอกจากนี้การขายปลีกสุราบังมีภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บจากมูลค่าที่เพิ่มขึ้นในทุกทอดของรายการสุรา ในขณะที่สุราเดือนมีราคาขายปลีกประมาณขาดละ 15 ถึง 20 บาท ผู้ค้าสุราเดือนได้กำไรขาดละ 10 บาท เมื่อจากไม่ต้องแบกรับภาษีซึ่งสุราเดือนที่ส่งขายปลีกจะมีราคาต่ำกว่าห้องตลาดประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ และยังได้กำไรอีกประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ เนื่องจากผู้ค้าสุราเดือนจะขายประโยชน์จากการหลบหนีภาษีที่เพิ่งต้องชำระให้แก่รัฐ

ส่วนสุราเดือนยังห้อยตั้งประเทศไทยที่มีการลักลอบนำเข้ามาโดยตรงจากประเทศไทยผู้ผลิตหรือประเทศไทยที่เป็นตัวแทนจำหน่ายโดยตรงมีการลักลอบโดยมีหลักฐานที่แสดงตัวเลขปริมาณการนำเข้าสุราจากประเทศไทยต่างๆ ของกรมศุลกากรไทยต่ำกว่าตัวเลขปริมาณการส่งออกสุราชนิดเดียวกันจากประเทศไทยส่วนออก เช่น ในปี พ.ศ. 2547 ข้อมูลของสหประชาชาติ The United Nations Statistical

Division รายงานว่าสหราชอาณาจักร (อังกฤษ) ส่งออกวิศวกรรมจำนวน 31.3 พันตันมาชั้งไทย แต่ตัวเลขการนำเข้าวิศวกรรมไทยนี้เพียง 29.2 พันตัน

ตารางที่ 4.1 ปริมาณการนำเข้าและส่งออกวิศวกรรมระหว่างประเทศอังกฤษกับประเทศไทย

หน่วย : พันตัน

ปี	อังกฤษส่งออกวิศวกรรมชั้งไทย	ไทยนำเข้าวิศวกรรมจากอังกฤษ
2538	15.8	14.4
2539	21.7	20.3
2540	26.2	20.9
2541	9.1	9.4
2542	15.5	18.0
2543	23.9	24.3
2544	24.4	23.4
2545	23.4	23.5*
2546	27.0	24.9
2547	31.3	29.2*

หมายเหตุ : * ข้อมูลจากการศึกษา เนื่องจากไม่มีตัวเลขของ Comtrade

ที่มา : The United Nations Statistical Division, Comtrade⁴

กรณีสุราผ่านแดนซึ่งกรมสรรพาณมีคณะกรรมการกับการจับคุณสุราเดือนได้มีเดือนกรกฎาคม 2548 มีมูลค่าของกลางรวมทั้งสิ้นประมาณ 43,920,408 บาท โดยคิดเป็นภาษีสุรารวมประมาณ 23,329,943 บาท

ผลการศึกษาพบว่ามีการวิจัยถึงประมาณการว่าปริมาณการลักลอบกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนยังห่อต่างประเทศจากประเทศไทยมาเดชเช่น ลาว กัมพูชาเข้ามายังประเทศไทยนั้นมีประมาณร้อยละ 10 ของปริมาณการนำเข้าวิศวกรรมทั้งหมด และปริมาณไวน์ลักลอบมีประมาณร้อยละ 55 ของปริมาณการนำเข้าไวน์ทั้งหมด รวมแล้วมีสุราเดือนลักลอบประมาณร้อยละ 65 ของปริมาณการนำเข้าสุราต่างประเทศทั้งหมด

⁴ นิพนธ์ พ่วงศกร. เล่มเดิม. หน้า 10-12.

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าหากปริมาณสุราเดือนดังกล่าวมีการเสียภาษีสรรพสามิตถูกต้องตามกฎหมายแล้วจะทำให้รัฐได้รับรายได้จำนวนมาก แต่จำนวนผลประโยชน์ที่ตอบแทนหรือรายได้ดังกล่าวกลับตกแก่ก่อกรอาชญากรรมดังกล่าว

ส่วนข้อมูลสถิติจากการจับกุมปราบปรามผู้กระทำการความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 ถึงปีงบประมาณ 2549 ในแต่ละปีมีจำนวนค่าปรับอยู่ในหลักสิบล้านบาท ซึ่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มีอัตราโทษต่ำบทกำหนดโทษค่าปรับก็น้อยมาก จึงแสดงว่า ผู้กระทำการความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนในแต่ละปีจะมีรายได้ไม่ต่ำกว่าหลักสิบล้านบาท และหากพิจารณาปริมาณการจับกุมผู้กระทำการความผิดก็มีการจับกุมได้ทุกปีเสมอมา ดังนั้น จึงเป็นที่แน่นอนว่ายังมีผู้กระทำการความผิดที่ยังหลบ藏匿อยู่อีกเป็นจำนวนมาก ทำให้รายได้จากการกระทำการความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนที่ยังไม่สามารถจับกุมได้ และความเสียหายที่แท้จริงยังมีอีกเป็นจำนวนมาก มหาศาลอ่อนบุญจากอดีตจนถึงปัจจุบันดังกล่าวจึงยืนยันได้ว่า การกระทำการความผิดเกี่ยวกับสุราเดือน เป็นองค์กรอาชญากรรมที่ได้รับผลตอบแทนสูง ผู้กระทำการความผิดจึงนำรายได้เหล่านี้ไปสร้างอิทธิพลให้แก่องค์กร มีการติดสินบนเข้าพนักงานของรัฐเพื่อเข้าทำการขัดขวางในการดำเนินการทางกฎหมายแก่ประโยชน์ของตนหรือกลุ่มของตน และเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการค้าสุราเดือน เพื่อหลบเลี่ยงภาษีสรรพสามิตจำนวนมหาศาลเหล่านี้ก็จะถูกนำกลับไปเป็นดันทุนในการประกอบอาชญากรรมขึ้นมาใหม่อีก จึงทำให้เกิดเป็นวงจรการประกอบอาชญากรรมที่ยากต่อการจับกุมและปราบปราม

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการกระทำการความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนนี้มีลักษณะของการกระทำการความผิดที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดกฎหมาย ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เมื่อจากเป็นความผิดที่โดยลักษณะของการประกอบอาชญากรรมทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง

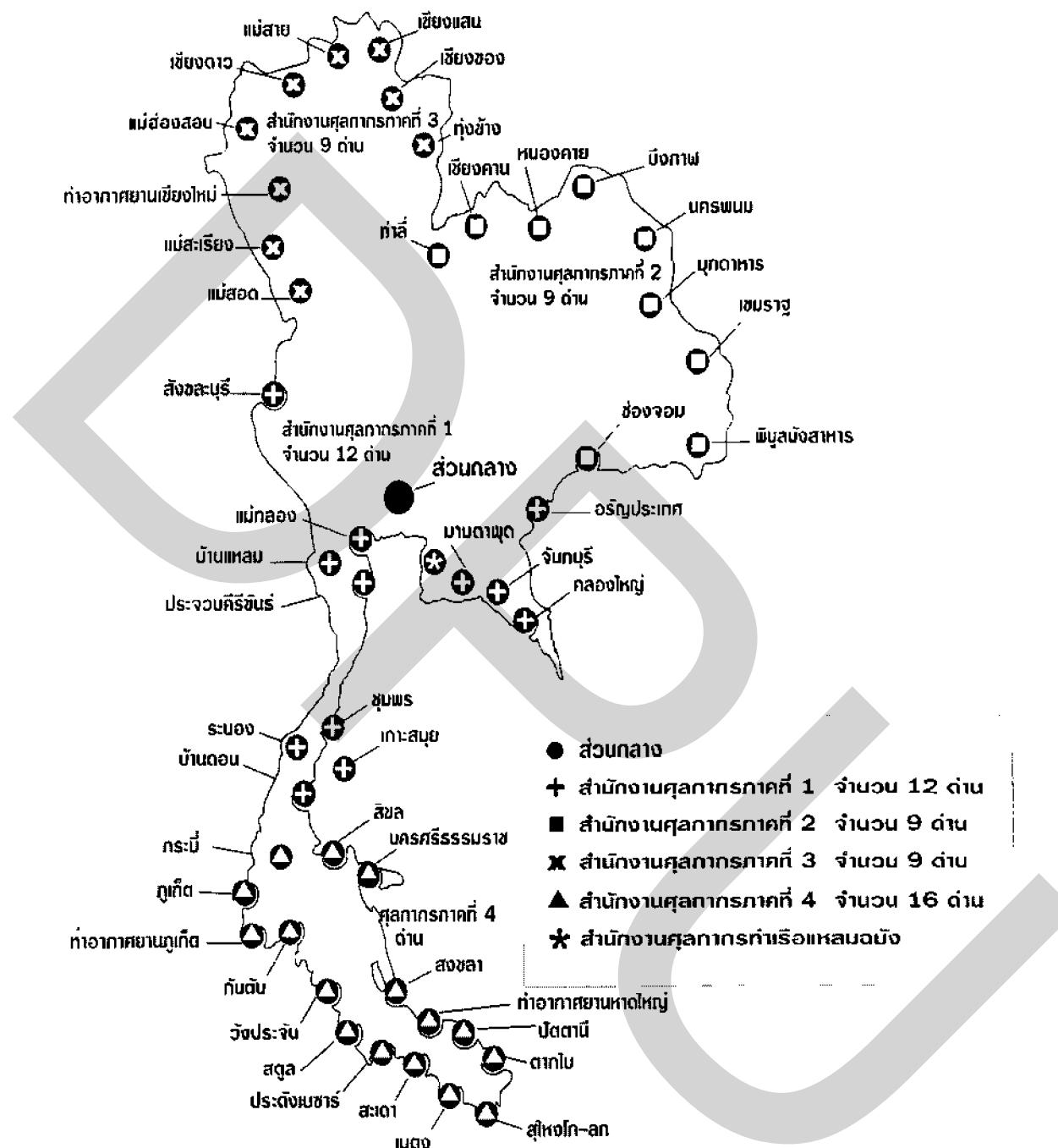
4.2.3 ความผิดที่มีลักษณะของการกระทำการที่สับซ้อนแยกการปราบปราม

ในปัจจุบันการกระทำการความผิดเกี่ยวกับสุราเดือน ได้พัฒนารูปแบบให้ลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยทำงานเป็นระบบและเป็นขบวนการมากขึ้น มีเครือข่ายเชื่อมโยงครอบคลุมหลายพื้นที่ การตรวจสอบการกระทำการความผิดการปราบปรามก็ยากตามไปด้วย ซึ่งกฎหมายที่ใช้ในการกระทำการความผิดดังกล่าว ไม่สามารถปรับใช้แก่ลักษณะของการกระทำการความผิดหรือไม่สามารถบังคับใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เมื่อจากการหาพยานหลักฐานเพื่อนำผู้กระทำการความผิดมาลงโทษ เมื่นไปได้ยาก ดังนั้น เมื่อการกระทำการความผิดดังกล่าวยากแก่การปราบปรามและกฎหมายเดิมที่ใช้อยู่ไม่มีประสิทธิภาพที่จะปราบปรามผู้กระทำการความผิดได้เท่าที่ควร จึงมีการนำอามาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้กับองค์กรอาชญากรรม เพื่อ

ทำลายแหล่งเงินทุนขององค์กรอาชญากรรม อีกทั้งมีการขยายหลักเกณฑ์การรับผิดชอบหลักฐานให้กับวางแผนขึ้นและมีการนำอามาตรการพิเศษต่างๆ มาใช้เพื่อเข้าถึงข้อมูลหรือหลักฐานค้างๆ ใน การกระทำความผิดอีกด้วยเช่น มีการนำอาหาศักดิ์ที่การลงโทษผู้สมคบกันเพื่อกระทำความผิดมาใช้บังคับ ดังนี้ ในการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินซึ่งมุ่งกำหนดความผิดที่มีลักษณะของการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปรามเป็นลักษณะหนึ่งของการกระทำความผิดอาญาที่กำหนดให้เป็นความผิดมูลฐาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำอามาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มาใช้บังคับกับการกระทำความผิดที่มีลักษณะดังกล่าว

จากการศึกษาในบทที่ 2 จะเห็นได้ว่าด้วยแต่เดิมตนถึงปัจจุบัน การจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสูราเดือนยังคงมีมากขึ้นทุกปี แสดงให้เห็นว่าแม้จะมีการจับกุมผู้กระทำความผิดได้มากเพียงใด แต่ก็จะมีผู้กระทำความผิดรายใหม่ๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการพัฒนาธุรกิจและวิธีการในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าสูราเดือน เพื่อหลบเลี่ยงภาษีสรรพสามิตสูรานมีการพัฒนาให้มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น โดยมีการดำเนินงานที่เป็นระบบและเป็นขบวนการมากขึ้น มีเครือข่ายเชื่อมโยงครอบคลุมหลายพื้นที่ มีวิธีการทำลายหลักฐานที่แนบเนิน เพื่อให้เหลือหลักฐานสืบสานมาถึงคนน้อยที่สุด และในกรณีที่มีการขนถ่ายสูราเดือนไม่ว่าจะเป็นการล้ำเลี่ยงจากต่างประเทศเข้ามายังประเทศไทย สามารถล้ำเลี่ยงสูราเดือนเข้ามาได้ตามบริเวณชายแดนที่มีค่าน้ำดูดกากการทำงานทั่วประเทศไทย หรือการล้ำเลี่ยงสูราเดือนจากแหล่งภายนอกในประเทศเพื่อกระจายไปข้างแหล่รับอื่นๆ จะมีขบวนการของกลุ่มนักคดโกไม่ว่าจะเป็นแรงงานที่ขนส่งคำเลี่ยงสูราเดือนหรือเรียกว่ากองทัพมด หรือผู้มีอิทธิพลในท้องที่หรือเจ้าหน้าที่บางกลุ่มที่มีหน้าที่ในการจับกุมหรือปราบปราม แต่กลับมีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยปกปิดการกระทำความผิดหรือให้ความช่วยเหลือในการกระทำความผิดดังกล่าว จึงทำให้ขาดพยานหลักฐานในการฟ้องร้องและทำให้รัฐสูญเสียรายได้ อันเนื่องมาจากการหลีกเลี่ยงภาษีสรรพสามิตสูรา และจากรูปแบบการกระทำความผิดที่สลับซับซ้อนขึ้น ทำให้การจับกุมและการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าสูราเดือน เพื่อหลบเลี่ยงภาษีสรรพสามิตสูราทำได้ยากขึ้น และก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นการก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมาในที่สุด

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับสูราเดือนนี้มีลักษณะของการกระทำความผิดที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดมูลฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เนื่องจากเป็นความผิดที่มีลักษณะของการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปราม

ที่ม 1 : กรมศุลกากร

ภาพที่ 4.2 แผนที่แสดงการลักษณะนำสุราเดื่อนเข้ามาตามบริเวณชายแดนที่มีด่านศุลกากรทั่วประเทศ

4.2.4 ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ

ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา การดำเนินนโยบายการคลังของรัฐบาลในการขัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากสุรานเป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญในการหารายได้ เพื่อตอบสนองการใช้จ่ายของรัฐ การที่รัฐสูญเสียรายได้เนื่องจากการกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุรานถือว่าให้เกิดมูลค่าความเสียหายจำนวนมหาศาล มีผลกระทบโดยตรงต่อการขัดเก็บรายได้ของประเทศไทยและมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยตรงพร้อมทั้งก่อให้เกิดปัญหาต่อระบบการเงินการคลังของประเทศไทยอย่างร้ายแรง การกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุรานถือว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ประเทศไทยนี้ที่เป็นบ่อนทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยขาดดุลเงินรายของ การกระทำความผิด คือ ผลประโยชน์จำนวนมหาศาลและเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินจากการกระทำการกระทำความผิดซึ่งเป็นแรงจูงใจสำคัญ ซึ่งความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมประเภทนี้มีมูลค่าความเสียหายมากกว่าอาชญากรรมธรรมดายังไงก็ต่อการจับกุมปราบปราม นอกจากนี้ยังทำลายความไว้วางใจทางธุรกิจ มีผลกระทบต่อกำไรเชื่อมั่นของผู้ประกอบธุรกิจและการตลาดของชาวต่างชาติ เพราะไม่ต้องการทำธุรกิจกับประเทศไทยซึ่งเสียงในด้านการทุจริต จึงส่งผลกระทบต่อธุรกิจของประเทศไทยทั่วโลกอีกด้วย

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องกำหนดให้ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิjinนี้ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวมีมาตรการที่มุ่งจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการต当ของทางเศรษฐกิจขององค์กรอาชญากรรมได้อย่างเด็ดขาดและทำให้ผู้กระทำการกระทำความผิดไม่มีแหล่งเงินทุนที่จะนำมากระทำการกระทำความผิดต่อไปได้ ซึ่งถือเป็นการป้องกันและปราบปรามการก่ออาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก

การกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุรานนี้ ถือเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่มีผู้เสียหายโดยตรงคือรัฐ เนื่องจากเป็นผู้มีอำนาจในการอนุญาตให้นุกออกได้ ทำหรือจำหน่ายสุราได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการอนุญาตให้จำหน่ายสุราขึ้นห้อไทย หรือการนำเข้าสุราขึ้นห้อต่างประเทศ แม้พฤติกรรมในการกระทำการกระทำความผิดจะไม่รุนแรง ไม่มีการใช้กำลังทำร้าย ไม่ใช้อาวุธแต่เป็นการกระทำการกระทำความไว้วางใจโดยการหลอกลวง ฉ้อโกง ปลดปล่อย ช่อนเร้น ใช้อุบัติ โดยชุดมุ่งหมายของการหลอกลวงนี้ก็มุ่งต่อผลประโยชน์จำนวนมหาศาลและเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินเป็นสำคัญ ซึ่งความเสียหายที่เกิดจากการกระทำการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุรานถือนั้นมักมีมูลค่าความเสียหายมากกว่าอาชญากรรมธรรมดากา ทำให้รัฐต้องสูญเสียรายได้เป็นจำนวนมากอันเนื่องมาจากการเก็บภาษีสรรพสามิตที่ถูกแทรกแซงโดยสุราถือน ถือเป็นการกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย และยังเป็นการทำลายภาพลักษณ์ของประเทศไทยอีกด้วย

ดังนั้น จากการศึกษาหลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดมูลฐานทั้ง 4 ประการ จึงอาจกล่าวได้ว่า การกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราถือเป็นนั้นนีลักษณะของการกระทำความผิดที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ในการกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กล่าวคือเป็น

1. ความผิดที่มีรูปแบบและวิธีการดำเนินการที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม
2. ความผิดที่โดยลักษณะของการประกอบอาชญากรรมทำให้ได้รับผลตอบ แทนสูง
3. ความผิดที่มีลักษณะของการกระทำที่สถาบันซึ่งอนุญาตให้ดำเนินการ
4. ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ

ซึ่งหากกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราถือเป็นความผิดมูลฐาน ตามพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แล้ว จะสามารถลดจำนวนอาชญากรรมให้น้อยลงได้ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติมากขึ้น รวมทั้งทำให้การบังคับใช้กฎหมายและการแก้ไขกฎหมายการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราถือเป็นดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.3 แนวทางในการกำหนดกรอบและลักษณะของความผิดเกี่ยวกับสุราถือเป็นความผิดมูลฐาน ตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

บุคคลใดจะต้องรับโทษฐานฟอกเงิน บุคคลนั้นจะต้องโอนหรือรับโอนทรัพย์สินที่ตนรู้ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เท่านั้น โดยนำมาตราการริบทรัพย์สินทางเพ่งมาใช้บังคับผ่านกระบวนการร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สิน ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานตกเป็นของแผ่นดิน โดยมาตรการดังกล่าวอาศัยเพียง เหตุอันควรเรื่องได้ว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานและมาตรการทางอาญาที่ใช้ลงโทษบุคคลที่ได้ทรัพย์สิน ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานไปโดยไม่สุจริต ซึ่งจะเห็นได้ว่าการที่จะสามารถใช้มาตรการริบทรัพย์สินทางเพ่งกับทรัพย์สินได้ทรัพย์สินนั้นต้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 การกำหนดให้การกระทำความผิดฐาน ได้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายดังกล่าว จึงเป็นหลักการที่สำคัญของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยต้องพิจารณาให้รอบคอบว่าการจะใช้มาตรการทางกฎหมายอันประกอบด้วยมาตรการริบทรัพย์สินทางเพ่งและมาตรการลงโทษทางอาญาดำเนินการกับบุคคล หรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดอาญาฐานใดบ้าง และความผิดอาญาฐานนั้นจะต้องมีกรอบและลักษณะของความผิดที่แน่นอนและชัดเจนคือจะต้องสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย

ดังนี้ การกำหนดให้การกระทำการพิเศษเกี่ยวกับสุราถือเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แล้ว จึงเป็นการสมควรที่จะกำหนดครอบและลักษณะของการกระทำการพิเศษ เกี่ยวกับสุราถือให้มีความชัดเจน เหมาะสม และสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ใช้เป็นฐานในการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการพิเศษดังกล่าวได้ โดยไม่กระทบกระทেื่อนต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากเกินความจำเป็น อีกทั้งยังเป็นการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ที่มีประสิทธิภาพสมดังเจตนาณ์ในการตรากฎหมายดังกล่าว

4.3.1 การกำหนดนิยามของคำว่าความผิดเกี่ยวกับสุราถือตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายฉบับใดให้คำนิยามของคำว่า ความผิดเกี่ยวกับสุราถือไว้โดยเฉพาะเจาะจง ดังนี้ เมื่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราถือเป็นความผิดมูลฐานก็ไม่มีเหตุจำเป็นต้องกำหนดนิยามของคำว่าความผิดเกี่ยวกับสุราถือไว้โดยเฉพาะเจาะจงแต่อย่างใด หากแต่ระบุถึงลักษณะของการกระทำการพิเศษเกี่ยวกับสุราถือที่เข้ากรณีเป็นความผิดมูลฐานไว้ก็คงจะเพียงพอแล้ว โดยเทียบเคียงกับความผิดมูลฐานซึ่งในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ก็มิได้กำหนดนิยามอันเฉพาะเจาะจงของคำว่าความผิดมูลฐานไว้แต่อย่างใด หากแต่ระบุประเภทของความผิดที่ถือว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ก็สามารถบังคับใช้ได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพแล้ว

การกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น เห็นควรให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (9) ของบทนิยามของ คำว่า

“ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

“(9) คดีความผิดเกี่ยวกับสุราถือตามกฎหมายว่าด้วยสุรา”

4.3.2 การกำหนดครอบลักษณะความผิดเกี่ยวกับสุราถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การกำหนดครอบและลักษณะความผิดมูลฐาน ตามความผิดเกี่ยวกับสุราถือควรกำหนดไว้ในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และไปกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำการพิเศษไว้ในกฎหมายท่วงโดยการเพิ่มเติมวรรคสองในมาตรา 3 ดังนี้

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “ความผิดมูลฐาน” หมายความว่า

“(9) คดีความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

วรรคสอง ความผิดตาม (9) จะต้องมีลักษณะที่มีผลกระเทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือระบบเศรษฐกิจการคลังของประเทศไทย เป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม หรือมีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ทั้งนี้ ให้กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดในกฎหมาย”

การกำหนดครอบของการกระทำความผิดมูลฐาน ในความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนดังกล่าว เป็นการกำหนดครอบของการกระทำความผิดมูลฐานไว้ในตัวบทกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ก่อนที่จะมอบอำนาจให้ฝ่ายบริหาร ไปกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดไว้ในกฎหมาย โดยจะต้องคำนึงถึงขนาดของความร้ายแรงที่จะต้องถึงขนาดที่มีผลกระเทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศไทย ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือระบบเศรษฐกิจการคลังของประเทศไทย เป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม หรือมีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ที่ฝ่ายนิติบัญญัติได้วางกรอบไว้นั้น ย่อมจะคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้สมดังเจตนาณ์ของรัฐธรรมนูญและฝ่ายบริหารยังสามารถที่จะกำหนดลักษณะของความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน ที่มีความร้ายแรงถึงขนาดที่กำหนดไว้ตามกรอบไว้ในกฎหมาย ได้ทันท่วงที่ ตามสภาพการณ์ของสังคม เพื่อนำมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มาใช้ดำเนินการกับผู้กระทำความผิดและทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนตามลักษณะที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เพื่อให้สมดังเจตนาณ์ในการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ที่มีความประสงค์เพื่อดูงPLICATION การประกอบอาชญากรรมอันไม่สามารถดำเนินการได้ตามกฎหมายอื่น

การกำหนดครอบและลักษณะของความผิดมูลฐานดังกล่าวเทียบเคียงมาจาก การกำหนดครอบของลักษณะ “คดีพิเศษ” ตามมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และการกำหนดครอบและลักษณะของการกระทำความผิดมูลฐานตามร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่...) พ.ศ. ... ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

1) การกำหนดครอบและลักษณะของความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547

ได้กำหนดครอบและลักษณะของความผิดทางอาญาที่จะใช้มาตรการตามพระราชบัญญัติ

การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ดำเนินการกับผู้กระทำความผิดไว้ดังนี้

(1) การกำหนดกรอบของคำว่า “คดีพิเศษ” ไว้ในนิยามมาตรา 3 โดยกำหนดให้หมายความว่าคดีความผิดทางอาญาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 21

(2) การกำหนดกรอบของคดีพิเศษตามมาตรา 21 โดยกำหนดให้คดีพิเศษที่จะต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ คดีความผิดทางอาญาตามมาตรา 21(1) คดีความผิดทางอาญาตามกฎหมายที่กำหนดไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ และที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยการเสนอแนะของคณะกรรมการคดีพิเศษ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยคดีความผิดทางอาญาตามกฎหมายดังกล่าวจะต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(ก) คดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อนจำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ

(ข) คดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(ค) คดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรมหรือ

(ง) คดีความผิดทางอาญาที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน

ทั้งนี้ ตามรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่คณะกรรมการคดีพิเศษกำหนด

ในปัจจุบันมีคดีพิเศษที่เป็นความผิดทางอาญา ตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติและกำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งต้องดำเนินการสืบสวนและสอบสวนตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 โดยได้มีการกำหนดความผิดเกี่ยวกับสุร่าว่าด้วยการกำหนดคดีพิเศษเพิ่มเติม ตามกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ประกอบกับประกาศคณะกรรมการคดีพิเศษ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547 กำหนดรายละเอียดของลักษณะการกระทำความผิดทางอาญาตามกฎหมายดังต่อไปนี้ เป็นคดีพิเศษเพิ่มเติมจากบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547

1.
2.
3.

4. คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ได้แก่ คดีความผิดที่มีบกพร่องตามมาตรา 33 มาตรา 33 ทวิ มาตรา 33 ตรี มาตรา 34 และมาตรา 34 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ที่มีหรือมีอยู่แล้วซึ่งเป็นกฎหมายสุราดังเด่นหนึ่งหมื่นลิตรขึ้นไป

2) การกำหนดกรอบและลักษณะความผิดกฎหมายตามร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่...) พ.ศ.

เนื่องจากการประกอบอาชญากรรมในปัจจุบัน มีการกระทำความผิดนอกเหนือไปจากความผิดที่ได้กำหนดไว้เป็นความผิดกฎหมายจำนวน 8 มาตรา ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งความผิด 8 มาตราที่มีอยู่นี้ ไม่สามารถนำมาบังคับได้อีก เมนาระสมสอดคล้องกับเจตนาณ์ของกฎหมาย ในการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมให้ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไปได้อีกยังมีประสิทธิภาพ และตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมุ่งเน้นเฉพาะการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมในความผิดอาญา 8 มาตรา เท่านั้นทำให้การบังคับใช้กฎหมายที่ผ่านมาไม่อาจช่วยให้การประกอบอาชญากรรมลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไปอีกแต่จริง อันเนื่องมาจากขั้นตอนที่เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดกฎหมาย ยังคงเป็นจำนวนมาก และยังสามารถนำเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวมาสนับสนุนการกระทำความผิดกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อีก

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงได้มีการยกร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน(ฉบับที่...) พ.ศ. ขึ้น โดยกำหนดให้ความผิดอาญาบางลักษณะที่กฎหมายที่มีอยู่เดิมไม่สามารถจะดำเนินการกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดดังกล่าว ได้อีกยังมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

(9) ความผิดเกี่ยวกับการใช้บีดีอ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติและกระบวนการตรวจสอบหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยแร่ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม กฎหมายว่าด้วยอุตสาหกรรม หรือกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสัตว์ป่า

(10) ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

(11) ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ปั้นทุน)

(12) ความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

(13) ความผิดเกี่ยวกับการค้าอาชญากรรมตามกฎหมายว่าด้วยอาชญากรรม เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้ไฟลิงและสิ่งเทียนอาชญากรรม

(14) ความผิดเกี่ยวกับการสมยอมในการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ และการกีดกันการแข่งขันราคาอย่างไม่เป็นธรรม ตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงาน

(15) ความผิดเกี่ยวกับการซื้อโง่แรงงานตามประมวลกฎหมายอาญา (แก้ไขจากความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์) เมื่อจากความผิดดังกล่าวขึ้นไม่มีการบัญญัติเป็นกฎหมาย และเห็นว่าความผิดเกี่ยวกับการซื้อโง่แรงงานตามประมวลกฎหมายอาญามีองค์ประกอบใกล้เคียงกับความผิดฐานค้ามนุษย์ตามร่างกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(16) ความผิดเกี่ยวกับสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ความผิดเกี่ยวกับยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ความผิดเกี่ยวกับการภายในประเทศสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภายในประเทศสามิต

และซึ่งได้มีการเพิ่มเติมหลักการสำคัญในวรรคสองของมาตรา 3 โดยกำหนดกรอบของความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 ได้แก่ความผิดตาม (4) ยกยอกซื้อโง่โดยผู้จัดการ (5) ความผิดต่อหน้าที่ราชการ (7) הלבหนีศุลกากร (ความผิดมูลฐานตาม(4) (5) และ (7) เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายเดิม) (9) ทรัพยกรรมธรรมชาติ (10) แลกเปลี่ยนเงิน (11) ปั้นหุ้น (12) การพนัน (13) ค้าอาวุธ (14) ชั่ว (15) ซื้อโง่แรงงาน และ (16) สารพสามิต จะต้องมีลักษณะที่มีหรืออาจมีผลกระเทbourgอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศไทย ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยหรือระบบเศรษฐกิจการคลังของประเทศไทย เป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำการขององค์กรอาชญากรรม หรือมีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน โดยให้กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดดังกล่าวในกฎหมาย

ทั้งนี้ เพื่อให้การกำหนดกรอบของความผิดมูลฐานมีความชัดเจนและความผิดอาญาที่ได้กำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานนั้น ความผิดบางลักษณะเป็นความผิดเล็กน้อยที่ไม่สมควรจะนำ มาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้กับผู้กระทำความผิดและทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดดังกล่าว

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะและวิธีการของความผิดเกี่ยวกับสุราถือน จะเห็นได้ว่าความผิดเกี่ยวกับสุราถือนมีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และมีลักษณะที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของการกำหนดความผิดมูลฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งได้แก่

- ความผิดเกี่ยวกับการขาย หรือ นำออกแสดงเพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืน มาตรา 5 หรือความผิดเกี่ยวกับการซื้อหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืน มาตรา 5 ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

2. ความผิดเกี่ยวกับการขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าต้องปิดแสตนป์สุรา แต่มิได้ปิดแสตนป์สุรา หรือปิดแสตนป์สุราไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือมิได้ปิดแสตนป์สุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

3. ความผิดเกี่ยวกับการซื้อหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ต้องปิดแสตนป์สุราแต่มิได้ปิดแสตนป์สุรา หรือปิดแสตนป์สุราไม่ครบถ้วน หรือมิได้ปิดแสตนป์สุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

ดังนี้ การกำหนดกรอบและลักษณะของความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ฝ่ายบริหารจึงควรกำหนดให้ครอบคลุมถึงความผิดที่กล่าวมาโดยกำหนดไว้ในกฎหมาย

4.4 มาตรการในการบังคับใช้กฎหมายภายหลังจากกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนเป็นความผิดมูลฐาน

มาตรการในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อดำเนินคดีกับการกระทำการทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนปัจจุบันนี้ยังไม่สามารถบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การนำอาชารการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อบังคับใช้กับการกระทำการทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือน จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งซึ่งเป็นทางเลือกที่มีประสิทธิภาพและสามารถช่วยยับยั้งการฟอกเงินรายได้ที่ได้จากการกระทำการทำความผิดอีกด้วย ซึ่งมีมาตรการดังนี้

4.4.1 มาตรการด้านการลงโทษทางอาญา

การกำหนดให้การฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญาดังนี้ เป็นการกำหนดความผิดในลักษณะที่มุ่งหมายจะลงโทษตัวผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินโดยเฉพาะ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.4.1.1 การกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดลักษณะของการกระทำความผิดฐานฟอกเงินอันเป็นความผิดหลัก รวมไปถึงลักษณะของผู้กระทำผิดและบทลงโทษทางอาญาที่จะได้รับในแต่ละกรณี ดังนี้

มาตรา 5 ผู้ใด

1) โอน รับโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการมิชอบเพื่อชักช่อนหรือ ปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะ หรือหลัง การกระทำการมิชอบให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ

2) กระทำการด้วยประการใดๆ เพื่อปกปิดหรืออ้างทางลักษณะที่แท้จริง การได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการมิชอบ ผู้นี้กระทำการมิชอบฐานฟอกเงิน

สำหรับลงโทษผู้กระทำการมิชอบฐานฟอกเงินนั้น พระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 60 ได้บัญญัติให้ผู้กระทำการมิชอบฐานฟอกเงินต้อง ระหว่างไทยจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ และในกรณีที่นิติบุคคลกระทำการมิชอบฐานฟอกเงิน ต้องระหว่างไทยปรับตั้งแต่สองแสนบาท ถึงหนึ่งล้านบาท หากเป็นการกระทำการมิชอบโดยกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบ ในการดำเนินงานของนิติบุคคลดังกล่าวนั้นต้องระหว่างไทยจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้ง แต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการ กระทำการมิชอบของนิติบุคคลนั้น ทั้งนี้เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอก เงิน พ.ศ.2542 มาตรา 61

อย่างไรก็ได้ การจะลงโทษผู้กระทำการมิชอบตามมาตราข้างต้นได้ ต้องปรากฏว่า ผู้นี้ได้กระทำการมิชอบตามความมิชอบฐานก่อน หากกระทำการมิชอบของบุคคลนั้นไม่เข้า ลักษณะเป็นความผิดมูลฐานใดในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเลย รัฐก็ ไม่สามารถบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายฟอกเงินกับผู้กระทำการมิชอบได้

บทบัญญัติในมาตรา 5 ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีเจตนาณมุ่งที่จะเอาผิดกับผู้กระทำการมิชอบทั้งเรื่องทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการมิชอบเป็นฐานความผิดหลักของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในขณะเดียวกันก็ใช้ลงโทษไทยในทางอาญาที่รุนแรงกว่ากฎหมายในทางแพ่ง ทั้งเรื่องจำคุกและ ปรับ

หากกระทำการมิชอบเกี่ยวกับสุราเดื่อนถูกกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐาน ตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 แล้ว ผู้ใดที่กระทำการต่อทรัพย์สินที่ เกี่ยวกับการกระทำการมิชอบเกี่ยวกับสุราเดื่อนตามลักษณะต่างๆ ที่กำหนดไว้ในมาตรา 5 แห่ง พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 แล้วนั้นย่อมถือว่าผู้นี้กระทำ

ความผิดฐานฟอกเงิน ต้องระบุว่า ไทยตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 60 หรือ มาตรา 61 แล้วแต่กรณี

4.4.1.2 การกระทำความผิดฐานฟอกเงินอกราชอาณาจักรแต่ต้องรับโทษในราชอาณาจักร

เนื่องจาก การกระทำความผิด ในปัจจุบัน ได้ซับซ้อนและกว้างขวางขึ้น อาชญากรรมหลายประเทศมีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติ (Transnational Crime) หรือ ความผิดทางอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อชาติไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนความมั่นคงของชาติ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วกฎหมายจะกำหนดให้ผู้กระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวต้องรับโทษในราชอาณาจักร เช่นเดียวกับความผิดฐานฟอกเงิน ซึ่งเป็นความผิดที่มีการกระทำความผิดระหว่างประเทศเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของชาติเป็นอันมาก พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 จึงกำหนดให้ผู้กระทำความผิด นอกราชอาณาจักร ต้องรับโทษในราชอาณาจักร ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 เกี่ยวกับ
บทบัญญัติข่ายเขตอำนาจศาลดังนี้^๓

มาตรา 6 ผู้ใดกระทำความผิดฐานฟอกเงิน แม้จะกระทำในราชอาณาจักรผู้นั้น
ต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามที่ปรากฏในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าปรากฏว่า

1) ผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนใดคนหนึ่งเป็นคนไทยหรือมี
ถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

2) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และได้กระทำโดยประسنค์ให้ความผิด
เกิดขึ้นในราชอาณาจักร หรือรัฐบาลไทยเป็นผู้เสียหาย หรือ

3) ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และการกระทำนั้นเป็นความผิดตาม
กฎหมายของรัฐที่การกระทำการเกิดขึ้นในเขตอำนาจของรัฐนั้น หากผู้นั้นได้ปรากฏตัวอยู่ใน
ราชอาณาจักรและมิได้มีการส่งตัวผู้นั้นออกไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ทั้งนี้ ให้นำมาตรา 10 แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

^๓ ใช้บัด แห่งรัชต. (2542). มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.
หน้า 93-94.

การนำเอาหลักการของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 10 มาใช้บังคับ โดยอนุโลมนั้นก็คือ หากการกระทำความผิดฐานฟอกเงินเกิดขึ้นนอกประเทศไทยและมีการดำเนินคดีลงโทษกับผู้กระทำความผิดนั้น โดยมีคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศยังคงที่สุดให้ปล่อยตัวผู้นั้นหรือหากในต่างประเทศพิพากษาให้ลงโทษและผู้นั้นได้พ้นโทษแล้ว ห้ามนิใช้ลงโทษผู้นั้นในราชอาณาจักร เพราะการกระทำนั้นอีก หรือถ้าหากผู้ต้องคำพิพากษาได้รับโทษสำหรับการกระทำนั้นตามคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศมาแล้วแต่ยังไม่พ้นโทษ ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้หรือจะไม่ลงโทษเลยก็ได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงโทษที่ผู้นั้นได้รับมาแล้วทบซุญญติการกระทำความผิดฐานฟอกเงินนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน ในกรณีไม่สามารถเอาผิดกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ได้ด้วยเหตุที่ยากแก่การจับกุม หากวันนี้ข้อมูลว่าผู้กระทำความผิดเกี่ยวข้องกับขบวนการผิดกฎหมาย ตามความผิดมูลฐานว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนยังเป็นอภิวัชทางหนึ่งที่จะดำเนินการกับผู้กระทำความผิดได้

4.4.1.3 การลงโทษผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือ ผู้พยายามกระทำความผิดหรือผู้สนับสนุนเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

การกระทำความผิดฐานฟอกเงิน มักมาจากการกระทำความผิดมูลฐานอันเป็นกลุ่มขบวนการเครือข่าย ในการกระทำความผิดครั้งหนึ่งอาจมีผู้เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเป็นจำนวนมาก จึงมีการกำหนดบทลงโทษในความผิดฐานฟอกเงินให้ครอบคลุมไปถึงบุคคลต่างๆ ที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ หรือทำการสมคบกันเพื่อกระทำความผิด ตลอดจนผู้พยายามกระทำความผิดด้วยดังนี้

1) การลงโทษผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือในการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน (Aiding or Abetting)

ตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 7 ในความผิดฐานฟอกเงิน ผู้ได้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้น

(1) สนับสนุนการกระทำความผิดหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิด

(2) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัสดุใดๆ หรือกระทำการใดๆ เพื่อช่วยให้ผู้กระทำความผิดหลบหนีหรือเพื่อมิให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษ หรือเพื่อให้ได้รับประโยชน์ในการกระทำความผิด

อันถือได้ว่าเป็นบทลงโทษที่เข้มงวด เนื่องจากความผิดฐานฟอกเงินเป็นความผิดที่เกี่ยวเนื่องมาจากการค้าอาญาชั้นเร้นหรือความผิดที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอย่างมาก การสนับสนุนและการช่วยเหลือให้มีการฟอกเงินจึงเท่ากับเป็นการส่งเสริมการกระทำความผิดมูลฐานซึ่งย่อมจะส่งผลกระทบที่ร้ายแรงต่อสังคมต่อไป จึงสมควรกำหนดโทษไว้ให้สูงกว่าการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86 ที่ให้รับโทษเพียงสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดที่สนับสนุนหรือช่วยเหลือนั้น

อย่างไรก็ตามในวรรคท้ายของมาตรา 7 ได้บัญญัติไว้ในกรณีที่ศาลอาจใช้คุณพินิจแก่บุคคลซึ่งขัดหารือให้เงินหรือทรัพย์สิน ที่พำนัก หรือที่ซ่อนเร้น เพื่อช่วยบิดามารดา บุตร สามี หรือภริยาของตนให้พ้นจากการถูกจับกุม ศาลจะไม่ลงโทษผู้นั้นหรือลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ ทั้งนี้เนื่องจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินอาจต้องมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลໄกัดชิด การที่กฎหมายกำหนดบทบัญญัติให้มีการผ่อนปรนได้ไว้เช่นนี้คือเหตุผลในทางศีลธรรม วัฒนธรรม หรือความสัมพันธ์ทางสายโลหิต

2) การลงโทษผู้พยายามกระทำความผิดในการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน (Attempt)

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 80 ได้วางหลักไว้ว่า ผู้ใดพยายามกระทำความผิดต้องรับโทษสองในสามส่วนของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

แต่สำหรับการพยายามกระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้นตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 8 ได้วางหลักไว้แตกต่างกันดังนี้

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ต้องระวังโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดสำเร็จ

ทั้งนี้เนื่องจากความผิดฐานฟอกเงินเป็นอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศชาติอย่างร้ายแรงและบั่นบานการณ์ก่อให้เกิดอาชญากรรมประเภทอื่นๆ ตามมาได้อีก จัดเป็นอาชญากรรมท้องที่ความสำคัญเป็นพิเศษ จึงเป็นบทบัญญัติที่มีโทษสูงกว่าการพยายามกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

3) การลงโทษผู้สมคบเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน (Association or Conspiracy)

การสมคบกันเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้นหมายถึง การคบคิดและ合謀กันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ซึ่งการสมคบกันเพื่อกระทำความผิดฐาน

ฟอกเงินนั้นถือเป็นความผิดอิกรฐานหนึ่งที่แยกต่างหากจากความผิดฐานฟอกเงินโดยไม่จำเป็นต้องให้เกิดการกระทำความผิดตามที่ได้คบคิดและทดลองกันเสียก่อน ดังนั้นแม้จะไม่มีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินตามที่ได้คบคิดและทดลองกัน แต่กฎหมายก็ได้บัญญัติให้เข้าหน้าที่ของรัฐสามารถที่จะลงโทษผู้สมคบกันเช่นว่านั้น ได้ ทั้งนี้เนื่องจากความผิดฐานสมคบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถนำผู้ที่อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดหรือผู้ที่เป็นตัวการ มาดำเนินคดีและลงโทษได้ เพราะในทางปฏิบัติผู้ที่อยู่เบื้องหลังของผู้กระทำความผิดมักจะไม่มีพยานหลักฐานเกี่ยวข้องหรือผูกพันกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน แต่จะมีเพียงการกระทำในชั้นสมคบ หรือวางแผนดำเนินการเท่านั้น จึงเป็นการยากที่บุคคลเหล่านี้จะถูกลงโทษตามกฎหมายอาญาทั่วไป ความผิดฐานสมคบนี้จึงเป็นมาตรการที่ช่วยให้สืบทราบไปถึงผู้ที่อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิด หรือผู้เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้ทั้งหมด สำหรับผู้สมคบกันเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงินนั้นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 9 บัญญัติให้ผู้สมคบกันต้องระวังไทยในการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ดังนี้

มาตรา 9 ผู้ใดสมคบโดยการทดลองกันด้วยส่องคนเข้าไปเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ต้องระวังไทยก็จะหนีของไทยที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถ้าได้มีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินเพราเหตุที่ได้มีการสมคบกันตามวรรคหนึ่งผู้สมคบกันนั้นต้องระวังไทยตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ในกรณีที่ความผิดได้กระทำถึงบุคคลมือกระทำความผิด แต่เนื่องจากการเข้าขัดขวางของผู้สมคบทำให้การกระทำนั้นกระทำไปไม่ตลอดหรือกระทำไปตลอดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล ผู้สมคบที่กระทำการขัดขวางนั้นคงรับโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งเท่านั้น

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกลับใจให้ความจริงแห่งการสมคบต่อพนักงานเข้าหน้าที่ก่อนที่จะมีการกระทำความผิดตามที่ได้สมคบกัน ศาลจะไม่ลงโทษผู้นั้นหรือลงโทษผู้นี้น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้

ดังนั้น หากการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนได้ถูกกำหนดให้เป็นความผิดฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แล้ว ผู้ใดที่สนับสนุนหรือช่วยเหลือ หรือพยายามกระทำความผิด หรือสมคบเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงินอันเกิดจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดือน ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7, มาตรา 8 หรือมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 แล้วแต่กรณี

4.4.1.4 การลงโทษที่หนักขึ้นหากผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือหน้าที่ในการยุติธรรมหรือหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญกับการลงโทษผู้กระทำความผิดซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดคือหน้าที่ในการยุติธรรม หรือมีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยบัญญัติให้ต้องรับโทษหนักขึ้นหากกระทำความผิดฐานฟอกเงินและความผิดที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมีโอกาสใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตน เอื้ออำนวยในการกระทำความผิดได้ง่ายกว่าประชาชนทั่วไป อีกทั้งเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นผู้มีความรู้เรื่องกฎหมายดังกล่าวดีกว่าผู้อื่น หากกระทำความผิดเสียเงื่อนด้องรับโทษหนักกว่าบุคคลทั่วไปพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดโทษสำหรับความผิดคือตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไว้ดังนี้

มาตรา 10 เจ้าหน้าที่ สามชิกสถาปัตย์แทนรายภูร สามชิกวุฒิสถา สามชิกสถา ห้องถิน ผู้บริหารห้องถิน ข้าราชการ พนักงานองค์กรปกครองส่วนห้องถิน พนักงานองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ กรรมการหรือผู้บริหารหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถาบันการเงิน หรือกรรมการขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ผู้ได้กระทำความผิดตามหมวดนี้ต้องระหว่างเป็นสองเท่าของไทยที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนี้

กรรมการ อนุกรรมการ กรรมการธุรกรรม เลขาธิการ รองเลขาธิการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ได้กระทำความผิดตามหมวดนี้ ต้องระหว่างไทยเป็นสามเท่าของไทยที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนี้

นอกจากนี้ได้มีการบัญญัติเพิ่มเติมในกรณีผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือหน้าที่ในการยุติธรรมหรือหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ดังนี้

มาตรา 11 กรรมการ อนุกรรมการ กรรมการธุรกรรม เลขาธิการ รองเลขาธิการ พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ หรือข้าราชการผู้ได้กระทำความผิดคือตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดคือตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอันเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดตามหมวดนี้ ต้องระหว่างไทยเป็นสามเท่าของไทยที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนี้

ดังนั้น หากการกระทำการใดก็ตามพิจารณาแล้วได้ถูกกำหนดให้เป็นความผิด มูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 แล้ว เมื่อใดที่เจ้าหน้าที่ราชการหรือข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือหน้าที่ในการยุติธรรมหรือหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้กระทำการใดก็ตามพิจารณาฟอกเงินหรือความผิดที่เกี่ยวข้องอันเกิดจากการกระทำการใดก็ตามพิจารณาแล้วได้ถูกกำหนดให้เป็นความผิดที่เกี่ยวข้องอันเกิดจากการกระทำการซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือหน้าที่ในการยุติธรรม หรือหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 10 หรือมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 แล้วแต่กรณี

โดยสรุปแล้วมาตรการด้านการลงโทษผู้กระทำการใดก็ตามพิจารณาฟอกเงินตามความผิดมูลฐานที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ดังกล่าวข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่ามิไทยทางอาญาที่รุนแรงและหนักกว่าไทยทางอาญาตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และพระราชบัญญัติคุลการ พ.ศ. 2469 อีกทั้งยังเป็นมาตรการที่ขยายขอบเขตในการลงโทษทางอาญาได้ดีขึ้น อีกทั้งความรุนแรงของโทษที่สูงกว่ามาตรการทั่วไป ยังสามารถใช้ในการช่วยนำผู้มิให้กล้าที่จะกระทำการใดก็ตามพิจารณาฟอกเงิน ให้ออกตัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงโทษบุคคลผู้ที่กระทำการใดก็ตามพิจารณาฟอกเงินตามประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และพระราชบัญญัติคุลการ พ.ศ. 2469 ย่อมไม่สามารถเอาผิดกับบุคคลผู้ที่สมควรกันเพื่อกระทำการใดก็ตามพิจารณาฟอกเงิน ในกระบวนการกระทำการใดก็ตามพิจารณาฟอกเงินที่ได้ดังนั้นจะเห็นได้ว่ามาตรการด้านการลงโทษผู้กระทำการใดก็ตามพิจารณาฟอกเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 เป็นมาตรการที่สามารถนาเข้าช่วยป้องกันและปราบปราม การกระทำการใดก็ตามพิจารณาฟอกเงินได้ทั้งในด้านการช่วยเหลือชั้นยังการกระทำการใดก็ตามพิจารณาฟอกเงินอันเกิดจากรายได้ที่ได้รับจากการกระทำการใดก็ตามพิจารณาฟอกเงิน

4.4.2 มาตรการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินอันได้จากการประกอบความผิดเกี่ยวกับสุรา เอื่อง

มาตรการเกี่ยวกับทรัพย์สิน ที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นำมาใช้คือ มาตรการริบทรัพย์ทางเพื่อชี้เป็นขบวนการที่แยกจากการดำเนินคดีทางอาญา กับบุคคลผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินในคดีความผิดมูลฐาน โดยหากบุคคลได้กระทำการใดก็ตามพิจารณาฟอกเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและได้ตรวจพบว่า

บุคคลดังกล่าว มีการเปลี่ยนเงินหรือสภาพทรัพย์สินที่มีหลักฐานอันเชื่อได้ว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอันเป็นความผิดมูลฐานนั้น มาตราการยึดทรัพย์สินหรืออายัดทรัพย์สินตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 จะถูกนำมาใช้ทันที โดยหลักสำคัญของมาตรการดังกล่าวคือ การผลักภาระการพิสูจน์ที่มาของทรัพย์สินให้แก่เจ้าเดยหรือบุคคลผู้เป็นเจ้าของทรัพย์ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.4.2.1 การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน

เมื่อคณะกรรมการธุรกรรมได้รับรายงานและข้อมูล เกี่ยวกับการทำธุรกรรมแล้ว คณะกรรมการธุรกรรมจะทำหน้าที่ตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม หรือ ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามที่รายงานมานั้น และหากคณะกรรมการธุรกรรมมีเหตุอันควรเชื่อว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกินเก้าสิบวัน สำหรับกรณีเป็นเรื่องด่วนเฉพาะการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไปก่อนได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 48 วรรคแรกและวรรคสอง

เมื่อคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้วแต่กรณีได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้แล้ว พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีบทบัญญัติในมาตรา 48 วรรค 4 ว่า ผู้ทำธุรกรรมซึ่งถูกสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินสามารถแสดงหลักฐานว่าเงินหรือทรัพย์สินในการทำธุรกรรมที่ถูกยึดหรืออายัดตนนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อให้มีกำลังเพิกถอนการยึดหรืออายัดไว้ได้

4.4.2.2 การทำให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้นำมาตรการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมาใช้ คือ มาตรการริบทรัพย์สินในทางแพ่ง (civil forfeiture measure) โดยบัญญัติให้ศาลแพ่งมีอำนาจสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดดังที่จะกล่าวต่อไปนี้ตกเป็นของแผ่นดิน ได้แก่

- เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือการกระทำการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน
- เงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอนด้วยประการใดๆ ซึ่งเงินหรือทรัพย์สินข้างต้น

- คดกผลของเงินหรือทรัพย์สินทั้งที่ได้มาจากการกระทำความผิดและที่ได้จากการจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สินไปดังที่กล่าวมาน้ำหนึ่งหนมด

ทั้งนี้ไม่ว่าทรัพย์สินที่กล่าวมานี้จะมีการจำหน่าย จ่าย โอนหรือเปลี่ยนสภาพไปกี่ครั้งและไม่ว่าจะอยู่ในความครอบครองของบุคคลใด โอนไปเป็นของบุคคลใด หรือปรากฏหลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลใดก็ตาม ซึ่งมาตรการดังกล่าวจะถือเป็นมาตรการทางเพ่งที่เน้นตัวทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นหลัก โดยไม่คำนึงว่าจะมีการโอนหรือแปรสภาพทรัพย์สินกันต่อไปอีกกี่ทอดก็ตาม หากศาลเชื่อว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดแล้ว ศาลย่อมมีอำนาจสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินได้ เมื่อกระทำความผิดจะไม่ถูกตัดสินลงโทษในคดีอาญา ก็ตาม นอกจากนี้มาตรการค่านิ่นในการกับทรัพย์สินในทางเพ่งโดยการขอให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินนี้ได้ถือว่าเป็นไทยรับทรัพย์ทางอาญาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญาแต่อย่างใด เนื่องจากหลักเกณฑ์ในการรับทรัพย์สินทางอาญาดูนี้กำหนดให้ภาระการพิสูจน์ตกแก่โจทก์ซึ่งเป็นผู้กล่าวข้าง โดยโจทก์มีหน้าที่จะต้องพิสูจน์ว่า จำเลยได้กระทำความผิดและพิสูจน์ว่าทรัพย์สินนี้เป็นทรัพย์สินที่จำเลยได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด จนเมื่อศาลมีคำพิพากษาว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริงจึงจะสามารถยื่นฟ้องลงโทษโดยการรับทรัพย์นั้นๆ ได้ ซึ่งเป็นการยากในคดีฟอกเงินที่จะให้โจทก์พิสูจน์ได้ เช่นว่านั้น เพราะการกระทำความผิดมีลักษณะซับซ้อนมากขึ้น มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดทำให้ไม่อាមนวยพยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หรือหากพบพยานหลักฐานแต่ไม่มีหนังสือที่จะทำให้ศาลมีอำนาจเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวที่ได้มาโดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงเห็นได้ว่าหากนำหลักเกณฑ์ในการรับทรัพย์สินทางอาญา มาดำเนินการกับคดีฟอกเงินแล้ว ย่อมอาจก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ ดังนั้นในการชั่นนำหนังสือพยานหลักฐานจึงเป็นไปตามกระบวนการวิธีพิจารณาความเพ่งทั่วไปโดยไม่ต้องพิสูจน์พยานหลักฐานจนปราศจากข้อสงสัย (prove beyond reasonable doubt) เช่นในคดีอาญาและการพิสูจน์ในเรื่องที่มาของทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้ตกลงเป็นหน้าที่ของเจ้าของทรัพย์สินแทน

ดังนั้น มาตรการค่าเนินการกับทรัพย์สินในทางเพ่งจึงถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่เป็นอิสระแยกต่างหากจากการค่าเนินคดีอาญา กับบุคคล ซึ่งหากไม่สามารถนัดตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษหรือไม่มีคำพิพากษางดลงโทษจำเลยว่าเป็นผู้กระทำความผิด แต่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดก็อาจตกเป็นของแผ่นดินได้ ด้วยกฎหมายหลักฐานซึ่งเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินที่

ยึดหรืออาบัตต์นั้นเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หรือถ้าบุคคลผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินเข้ามายังในคดี แต่ไม่สามารถพิสูจน์ถึงที่มาของทรัพย์สินได้ ทรัพย์สินดังกล่าวจะถูกเป็นของแผ่นดินด้วยเห็นอกัน

การร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินได้บัญญัติไว้ในมาตรา 49 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีหลักว่า

มาตรา 49 ภายใต้บังคับมาตรา 48 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่ เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้เลขานุการส่งเรื่องให้พนักงาน อัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว

จากหลักกฎหมายตามมาตรา 49 วรรคแรกจะพบว่าการที่พนักงานอัยการอาจยื่นคำ ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินได้ 2 กรณี “คือ

กรณีที่หนึ่ง ในกรณีตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม หากมี เหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการโอน จำหน่าย บักช้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่ เกี่ยวกับการกระทำความผิด และคณะกรรมการธุรกรรมสั่งให้ยึดหรืออาบัตต์ทรัพย์สินไว้ชั่วคราวมี กำหนดเวลาไม่เกินเก้าสิบวันตามมาตรา 48 วรรคหนึ่ง กรณีนี้ให้เลขานุการคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงินส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาขึ้นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินภายในกำหนดเวลาที่ยึดหรืออาบัตต์ไว้

กรณีที่สอง เป็นกรณีที่ไม่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการโอน จำหน่าย บักช้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และคณะกรรมการ ธุรกรรมไม่ได้สั่งให้ยึดหรืออาบัตต์ทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวตามมาตรา 48 วรรคหนึ่ง และจากการ ตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม การตรวจสอบธุรกรรม หรือทรัพย์สินที่ เกี่ยวกับการกระทำความผิด ปรากฏว่ามีหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่ เกี่ยวกับการกระทำความผิด เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะส่งเรื่อง ให้พนักงานอัยการขึ้นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

การขึ้นคำร้องของพนักงานอัยการขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการ กระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินในกรณีนี้จึงเป็นกรณีที่ไม่มีการยึดหรืออาบัตต์ทรัพย์สินชั่วคราว ตามมาตรา 48 วรรคหนึ่ง

นอกจากนี้ตามมาตรา 49 วรรคท้าย ยังบัญญัติถึงการดำเนินการเพื่อการคุ้มครอง สิทธิของผู้เสียหายไว้ด้วยว่า

^{*} สีหนาท ประยุรรัตน์ฯ. เล่มเดิม. หน้า 153-154.

ในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้ามีเหตุสมควรที่จะดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน ให้เลขานุการส่งเรื่องให้พนักงานเข้าหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนด ความผิดฐานนี้ดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายก่อน

ดังนั้น การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายตามมาตรา 49 วรรคท้ายนี้ เมื่อพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 49 วรรคแรกแล้วและศาลรับคำร้องที่พนักงานอัยการยื่นต่อศาลตามมาตรา 49 วรรคท้า ถ้ามีเหตุสมควรที่จะดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน 8 ประเภทตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จะส่งเรื่องให้พนักงานเข้าหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนดความผิดฐานนี้ดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายก่อน

ในกรณีก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดิน ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินอาจยื่นคำร้องก่อนศาลมีคำสั่งโดยแสดงให้ศาลมเห็นว่าตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือตนเป็นผู้รับโอนทรัพย์สินโดยสุจริตและมีค่าตอบแทนหรือได้มาโดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกฎหมายและ หรือก่อนที่ศาลมจะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้รับประโภชณ์ในทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินอาจยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิของตนก่อนศาลมีคำสั่ง โดยแสดงให้ศาลมเห็นว่าตนเป็นผู้รับประโภชณ์โดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาซึ่งประโภชณ์โดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกฎหมายและ ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

เมื่อศาลทำการไต่สวนคำร้องของพนักงานอัยการแล้ว หากศาลมเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้รับโอนทรัพย์สินฟังไม่เข้า ศาลจะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน ทั้งนี้ หากผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินเป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือได้รับโอนมาโดยไม่สุจริตแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

ในกรณีที่ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ถ้าศาลทำการไต่สวนคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้รับประโภชณ์แล้วเห็นว่าฟังขึ้น ศาลมจะมีคำสั่งคุ้มครองสิทธิของผู้รับประโภชณ์โดยจะกำหนดเงื่อนไขด้วยก็ได้ อีกทีหากผู้ที่อ้างว่าเป็นผู้รับประโภชณ์เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือ

เกย เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำการความผิดกฎหมายหรือความผิดฐานฟอกเงินมา ก่อนให้สัมภาษณ์ ไว้ก่อนว่าผลประโยชน์ดังกล่าวเป็นผลประโยชน์ที่มีอยู่หรือได้มาโดยไม่สุจริต ทั้งนี้เป็นไปตาม มาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

ในกรณีที่ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หากปรากฏในภายหลังโดย คำร้องของเจ้าของ ผู้รับโอน หรือผู้รับประโยชน์ทรัพย์สินนั้น โดยศาลได้ส่วนแล้วเห็นว่าเป็น เจ้าของที่แท้จริงและทรัพย์สินนี้ไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิด หรือตกเป็นผู้รับ โอนทรัพย์สินโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาโดยสุจริตและตามสมควรในทางศึกธรรมอัน ดี หรือในทางกุศลสาธารณะ ศาลจะสั่งคืนทรัพย์สินนั้นหรือกำหนดเงื่อนไขในการคุ้มครองสิทธิ ของผู้รับประโยชน์ หากไม่สามารถคืนทรัพย์สินหรือคุ้มครองสิทธิได้ให้ใช้ราคารือค่าเสียหาย แทนแล้วแต่กรณี โดยคำร้องดังกล่าวจะต้องยื่นภายในหนึ่งปีนับแต่คำสั่งศาลมีผลตามมาตรา 50 ได้ เพราะเป็นการไม่ทราบถึงประการหรือหนังสือแจ้งของเจ้าของทรัพย์สินและ ปราบปรามการฟอกเงินหรือมีเหตุขัดข้องอันสมควรประการอื่น ทั้งนี้ก่อนศาลมีคำสั่งคืนตามมาตรา 50 ให้ กับเจ้าของหรือผู้รับโอนหรือคุ้มครองสิทธิของผู้รับประโยชน์ ศาลจะแจ้งให้เจ้าของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทราบถึงคำร้องดังกล่าวและให้โอกาสพนักงาน อัยการเข้ามาโต้แย้งคำร้องนั้นได้ ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิดตกเป็นของ แผ่นดินตามมาตรา 51 แล้วและหากปรากฏว่ามีทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิดเพิ่มขึ้นอีก ก็ ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้ ทั้งนี้เป็นไป ตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

ดังนั้น การใช้มาตรการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิด ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นั้น มีส่วนช่วยในการตัดวงจร ทางการเงินของผู้กระทำการความผิดได้คือ การริบทรัพย์ที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิด ไม่ว่าจะเป็น ทรัพย์ที่มิໄວ่เพื่อกระทำการความผิดหรือได้มาจากการกระทำการความผิด ก็สามารถใช้มาตรการริบ ทรัพย์สินในทางเพื่อตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นำริบทรัพย์สิน ดังกล่าวได้ โดยผลักภาระการพิสูจน์ที่มาของทรัพย์ให้แก่เจ้าของหากผู้กระทำการความผิดหรือได้รับโอน ทรัพย์มาจากผู้กระทำการความผิด ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าตนได้ทรัพย์มาอย่างถูกกฎหมายอย่างไร ก็ย่อมถูก ริบทรัพย์ตกเป็นของแผ่นดิน นอกจากนี้หากผู้กระทำการความผิดโอน รับโอนหรือเปลี่ยนสภาพ ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิดเพื่อซุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สิน หรือเพื่อ

ข่ายเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะหรือหลังกระทำการความผิดก็จะมีความผิดฐานฟอกเงินได้อีก โดยหากใช้มาตรการทางอาญาตามฐานความผิดที่มุ่งเน้นแต่การลงโทษเรื่องจำคุกและปรับ ย่อมไม่สามารถหยุดวงของการกระทำการความผิดได้ โดยเฉพาะความผิดที่มีวงเงินสูง เป็นสิ่งจูงใจให้ผู้กระทำการความผิดยังคงกระทำการความผิดต่อไปและกระทำกันเป็นองค์กร หนทางที่จะปราบปรามการกระทำการความผิดประเภทนี้คือ การจัดการกับทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำการความผิดเพื่อมิให้นำไปกระทำการความผิดและขยายเครือข่ายขององค์กร ได้อีกต่อไป

จากมาตรการด้านการลงโทษทางอาญาและมาตรการเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการความผิด ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 เป็นข้ออ้างขันได้ว่ากฎหมายดังกล่าวมีขึ้น เพื่อปราบปรามการกระทำการความผิดที่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนสูงแก่อาชญากรและกระทำเป็นเครื่องขับวนการ ยากที่จะปราบปรามด้วยมาตรการทางกฎหมายที่ใช้อยู่เดิม และจากที่ศึกษามาแล้วลักษณะของความผิดเกี่ยวกับสุราถือน มีความหมายสนองอย่างซึ่งที่จะต้องนำมาตรการทางกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้ เพื่อการปราบปรามการกระทำการความผิดประเภทนี้ให้มีผลดี

4.5 การประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

การทำบันทึกข้อตกลงในการประสานความร่วมมือนั้น ก็เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กับหน่วยงานอื่นของรัฐอาจดำเนินการทำบันทึกความตกลง เพื่อกำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน การสนับสนุน การดำเนินการ การประสานราชการ และการดำเนินการอื่นๆได้ โดยในปัจจุบัน ได้มีการอธิบายสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 ระหว่างหน่วยงานสอบสวนและสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.5.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544

เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธุรกรรม เอกा�ธิการสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในลักษณะที่ต้องประสานงานกับส่วนราชการ หน่วยงาน และบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องเพื่อให้การปฏิบัติการเป็นไปตามกฎหมาย จึงได้มีการ

ออกพระบรมราชโองการจารึกในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ให้เป็นพระราชบัญญัติไว้ ณ วันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อให้การดำเนินงานตามกฎหมายของส่วนราชการ หน่วยงาน และบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมีความสะดวกเร็ว มีความเข้าใจที่ตรงกัน และร่วมมือ ประสานงานกันในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด โดยหลักการสำคัญของระเบียบดังกล่าว มีดังนี้

ข้อ 4 “ในกรณีที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษหรือขับกุมดำเนินคดีในความผิดฐานให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่หรือหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ทำการสอบสวนในความผิดดังกล่าว ดำเนินการสืบสวนสอบสวนว่ามีหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่ามีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินด้วยหรือไม่ หากปรากฏว่ามีการกระทำความผิดฐานฟอกเงินฐานใดฐานหนึ่งดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสืบสวนสอบสวนในความผิดฐานนั้นๆ ด้วยแล้วให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่หรือหน่วยงานนั้นรับรายงาน สำนักงานตามแบบที่ระบุไว้ใน

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ได้ทำการสืบสวนสอบสวน ในความผิดฐานฟอกเงินฐานใดฐานหนึ่งอยู่แล้วก็ให้ถือปฏิบัติตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

นอกจากการรายงานตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว เมื่อมีเหตุผลและความจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานอาจขอให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่หรือหน่วยงานซึ่งมีอำนาจหน้าที่ทำการสอบสวนแจ้งหรือรายงาน ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมภายในกำหนดเวลาอีกครั้งหนึ่ง

ลักษณะคดีที่ต้องรายงานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามข้อตกลงที่ทำขึ้นตามข้อ 16 แห่ง ระเบียบนี้”

ข้อ 16 “ในกรณีที่มีข้อกำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เอกสารนี้ สำนักงาน ราชการ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจต่างๆ อาจทำข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติการดังกล่าว ข้อตกลงที่ได้ทำขึ้นนั้นเมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้ให้ความเห็นชอบแล้วให้ใช้บังคับได้”

4.5.2 ข้อตกลงตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๔ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๔๔)

เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและ

ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ประกอบกับข้อ 16 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (คณะกรรมการ ปปง.) จึงได้กำหนดข้อตกลงตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2544) ไว้เพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติโดยกำหนดประเภทลักษณะคดีที่ต้องรายงานหลักเกณฑ์การเบิกค่าใช้จ่ายอันเพิ่มมิตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติของหน่วยงานในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ไว้

ดังนี้ หากมีการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราถือเป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร ควรมีการทำบันทึกข้อตกลงกับคณะกรรมการสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในเรื่องความร่วมมือในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน ในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราถือเป็นให้ลดน้อยลง เพื่อที่จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย และเพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหลายเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดร่วมกัน เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราถือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและปราบปรามความผิดเกี่ยวกับสุราถือระหว่างกรมสรรพสามิต กรมศุลกากรและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอย่างจริงจัง รวมทั้งเพื่อให้มีการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสุราถือโดยเร็วในกรณีที่กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร ชี้มูลความผิดแล้วโดยใช้มาตรการทางอาญาและมาตรการทางแพ่งแก่ผู้กระทำความผิด

4.6 ผลของการนำมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาบังคับใช้กับความผิดเกี่ยวกับสุราถือ

การนำเข้ามาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับกับความผิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราถือโดยการกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานนี้ ย่อมก่อให้เกิดข้อดีและข้อเสียต่อประเทศไทยในหลาย ๆ ด้าน กล่าวคือ

4.6.1 ข้อดีในการนำมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้กับความผิดเกี่ยวกับสุราอื่น

4.6.1.1 มาตรการต่างๆ ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่เข้มงวดและรุนแรง เป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านการเมืองและการปกครองของประเทศไทย ทำให้การประกอบอาชญากรรมลดลง

4.6.1.2 ส่งผลดีให้กับเศรษฐกิจของประเทศไทย เมื่อการปราบปรามอาชญากรรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเป็นการส่งเสริมการลงทุนเพิ่มเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่นักลงทุน ใช้ตัดสินใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทย และเป็นการสร้างความมั่นคงให้แก่ระบบทางการเงินของประเทศไทยด้วย

4.6.1.3 มาตรการรับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการทำความผิดฐานฟอกเงินนั้น สามารถตัดช่องทางในการหารายได้ของอาชญากร เป็นการช่วยลดเงินหมุนเวียนของกลุ่มอาชญากรที่จะนำไปใช้เป็นทุนในการประกอบอาชญากรรมหรือการดำเนินธุรกิจที่ผิดกฎหมายให้ลดน้อยลงได้

4.6.1.4 มาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินช่วยส่งเสริมการปราบปรามการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้

4.6.1.5 สามารถดำเนินการทางกฎหมายกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการทำความผิดฐานฟอกเงินได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเนื่องจากมาตรการทางด้านทรัพย์สินของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นมาตรการที่ช่วยแก้ไขปัญหาในกรณีที่บุคคลผู้ต้องกฎหมายอื่นไม่สามารถดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นๆ ได้

4.6.1.6 กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นกฎหมายที่เสริมมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการประกอบอาชญากรรมต่างๆ ของกฎหมายอื่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.6.1.7 การใช้มาตรการทางแพ่งดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการทำความผิดทำให้ในการดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดฐานฟอกเงินเกิดความสะดวกและรวดเร็ว เนื่องจากการกำหนดกระบวนการพิสูจน์ในการได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินตกเป็นของเจ้าของทรัพย์ หรือผู้มีส่วนได้เสียตลอดจนผู้รับประโภคในทรัพย์สิน

4.6.1.8 มาตรการต่างๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสามารถตัวจริงการกระทำการทำความผิดเกี่ยวกับสุราอื่นที่กระทำในรูปของขบวนการองค์กรอาชญากรรมได้และสามารถจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำการทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.6.2 ข้อสืบในกรณานำมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้กับความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน

4.6.2.1 เป็นการเพิ่มภาระหน้าที่และค่าใช้จ่ายในแต่ละส่วนของขั้นตอนการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

4.6.2.2 บุคคลหรือกลุ่มนบุคคลที่เสียผลประโยชน์จากการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน จะทำการต่อต้านและไม่ปฏิบัติตามกฎหมายรวมทั้งหารือถอนตัวห่างจากเรื่องของกฎหมาย และหาโอกาสที่จะกระทำความผิดมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ที่เคยได้รับ

4.6.2.3 หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดความพร้อมหรือขาดการประสานงานที่ดีแล้วนั้น จะทำการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการมุ่งดึงดูดการประกอบอาชญากรรมให้ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพได้

เมื่อพิจารณาดัง การนำมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน โดยกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานนั้น มีทั้งข้อดีและข้อเสีย หากแต่ข้อเสียที่อาจเกิดขึ้นสามารถป้องกันได้โดยการออกกฎหมายและระเบียบในการปฏิบัติให้ชัดเจนและรัดกุมก็จะไม่ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติแต่อย่างใด ดังนี้ การนำมาตรการทางอาญาและมาตรการดำเนินการบังคับทรัพย์สิน ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดในทางแห่งตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มาใช้กับความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน จึงเป็นการขยายขอบเขตของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ให้ครอบคลุมการกระทำความผิดกว้างมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้การฟอกเงินจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นความผิดอาญา ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินแม้กระทำความผิดนองกราชอาชญาจัดตั้งรับโภยในราชอาณาจักร มีมาตรการลงโทษผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือ ผู้พยาบาลกระทำความผิดหรือผู้สมคบเพื่อกระทำความผิดฐานฟอกเงิน มีมาตรการลงโทษที่หนักขึ้นหากผู้กระทำความผิดเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือหน้าที่ในการบุตธรรมหรือหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การนำมาตรการทางแห่งมาบังคับใช้ โดยนำมาตรการในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินในทางแห่งมาบังคับใช้กับการกระทำความผิดและการขอให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดคงเป็นของแผ่นดิน มาตรการดังกล่าวจึงสามารถช่วยตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมและยังเป็นการจัดการกับเงินหรือทรัพย์สิน ที่ได้จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อมิให้มีการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดดังกล่าวมาโอนหรือเปลี่ยนสภาพด้วย

วิธีการใดๆ อันมีลักษณะเป็นการฟอกเงินเพื่อปักปิดแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดนั้น และเพื่อมิให้มีการนำเงินที่ผ่านกระบวนการฟอกเงินนั้นกลับมาใช้เป็นทุนในการกระทำความผิดอื่นๆ อีก ซึ่งถือเป็นการดำเนินคดีกับผู้กระทำการกระทำความผิดได้อย่างสมบูรณ์แบบและเป็นการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรม ให้ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพสมตามเจตนาของกฎหมายที่วางไว้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตจากสุราและนำมูลค่าเงินเหล่านั้นกลับมาเป็นรายได้ของรัฐตลอดจนใช้เป็นประโยชน์ในการปราบปรามผู้กระทำการผิดต่อไปอีกด้วย

บทที่ ๕

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๕.๑ บทสรุป

ปัจจุบันเป็นยุคของความเจริญและเทคโนโลยี ซึ่งได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นอยู่ การทำงาน การติดต่อธุรกิจ การสื่อสาร รวมไปถึงความเจริญของประเทศ ในขณะเดียวกันก็มีผลต่อรูปแบบอาชญากรรมและความไม่สงบซึ่งมีรูปแบบของการกระทำที่ไม่ลับซับซ้อนได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบเป็นขบวนการที่มีความลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น มีการดำเนินการภายใต้ระบบการปกปิด การรักษาความลับในองค์กร มีโครงการบริหารงาน มีขั้นตอนในการควบคุมดูแลและมีเป้าหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์จำนวนมหาศาลจากการกระทำการทุจริต ซึ่งเรียกว่า “องค์กรอาชญากรรม” (organized crime) นอกราชนั้นองค์กรอาชญากรรมยังได้พัฒนารูปแบบจากเดิมที่เคยกระทำการทุจริตอย่างมีขอบเขตอยู่ภายในประเทศก็เปลี่ยนเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ หรือเรียกว่า “องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ” (transnational organized crime) อันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมหาศาลและก่อวังขวางมากยิ่งขึ้น โดยการนำอาชญากรรมในโลกใหม่มาเป็นเครื่องมือในการช่วยกระทำการทุจริต เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินจำนวนมหาศาลที่เป็นผลตอบแทนจากการก่ออาชญากรรมอาชญากรจะนำเงินเหล่านี้ไปผ่านกระบวนการเปลี่ยนสภาพในหลาย ๆ ลักษณะ เพื่ออำพรางแหล่งที่มาของเงินนั้น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะอาศัยสถานที่การเงินหรือการประกอบธุรกิจในรูปแบบต่างๆ ในการดำเนินการและเงินได้จากการดำเนินการเหล่านั้นจะขอนกลับไปเป็นเงินทุน เพื่อประกอบอาชญากรรมซึ่งอีกเป็นวงการประกอบอาชญากรรมที่ยากต่อการปราบปราม

การที่เงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำการทุจริต ถูกแพร่สะพัดเปลี่ยนรูปหรือถูกแปลงให้เป็นทรัพย์สินใหม่ เปรียบเสมือนการทำการทุจริตที่สกปรกให้กลายเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบหรือเป็นทรัพย์สินที่สะอาด จึงเรียกกระบวนการนี้ว่า “การฟอกเงิน” ด้วยขั้นตอนดังกล่าวทำให้อาชญากรหรือองค์กรอาชญากรรมนำทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำการทุจริตไปใช้โดยสะดวก และอีกส่วนหนึ่งก็ใช้เป็นทุนในการกระทำการทุจริตครั้งต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรอาชญากรรมซึ่งโดยลักษณะแล้วต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนในองค์กรจำนวนมาก หากองค์กรอาชญากรรมไม่มีการฟอกเงินที่มีประสิทธิภาพแล้วก็จะทำให่องค์กรอาชญากรรมนั้น ดำเนินกิจการไปโดยสะดวก อีกทั้งยังสามารถที่จะขยายขนาดองค์กรรวมไปถึงขยายขอบเขตของการกระทำความผิด

ได้มากยิ่ง ๆ ขึ้นไป ทำให้องค์กรอาชญากรรมนั้นมีความแข็งแกร่งขึ้นเรื่อย ๆ และยกแก่การปราบปราม สร้างความเสียหายให้กับประเทศไทยมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

ประเทศไทยข้าว่าเป็นประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการฟอกเงินเสมอมาไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจและสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงเกิดขึ้นโดยการตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ขึ้นเพื่อบังคับใช้ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมไปถึงสถาบันการกระทำการใดๆ ก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินอย่างเป็นรูปธรรม โดยวัตถุประสงค์หลักคือ การมุ่งความคุ้มป้องกันการนำเงินหรือทรัพย์สิน ที่ได้จากการกระทำการใดๆ ก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน ให้เข้ามายืนหนึ่งเป็นเงินสะอาด เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้โดยสะดวก

การกำหนดความผิดมูลฐานซึ่งเป็นความผิดอาญาที่เป็นมูลเหตุ เป็นที่มา หรือเป็นฐาน ก่อให้เกิด หรือให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินจากการกระทำการผิดที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ถือเป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมโดยแนวคิดในการกำหนดความผิดมูลฐานของประเทศไทยต่าง ๆ นั้น มีที่มาที่เดกด้วยกัน แล้วแต่สภาพโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองวัฒนธรรม และสภาพภูมิศาสตร์ของแต่ละ ประเทศ แต่ทั้งนี้จะเป็นผลสืบเนื่องมาจากบทบาททางอาชญากรรมทางการเงิน โดยเฉพาะ กระบวนการในการสร้างรายได้จากอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญ อันได้แก่ขบวนการค้า ยาเสพติด การหลักเลี้ยงภาษี การก่อการร้าย รวมตลอดถึงการประกอบอาชญากรรมที่เป็นความผิด อาญาและนำรายได้มหาศาลเข้าสู่กระบวนการฟอกเงินในระบบของสถาบันการเงินต่าง ๆ โดย หลักการสำคัญที่นำมากำหนดความผิดมูลฐานซึ่งควรเป็นการกระทำการผิดอาญาที่มีลักษณะ ดังนี้

1. ความผิดที่มีรูปแบบและวิธีการดำเนินการที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม
 2. ความผิดที่โดยลักษณะของการประกอบอาชญากรรมทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง
 3. ความผิดที่เป็นการกระทำที่สร้างขั้นช้อนยากแก่การปราบปราม
 4. ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มิได้มีการระบุ
นิยามของคำว่า ความผิดมูลฐาน ไว้โดยเฉพาะ แต่ได้ใช้วิธีการระบุว่าความผิดยาเส้นได้อีกว่าเป็น
ความผิดมูลฐานแทน โดยกำหนดความผิดมูลฐานไว้ 8 มูลฐานด้วยกัน ตามมาตรา 3 แห่ง^{ที่}
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งถือว่าได้กำหนดไว้แล้วมากถ้า
เปรียบเทียบกับการกำหนดความผิดมูลฐานของต่างประเทศ จึงทำให้ไม่เพียงพอที่จะป้องกันและ

ปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลได้ เนื่องจากกระบวนการกระทำความผิดมีลักษณะหลากหลาย มีความสับซ้อนกว่าการกระทำความผิดอาญาประเภทอื่น ๆ นอกจากนั้นยังมีการกระทำความผิดฐานอื่นอีกเป็นจำนวนมาก ที่สามารถนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดมาสนับสนุนการกระทำความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้อีก จึงทำให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมขาดประสิทธิภาพ และไม่สอดคล้องกับเจตนาของกฎหมายที่มุ่งตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมให้ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไป ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรกำหนดความผิดมูลฐานเพิ่มเติมขึ้น เพื่อเป็นการขยายฐานความผิดและสามารถดำเนินมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับกับการประกอบอาชญากรรมอื่นนอกจากความผิดอาญาทั้ง 8 บัญชี ซึ่งมาตรการทางกฎหมายในการทำลายองค์กรอาชญากรรม มีดังนี้

1. มาตรการด้านการลงโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

- การกระทำความผิดฐานฟอกเงิน โดยการก้าหนดโทษทางอาญาที่รุนแรงในความผิดฐานฟอกเงินตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

- การกระทำความผิดฐานฟอกเงินอกราชอาณาจักร โดยการก้าหนดโทษของผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินอกราชอาณาจักร ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

- การลงโทษผู้สนับสนุนหรือผู้ช่วยเหลือ ผู้พยายามกระทำการกระทำความผิด หรือผู้สมคบเพื่อกระทำการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน มิโดยเท่ากับตัวการ ตามมาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งบทลงโทษมีความรุนแรงกว่าประมวลกฎหมายอาญา

- การลงโทษหนักขึ้นหากผู้กระทำการกระทำความผิดเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือหน้าที่ในการยุติธรรมหรือมีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

2. มาตรการการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน โดยการนำมาตรการรับทรัพย์ในทางแพ่งมาบังคับใช้

- การยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เมื่อได้ทำการสืบสวนสอบสวนพบทรัพย์สินที่ได้เกี่ยวข้องกับการกระทำการกระทำความผิดแล้ว หากคณะกรรมการธุรกรรมมีเหตุอันควรเชื่อว่าอาจจะมีการโอน จำหน่าย ข้อตกลง ปล่อยเช่า หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำการกระทำความผิด

นั้น คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งห้ามหรืออาญาดทรัพย์สินนั้น ไว้ชั่วคราว เพื่อให้เจ้าของทรัพย์แสดงสิทธิของการเป็นเจ้าของทรัพย์และแจ้งที่มาของทรัพย์นั้น ตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

- การทำให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หากปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดจริง เลขานุการสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน ตามมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

ดังนั้น การนำมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน โดยการกำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานนั้น เป็นการขยายขอบเขตของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ให้ครอบคลุมการกระทำความผิดกว้างมากขึ้นและสามารถช่วยตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมและยังเป็นการจัดการกับเงินหรือทรัพย์สินจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อมิให้มีการนำเอาเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดดังกล่าวมาโอนหรือเปลี่ยนสภาพด้วยวิธีการใดๆ อันมีลักษณะเป็นการฟอกเงินเพื่อปกปิดแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดนั้น และเพื่อมิให้มีการนำเงินที่ผ่านกระบวนการฟอกเงินนั้นกลับมาใช้เป็นทุนในการกระทำความผิดอีก ฯ ลักษณะนี้จะช่วยให้การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นกฎหมายที่มุ่งลงโทษทั้งด้านคุณลักษณะและริบทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดโดยการดำเนินการทางกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแยกต่างหากจากการดำเนินกระบวนการพิจารณาทางอาญา ในมูลความผิดอันเป็นความผิดมูลฐาน ดังนั้น แม้พยานหลักฐานในการกระทำความผิดมูลฐานไม่สามารถพิสูจน์ว่า ผู้กระทำความผิดได้กระทำการดังกล่าวโดยประสาจากข้อสงสัย ทำให้ศาลไม่สามารถตั้งข้อหาทรัพย์ทางอาญา ที่ยื่นไม่เป็นการกระทำทบทื้อความผิดฐานฟอกเงิน เพราะการดำเนินคดีในความผิดฐานฟอกเงินใช้วิธีการรับทรัพย์ในทางแพ่ง โดยผู้กระทำความผิดต้องพิสูจน์ว่าตนได้ทรัพย์ดังกล่าวมาอย่างไร หากไม่สามารถพิสูจน์ว่าตนได้ทรัพย์มาโดยสุจริต ศาลย่อมสั่งให้ทรัพย์นั้นตกเป็นของแผ่นดินได้ ซึ่งถือเป็นการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้อย่างสมบูรณ์แบบและเป็นการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมให้ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของกฎหมายที่วางไว้

จากการศึกษาพบว่า ความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนทำให้รู้ขาดรายได้ เป็นสถานการณ์ที่สร้างปัญหาให้แก่ประเทศไทยมาเป็นเวลานานตั้งแต่อีกต้นถึงปัจจุบัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งมีไทยรุนแรงกว่าคือ จำคุกตลอดชีวิตถึงประหารชีวิต และยังมีโทษบัดทรัพย์โดยใช้มาตรการในทางแพ่งได้ เนื่องจากเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติ

ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แต่การกระทำการพิเศษเกี่ยวกับสุราถือนนี้มีโทษที่ไม่รุนแรงและมีการกระทำเป็นขั้นวนการ จึงเป็นการยากที่จะป้องกันและปราบปรามให้หมดสิ้นไปได้ ซึ่งความพิเศษเกี่ยวกับสุราถือนมีกฎหมายชูงใช้สำคัญมาจากการผลตอบแทนซึ่งเป็นส่วนต่างของการขายปลีกสุราถือนที่มีราคาสูง แต่ด้านทุนการผลิตที่มีราคาต่ำโดยไม่ต้องเสียภาษีได้ฯ ให้กับรัฐบาล จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการลักลอบทำและค้าสุราถือน ทั้งลักลอบทำสุราถือนยี่ห้อไทยและลักลอบนำเข้าสุราถือนยี่ห้อต่างประเทศโดยไม่เสียภาษีให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยผู้กระทำความผิดเห็นว่าคุณค่านาฬิกาของกับการกระทำการพิเศษ

ปัจจุบันมีมาตรการในการแก้ไขกฎหมายควบคุมการกระทำการพิเศษเกี่ยวกับสุราถือน คือ ประมวลกฎหมายอาญา พ.ร.บ.บัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พ.ร.บ.บัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 หากแต่ผู้กระทำความผิดยังคงอาศัยช่องว่างของกฎหมายเป็นโอกาสในการกระทำการพิเศษได้ อีกทั้งขอนเบตในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อจะบังคับตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 3 นั้นก็มีข้อจำกัดและอุปสรรค ดังนี้

1) การบัญญัติฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาซึ่งไม่ครอบคลุมการกระทำการพิเศษและบทกำหนดโทษซึ่งไม่มีความรุนแรงเพียงพอที่จะเป็นการป้องกันและปราบปรามความพิเศษเกี่ยวกับสุราถือนได้ หากเป็นกรณีที่คดีขึ้นสู่ศาลแล้วจำต้องใช้มาตรการยึดทรัพย์ในทางอาญา หลักเกณฑ์ในการรับทรัพย์สินทางอาญาในนั้น กำหนดให้การการพิสูจน์ตอกย้ำแก่โจทก์ซึ่งเป็นผู้กล่าวอ้าง โดยโจทก์มีหน้าที่จะต้องพิสูจน์ว่าจำเลยได้กระทำการพิเศษจริงและพิสูจน์ว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่จำเลยได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำการพิเศษหรือได้มาโดยการกระทำการพิเศษ จนเมื่อศาลมีคำพิพากษาว่า จำเลยได้กระทำการพิเศษจริงจึงจะสามารถลงโทษให้ดำเนินการรับทรัพย์นั้นๆ ได้ ซึ่งเป็นการยากในคดีฟอกเงินที่จะให้โจทก์พิสูจน์ได้ เช่นนั้นเพราะการกระทำการพิเศษในคดีฟอกเงินมีลักษณะซับซ้อน มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นเครื่องมือในการกระทำการพิเศษทำให้ไม่อาจพนพานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำการพิเศษหรือหากพบพยานหลักฐานแต่อ้างไม่ได้หนักเพียงพอที่จะทำให้ศาลมีคำว่า จำเลยได้กระทำการพิเศษจริงหรือเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวที่ได้มาโดยทุจริตอันอาจจะดำเนินการรับทรัพย์นั้นๆ ได้

2) การบังคับใช้พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พน.ว่ามีปัญหาที่สำคัญหลายประการ โดยมีประเด็นดังนี้

(1) การนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักรโดยผู้เดินทาง

โดยหลักการของมาตรา 8 ผู้นำสุราเข้ามาในราชอาณาจักรจะต้องเสียภาษีโดยปฏิเสธตนปีสุราที่ภาษีจะบรรจุสุราตามอัตราที่กำหนดในกฎหมาย แต่บางกรณีผู้เดินทางได้ซื้อ

สุราดีมกินระหว่างการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยแต่ดื่มสุราไม่หมดช่วง สักจะให้มีการขออนุญาตนำเข้า และเสียภาษีสุราที่เป็นข้าวคบหรือ คูเป็นเรื่องเล็กน้อยและรับกวนผู้เดินทางมากเกินไป จึงยกเว้นภาษีสุราเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งมีปริมาณไม่เกิน 1 ลิตร และให้เปิดภาษีระหว่างเดินทาง

ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ มีผู้เดินทางบางรายนำเข้าสุราต่างประเทศไม่เกิน 1 ลิตร โดยไม่เปิดถุงขวดหรือไม่เปิดภาษีระหว่างนำมาก็จะ 1 ขวด หลายครั้งก็หลายขาดและเก็บสะสมไว้ ต่อมาถูกจับหน้าที่สรรพสามิตหรือตำรวจจับกุมฐานครอบครองสุราที่ต้องปิดแสตนป์สุราแต่มิได้ปิดแสตนป์สุรา มีโทษปรับไม่เกิน 2 เท่าของภาษีสุรา ตามอัตราที่กำหนดในกฎหมายระหว่างประเทศ แต่ต้องไม่น้อยกว่าลิตรละ 50 บาท เนื่องของลิตรให้ถือเป็น 1 ลิตร เกิดปัญหานี้ข้อต่อสู้คือว่า “ไม่ทราบว่า ต้องเสียภาษีและหากต้องเสียภาษีโดยปิดแสตนป์สุราหรือไม่มีการแจ้งให้ทราบและเสียภาษีสุรา ณ ค่านคุลากกร หรือแจ้งให้เปิดภาษีระหว่างเดินทางเข้ามาต่อหน้าต่อตา บนเครื่องเดินทาง หรือใช้ช่องทางเดินทางเข้าออกชายแดนวันละหลายครั้งและได้นำสุราต่างประเทศเข้ามาครั้งละ 1 ขวด ไม่เกิน 1 ลิตร โดยไม่เปิดขวดวันละหลายชุด หรือฝาแกนนักท่องเที่ยวถือมาคนละ 1 ขวด โดยไม่เปิดขวด นารรวมขายเป็นสุราไม่เสียภาษีเป็นจำนวนมาก เมื่อเข้าพนักงานสรรพสามิตจับกุมก็เกิดข้อพิพาทกันเสมอ หรือบางครั้งเจ้าหน้าที่สรรพสามิตถูกร้องเรียนว่าไม่ส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย

อีกประการหนึ่ง เกิดจากความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการนำสุราต่างประเทศโดยผู้เดินทางอีก คือ การจำหน่ายสุราต่างประเทศที่ซึ่งไม่เสียภาษีสุราให้กับผู้เดินทางเข้ามาภายในประเทศไทย ร้านค้าปลดอากรในท่าอากาศยานต่าง ๆ ผู้เดินทางก็อยู่ภายใต้บังคับว่าจะนำสุราเข้ามาโดยไม่เสียภาษีได้จำนวนไม่เกิน 1 ลิตร หากไม่เปิดภาษีระหว่างเดินทาง หรือซื้อเกินจำนวนดังกล่าว ผู้เดินทางก็ต้องเสียภาษีสุรา ณ ค่านคุลากกรท่าอากาศยานตามจำนวนที่นำเข้ามาด้วย ซึ่งเป็นไปตามภาค 4 ท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตรากฎการ พ.ศ. 2530 ได้กำหนดให้ของได้รับการยกเว้นอากรไว้ 18 ประเภท โดยประเภทที่ 5 บัญญัติให้ยกเว้นอากรแก่ สุราหนึ่งลิตร โดยมิได้กำหนดให้ต้องเปิดภาษีที่บรรจุสุรา แต่พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 8 บัญญัติให้ยกเว้นภาษีการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสุราไม่เกิน 1 ลิตรและให้เปิดภาษีที่บรรจุแล้ว เห็นว่า มีความแตกต่างกันจึงทำให้เกิดความสับสนซึ่งต้องพิจารณาต่อไป

(2) การแจ้งราคา ซี.ไอ.เอฟ. ของสุรานำเข้าในอัตราต่อไป

ซึ่งตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 8 ขัตวา นั้น ราคา ซี.ไอ.เอฟ. เป็นราคาสุราที่กำหนดในต่างประเทศ กล่าวคือ เป็นราคาน้ำท่วงค่าประกันภัย และค่าขนส่งถึงค่านคุลากกรในประเทศไทย และสุราที่นำเข้ามานั้นมีจำนวนมากขนาดหลายล้างชุดหลายพันยี่ห้อ จึงมีความยุ่งยากในการตรวจสอบว่า ราคา ซี.ไอ.เอฟ. ของสุราเหล่านั้น เป็นราคา

แท้จริงเท่าใด ผู้นำเข้าสูราบางรายได้แจ้งราคา ซี.ไอ.เอฟ.ต่ำ เพื่อให้เสียภาษีสูราน้อยลงขณะนำเข้า แต่มีราคาขายปลีกในประเทศไทยสูงมาก ทำให้การจัดเก็บภาษีสูราขาดไปส่วนหนึ่ง

(3) กฏหมายสุรามีอัตราไทยต่ำเกินไป

ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 30 ซึ่งเป็นบทบัญญัติความผิดฐานฝ่าฝืนมาตรา ๕ คือ การทำสุรา หรือมีกារน้ำหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิต บทลงโทษผู้ทำสุราแซ่ค้านากเมื่อเทียบกับอัตราโทษฐานทำสุรากลั่น กล่าวคือ ความผิดฐานทำสุรากลั่นมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าได้ขายสุรากลั่นที่ทำขึ้นนั้นด้วยมีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนความผิดฐานทำสุราแซ่ไม่ว่าจะมีจำนวนมากเท่าใด ก็จะมีอัตราโทษปรับสถานเดียวไม่เกิน ๒๐๐ บาทเท่านั้น และตามมาตรา ๓๑ ผู้ขายหรือนำออกแสดงเพื่อขาย ซึ่งสุราแซ่ที่รู้ว่าทำโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕ มีอัตราโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท การที่กฏหมายกำหนดโทษไทยไว้ต่างกันนี้มีความไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันอย่างยิ่ง เพราะมีการกระทำผิดเกี่ยวกับสุราแซ่ครั้งละจำนวนมาก การลงโทษไทยปรับสถานเดียวครั้งละไม่เกิน ๒๐๐ บาท และการณ์ขายหรือนำออกแสดงเพื่อขายมีอัตราโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาทแทนจะไม่มีผลบังคับ ซึ่งทำให้ผู้กระทำการไม่เข้าใจว่า ไม่ลักหรือหยุดการกระทำการความผิด

อีกกรณีคือ การจับกุมสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่เสียภาษี หรือไม่ไว้ในครอบครอง ซึ่งสุรานำเข้ามาโดยไม่เสียภาษีหรือขาย หรือนำไว้เพื่อขายซึ่งสินค้านำเข้าโดยไม่เสียภาษีผู้กระทำการมีความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 แล้ว ซึ่งมีความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 อีกด้วย กล่าวคือ อัตราโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มีโทษตามมาตรา ๓๓ ตรี ฐานขาย มีไว้เพื่อขาย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าดังต่อไปนี้เสียภาษีแต่ไม่ได้เสียภาษีต้องระวังโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๔ เท่าของภาษีสุรา ซึ่งต่ำกว่าโทษตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา ๒๗ ฐานนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลักเลี่ยงยากรศุลกากร กำหนดโทษไทยไว้ว่า สำหรับความผิดครั้งหนึ่งให้ปรับเป็นเงิน ๔ เท่าของราคารองซึ่งได้ร่วมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ หรือมาตรา ๒๗ ทวีหนังพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ฐานช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาอาไปเสียซื้อรับจำนำ หรือรับไว้โดยประการใดซึ่งของอันตนรู้ว่าเป็นของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร โดยหลักเลี่ยงยากรศุลกากรข้อห้าม หรือข้อจำกัด มีความผิดต้องระวังโทษปรับเป็นเงิน ๔ เท่าของราคารอง ซึ่งได้ร่วมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และค่าลงทะเบียนโทษตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ซึ่งเป็นบทหนักเสมอ คือ ปรับเป็นเงิน ๔ เท่าของราคารองซึ่งได้ร่วมค่าอากรและจำคุกด้วย ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 จึงไม่มีผลบังคับใช้จับกุมสุราต่างประเทศดังกล่าว

ธีกกรณี คือ ปัญหาจากนักกำหนดนโยบายที่ทำการเปรียบเทียบคดีได้ ซึ่งแต่เดิมนั้นไม่ว่าจะเป็นค่าปรับกี่น้อยก็เกินไปทำให้ผู้กระทำผิดไม่เข็ญลาบ เมื่อถูกจับดำเนินคดีเปรียบเทียบปรับเสร็จสิ้นแล้ว ก็จะกลับมากระทำการความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนอีก กล่าวคือ ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 มาตรา 44 ทว. บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมีโทษปรับสถานเดียว ให้อธิบดี หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี มีอำนาจเปรียบเทียบได้ จะเป็นผลให้คดีอาญาเลิกกันซึ่งถือว่าความผิดตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นคดีที่เปรียบเทียบได้ ตามกฎหมายอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเมื่อผู้ต้องหาได้ชาระค่าปรับตามคำเปรียบเทียบท่องพนักงานเข้าหน้าที่ จะทำให้คดีอาญาเลิกกัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 37 (4) และสิทธินำคดีอาญามาฟ้องสำหรับความผิดที่ได้ทำการเปรียบเทียบโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วยื่นระรับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (3) ผู้กระทำการความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนเคยถูกจับ และกระทำการผิดอีกเห็นว่าโทษตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ไม่รุนแรง คดีสามารถกระรับในชั้นกรรมสรรพสามิตได้ ทำให้ผู้กระทำการความผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย

(4) การเสียภาษีสุราไม่ครบถ้วน ไม่มีเงื่อนไขปรับหรือเงินเพิ่ม

ในกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายรัฐฯ จำเป็นต้องกำหนดบทลงโทษหรือสภาพบังคับซึ่งตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ได้กำหนดบทลงโทษทางอาญาเอาไว้ แต่ไม่มีการกำหนดบทลงโทษทางทางแพ่ง คือ เนื้อปรับ ในกรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษีนี้ได้ขึ้นแบบรายการภาษีภัยในกำหนดเวลา และเงินเพิ่มในกรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ชำระภาษีภัยในกำหนดเวลาหรือชำระขาดจำนวนที่ต้องเสีย ส่วนใหญ่แล้วเป็นกรณีที่ผู้นำเข้าสุราต่างประเทศได้กាณวนสุรานำเข้าผิด จึงทำให้การจัดเก็บภาษีสุราขาดไป จึงเรียกเก็บภาษีสุราในส่วนภาษีสุราที่ขาดไปเพียงอย่างเดียว โดยไม่อาจเรียกให้เต็ยเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มแต่ประการใด ทำให้รัฐไม่ได้รับเบี้ยปรับหรือเงินเพิ่มจากการรับเงินภาษีช้ากว่ากำหนด ขาดความเป็นธรรมในระหว่างผู้เสียภาษีโดยผู้หลักเสียภาษีไม่ถูกลงโทษแต่อย่างใด

(5) ปัญหาความเร่งด่วนไม่ทันต่อเหตุการณ์

กรณีที่เจ้าพนักงานสรรพสามิตออกตรวจชั่บปีรับปีรับภาษีสุรากระทำการความผิดคดีสุรา แต่ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานสรรพสามิตมีอำนาจออกหมายค้นในที่儿 โทรศาน หรือแม้แต่เจ้าพนักงานตำรวจก็ไม่อาจทำการตรวจสอบค้นได้ ดังนั้น จึงต้องไปขอหมายค้นจากศาลเสียก่อน ซึ่งเป็นการไม่คล่องตัว และไม่ทันต่อเหตุการณ์ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

3) ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุลการ พ.ศ.2469 นั้นเป็นการที่กฎหมายให้อำนาจแก่พนักงานคุลการในเรื่องเกี่ยวกับการตรวจและการป้องกันการลักลอบหนึ่งคุลการ ซึ่งอำนาจดังกล่าวมีขอบเขตการบังคับใช้อยู่ในขอบเขตของอาณาเขตประเทศไทย ณ ด้านคุลการเท่านั้น โดยเจ้าหน้าที่คุลการมีอำนาจรับเรือที่มีระวางต่ากว่า 250 ตัน รถ เกวียน หรือขันพาหนะ ที่บิน ภารณะอื่นใด ที่ถือว่าได้ใช้ในการกระทำการความผิด ตลอดจนสิ่งของที่เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายคุลการนั้น เป็นอำนาจที่ใช้บังคับกับการกระทำการความผิดที่เกี่ยวกับการขน ย้าย ถอนของด้วยหัวมือ ของด้วยเข้ากัด ของที่ยังไม่เสียภาษี แต่ถ้ามีบัญชีพนธุราเดือน ได้ตามสถานที่ต่างๆ และยังมีการจับกุมการกระทำการความผิดเกี่ยวกับการค้าสูราเดือน ได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการบังคับใช้กฎหมายคุลการจึงยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการป้องกันและปราบปรามความผิดเกี่ยวกับสูราเดือน ส่วนในกรณีที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา ๕ ได้กำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนึ่งคุลการ ตามพระราชบัญญัติคุลการ พ.ศ. 2469 เป็นความผิดมูลฐานก็ตาม ก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งซึ่งเป็นการป้องกันและปราบปรามการกระทำการความผิดเกี่ยวกับการค้าสูราเดือน ได้ แต่มีข้อจำกัดที่ว่าความผิดมูลฐานดังกล่าวใช้ในเฉพาะกรณีความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนึ่งคุลการตามพระราชบัญญัติคุลการ พ.ศ. 2469 เท่านั้น หากการกระทำความผิดเกี่ยวกับสูราเดือนไม่ได้เกี่ยวกับการลักลอบหนึ่งคุลการตามพระราชบัญญัติคุลการ พ.ศ. 2469 ย่อมไม่อาจนำมาตรการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาใช้บังคับได้อย่างเป็นข้อที่ต้องพิจารณาต่อไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าหน่วยงานภาครัฐจะมีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการกระทำการความผิดเกี่ยวกับสูราเดือนอย่างจริงจังและค่อนข้างมาก แต่การกระทำการความผิดก็ยังคงปรากฏขึ้นอยู่เสมอ มีผู้กระทำการความผิดจำนวนนับหมื่นรายทุกปี โดยในปีหนึ่งๆ ค่าปรับอันเนื่องมาจากการกระทำการความผิดที่ปรากฏตามสถิติของกรมสรรพาณิชมีมูลค่าจำนวนบาทขึ้นไป อันเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของชาติเป็นอย่างมาก และเป็นการสูญเสียผลประโยชน์ให้แก่ชาติ การทางเศรษฐกิจโดยไม่เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติเดียวばかり

เมื่อพิจารณาปัจจุบันดังกล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ากฎหมายที่ใช้บังคับกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำการความผิดเกี่ยวกับสูราเดือนที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และเมื่อพิจารณาดูแล้วความมีประสิทธิภาพของกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว จะเห็นได้ว่ากฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีจุดเด่นในเรื่องของบทกำหนดโทษทางอาญา หากนำมาตรการต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว มาบังคับใช้กับความผิดดังกล่าว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขึ้นชั้น

ดังนั้น เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนซึ่งเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเป็นความผิดที่มีรูปแบบและวิธีการดำเนินงานในลักษณะขององค์กร อาชญากรรม โดยมีลักษณะของการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปราม มีผลตอบแทนสูง และเป็นความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจให้หมุดสื้นไป จึงควร กำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 ตามพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เพื่อทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากบทสรุปที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่าความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นปัญหาที่ยาก แก่การปราบปรามและส่งผลเสียหายต่อประเทศไทย ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมหลายประการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.2.1 นำมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับกับความผิดเกี่ยวกับ สุราเดื่อน

การที่จะนำมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับได้นั้น ต้องมี การกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เนื่องจากต้องการที่จะกำหนดขอบเขตของการกระทำความผิด เกี่ยวกับสุราเดื่อนอันจะเข้าลักษณะความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานโดยมีรายละเอียดดังนี้

5.2.1.3 กำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

เนื่องจากความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน เป็นหลักเกณฑ์การกำหนดความผิดมูลฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทั้ง 4 ประการกล่าวคือ เป็นความผิดที่มี รูปแบบและวิธีการดำเนินการที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม เป็นความผิดที่โดยลักษณะของ การประกอบอาชญากรรมทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง เป็นความผิดที่เป็นการกระทำที่สลับซับซ้อน ยากแก่การปราบปราม และเป็นความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจ หากนำมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทั้งมาตรการในทาง อาญาเรื่องผู้ช่วยเหลือ ผู้สนับสนุน ผู้สมคบ หรือมาตรการในการนำพยานหลักฐานที่มีลักษณะพิเศษ เช่น การดักฟัง เป็นต้น และมาตรการรับทรัพย์ในทางเพียงที่กำหนดให้การการพิสูจน์ที่มา แห่งทรัพย์สินตกแก่จำเลย ซึ่งเป็นมาตรการที่เหมาะสมสำหรับการสืบสวนสอบสวนและพิจารณา การกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นเครื่องข่ายขององค์กรที่ได้ผลมากกว่ามาตรการทางอาญา ตาม

ประเมินภูมายาอย่างละเอียดที่ใช้บังคับกับความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน อีกทั้งมาตรการด้านการดำเนินคดีที่แยกคดีความผิดมูลฐานออกจากคดีความผิดฐานฟอกเงิน อันมาจากความผิดมูลฐานโดยไม่จำต้องใช้พยานหลักฐานชุดเดียวกัน และไม่จำต้องรอคำพิพากษาจากคดีความผิดมูลฐานเพียงแต่แสดงให้ศาลเห็นถึงเหตุอันควรเช่นว่า ทรัพย์สินที่จะทำการยึดนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หากศาลเห็นสมควรก็สามารถอายัดทรัพย์สินดังกล่าวไว้ได้และรอให้ผู้ที่อ้างเป็นเจ้าของมาพิสูจน์ที่มาของทรัพย์สินนั้นต่อไป

จากมาตรการปราบปรามและการดำเนินคดีที่แตกต่างจาก มาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา ทำให้การนำกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับกับความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน จะทำให้เกิดประโยชน์และสามารถปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าวให้หมดสิ้นไปได้

การกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนี้ เห็นควรเพิ่มความต่อไปนี้เป็น (9) ของบทนิยามคาว่า “ความผิดมูลฐาน” ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

“.....(9) คดีความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนตามกฎหมายว่าด้วยสุรา.....”

5.2.1.2 การกำหนดขอบเขตของความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนอันจะเข้าลักษณะความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

แนวทางในการกำหนดขอบเขตของการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรกำหนดกรอบของลักษณะความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ไว้ในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และกำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดไว้ในกฎกระทรวง โดยการเพิ่มเติมวรรคสองในมาตรา 3 ดังนี้

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “ความผิดมูลฐาน” หมายความว่า

“(9) คดีความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

วรรคสอง ความผิดตาม (9) จะต้องมีลักษณะที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือระบบเศรษฐกิจการคลังของประเทศ เป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญ หรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม หรือมีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน โดยให้กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดดังกล่าวในกฎกระทรวง”

การกำหนดกรอบของความผิดมูลฐานในความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนลักษณะตั้งกล่าว จะทำให้มีความชัดเจน และความผิดบางลักษณะที่เป็นความผิดเดิมอยู่จะไม่ถูกกำหนดให้นำมาตราการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้บังคับได้

จากการศึกษาวิจัยแล้วถึงลักษณะและวิธีการของความผิดเกี่ยวกับสุราเดือน ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 จะเห็นได้ว่าความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนมีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและมีลักษณะที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของการกำหนดความผิดมูลฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น ได้แก่

1) ความผิดเกี่ยวกับการขาย หรือ นำออกแสดงเพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕ หรือความผิดเกี่ยวกับการซื้อหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนมาตรา ๕ ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

2) ความผิดเกี่ยวกับการขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสุราที่รู้ว่าด้องปิดแสตนป์สุรา แต่ไม่ได้ปิดแสตนป์สุรา หรือปิดแสตนป์สุราไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือมิได้ปิดแสตนป์สุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

3) ความผิดเกี่ยวกับการซื้อหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ต้องปิดแสตนป์สุรา แต่ไม่ได้ปิดแสตนป์สุรา หรือปิดแสตนป์สุราไม่ครบถ้วน หรือมิได้ปิดแสตนป์สุราตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

ดังนั้น การกำหนดกรอบและลักษณะของความผิดเกี่ยวกับสุราเดือนตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ฝ่ายบริหารจึงควรกำหนดให้ครอบคลุมถึงความผิดที่กล่าวมาโดยกำหนดไว้ในกฎหมาย

5.2.1.3 การทำบันทึกข้อตลอดในการประสานความร่วมมือเพื่อการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับหน่วยงานอื่นของรัฐอาจดำเนินการทำบันทึกความตกลง เพื่อกำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน การสนับสนุน การดำเนินการ การประสานราชการ และการดำเนินการอื่น ได้แก่การทำบันทึกข้อตลอดในการประสานความร่วมมือนี้จะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ซึ่งในปัจจุบันนี้ได้มีการขอระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2544 ระหว่างพนักงานสอบสวนและสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และได้มีการ

กำหนดข้อตกลงตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการปฏิบัติความพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 พ.ศ.2544 ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2544)

ดังนั้น การประสานความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมสรรพาณิช กรมศุลกากร กรมมิการตำบันทึกข้อตกลงกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในเรื่องความร่วมมือในการสนับสนุนการปฏิบัติงานในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อน เพื่อให้การดำเนินงานตามกฎหมายของส่วนราชการ หน่วยงานและบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมีความสะดวกเร็ว มีความเข้าใจที่ตรงกัน และร่วมมือประสานงานกันในการปฏิบัติงาน หากมีการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนเป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แล้ว จึงจะเกิดประโยชน์และประสิทธิภาพอย่างเต็มที่

5.2.1.4 การกำหนดบทลงโทษตามกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันให้มีโทษรุนแรงมากยิ่งขึ้น

การบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุราเดื่อนนั้น ยังไม่เกิดประสิทธิภาพดีเท่าที่ควรอันเนื่องมาจากการผู้บังคับใช้กฎหมายและบทลงโทษไทยตามกฎหมายนั้น ๆ กรณีที่ปัญหานักข้ามด้วยบุคคลผู้บังคับใช้กฎหมายนั้นย้อนเป็นการยากที่จะแก้ไขได้ นอกจากจะมีการรณรงค์ในหน่วยราชการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บุคคลในองค์กรเกิดจิตสำนึกที่ดี ทั้งต่อตัวองค์กรและต่อประเทศชาติ โดยให้บุคลากรในองค์กรเหล่านั้นเป็นผู้ดูแลและตรวจสอบซึ่งกันและกัน หากพบเห็นความผิดปกติใดๆ ที่จะจัดการเพื่อไม่ให้เป็นที่เสื่อมเสียแก่องค์กร และต่อประเทศชาติ ตัวตนในเรื่องบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีการกำหนดบทลงโทษไทยที่ด่าเกินไปนี้จะเห็นได้ว่าข้อมูลนี้เป็นที่เกรงกลัวต่อผู้ที่จะกระทำความผิดหรือไม่เป็นที่ aba ที่สามารถเข้าถึงทั้งที่เป็นไทยปรันและไทยเข้าคุก ไม่ว่าจะเป็นไทยตามประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 เช่นในประเทศแคนาดาที่มีการกำหนดโทษปรับขั้นสูงถึง \$1,000,000 เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะอุทิศให้ผู้ที่จะกระทำความผิด เกิดความหลานจ้าและเกรงกลัวที่จะกระทำความผิดอีกต่อไป การกำหนดบทลงโทษไทยที่มีความรุนแรงย่อมจะเป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านการเมืองและการปกครองของประเทศไทย เนื่องจาก การประกอบอาชญากรรมได้ลดลงอย่าง หรือหมดสิ้นไปได้ส่งผลให้ประเทศต่างๆ เห็นว่าประเทศไทยมีนโยบายทางกฎหมายที่จริงจังกับผู้กระทำความผิด อันนำมาซึ่งความร่วมมือและความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับของนานาอารยประเทศ อีกทั้งยังเป็นการทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีสุราสร้างรายได้จำนวนมาก เพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศให้เจริญขึ้นไป

บริษัทฯ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กรมสรรพสามิตร. (2547). รายงานประจำปี กรมสรรพสามิตร ปีงบประมาณ 2547. กรุงเทพฯ : ศูนย์สารสนเทศกรมสรรพสามิตร.
- _____. (2549). รายงานประจำปี กรมสรรพสามิตร ปีงบประมาณ 2549. กรุงเทพฯ : ศูนย์สารสนเทศกรมสรรพสามิตร.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2548). กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : จิรัชการพิมพ์.
- กษิติ ณ นคร. (2546). กฎหมายวิธีจราจรอาชญากรรมอาญา. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : วิญญุชน.
- คณ ขาวสะอาด. (2541). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานสรรพสามิตร. หน่วยที่ 10. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- จิตติ ติงสก์ทิช. (2548). คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 1 (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : จิรัชการพิมพ์.
- ชาญณรงค์ เพชรชนกุณิ. (2545). ผลงานหมายเลข 2 เรื่องการตรวจสอบปารามสูราที่มีข้อบังคับด้วย กฎหมาย. กรุงเทพฯ : กรมสรรพสามิตร
- ไชยศัก เหงษ์รัชตะ. (2540). มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชนรุ่นที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ นิติธรรม.
- _____. (2542). มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. กรุงเทพฯ : กองนิติการ สำนักงานป.ป.ส. สำนักงานกรรมาธิการ.
- ฐานปัต พินทร์ชัย. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานสรรพสามิตร. หน่วยที่ 2. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- ทวีเกิรติ มีนาภรณ์. (2548). หลักกฎหมายอาญาภาคความผิด (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : วิญญุชน.
- นิพนธ์ พัวพงศ์กร. (2550). โครงการวิจัยการประเมินผลกระทบของภาษีสุราต่อราคาและการบริโภคสุรา. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

ประกาศ คิงเอียด. (2541). กฎหมายภาษาอังกฤษรัฐบาลมิตรภาพไทย-เวียดนาม. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย
เกี่ยวกับภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 14. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมชาติราช.

_____ (2542). คำอธิบายกฎหมายภาษาอังกฤษรัฐบาลมิตร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม.
พระไภศาด วิสาโล. (2537). ประวัติศาสตร์ การบริโภคสุราในประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยสาธารณสุข ไทยและคณะกรรมการอาหารและยาแห่งชาติ.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชั่นส์.

เรณู รื่นกสิน. (2542). ความเป็นมาของนโยบายสุราในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมสรรพากร.
วิชัย นาควัฒนสุข. (2546). กฎหมายภาษาอังกฤษการศึกษา. กรุงเทพฯ : สามเณริญพาณิชย์
(กรุงเทพฯ).

วิชัย ตันติกุลานันท์. (2543). คำอธิบายกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์อักษร.

วิญญา บุษยศิริโรม. (2541). เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับภาษาอังกฤษรัฐบาลมิตร. หน่วยที่ 6.
นนทบุรี : โรงพิมพ์สุโขทัยธรรมชาติราช.

วีระพงษ์ บุญโญกาส. (2549). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (พิมพ์ครั้งที่ 5 แก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุง
ใหม่). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม.

สุจิตย์ ไฟเราะ. (2545). คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 209-287 และมาตรา 367-398.
กรุงเทพฯ : พล斯坦ามพรินติ้ง.

สำนักตรวจสอบป้องกันและปราบปราม กรมสรรพากร. (2550). โครงการป้องกันและปราบปราม
สุราเสื่อม ปี 50. กรุงเทพฯ : สุนทรียสารสนเทศกรมสรรพากร.

สีหมาด ประยูรรัตน์. (2542). คำอธิบายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : ส.เอเชีย เพลส.

_____ (2547). “ความผิดกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับ
มาตรการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลในประเทศไทย.”
เอกสารประกอบการศึกษาทางวิชาการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการยุติธรรม.

สุรพล ไตรเวทย์. (2543). คำอธิบายกฎหมายฟอกเงิน. กรุงเทพฯ : วิญญาณ.

สุริยน วรวิทยานนท์. (2526). คู่มือเตรียมสอบเลื่อนระดับข้าราชการกรมสรรพากรมิตรภาพ เล่ม 2.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมสรรพากร.

เสน่ห์ โพธิปูรุ. (2526). คำอธิบายพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปัก เกริลูด.

หยุด แสงอุทัย. (2546). กฎหมายอาญาภาค 2-3. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บทความ

กรมสรรพาณิช. (2547). “ขอเพิ่มความผิดกฎหมายในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.” หนังสือที่ กค 0607/578. หน้า 1-2.

กองบรรณาธิการสารสารานิตสาร. (2545, พฤศจิกายน-ธันวาคม). “บทสัมภาษณ์ผู้บริหาร บริษัท เมืองไทย (1991) จำกัด (มหาชน) ในมุมมองของสุราเตรี.” สารานิตสาร, 58, 6. หน้า 24-25.
เดชา สัญโภุชณ์วิทย์. (2547, พฤษภาคม-มิถุนายน). “ผลกระทบจากการอนุญาตให้ทำและขายสุราโดยเสรี.” สารานิตสาร, 60, 3. หน้า 22.

ธนาศักดิ์ วิวัฒน์นิรันดร. (2547, พฤศจิกายน-ธันวาคม). “สถานการณ์ยาสูบปลอม.” สารานิตสาร, 60, 6. หน้า 24.

นิติ-รัฐ (มวยแทน). (2546, พฤศจิกายน-ธันวาคม). “เมื่อผู้ได้รับอนุญาตทำสุราฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎหมาย จะดำเนินการอย่างไร.” สารานิตสาร, 59, 6. หน้า 63.

ประกาศ คงอี้ยด. (2537. พฤศจิกายน-ธันวาคม). “สินค้าปลอมต้องเสียภาษีสรรพาณิชด้วยหรือ.” สารานิตสาร, 50, 6. หน้า 77.

_____. (2538, พฤศจิกายน-ธันวาคม). “ความผิดเกี่ยวกับสุราที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและการดำเนินคดี.” สารานิตสาร, 51, 6. หน้า 59-60.

_____. (2538, มีนาคม-เมษายน). “โครงสร้างของพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” สารานิตสาร, 51, 2. หน้า 148.

ฝ่ายกรมประชาสัมพันธ์สำนักงานเลขานุการกรมสรรพาณิช. (2548, 14 มิถุนายน). “สรรพาณิช-ศุลกากร แจงคดีขึ้นศาลผ่านแคน.” ข่าวกรมสรรพาณิช, ข่าวอ.15/2548. หน้า 1-2.

ไม่ระบุชื่อ. (2549, 15 พฤศจิกายน). “แหล่งการณ์สนับสนุนนโยบายรัฐในการลดปริมาณการบริโภคสุราด้วยการขึ้นภาษีเหล้าขาว.” เดลินิวส์. หน้า 6.

วรเทพ วงศ์กุล. (2550, 19 มีนาคม). “หายน พรบ. คุมน้ำเม้า.” โพสต์ TODAY. หน้า B1.

วีโอล ดันดิ้นก์ชนา. (บรรณาธิการ). (2541, พฤศจิกายน-ธันวาคม). “ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการผลิตสุราเตือน.” สารานิตสาร, 54, 6. หน้า 91.

วีระพงษ์ บุญโญภาส. (2537, 19-21 พฤษภาคม). “กฎหมายฟอกเงินกับความจำเป็นที่ต้องพิจารณา.” **ประชาชาติธุรกิจ.** หน้า 12.

_____. (2544, กรกฎาคม). “กฎหมายป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน : ศึกษากรณี “ความผิดมูลฐาน” ของประเทศไทยและอเมริกาและอสเตรเลีย.” **วารสารกฎหมาย,** 20,3. หน้า 68-81.

_____. (2545, พฤษภาคม). “ความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กับความจำเป็นในการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทย.” **วารสารกฎหมาย,** 21,1. หน้า 350-355.

สม ไกชัน แก้วน้ำวน. (2550, 6 เมษายน). “เหล่า-บุหรี่ปลอมขายเกลื่อนตลาดโรงเกลือ.” **โพสต์ TODAY.** หน้า A12.

สุทธิชัย วิจิตรวาณิช. (2538, ตุลาคม-ธันวาคม). “กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินของประเทศไทยและอเมริกา.” **ดุลพิธ,** 42,4. หน้า 151-152.

เศรษฐี โภคศร. (2490, มกราคม). “การเก็บภาษีสุรา.” **สามิตสาร,** 3,1. หน้า 23.

วิทยานิพนธ์

จรัสกัล หริรัญโอบกุ่ม. (2547). **การเปิดเสรีในการทำและขายสุรา : ผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีสุรา กรณีศึกษา จังหวัดนราธิวาส ปี พ.ศ. 2547.** สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชัยวัฒน์ ศิริวัฒนกุล. (2543). **บทบาทการบังคับใช้กฎหมาย : ศึกษาเฉพาะกรณีการกระทำการความผิดเกี่ยวกับการปลอมปนน้ำมันเชื้อเพลิง.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐา กาศยปันนท์. (2547). **ความผิดมูลฐานเกี่ยวกับทรัพยากรัฐธรรมชาติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ศึกษากรณี : การกระทำการความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทวี สวนนาลี. (2505). **ภาษีสุราในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บุญชัย พิทักษ์ค่างกิจ. (2524). **ตีมานค์ของสุราขาว-ผสมในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512-2521.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเคมีศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ประเสริฐ ถินธารา. (2546). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการทำและการขายสุราชุมชน. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พุฒ บุญสมสุวรรณ. (2548). การปรับปรุงการจัดกองหนี้ภาษีสรรพาณิช : กรณีสินค้าสุรา. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัตนนา จันกลาง. (2548). การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาดสุราภายใต้นโยบายสุราเสรี. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจปั้นพิทักษ์.
- วันชัย ตั้งวิจิตร. (2545). มาตรการบังคับทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีสุราศึกษาเฉพาะกรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิศิษฐ วิชริวิรุพห์. (2543). ปัญหาทางกฎหมายที่ใช้จัดเก็บภาษีสรรพาณิชในระบบสุราเสรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมลักษณ์ เอื้อศักดิ์สุภา. (2548). การปรับปรุงอัตราภาษีสรรพาณิชเพื่อให้ประชาชนลดการบริโภคสุรา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สารสนเทศทางสื่อสื่อการสอนนิกส์

- (2540, 12 ธันวาคม). The Smuggling of Distilled Spirits in Ontario. สืบค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2550, จาก <http://www.acd.ca>
- (2550, 14 มกราคม). Why did the prohibition of alcohol in the USA fail. สืบค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2550, จาก <http://www.blurtit.com>
- (พฤษภาคม 2548). Smuggle off Through Buffalo. สืบค้นเมื่อ 13 มิถุนายน 2550, จาก <http://www.docket.medill.northwestern.edu>
- ผู้จัดการออนไลน์. (5 เมษายน 2550). “เหล้าถูกห้ามเนื้อฟัน/แล้วโรงกลั่นชุมชนตัวตีลوبส่งขายนอกระบบ” สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2550, จาก <http://www.Stopdrink.com>
- ผู้จัดการออนไลน์. (22 มกราคม 2550). “จับได้เรือนเหล้า-บุหรี่ถูกห้ามสูบ” สำรวจนอกสถานที่ สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2550, จาก <http://www.Stopdrink.com>.

สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2550, จาก <http://www.atf.treas.gov>

สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2550, จาก <http://www.ttb.gov>.

สืบค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2550, จาก <http://www.excise.go.th>.

สืบค้นเมื่อ 3 กรกฎาคม 2550, จาก <http://www.cra-arc.gc.ca>

กฎหมาย

“กฎหมายท่องเที่ยวและอัตราภาษีสุรา (พ.ศ. 2546) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” 21 มกราคม 2546.

“กฎหมายท่องเที่ยวและอัตราภาษีสุรา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” 6 กันยายน 2548.

“กฎหมายท่องเที่ยวฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2493) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” 22 มีนาคม 2493.

“กฎหมายท่องเที่ยวฉบับที่ 46 (พ.ศ. 2513) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” 1 กรกฎาคม 2513.

“กฎหมายท่องเที่ยวฉบับที่ 54 (พ.ศ. 2516) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” 23 กันยายน 2516.

“กฎหมายท่องเที่ยวฉบับที่ 102 (พ.ศ. 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” 30 ธันวาคม 2534.

“กฎหมายท่องเที่ยวฉบับที่ 103 (พ.ศ. 2534) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” 30 ธันวาคม 2534.

“กฎหมายท่องเที่ยวฉบับที่ 107 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” 27 เมษายน 2537.

“กฎหมายท่องเที่ยวฉบับที่ 113 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” 14 ตุลาคม 2540.

“กฎหมายท่องเที่ยวฉบับที่ 114 (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” 24 กุมภาพันธ์ 2541.

“กฎหมายท่องเที่ยวฉบับที่ 116 (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.” 22 กันยายน 2541.

“กฎหมายทรงฉบับที่ 117 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.”

22 มีนาคม 2543.

“กฎหมายทรงฉบับที่ 118 (พ.ศ. 2544) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.”

27 มีนาคม 2544.

กฎหมายทรงว่าด้วยการกำหนดคดีพิเศษเพิ่มเติม ตามกฎหมายฯว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.

2547. นัยซึ่งข้อประกาศ กคพ. ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2547).

“ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3).” 12 ธันวาคม 2544.

“ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 4).” 21 ธันวาคม 2546.

ประมาณวิกฤตหมายอาญา.

พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2545.

พระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. 2527

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2545.

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469.

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493.

ภาษาอังกฤษ

BOOKS

Aniti-Money Laundering Act 2001 (Malaysia)

Aniti-Money Laundering Act of 2001 (Philippines)

Aniti-Money Laundering Bill 2001 (Malaysia)

Bank Secrecy Act 1970 (USA)

Drug (Trafficking Recovery) of Proceeds Ordinance 1989 (Hong Kong)

Excise Act (Canada)

Excise Act, 2001(Canada)

Excise Tax Act (Canada)

Federal Crimes and Criminal Procedure (USA)

Financial Transaction Report Act 1988 (Australia)

Internal Revenue Code (USA)

Money Laundering Control Act 1986 (USA)

Money Laundering Control Act 1996 (Taiwan)

Organized and Serious Crimes Ordinances 1995 (Hong Kong)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

ประวัติการศึกษา

ตำแหน่งการทำงานปัจจุบัน

นางสาวดุษฎี เลี้ยงประไพพันธ์

สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิตจาก
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2530

สำเร็จการศึกษาของสำนักอบรมศึกษากฎหมาย
แห่งเนติบัณฑิตยสภา ปีการศึกษา 2535

พนายความ